1

C.PLINII SECVNDI NOVOCOMENSIS ORATORIS EPISTOLARVM LIBER PRIMVS.

C.Plinius Secundus Septitio ſuo.S.plu.dicit.

Requentet hortatus es:ut epiſtolas ſi quas paulo accuratius ſcripſiſſem:colligerē:publicarēq;:collegi nō ſeruato tēporis ordine:neq; enī hiſtoriā componebā: ſed ut quæq; in manus uenerat. Supereſt ut nec te cōſilii: nec me pœniteat obſequii.Ita.n.fiet:ut eas q̄ adhuc neglectæ iacent:requirā:& ſi quas addidero:non ſupprimam.Vale.

C.Plinius Arrinio ſuo Salutem.

Via tardiorē aduētum tuū proſpicio:librū quem prioribus epiſtolis ꝓmiſerā:exhibeo.Hūc rogo ex cōſuetudine tua & legas & emēdes:eo magis quod nihil ante peræq; eodē zelo ſcripſiſſe uideor.tentaui enī imitari Demoſthenē ſemꝑ tuū Caluum nuꝑ meū figuris dūtaxat orationis.Nā uī tantoꝝ uiroꝝ pauci quos æquus amauit Iuppiter aſſeq poſſunt. Nec materia ipa huic:(Vereor ne iprobe dicā) æmulationi repugnauit: Erat enī ꝓpe tota ī cōtentiōe dicēdi: quod me lōgæ deſidiæ indormiētē excitauit:Si modo is ſum ego:q excitari poſſim:nō tamē omnino.M.noſtri Λῆκυθους fugimus.quotiēs paulū itinere decedere nō intēpeſtiuis amœnitatibus admonebamur.Acres.n.non triſtes eſſe uolebamus.Nec eſt quod putes me ſub hac exceptiōe ueniā poſtulare. Immo quo magis intēdā limā tuā:confitebor & ipſum me & cōtubernales ab editiōe nō abhorrere:ſi mō tu fortaſſe errori nr̄o albū calculū adieceris.Eſt enim plane aliqd edēdū: atq; utinā hoc potiſſimū qd̄ paratū eſt.audis deſidiæ uotū. edēdū aūt ex pluribus cauſis:maxie q̄ libelli quos emiſimus dicunt̄ ī manibus eſſe:q̄uis iam gratiā nouitatis exuerit:niſi tamē auribus noſtris bibliopollæ blādiūt̄.Sit ſane:dū ꝑ hoc mēdaciū nobis ſtudia nr̄a cōmēdent.Vale.

C. Plinius Caninio Ruffo ſuo Salutem.

Vid agit Comū tuæ meæq; delitiæ?qd ſuburbanū amœniſſimū?uel qd illa porticus uerna ſemꝑ?qd platāus opaciſſima?qd Euripus uiridis & gēmeus?qd ſubiectus & ſeruiēs lacus?qd illa mollis & tamē ſolida geſtatio?qd balneū illud qd̄ plurimus ſol ipletːet circuit?qd triclinia illa uel popularia?uel illa paucorū?qd cubicula diurna nocturnaq;?poſſidēt te:& ꝑ uicēs ꝑtinent

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

An ut ſolebas intẽtiõe rei familiaris obeũdæ crebris excurſiõibus auocaris? ſi poſſidẽt: felix beatuſq; es. ſi mĩus: unus ex multis. q̄n tu ip̄e hũiles & ſordidas curas aliis mãdas: & ip̄e te ĩ alto iſto pĩguiq; ſeceſſu ſtudiis aſſeris? hoc ſit negociũ tuũ. hoc ociũ. hic labor. hæc q̄es. ĩ his uigiliæ. ĩ his ẽt ſõnus reponat: Effinge aliud: & excude qđ ſit ꝑpetuo tuũ. Nã reliqua reꝝ tuaꝝ poſt te aliũ atq; aliũ dominũ ſortient. Hoc nũq̄ tuũ deſinet eẽ ſi ſemel eẽ cœpit. Scio quem animũ: quod horter ingenium. Tu modo enitere: ut tibi ipſe ſis tanti quanti uideberis aliis: ſi tibi fueris. Vale.

C. Plinius Pompeiæ Celerrimæ ſocrui ſuæ. S.

Vantũ copiarũ ĩ otriculano: ĩ narniẽſi: in carſulano: ĩ Peruſino tuo. In narniẽſi uero balneũ ẽt: ex epiſtolis meis(Nã iã tuis opus nõ ẽ)una illa breuis & uetus ſufficit. nõ mehercule tã mea ſũt: q̄ mea ſũt q̄ q̄ tua: hoc tamẽ differũt: qđ ſolicitius & ĩtẽtius tui me q̄ mei excipiũt. idẽ fortaſſe eueniet etiã tibi: ſi q̄do ĩ nr̄a diuerteris: quod uelĩ facias: primũ: ut ꝑinde nr̄is rebus: ac nos tuis ꝑfruaris. Deĩde ut mei expergiſcant aliquando: q me ſecure ac ꝓpe negligẽter expectãt. Nã uitio dominoꝝ apud ſeruos ipſa cõſuetudine metus exoleſcit: nouitatibus excitant: probariq; dominis per alios magis q̄ per ſe ipſos laborant. Vale.

C. Plinius Voconio Romano Salu.

Idiſti ne quẽquã. M. Regulo timidiorẽ: humiliorẽ poſt Domitiani mortem? ſub quo non mĩora flagitia cõmiſerat: q̄ ſub Nerone: ſed tectiora. Cœpit uereri ne ſibi iraſcerer: nec fallebat: iraſcebar. Ruſtici Arulẽi piculũ fouerat: exultauerat morte: adeo ut librũ recitaret publicaretq;: in quo Ruſticũ ĩſectat: atq; ẽt ſtoicoꝝ ſimiã appellat. Adiicit uitelliana cicatrice ſtygmoſum Agnoſcis eloquentiã Reguli: lacerat Hærenniũ Senectionẽ tã ĩtẽpanter q̄dẽ: ut dixerit ei Metius Carus: Quid tibi cũ eis mortuis? Nũq̄d ego: aut Craſſo: aut Camerino moleſtus ſũ? quos ille ſub Nerõe accuſauerat: Hæc me dolẽte rRegulus tuliſſe credebat. Ideoq; ẽt cũ recitaret librũ: nõ adhibuerat. Præterea reminiſcebat quã capitaliter me ipſũ apđ cẽtũ uiros laceſſiſſet. Aderã Aurionilæ timonis uxori rogatu Aruleni Ruſtici. Regulus cõtra: nitebamur nos ĩ p̄te cauſæ ſentẽtia Vecti Modeſti optimi uiri. Is tunc in exilio erat relegatus a Dõitiano. Ecce ibi Regulus: Quæro ĩq̄t Secũde qđ de Modeſto ſentias? uides quod piculũ: ſi reſpõdiſſem bene: qđ flagitium: ſi male: nõ poſſũ dicere aliud tũ mihi q̄ deos adfuiſſe. Reſpon

debo inquã qd ſentiam:ſi de hoc cẽtũuiri iudicaturi ſunt. Rurſus ille quæro qd de Modeſto ſentias? Iterũ ego. ſolebãt teſtes in reos nõ i dãnatos iterrogari. Tertio ille.nõ iã qd de Modeſto:ſed qd de pietate Modeſti ſẽtias. Quæris iquã qd ſẽtiã. At ego ne iterrogare qdẽ fas puto :de quo ꝓnũciatũ ẽ.cõticuit.me laus & gratulatio ſecuta ẽ.qđ nec famã meã aliquo reſpõſo utili fortaſſe:ihõeſto tamẽ læſerã. Nec me laqueis tã iſidioſæ iterrogatiõis iuoluerã. Nũc ergo cõſciẽtia exterritus apprehẽdit Cæciliũ Celerẽ:mox rogat Iuſtium Fabiũ:ut me ſibi recõcilient.nec cõtentus:uenit ad Spurinã: Huic ſuppliciter(ut eſt cũ timet abiectiſſimus). Rogo inqt mane uideas Pliniũ domi:ſed plane mãe. Nec eni diutius ferre ſollicitudinẽ poſſum & quoquo mõ efficias:ne mihi iraſcať:euigilauerã. Nũcius ait uenio ad te Spurina. imo ego ad te. Coimus in porticũ Liuiæ. cũ alter ad alterum tẽderemus:exponit Reguli mãdata:addit preces ſuas ut decebat optimũ uiꝝ ꝓ diſſimillimo. parce iquiens:cui ego:diſpicies ipſe qd Regulo putes renunciandũ. Te decipi a me nõ oportet. Expecto Mauricũ. Nõdum.n.ab exilio uenerat.-ideo nihil alterutrã in ptẽ reſpõdere tibi poſſum:facturus qcquid ille decreuerit. Illũ eni eſſe huius conſilii ducem:me comitem decet. Paucos poſt dies ipſe me Regulus conuenit in p̄toris officio. illuc me ꝑſecutus ſecretũ petit. Ait timere ſe:ne aio meo penitus hæreret:quod in cẽtumuirali iudicio aliquãdo dixiſſet. cum reſpõderet mihi & Satrio Ruffo. Satrius Ruffus cui nõ eſt cum Cicerone æmulatio:& q contẽtus eſt eloquentia ſæculi noſtri: Repſõdi nunc me intelligere maligne dictũ quia ipſe cõfitereť. Cæterũ puto honorificũ exiſtimari. Eſt enim inquam mihi cũ Cicerone æmulatio. nec ſum contentus eloquentia ſæculi noſtri. Nam ſtultiſſimũ credo ad imitãdũ nõ optima quæq; proponere. Sed tu q huius iudicii meminiſti: cur illius oblitus es:i quo me iterrogaſti: qd de Metii Modeſti pietate ſẽtirẽ expalluit notabiliter quamuis palleat ſemp:& hæſitabundus iquit interrogaui:non ut tibi nocerẽ:ſed ut Modeſto. Vide hominis crudelitatem: qui ſe nõ diſſimulet nocere homini exuli uoluiſſe. ſubiunxit egregiam cauſam. Scripſit inquit epiſtolam quandam quæ apud Domitianum recitata eſt. Regulus omnium bipedũ nequiſſimus. quod quidem Modeſtus ſcripſerat ueriſſime. Hic fere nobis ſermonis terminus. Neque enim uolui progredi longius: ut mihi omnia libera ſeruarem dum Mauricus uenit. nec me præterit eſſe Regulum Δυσκαταίρετον. Eſt enim locuples factioſus:curatur

a multis:timet̃ a pluribus:quod plerũque amore fortius eſt.põt tamẽ fieri:ut hæc cõcuſſa labant̃.Nam gr̃a maloꝝ tam ĩfida eſt q̃ ipſi.Veꝝ ut idem ſæpius dicam expecto Mauricũ.Vir eſt grauis:prudens:multis experimentis eruditus:& q futura poſſit ex præteritis prouidere.Mihi & tentandi aliquid & quieſcẽdi illo auctore ratio conſtabit.Hæc tibi ſcripſi:quia æquũ erat te pro amore mutuo nõ ſolum oĩa mea facta dictaq;:uerum ẽt conſilia cognoſcere.Vale.

C.Plinius Cornelio Tacito ſuo.S.

Idebis:& licet rideas:ego Plinius ille quem noſti:apros tris & quidem pulcherrimos cepi:ipſe inquis?ipſe:nõ tamen ut oĩo ab inertia mea & quiete diſcederem:ad retia ſedebam. Erant ĩ ꝓximo nõ uenabulum:non lancea:ſed ſtilus & pugillares: meditabar aliquid:enotabamq;:ut ſi manus uacuas:plenas tamen cæras reportarem.Nõ eſt quod cõtemnas hoc ſtudendi genus.Mirũ eſt ut animus ab agitatione motuq; corporis excitet̃.Iam undique ſiluæ & ſolitudo ipſumq; illud ſilentium quod uenationi datur:magna cogitationis incitamenta ſunt.proinde cũ uenabere licebit auctore me:ut panariũ & lagũculam :ſic etiã pugillares feras. Experieris nõ magis Dianam mõtibus:q̃ Mineruã inerrare.Vale.

C.Plinius Octauio ſuo Ruffo Sal.

Ide ĩ quo me faſtigio collocaris cum mihi idem poteſtatis: idemq; regni dederis:quod Homerus Ioui optimo maxĩo: ἠ καὶ κυανεησιν ἐποφρυσι νευσε χρονιων. Nã ego quoq; ſimili nutu ac renutu reſpõdere uoto tuo poſſum.Etenĩ ſicut fas eſt mihi præſertim te exigente excuſare bethycis contra unum hominem aduocationem ita nec fidei noſtræ:nec conſtantiæ quem diligis conuenit adeſſe contra prouinciam:quam tot officiis:tot laboribus:tot periculis ẽt meis aliq̃do deuinxeri.Tenebo ergo hoc tẽpamentũ:ut ex duobus quoꝝ alterum petis eligã:id potius in quo nõ ſolũ ſtudio tuo:ueꝝ ẽt iudicio ſatiſfaciã.Neq;.n.tantope mihi cõſiderandũ ẽ:qd uir optius in p̃ſentia uelis:quã qd ſemp ſis ꝓbaturus.Me circa idus octobres ſpero Rõæ futuꝝ.eadẽq; hæc p̃ſẽtẽ quoq; tua meaq; fide Gallo cõfirmatuꝝ:cui tamẽ nũc iã licet ſpõdeas de aĩo meo.

:cur eni nõ uſquequaq; Homericis uerſibus agã tecũ?quatenus tu me tuis agere nõ pateris:quoꝝ tanta cupiditate ardeo:ut uidear mihi hac ſola mercede corrũpi poſſe:ut uel cõtra bethycos adſim:pene p̃terii qd̃ miniẽ p̃tereũdũ fuit:accepiſſe me ca-

riotas optimas:quæ nūc cū ficis & boletis certamē habent. Vale.

C.Plinius Pompeio Saturnino ſuo Salu.

Eropportune mihi redditæ ſunt lr̄æ tuæ:q̄bus flagitabas: ut tibi aliq̄d ex ſcriptis meis mitterē:Cū ego idipſum deſtinaſſem. Addidiſti ergo calcaria ſpōte currēti:pariterq; & tibi ueniā recuſandi laboris:& mihi exigēdi uerecūdiā ſuſtuliſti. Nā nec me timide uti decet eo q̄d oblatū eſt:nec te grauari q̄d depopoſciſti. Nō eſt tamē quod ab hoie deſidioſo aliq̄d noui operis expectes. petiturus ſum.n.ut rurſus uaces ſermōi: quē apud municipes meos habui bibliothecam dedicaturus. Memini quidē iam te quædā notaſſe:ſed generaliter:ideo nūc rogo:ut nō tantum uniuerſitati eius attendas:ue℞ ēt ꝑticulas qua ſoles lima ꝓſequaris. Erit enī & poſt emēdationē liberū nobis uel publicare uel cōtinere. Quin immo fortaſſe hanc ipſam cuntationem noſtrā in alterutram ſententiā emēdationis ratio reducet:quæ aut īdignū editione:dū ſæpius retractat inueniet:aut dignum dum idipſum experitur efficiet: Quanquam huius cūtationis meæ cauſæ non tam in ſcriptis q̄ in ipſo materiæ genere conſiſtunt. Eſt enim paulo glorioſius:& clarius:onerabit hoc modeſtiā noſtram:ēt ſi ſtilus ipſe preſſus demiſſuſque fuerit. Propterea quod cogimur cum de munificētia parentū noſtrorum:tū de noſtra diſputare. Anceps hic & lubricus locus ē: etiam cum illi neceſſitas lenocinetur. Etenī ſi alienæ quoq; laudes parum æquis auribus accipi ſolent: quam difficile eſt optinere ne moleſta uideatur oratio de ſe aut de ſuis diſſerentis? Nā cū ipſi honeſtati tum aliquanto magis gloriæ eius prædicationique inuidemus. atq; ea demum recte facta minus detorquemus:& carpimus quæ in obſcuritate & ſilentio reponuntur. qua ex cauſa ſæpe ipſe mecum:nobis ne tātum quicquid eſt illud compoſuiſſe: an & aliis debeamus ut nobis? admonet illud quoq; quod pleraq; quæ ſunt agendæ rei neceſſaria:eadem peracta nec utilitatem parem nec gratiam retinent. Aut ne longius exēpla repetamus. Quid utilius fuit q̄ munificētiæ rationem ēt ſtilo proſequi:per hoc enim aſſequebamur:primum ut honeſtis cogitatiōbus īmoraremur:deide ut pulchritudinē illa℞ lōgiore tractu ꝑuideremus. Poſtremo ut ſubitæ largitionis cōitē pœnitentiā caueremus:naſcebat̃ ex his exercitatō quædā cōtēnendæ pecuniæ. Nā cū oēs hoies ad cuſtodiā eius natura reſtrixerit:nos cōtra multum ac diu pēſitatus amor liberalitatis cōibus auaritiæ uīculis eximebat. Tātoq; laudabilior munificētia

noſtra fore uidebať:q̄ ad illā nō īpetu quodā ſed conſilio trahebamur. Accedebat his cauſis qđ non ludos aut gladiatores: ſed ānuos ſumptus ī alimēta īgenuoꝝ pollicebamur. Oculoꝝ porro & auriū uoluptates adeo nō egent cōmendatione:ut nō tam īcitari debeāt oratione q̄ reprimi. Vt uero aliqs libēter educatiōis tediū laborēq; ſuſcipiat:nō præmiis mō:ueꝝ ēt exqſitis adhortationibus impetrādū eſt. Nā ſi medici ſalubres:ſed uoluptatis parū habētes cibos blādioribus alloquiis ꝓſequūť:quāto magis decuit publice conſulētē utiliſſimū munus:ſed ꝑide nō populare comitate orōnis īducere? p̄ſertim cū enitēdum haberemus: ut qđ parētibus dať:& orbis propereť:honorēq; paucoꝝ cæteri patiēter expectarēt & īcitarēť. Sed ut tūc cōmunibus magis cōmodis:q̄ priuatæ iactantiæ ſtudebāus: cū intētionem effectūq; muneris noſtri uolebamus ītelligi:ita nūc in ratione edendi ueremur:ne forte nō alioꝝ utilitatibus: ſed propriæ laudi ſeruiſſe uideamur. Præterea meminimus quāto maiore aīo' fructus honeſtatis in cōſcientia:q̄ ī fama reponať. Sequi enim gloria nō appeti debet:nec ſi caſu aliquo nō ſequať:Iccirco qđ gloriā nō meruit:minus pulchrū eſt. ii uero qui benefacta ſua uerbis adornāt:nō ideo p̄dicare qa fecerīt: ſed ut p̄dicarēt feciſſe credūť. Sic quod magnificū referente alio fuiſſet:ipſo q geſſerit recenſente uaneſcit:Homines enim cum rem deſtruere nō poſſunt:iactationē eius iceſſunt. Ita ſi ſilēda feceris:factū ipſum:ſi laudanda:quod non ſileas:ipſe culparis. Me uero peculiaris quædā impedit rō: etenim hūc ipſum ſermonē nō ad populū:ſed apud decuriones habui:nec in ꝓpatulo:ſed in curia. Vereor ergo ne ſit ſatis cōgruēs cū ī dicendo aſſentationē uulgi acclamationēq; defugerim:nūc eadē illa editione ſectari. Cūq; plebē ipſam cui cōſulebať limine curiæ parietibuſq; diſcreuerim:ne quā in ſpeciem ambitionis inciderē: nūc eos etiam ad quos ex munere noſtro nihil pertinet p̄ter exēplū:uelut obuia oſtentatione cōquirere. habes cūtationis meæ cauſas:obſequar tamē cōſilio tuo:cuius mihi auctoritas ꝓ rōne ſufficit. Vale.

C. Plinius Minutio Fundano ſuo. Salu.

Irum eſt q̄ ſingulis diebus in urbe ratio aut conſtet: aut conſtare uideatur:pluribus cunctiſq; non conſtet. Nam ſi quem interroges:hodie quid egiſti? reſpōdeat: officio togæ uirilis interfui:ſponſalia aut nuptias frequentaui. ille me ad ſignandum teſtamentum: ille in aduocationem: ille in conſilium uocauit. Ita hæc quo die feceris neceſſaria: eadem ſi quotidie feciſſe te

reputes ĩania uidenť:multo magis cũ ſeceſſeris. Tũc enim ſubit re-
cordatõ:quot dies q̄ frigidis rebus abſumpſi:qđ euenit mihi poſtq̄
in Laurẽtino meo aut lego aliq̄d:aut ſcribo:aut etiã corpori uaco:
cuius fulturis animus ſuſtineť. Nihil audio quod audiſſe:nihil di-
co quod dixiſſe pœniteat:Nemo apud me quẽq̄ ſiniſtris ſermoni-
bus carpit.nemĩnẽ ipſe reprehẽdo:niſi tamẽ me cũ parꝫ commode
ſcribo.nulla ſpe nullo timore ſollicitor:nullis rumoribus inq̄etor.
Mecũ tantũ & cũ libellis loquor. O regiã ſinceramq; uitã. O dulce
ocium honeſtumq; atq; pene omni negocio pulchrius: O mare:o
littus:uerꝫ ſecretumq; μουσεῖον q̄ multa inuenitis. q̄ multa di-
ctatis. Proĩde tu quoq; ſtrepitũ iſtum inanemq; diſcurſum & mul-
tos ĩeptos labores:ut primũ fuerit occaſio:relinque:teq; ſtudiis uel
ocio trade. Satius eſt enim:ut Attilius noſter eruditiſſime ſimul &
faceciſſime dixit:ocioſum eẽ q̄ nihil agere. Vale.

C. Plinius Atrio Clementi ſuo Sal.

I quando urbs noſtra liberalibus ſtudiis floruit: nũc maxĩe
floret:multaq; clara exẽpla ſunt. ſufficeret unũ. Euphrates
philoſophus:hũc ego in ſyria cũ adoleſcẽtulus militarẽ pe-
nitus & domi ĩſpexi:amariq; ab eo laboraui:& ſi nõ erat laborãdũ:
Eſt.n.obuius & expoſitus:plenuſq; humanitate quã præcipit: atq;
utinam ſic ipſe ſpẽ quam tũc ille de me concepit impleuerĩ: ut ille
multum uirtutibus ſuis addidit. At ego illas nunc miror q̄a magis
ĩtelligo:quãq̄ ne nunc quidẽ ſatis ĩtelligo.ut enim de pictore: ſcul-
ptore:fictore:niſi artifex iudicare:ita niſi ſit ſapiẽs non põt perſpice-
re ſapientẽ. Quantũ tamen mihi datur cernere:multa in Euphrate
ſic eminent & elucent:ut mediocriter quoq; doctos aduertãt:& af-
ficiant: diſputat ſubtiliter: grauiter:ornate:& frequẽter:ẽt platoni-
cam illam ſublimitatẽ & latitudinẽ effingit. Sermo eſt copioſus: &
uarius:dulcis ĩ primis:& q̄ repugnantes quoq; ducat:& ĩpellat. Ad
hæc ꝓceritas corporis:decora facies:demiſſus capillus: ĩgens & ca-
na barba.quæ licet fortuita & ĩania putenť:Illi tamen plurimũ ue-
neratiõis acq̄rũt. Nullus horror ĩ cultu:nulla triſtitia:multũ ſeueri-
tatis.reuerearis:ut occurſum nõ reformides. Vitæ ſanctitas ſũma:
par comitas.ĩſectať uitia nõ hoĩes:nec caſtigat errãtes:ſed emẽdat:
Sequaris monẽtẽ attẽtus & pendens:& ꝑſuadere tibi ẽt cum pſua-
ſerit cupias. Iam uero liberi tres:duo mares:quos diligẽtiſſime ĩſti-
tuit. Socer Põpeius Iuliãus:cũ cætera uita tũ uel hoc uno magnus
& clarus:q̄ ipſe ꝓuinciæ pĩceps ĩter altiſſimas cõditiões generũ nõ

honoribus pricipē.ſed ſapiētia elegit:q̄q̄ qd ego plura de uiro quo mihi frui non licet? An ut magis āgar qd nō licet? Nā diſtrigor offi cio ut maxio ſic moleſtiſſio:ſedeo ꝓ tribūali:ſubnoto libellos:cōſi cio tabulas:ſcribo plurias:Sed illr̄atiſſias lr̄as:ſoleo nō nūq̄: (Nā id ip̄m q̄do cōtigit)de his occupatiōibus apud Euphratē q̄ri. Ille me cōſolat̄:affirmat:& eē hāc philoſophiæ & qdē pulcherriam ptem: Agere negociū publicū:cognoſcere:iudicar̄:ꝓmer̄:& exercere iuſti tiā quæq̧ ip̄i doceāt i uſu hēre:mihi tamē hoc unū nō pſuadet:ſa tius eſſe iſta facere:q̄ cū illo totos dies audiēdo diſcēdoq̧ cōſumere. Quo magis te cui uacat hortor cū in urbē ꝓxie ueneris:uenias aūt ob hoc maturius:Illi te expoliēdū limādūq̧ pmittas:neq̧.n.ego ut multi:īuideo aliis bonū quo ipſe careo:Sed cōtra ſenſum quēdā uoluptatēq̧ pcipio:ſi ea q̄ mihi denegāt̄ amicis uideo ſupeſſe. Vale.

C.Plinius.S.Fabio Iuſto ſuo.S.

Lim nullas mihi epiſtolas mittis. Nihil eſt inqs q̧ ſcribā:at hoc ipſum ſcribe nihil eſſe quod ſcribas uel ſolū illud unde priores īcipere ſolebant. Si uales bene eſt: ego ualeo:hoc mihi ſufficit:eſt enim maximū:ludere me putas:Serio peto:fac ſciā qd agas:qd̄ ſine ſollicitudine ſumma neſcire nō poſſum. Vale.

C.Plinius Caleſtrio Tironi Salu.D.

Acturā grauiſſimā fero:ſi iactura dicēda eſt tanti uiri amiſſio:deceſſit Corelius Ruffus & eqdem ſpōte:qd̄ dolorē meum exulcerat. Eſt enim luctuoſiſſimū genus mortis: q̄ non ex natura nec fatalis uidet̄: Nā utcūq̧ i illis q morbo finiunt̄ magnū ex ipſa neceſſitate ſolatiū eſt:In his uero quos acceſita mors aufert hic inſanabilis dolor eſt:qd̄ credūt̄ poſſe diu uiuere. Coreliū qdē ſumma rō q̄ ſapiētibus ꝓ neceſſitate ē ad hoc cōſiliū cōpulit: quāq̄ plurimas uiuendi cās habētē:optimā cōſciētiā: optimā famā: maximā auctoritatem:præterea filiā:uxorē:nepotē: ſorores: interq̧ tot pignora ueros amicos:Sed tā longa tā iniqua ualitudīe cōflicta bat̄:ut hæc tāta pretia uiuendi mortis rationibus uincerent̄. Tertio &.xxx.āno ut ipſum audiebā pedū dolore correptus eſt:patrius hic illi(Nā plerūq̧ morbi quoq̧ p ſucceſſiones quaſdā:ut alia tradūt̄)hūc abſtinētia:ſanctitate:quoad uiridis ætas:uicit & fregit:nouiſſime eū ſenectute īgraueſcētem uiribus animi ſuſtinebat. Cum qdē īcredibiles cruciatus & īdigniſſima tormenta pateret̄. Iā enim dolor nō pedibus ſolis:ut prius īſidebat:ſed oīa mēbra puagabat̄. Veni ad eū Domitiani tēporibus ī ſuburbano iacētem: Serui e cu

biculo receſſerūt.habebāt enī hoc moris:quotiēs intraſſet fidelior
amicus:qn ēt uxor:q̄q̄ oīs ſecreti capaciſſima:digrediebat̃. Circū-
tulit oculos:& cur inqt me putas hos tantos dolores tā diū ſuſtine
re:ut.ſ.iſti latroni uel uno die ſupſim.dediſſes huic aīo par corpus:
feciſſet qđ optabat:affuit tamen deus uoto:cuius ille cōpos ut iā ſe
curus liberq̄ moriturus multa illa uitæ:ſed minora retiacula abru
pit:icreuerat ualitudo:quā tēperātia mitigare cōſueuit:tētauit: pſe
uerātē cōſtātia fugit.Iā dies alter:tertius:q̄rtus:abſtinebat cibo.mi
ſit ad me uxor eius Hiſpulla cōmunē amicū.C. Geiniū cū triſtiſſi-
mo nūcio deſtinaſſe Coreliū mori:nec aut ſuis aut filiæ pcibus fle
ctī:ſolū ſupeſſe me a quo reuocari poſſet ad uitā.Cucurri: puenerā
i pximū:Cū mihi ab eadē Hiſpulla Iulius Atticus nunciat: nihil iā
ne me qdē ipetratur̄ : tā obſtiate magis atq̄ magis iduruiſſe:dixe
rat ſane medico admouēti cibū.κεκρικα:quæ uox quātū admira
tiōis in aīo meo tātū deſiderii reliqt. Cogito quo amico: quo uiro
careā.Impleuit qdē ānū.vii.&.lx.q̄ ætas ēt robuſtiſſimis ſatis lōga
eſt.Scio euaſit ppetuā ualitudinē.Scio deceſſit ſupſtitibus ſuis:flo-
rēte rep.q illi oībus ſuis charior erat:& hoc ſcio.Ego tamē tāq̄ iu
uenis & fortiſſimi morte doleo:doleo aūt:licet me ibecillū putes
meo noie.amiſi enī amiſi meæ uitæ teſtē:rectorē: magiſtrū. i ſum
ma dicā:qđ recenti dolore cōtubernali meo Caluiſio dixi: Vereor
ne negligētius uiuā.pinde adhibe ſolatia mihi:nō hæc.ſenex erat
iſirmus erat:hæc.n.noui:Sed noua aliq̄:ſed magna q̄ audierī nūq̄:
legerim nūq̄.Nā q̄ audiui:q̄ legi:ſpōte ſuccurrūt:Sed tanto dolore
ſupant̃. C.Plinius Soſio Senectioni ſuo.S.

Agnū puētū poetar̄ ānus hic attulit.toto mēſe aprili nul
lus fere dies quo nō rcitaret aliqs: iuuat me q̄ uigēt ſtudia:
pferūt ſe ingenia hoīum:& oſtētāt:tāetſi ad audiēdū pigre
coit̃:pleriq̄ i ſtatiōibus ſedēt:tpuſq̄ audiēdis fabulis cōterūt:ſubi-
de ſibi nūciari iubēt:an iā recitator itrauerit:an dixerit pfatōnē:an
ex magna pte euoluerit librū:tūc demum ac tūc quoq̄ lēte cūtan
terq̄ ueniūt:nec tamē pmanēt:ſed āte finē recedūt.Alii diſſimulā
ter:& furti.ſimplr̄ alii & libere.At hercule memoria parentū Clau
diū Cæſarē ferūt cū i palatio ſpaciaret̃:audiſſetq̄ clamorē: cām r̄q
ſiſſe:cūq̄ dictū eēt recitare Nonianū:ſubitū recitanti iopiatūq̄ ue
niſſe.Nūc ocioſiſſimus qſq̄ multo āte rogatus & idētidē admonī
tus aut non uenit: aut ſi uenit : qrit̃ ſe diem quia non pdiderit per
didiſſe.ſed tāto magis laudandi pbandiq̄ ſunt quos a ſcribendi re-

citandiq; ſtudio hæc auditorꝝ deſidia uel ſupbia nō retardat. Eqdē ꝓpe nemini defui. Erant ſane plerique amici. Neq; enim eſt fere qſ quā: qn nos amet: ut ſtudia nō ſimulet. His ex cauſis lōgius q̄ deſti nauerā tēpus ī urbe cōſumpſi: poſſum iā repetere ſeceſſum: & ſcribere aliqd: quod nō recitē: ne uidear quorꝝ recitatiōibus affui non auditor fuiſſe: ſed creditor: Nā ut ī cæteris rebus: ita in audiēdi offi cio perit gratia: ſi repoſcat.

C. Plinius Iunio Marico Salutem.

Etis ut fratris tui filiæ proſpiciā maritū: qd̄ merito mihi po tiſſimū iniūgis. Scis enim quātope ſummū illum uirum ſu ſpexerim dilexerimq;. Quibus ille adoleſcētiā meā exhortatiōibus fouerit: qbus ēt laudibus ut laudandus uiderer effecerit. Nihil eſt qdem quod a te mihi mandari aut maius aut ſatius: nihil qd̄ honeſtius aut gratius a me ſuſcipi poſſit: q̄ ut eligā iuuenem ex quo naſci nepotes Aruleno Ruſtico deceat: qui qdē diu q̄rendus fuiſſet: niſi paratus & quaſi ꝓuiſus eſſet. Militius Aemilianus Accli nas: q me ut iuuenis iuuenē: (eſt enim minor pauculis annis) famili ariſſime diligit: ita reuereť ut ſenē: nā ita formari a me & īſtitui cu pit: ut ego a uobis ſolebā. Patria ē ei Brixia ex illa noſtra Italia: quæ multū adhuc uerecūdiæ: multū frugalitatis antiquæ retinet ac ſer uat. Pater Minutius Macrinus equeſtris ordinis prīceps: qa nihil al tius uoluit. Allectus enī a Diuo Veſpaſiano īter p̄torios honeſtam qetē huic nr̄æ ābitioni dicā an dignitati cōſtātiſſime p̄tulit. habet auiā maternā Serranā ꝓcul a me mūicipio patauino: noſti loci mo res: Serrana tamē Patauinis quoq; ſeueritatis exemplū eſt. Cōtigit & auūculus ei. P. Acilius grauitate: prudentia: fide ꝓpe ſingulari: In ſumma nihil erit ī domo tota: qd̄ nō tibi tāq̄ ī tua placeat. Aciliāo uero ipſi plurimū uigoris induſtriæ: quique ī maxima uerecundia quæſturā: tribunatū: præturā honeſtiſſime pcurrit: ac iam pro ſe ti bi neceſſitatē ābiendi remiſit. Eſt etiā illi facies liberalis multo ſan guine: multo rubore ſuffuſa. Eſt ingenua totius corporis pulchritudo: & quidem ſenatorius decor: quæ ego nequaquam arbitror negligenda. debet enim hoc caſtitati puellarum quaſi præmium dari. neſcio anadiiciam eſſe patri eius amplas facultates: nam cum imaginor uos: quibus quærimus generum: ſilendum de facultatibus puto: cum publicos mores: atq; etiam ciuitatis leges intueor: quæ uel in primis cenſus hominum ſpectandos arbitrantur: ne id quidē prætereūdum uideť: & ſane de poſteris & his pluribus cogi-

tanti:Hic quoqꝫ ĩ cõditionibus diligendi ponẽdus eſt calculus.Tu
fortaſſe me putes ĩdulſiſſe amori meo:ſupraque iſta : quã res patiť
ſuſtuliſſe.At ego fide mea ſpõdeo futuꝝ ut oĩa lõge ampliora quã
a me prædicãť inuenias.diligo q̃dem adoleſcentẽ ardentiſſime ſi-
cut mereť:Sed hoc ipſum amãtis ẽ:nõ onerare eũ laudibus. Vale.

C.Plinius Septitio Claro ſuo Sal.D.

Eus tu promittis ad cœnã:nec uenis:diciť ius:ad aſſem ĩpẽ
dium reddes:nec id modicũ.paratæ erant lactucæ ſingulæ:
cocleæ trinæ:oua bina:alica cum mulſo & niue. Nã hanc
quoque cõputabis:ĩmo hãc ĩ primis:quæ perit ĩ ferculo: oliuæ be-
thicæ:cucurbitæ:bulbi.alia mille non mĩus lauta.Audiſſes cõœdũ
uel lectorẽ uel lyriſtem:uel quæ mea liberalitas omnis.At tu apud
neſcio quem oſtrea:uuluas:echinos Gaditanos maluiſti.dabis pœ-
nas non dico quas:dure feciſti : inuidiſti neſcio an tibi:certe mihi:
Sed tamẽ & tibi. Quãtũ nos luſiſſemus: riſiſſemus:ſtuduiſſemus.
Potes apparatius cœnare apud multos:nuſquam hilarius:ſimplici-
us: incautius:ĩ ſumma experire.Et niſi poſtea te aliis potius excuſa
ueris:mihi ſemper excuſa.Vale.

C.Plinius Erutio ſuo Salu.

Mabã Pompeiũ Saturninũ:hunc dico noſtrum: laudabãqꝫ
eius ingenium:etiã antequam ſcirem q̃ uarium:q̃ flexibile:
q̃ multiplex eẽt:nũc uero totũ me tenet:hẽt:poſſidet.audi
ui cãs agentẽ acriter & ardẽter:nec minus polite & ornatẽ ſiue me
ditata ſiue ſubita ꝓferret:adſũt aptæ crebræqꝫ ſẽtẽtiæ:grauis & de
cora cõſtructio:ſonãtia uerba & ãtiqua.Oĩa hæc mire placẽt:cũ im
petu quodã & flumine ꝓuehunť:placẽt ſi retractenť. Senties quod
ego cũ oratiões eius in manus ſumpſeris:quas facile cuilibet uete-
rũ:quorum eſt æmulus comparabis.Idem tamen in hiſtoria magis
ſatiſfaciet uel breuitate uel luce uel ſuauitate uel ſplendore etiã ſub
limitate narrandi: unam ĩ concionibus idem q̃ in orationibus eſt:
p̃ſſior tamen & circunſcriptior & adductior:præterea facit uerſus
quales aut Catullus:aut Caluus: Quantum illis leporis dulcedinis
amaritudinis amoris inſerit.Sane ſed data opera mollius leuiuſque
duriuſculos quoſdã & hoc quaſi Catullus aut Caluus.Legit mihi
nuper epiſtolas:quas uxoris eſſe dicebat: Plautum uel Terentium
metro ſolutum legi credidi.Quæ ſiue uxoris ſunt ut affirmat:ſiue
ipſius ut negat pari gloria dignus ẽ:qui aut illa componat:aut uxo
rem quam uirginem accepit tam doctam politamque reddiderit.

Eſt ergo mecum per diem totum: eundem antequam ſcribam: eū
dem cum ſcripſi: eundem etiam cum remittor: non tanquam eun
dem lego. Quod te quoque ut facias & hortor & moneo. neque
enim debet operibus eius obeſſe quod uiuit. At ſi inter eos quos
nunq̄ uidimus floruiſſet: non ſolum libros eius: uerum etiam ima
gines conquireremus. Eiuſdem nunc honor præſentis & gloria
quaſi ſatietate langueſcit: & hoc prauum malignumque eſt non ad
mirari hominem admiratione digniſſimum: quia uidere alloqui
audire complecti: nec laudare tantum: uerum etiam amare contin
git. Vale.

C. Plinius Cornelio Cithiano Salutem.

St adhuc hominibus curæ fides & officium: Sunt q defun
ctorū quoq; amicos agant. Titinnius Capito ab imperato
re noſtro ĩpetrauit ut ſibi liceret ſtatuā. L. Syllani ĩ foro po
nere: pulchrum & magna laude dignum amicitia principis in hoc
uti: quātumq; gratia ualeas aliorū honoribus experiri: Eſt oĩo Ca
pitōi ĩ uſu claros colere: Mirū eſt qua religiōe: quo ſtudio: imagĩes
Brutoꝝ: Caſſioꝝ: Catonum domi ubi poteſt hēat: Idem clariſſimi
cuiuſq; uitā egregiis carminibus exornat: Scias ipſum pluribus uir
tutibus abūdare: qui alienas ſic amat: redditus eſt. L. Syllāo debitus
honor: cuius ĩmortalitati Capito ꝓſpexit pariter & ſuæ. Neque. n.
magis decorū & ĩſigne ē ſtatuam in foro populi romani habere: q̄
ponere. Vale.

C. Plinius Suetonio Tranquillo. Sal. D.

Cribis te ꝑterritū ſōnio uereri: ne qd aduerſi in actiōe patia
ris: rogas ut dilatōnē petā: & pauculos dies certe ꝓximū ex
cuſē: difficile ē ſed expiar: και γαρ το ναρ εκ Διοσ εςιν.
Refert tamē euētura ſoleas an cōtraria ſōniare: mihi reputāti ſom
niū meū: Iſtud quod times tu egregiā actiōem portēdere uidetur:
ſuſceperā cām Iulii paſtoris: cū mihi quieſcenti uiſa eſt ſocrus mea
aduoluta genibus ne agerē obſecrare. Et eram acturus adoleſcentu
lus adhuc. Erā in quadruplici iudicio. Erā contra potētiſſimos ciui
tatis: atq; etiam Cæſaris amicos. Quæ ſingula excutere mihi men
tem poſt tam triſte ſomnium poterāt. Egi tamē λογισαμενοσ
illud εισ οιωνοσ αριςοσ αμυνεσθαι περι πατρασ: Nam mihi
patria & ſi qd charius patria fides uidebat̃: ꝓſpere ceſſit: atq; iō illa
actio mihi aures hoīum: Illa ianuam famæ patefecit: ꝓinde diſpice
an tu quoq; ſub hoc exēplo ſōniū iſtud ĩ bonū uertas: Aut ſi tuti

us'putas illud cautiſſimi cuiuſq; pceptũ qđ dubites ne feceris:id ip ſũ reſcribe. Ego aliquã ſtrophã iueniã:agamq; cãm tuam ut ipſam agere tu cũ uoles poſſis. Eſt.n.ſãe alia rõ tua:alia mea fuit:nã iudiciũ cẽtũuirale differri nullo mõ:iſtud ægre qdẽ:ſed tamẽ põt. Vale

C. Plinius Romano Firmo Sal.

Vniceps tu meus & cõdiſcipulus:& ab ĩeunte ætate contubernalis:pater tuus:& matri & auũculo meo:mihi etiã quãtũ ætatis diuerſitas paſſa ẽ familiaris. magnæ & graues cauſæ:cur ſuſcipere augere dignitatẽ tuã debeã. Eſſe autẽ tibi centum miliũ cenſum ſatis indicat:quod apud nos decurio es. Igitur ut te nõ decurione ſolũ:uerũ ẽt equite Romão pfruamur:offero tibi ad iplẽdas equeſtres facultates. ccc. milia nummũ. Te memorẽ huius muneris amicitiæ nr̃æ diuturnitas ſpõdet. Ego ne illud qdẽ admoneo:quod admonere deberem:niſi ſcirẽ ſpõte facturum:ut dignitate a me data q̃ modeſtiſſime utare. nam ſolicitius cuſtodiendus eſt honor: in quo etiam beneficium amici tuendũ eſt. Vale.

C. Plinius Cornelio Tacito ſuo Sal.

Requens mihi diſputatio eſt cum quodam docto homine & perito:cui æque nihil in cauſis agẽdis ut breuitas placet. Quam ego cuſtodiendam eſſe cõfiteor:ſi cauſa permittat: alioquin præuaricatio eſt:tranſire dicenda:præuaricatio etiam curſim & breuiter attigere quæ ſint inculcãda:infigẽda:repetenda. Nã pleriſque longiore tractu uis quædam & põdus accedit: utque corpori ferrum: ſic oratio animo non ictu magis q̃ mora imprimit: Hic ille mecum auctoritatibus agit. Ac mihi ex græcis oratiões Lyſiæ oſtentat. Ex noſtris Gracchorum Catoniſq;:quorum ſane plurimæ ſunt circunciſæ & breues. Ego Lyſiæ Demoſthenem: Aeſchinẽ: Periclẽ:multoſque præterea Gracchis:& Catoni Pollionẽ:Cæſarẽ:Cæliũ:ĩ primis. M. Tullium oppono:cuius oratio optima fert̃ eſſe quæ maxima. Et hercule ut aliæ bonæ res:Ita bonus liber q̃ſq; melior eſt quo maior. Vides ut ſtatuas:ſigna:picturas:hominũ denique :multorumq; animalium formas: arborum etiam:ſi modo ſint decoræ:nihil magis q̃ amplitudo commendet. Idem orationibus euenit:quin & uoluminibus ipſis auctoritatẽ quãdã & pulchritudinẽ adiicit magnitudo. Hæc ille multaq; alia:quæ a me ĩ eãdem ſẽtẽtiã ſolẽt dici:ut eſt ĩ diſputãdo incõprehenſibilis & lubricus:ita eludit:ut cõtẽdat hos ipſos:quorum orationibus nitar pauciora dixiſſe: q̃ ediderint:Ego contra puto. Teſtes ſunt multæ multorum

orationes & Ciceronis pro Murena:& pro Vareno : ĩ qbus breuis
& quaſi nuda ſubſcriptio quorũdam criminũ ſolis titulis indicat̃:
ex his apparet illũ ꝑmulta dixiſſe:cum ederet omiſiſſe.Idẽ pro Clu
entio ait ſe totã cãm ueteri inſtituto ſolũ ꝑoraſſe.Et pro Cornelio
quatriduo egiſſe:ne dubitare poſſimus:quæ ꝑ plures dies ut neceſ
ſe erat latius dixerit:poſtea reciſa ac repurgata ĩ unum librũ grãdẽ
qdẽ unũ tamẽ coarctaſſe.At aliud eſt actio bona:aliud oratio.Scio
nõnullis ita uideri.Sed ego forſitan fallor:pſuaſum habeo poſſe ſie
ri:ut ſit actio bona:quæ non ſit bona oratio:nõ poſſe aũt nõ bonã
actionẽ eſſe:quæ nõ ſit bona oratio:eſt enim oratio actionis exem
plar & quaſi archetypõ.Ideo ĩ optima quaque mille figuras extẽpo
rales ĩuenimus:ĩ his ẽt q̃s tantũ editas ſcimus: ut ĩ Verrẽ:artificem
quẽ?Nã recte admones: Polycletũ eſſe dicebãt.Seqt̃ ergo ut actio
ſit abſolutiſſima:quæ maxime oratõnis ſimilitudinẽ expreſſerit:ſi
mõ iuſtũ & debitũ tẽpus acceperit:qđ ſi neget̃:nulla orõnis:maxĩa
iudicis culpa eſt.Adſunt huic opinioni meæ leges:quæ longiſſima
tẽpora largiũt̃:nec breuitatẽ dicẽtibus:ſed copiã:hoc eſt diligentiã
ſuadẽt:quã ꝑ̃ſtare niſi ĩ anguſtiſſimis cauſis nõ põt breuitas.Adiici
am quod me docuit uſus magiſter egregius:frequẽter egi:frequen-
ter iudicaui:frequenter in conſilio fui.aliud alios mouet.at plerũq;
paruæ res maxĩas trahũt:Varia ſunt hominũ iudicia : uariæ uolũ
tates.Inde q eãdẽ cãm ſimul audierũt:ſæpe diuerſum:ĩterdum idẽ.
Sed ex diuerſis animi motibus ſentiũt. præterea ſuæ qſq; ĩuẽtioni
fauet:& quaſi fortiſſimũ cõplectit̃:cũ ab alio dictũ eſt:qđ ipſe præ
uidit.oĩbus ergo dãdum eſt aliqd quod teneãt: qđ agnoſcãt. Dixit
aliquãdo mihi Regulus cũ ſimul adeſſemus : Tu oĩa quæ ſunt ĩ cã
putes exequẽda.Ego iugulũ ſtatim uideo.hũc premo:premit ſane
quod elegit:ſed ĩ eligẽdo frequenter errat.reſpõdi poſſe fieri:ut ge-
nu eſſet aut tibia aut talus ubi iugulũ putaret:at ego inquã q iugu
lum ꝓſpicere nõ poſſum:oĩa ꝑtento:oĩa experior:ϖαντα. Deniq;
λιθον κινω:utque ĩ cultura agri nõ uineas tantũ:ueꝝ ẽt arbuſta:
nec arbuſta tãtum:ueꝝ ẽt cãpos curo & exerceo:utque ĩ ipſis cam
pis:non far aut ſiliginẽ ſolam:ſed ordeũ fabam cæteraq; legumina
ſero:ſic in actione plura quaſi ſemina latius ſpargo:ut quæ ꝓuene
rint colligã.Neq; enim minus in pſpicua & ĩcerta fallacia ſunt iu-
dicũ ĩgenia: q̃ tẽpeſtatũ terrarũq;: nec me pterit ſũmũ oratorẽ Pe-
riclẽ ſic a comico Eupolide laudari. πειθωτισ υπεκαθητο τοισ
ρημασιν ουτωσ εκηλει και μονοσ των ρητορων το κεν

τρον ενκατελειπε τοῖς ἀκροωμένοις. Verum huic ipſi Pericli nec illa πειθω:nec illud βροντᾶν καὶ αστράπτειν breuitate uel uelocitate uel utraq;(differunt enim)ſine facultate ſumma cõtigiſſet:nã delectare:perſuadere copiam dicendi ſpaciumq; deſiderat. Relinquere uero Aculeum in audiẽtiũ animis is demum põt: qui non pũgit:ſed infigit. Adde quæ de eodem Pericle comicus alter ηστραπτε εβροντα ξυνεκυκατε παντα. Non enim amputata oratio & abſciſſa:ſed lata magnifica & excelſa tonat:fulgurat: omnia deniq; ꝑturbat ac miſcet:optimus tamẽ modus eſt:quis negat? Sed non minus non ſeruat modum qui infra rem:q̃ qui ſupra. Qui aſtrictius:q̃ qui effuſius dicit. Itaq; audis frequenter: ut illud immodice:& redundanter. Ita hoc ieiune & infirme:alius exceſſiſſe materiam: Alius dicitur nõ ĩpleſſe:æque uterque:Sed ille ĩbecillitate:hic uiribus peccat. Quod certe & ſi nõ limatioris:maioris tamẽ ĩgenii uitiũ ẽ:nec uero cũ hæc dico:illũ homericũ ꝓbo:αμε τροεπεα ſed hunc καὶ επεα νιφαδεσιν εοικοτα χειμερινσιν nõ qã nõ & ille mihi ualidiſſĩe placeat:παυρα μεν αλλα μαλα λιγεωσ. Si tamẽ deẽ electio illã plenã orationẽ ſimilẽ niuibus hibernĩs, id eſt crebrã aſſiduã & largã:Poſtrẽo diuinã & cæleſtẽ uolo. At eſt gratior multis actio breuis. Eſt quidem:ſed inertibus: quorum delitias deſidiamq; quaſi iudicium reſpicere ridiculum eſt. Nam ſi hos in conſilio habeas non ſolum ſatius eſt breuiter dicere: ſed omnino non dicere. Hæc eſt adhuc ſententia mea:quam mutabo ſi diſſenſeris tu. Sed plane cur diſſentias explices rogo. Quamuis enim credere tuæ auctoritati debeam: Rectius tamen arbitror in tanta re ratione q̃ auctoritate ſuperari. Proinde ſi non errare uideor id ipſum quam uoles breui epiſtola ſcribe. Confirmaueris enim iudicium meum:ſi errauero longiſſimam para:non corrupi te: qui tibi ſi mihi accederes:breuis epiſtolæ neceſſitatem: ſi diſſentires:longiſſimæ impoſui. Vale.

C. Plinius Plinio Paterno ſuo Salutem.

T animi tui iudicio: ſic oculorum plurimum tribuo: non quia multum ne tibi placeas: ſed quia tantum quantũ ego ſapis. qq̃ hoc quoque multum eſt. omiſſis iocis: credo decentes eſſe ſeruos:qui ſunt empti mihi ex conſilio tuo: ſupereſt ut frugi ſint. Quod de uenalibus melius auribus q̃ oculis iudicatur. Vale.

C. Plinius Catilio Seuero ſuo Salutem.

Iu iam in urbe hæreo:& quidem attonitus:pturbat me lõga & pertinax ualitudo Titi Ariſtõis:quẽ ſingulariter & miror & diligo:nihil eſt enim illo grauius:ſanctius:doctius:ut mihi nõ unus homo:ſed litteræ ipſæ:omneſque bonæ artes ĩ uno homine ſummum piculum adire uideant̃. Quã peritus ille & priuati iuris & publici?quantũ rerũ?quãtum exẽploꝝ?quantum antiquitatis tenet?nihil eſt qđ doceri uelis:qđ ille docere nõ poſſit.Mihi certe quotiẽs aliqd abditũ quæro:ille theſaurus ẽ. Nam quanta ſermõibus eius fides?quãta auctoritas?q̃ preſſa & decora cũctatio?quid eſt quod non ſtatim ſciat?& tamẽ plerunq; hæſitat:dubitat diuerſitate rationum:quas acri magnoq; iudicio ab origine cauſiſq; primis repetit:diſcernit:expendit.Ad hæc q̃ parcus in uictu: q̃ modicus in cultu. Soleo ipſum cubiculũ illius ipſumq; lectum ut imaginem quãdam priſcæ frugalitatis aſpicere.ornat hæc magnitudo animi:quæ nihil ad oſtentationem:omnia ad conſcientiam refert:recteque facti nõ ex populi ſermone mercedẽ:ſed ex facto petit.In ſumma nõ facile qs quẽquã ex iſtis qui ſapientiæ ſtudium habitu corporis præferunt:Huic uiro cõparabit.Nõ quidem gymnaſia ſectatur : aut porticus:nec diſputationibus longis aliorum ociũ ſuumq; delectat.Sed in toga negociiſq; uerſatur:multos aduocatiõe:plures cõſilio adiuuat.Nemini tamen iſtorum caſtitate:pietate:iuſtitia:fortitudine:& primo loco ceſſerit. Mirareris ſi intereſſes:qua patientia hanc ipſam ualitudinem toleret : ut dolori reſiſtat: ut ſitim differat:ut incredibilem febrium ardorem immotus opertuſque tranſmittat.Nuper me paucoſque mecum: quos maxime diligit aduocauit: rogauitque ut medicos conſuleremus: de ſumma ualitudinis:ut ſi eſſet inſuperabilis ſpõte exiret e uita.Si tamen difficilis & longa : reſiſteret : maneretque. Dandum enim precibus uxoris : dandum filiæ lachrymis: dandum etiam nobis amicis:ne ſpes noſtras ſi modo non eſſent inanes uoluntaria morte deſereret. Id ergo arduum in primis: & præcipua laude dignum puto. Nam impetu quodam & inſtinctu procurrere ad mortem commune cum multis. deliberare uero & cauſas eius expendere: utq; ſuaſerit ratio uitæ mortiſque conſilium ſuſcipere uel ponere: ingentis eſt animi: & medici quidem ſecunda nobis pollicentur. Supereſt ut promiſſis deus annuat. Tandemq; me hac ſolicitudine exoluat . Qua liberatus Laurentinum meum hoc eſt libellos & pugillares ſtudioſumq; ocium repetam.Nũc enim nihil legere:nihil ſcri

bere aut aſſidenti uacat:aut anxio libet. Habes quid timeam:quid optem:quid etiam in poſterum deſtinē. Tu quid egeris: quid agas: quid uelis agere inuicem nobis: ſed latioribus epiſtolis ſcribe. erit confuſioni meæ non mediocre ſolatium:ſi tu nihil quereris. Vale.

C.Plinius Pompeio Falconi Salu.

Onſulis an exiſtimem te in tribunatu cauſas agere decere: plurimum refert:quid eſſe tribunatum putes inanem umbram & ſine honore nomen: an poteſtatem ſacroſanctā: & quam in ordinem cogi:ut a nullo ita nec a ſe quidē deceat: Ipſe cū tribunus eſſem:errauerim fortaſſe:qui me aliquid putaui: ſed tanquam eſſem:abſtinui cauſis agendis.primū quod deforme arbitrabar cui aſſurgere:cui loco cedere omnes oporteret: hūc omnibus ſedentibus ſtare:& qui iubere poſſet tacere quencunq;: huic ſilentium clepſydra indici:& quē iterfari nefas eſſet:hūc etiā cōuitia audire.Et ſi multa patereť iertē:ſi ulciſcereť:iſolentē uideri. Erat hic quoq; æſtus:ſi āte oculos forte me appellaſſet:uel ille cui adeſſem: uel ille cōtra quē itercederē: & auxiliū ferrē:aut qeſcerē ſilerēq;:& quaſi eiurato magiſtratu priuatū ip̄e me facerē.His rationibus motus malui me tribunū oībus exhibere:q̄ paucis aduocatū. Sed tu: iterū dicā:plurimū itereſt: qd eſſe tribunatū putes. perſonam tibi imponas:quæ ſapienti uiro ita aptanda eſt ut præferatur. Vale.

C.Plinius Bebio Hiſpano ſuo Sal.

Ranquillus contubernalis meus uult emere agellum: quē uēditare amicus tuus diciť.Rogo cures quanti æquum eſt emat.Ita.n.delectabit emiſſe:nā mala ēptio ſemp̄ īgrata eſt: eo maxīe qđ exprobrare ſtultitiā domīo uideť.In hoc aūt agello ſi mō arriſerit pretiū Tranquilli mei ſtomachū multa ſollicitant uicinitas urbis:opportunitas uiæ:mediocritas uillæ:modus ruris q ad uocet magis q̄ diſtrīgat.Scholaſticis porro:ut hic ē ſufficit abunde tantū ſoli:ut releuare caput:refigere oculos:reptare p̄ limitē:unam ſemitā terere:oēſque uiticulas ſuas noſſe: & numerare arbuſculas poſſint.Hæc tibi expoſui:quo magis ſcires quantū ille eſſet mihi: ego tibi debiturus.Si prædiolū iſtud quod cōmendať his dotibus tam ſalubriter emerit:ut pœnitentiæ locum non relinquat. Vale.

C.Plinii.S.Nouocomenſis Epiſtolarū Liber Secūdus.

C.Plinius Romano ſuo ſalutē plurimam dicit.

Oſt aliquot ānos iſigne atq; ēt mēorabile populi Ro.oculis ſpectaculū exhibuit publicū funus Verginii Ruffi maxī &

clariſſimi ciuis & ꝑinde felicis. Trigĩta annis gloriæ ſuæ ſuperuixit.
Legit ſcripta de ſe carmina: Legit hiſtorias: & poſteritati ſuæ inter-
fuit. ꝑfunctus eſt tertio cõſulatu: ut ſummũ faſtigiũ priuati hoĩs
ĩpleret: cũ principis noluiſſet. Cæſares qbus ſuſpectus atq; etiã in-
uiſus uirtutibus fuerat euaſit: reliqt incolumem optimũ atq; ami-
ciſſimum tanq̃ adhuc ipſum honoré publici funeris reſeruatus: an
nũ tertium & octogeſimum exceſſit in altiſſima trãquillitate: pari
ueneratione: uſus eſt firma ualitudíe: niſi quod ſolebant ei manus
tremere: citra dolorem tamen: aditus tãtũ mortis durior lõgiorq;:
Sed hic ipſe laudabilis. Nam cũ uocem præpararet acturus in con
ſulatu principi gratias: Liber qué forte acceperat grandioré & ſeni
& ſtanti ipſo pondere elapſus eſt. Hũc dum cõſequitur: colligitq; ꝑ
leue & lubricũ pauimentum fallente ueſtigio cecidit: coxamq; fre
git: quæ parum apte collocata reluctante ætate male coit. Huius
uiri exequiæ magnum ornamentũ principi: magnum ſæculo: ma-
gnum etiam foro & roſtris attulerunt. Laudatus eſt a conſule Cor
nelio Tacito. Nam hic ſupremus cumulus fœlicitatis eius acceſſit
laudator eloquentiſſimus: & ille quidem plenus annis abiit: plenus
honoribus illis etiã quos recuſauit: nobis tamen quærendus ac de
ſiderandus eſt ut exẽplar æui prioris. Mihi uero præcipue: q illum
non ſolũ publice quantũ admirabar: tantũ diligebam. primũ quod
eadé utriq; regio municipia finitima utriq;: agri etiam poſſeſſiões-
que cõiunctæ: præterea ꝙ ille tutor mihi relictus affectũ parentis
exhibuit. Sic candidatum me ſuffragio ornauit: ſic ad omnes hono
res meos ex ſeceſſibus accurrit: cum iam pridem eiuſmodi officiis
renũciaſſet: ſic illo die quo ſacerdotes ſolét nominare quos digniſ-
ſimos ſacerdotio iudicant: me ſemp nominabat. Quin ét ĩ hac no
uiſſima ualitudine ueritus ne forte ĩter quinque uiros ipſe crearet̃:
q̃ minuẽdis publicis ſumptibus iudicio ſenatus cõſtituebant̃: Cũ
illi tot amici ſenes conſulareſq; ſupereſſent: me huius ætatis ꝑ qué
excuſaret̃ elegit: his qdem uerbis ét ſi filiũ haberé tibi mandarem.
Quibus ex cauſis neceſſe eſt tanquã ĩmaturam morté eius in ſinu
tuo defleam: ſi tamé fas eſt aut flere: aut omnino mortem uocare:
qua tanti uiri mortalitas magis finita q̃ uita eſt. Viuit enĩ uiuetq;
ſemp: atq; etiam latius in memoria hominum & ſermone uerſabi-
tur poſtquam ab oculis receſſit. Volui tibi multa alia ſcribere: ſed
totus animus ĩ hac una cõtemplatiõe defixus eſt. Verginiũ cogito:
Verginiũ uideo: Verginiũ iam uariis imaginibus recẽtibus tamen

audio:alloquor: teneo. cui fortaſſe aliquos ciues uirtutibus pares & habemus & habebimus:gloria neminem. Vale.

C. Plinius Paulino ſuo ſalutem.

Raſcor:nec liquet mihi an debeã: ſed iraſcor:ſcis quam ſit amor iniquus ĩterdũ: impotens ſæpe: μικραιτιος ſemper. hæc tamẽ cã magna eſt neſcio an iuſta:ſed ego tanq̃ nõ minus iuſta q̃ magna ſit:grauiter iraſcor.qđ a te tã diu litteræ nullæ: exorare me potes uno mõ.ſi nũc ſaltẽ plurimas & lõgiſſimas miſeris.hæc mihi ſola excuſatio uera:cæteræ falſæ uidebuntur:nõ ſum auditurus:non eram Romæ:uel occupatior eram: illud enĩ nec dii ſinant ut infirmior:ipſe ad uillam partim ſtudiis partim deſidia fruor quorum utrunq; ex otio naſcitur.

C. Plinius Nepoti ſuo ſalutem.

Agna Iſæũ fama pceſſerat:maior inuẽtus eſt:ſumma eſt facultas:copia:ubertas:dicit ſemp ex tẽpore:Sed tanquã diu ſcripſerit.ſermo græcus imo atticus pfationes terſæ: graciles:dulces:graues interdũ & erectæ:poſcit controuerſias plures: electionẽ auditoribus pmittit:Sæpe ẽt paratus ſurgit.Iam ergo ĩcipit. Statim oĩa ac pene pariter ad manũ:ſenſus recõditi.Occurſant uerba:ſed qualia? quæſita & exculta:multa lectio ĩ ſubitis:multa ſcriptio elucet: pœmiatur apte:narrat apte:pugnat acriter:colligit fortiter:ornat excelſe.Poſtremo docet:delectat: afficit. Quod maxĩe dubites crebra ενθυμηματα crebri ſyllogiſmi circunſcripti & effecti: quod ſtilo quqoue aſſequi magnũ eſt. Incredibilis memoria:repetit altius quæ dixit ex tẽpore.ne uerbo qdẽ labitur:ad tãtã εξιν ſtudio & exercitatõe puenit.Nã diebus & noctibus nihil aliud agit:nihil audit:nihil loquit᷑: ãnum ſexageſimum exceſſit & adhuc ſcholaſticus tantũ eſt:quo genere hoĩum nihil aut ſimplicius aut ſincerius aut melius.nos uero q in foro uerisq; litibus terimur multũ malitiæ(quãuis nolumus)addiſcimus ſchola & auditorium ut ficta cã res inermis ĩnoxia eſt:nec minus felix ſenibus pſertim: Nam qd in ſenectute fœlicius q̃ qđ dulciſſimũ eſt in iuuẽta? Quare ego Iſæum nõ diſertiſſimum tantũ:uer℞ etiam beatiſſimum iudico: quẽ tu niſi cognoſcere cõcupiſcis ſaxeus ferreuſq; es.pinde ſi nõ ob alia noſq; ipſos:at certe ut hũc audias ueni. Nunq̃ ne legiſti Gaditanũ quendã Titi Liuii noĩe gloriaq; cõmotũ ad uiſendũ eũ ab ultimo terra℞ orbe ueniſſe:ſtatiq; ut uiderat abiſſe? αφιλοκαλον.Illitteratum ĩers ac pene ẽt turpe eſt nõ putare.tanti cognitõ

nẽ:qua nulla ẽ iucũdior:nulla pulchrior:nulla deniq; humanior:di
ces:hẽo hic quos legã nõ minus diſertos ẽt:ſed legendi ſemp occa-
ſio ẽ:audiẽdi nõ ſemp:ꝑterea multomagis ut uulgo dicit̃ uiua uox
afficit:Nam licet acriora ſint quæ legas:altius tamẽ ĩ aĩo ſedẽt:quæ
ꝓnunciatio:uultus: habitus:geſtus ẽt dicẽtis affigit:niſi uero falſũ
putamus illud Aeſchynis:q cũ legiſſet rhodiis orationẽ Demoſthe
nis:admirãtibus cũctis adieciſſe fert̃:τίΔε ἔι ἀυτου τοῦ θηρίου
ἀκηκοειτε.erat Aeſchynes ſi Demoſtheni credimus μικροφωνό
τατοσ fatebat̃ tamẽ longe melius eadẽ illa ꝓnũciaſſe ipſum ꝗ pe
ꝑat:ꝗ̃ oĩa huc tẽdũt ut audias Iſæũ uel iõ tantũ ut audieris. Vale

C.Plinius Caluiniæ ſuæ ſalutem.

I pluribus pr̃ tuus:uel uni cuilibet aliqua ẽt mihi debuiſſet:
fuiſſet fortaſſe dubitandũ an adires hæreditatẽ ẽt uiro gra
uẽ.Cũ uero ego adductus affinitatis officio dimiſſis oĩbus:
ꝗ nõ dico moleſtiores:ſed diligẽtiores erant creditor ſolus extiterĩ:
cũq; uiuente eo nubẽti tibi ĩ dotẽ cẽtũ milia cõtulerĩ:ꝑter eã ſum
mã quã pr̃ tuus ꝗ̃ſi de meo dixit:erat.n. ſoluenda de meo: Magnũ
habes facilitatis meæ pignus:cuius fidutia debes famã defuncti pu
dorẽq; ſuſcipe:ad qđ ne te magis uerbis ꝗ̃ rebus horter:Quicquid
pater tuus mihi debuit:acceptũ tibi fieri iubeo.Nec eſt qđ uerearis
ne ſit mihi iſta oneroſa dõatio:Sunt quidem nobis oĩo modicæ fa
cultates:dignitas ſumptuoſa:reditus propter cõditionem agelloꝶ
neſcio minor an ĩcertior.Sed quod ceſſat ex reditu:frugalitate ſup
pletur:ex qua uelut ex fonte liberalitas nr̃a decurrit. Quæ tamen
ita temperanda eſt:ne nimia ꝓfuſione iareſcat. Sed temperanda in
aliis:in te uero facile ratio conſtabit:etiam ſi modum exceſſerit.

C.Plinius Luperco ſuo ſalutem.

Ctionẽ frequẽter & a te efflagitatã & a me ſemp ꝓmiſſã ex
hibui tibi:nõdũ tamen totã:adhuc.n. ps eius ꝑpolit̃. Interi
quæ abſolutiora mihi uidebant̃:nõ fuit alienũ iudicio tuo
traditũ iri.Rogo intẽtionẽ ſcribẽtis accõmodes:nihil.n.adhuc ĩter
manus habui:cui maiorẽ ſollicitudinẽ ꝑſtare deberẽ. Nam ĩ cæte-
ris actiõibus exiſtimatiõi hoĩum diligẽtia tantũ & fides nr̃a:in hac
ẽt pietas ſubiiciet̃.Inde & liber creuit dũ ornare patriã & ãplificare
gaudemus:pariterq; & defenſioni eius deſeruimus & gloriæ:Tu ta
men hæc ipſa quantũ ratio exegerit reſeca.Quotiens enim ad faſti
dium legentiũ delitiaſq; reſpicio:ĩtelligo nobis cõmẽdationẽ libri
ex ipſa mediocritate petendã.Idẽ tamẽ ꝗ a te hãc auſteritatẽ exigo:

cogor id qđ diuerſum ē poſtulare:ut ĩ pleriſq; frontē rēmittas.Sũt eni quædã adoleſcẽtiũ auribus dãda:pſertim ſi materia nõ refrage tur:Nam deſcriptiones locoꝝ quæ ĩ hoc libro frequẽtiores erunt non hiſtorice tantũ ſed prope poetice proſequi fas eſt.Quod tamẽ ſi quis extiterit q putet nos latius feciſſe q̃ orationis facultas exigat:huius ut ita dixerĩ triſticiã reliquæ partes actionis exorare debebũt:adnixi certe ſumus:ut quælibet diuerſa genera lectorum p plures dicẽdi ſpecies teneremus:Ac ſicut ueremur:ne qbuſdã pars aliqua ſecundũ ſuam cuiuſq; naturã non probet: ita uidemur poſſe cõfidere:ut uniuerſitatẽ oĩbus uarietas ipſa cõmẽdet. Nam & in ratiõe ipſa cõuiuioꝝ quamuis a pleriſq; cibis ſinguli tẽperemus:totã tamen cœnã laudare ſolemus oẽs:nec ea quæ ſtomachus noſter recuſat:adimũt gratiam illis a qbus capit. Atque hæc ego ſic accipi uolo:non tanquam aſſecutũ eſſe me credã:ſed tanquam aſſeq laborauerĩ.Fortaſſe nõ fruſtra:ſi mõ tu curã tuam admoueris:interĩ mox iis quæ ſequẽt dices te nõ poſſe ſatis diligenter id facere: niſi prius totã actionẽ cognoueris:Fateor ĩ pſentia tamẽ & iſta tibi familiariora fiẽt:& quædã ex his talia erũt:ut p partes emendari poſſint.Etſi.n.auulſũ ſtatuæ caput:aut mẽbrũ aliqđ ĩſpiceres:nõ tu qdẽ ex illo poſſes cõgruẽtiã æqualitatẽq; deprehẽdere:poſſes tamen iudicare an id ipſum ſatis elegans eſſet.nec alia ex cauſa prĩcipioꝝ libri circunferunt:quam quia exiſtimat pars aliqua etiam ſine cæteris eſſe pfecta.lõgius me puexit dulcedo quædam tecum loquendi.Sed iam finem faciam:ne modum quem etiam orationi adhibẽdum puto:in epiſtola excedam.Vale.

C.Plinius Auito ſuo ſalutem.

Ongum eſt altius repetere:nec refert quẽadmodum acciderit:ut homo minime familiaris cœnarem apud quendã ut ſibi uidet lautum & diligentem: ut mihi ſordidũ ſimul & ſumptuoſum:Nam ſibi & paucis opima quædã:cæteris uilia & minuta ponebat.uinũ etiam puulis lagũculis ĩ tria genera deſcripſerat:nõ ut poteſtas eligẽdi.Sed ne ius eſſet recuſandi.Et aliud ſibi & nobis:aliud minoribus amicis:Nã gradatĩ amicos habet:aliud ſuis noſtriſq; libertis:animaduertit qui mihi pximus recũbebat.Et an pbarem interrogauit:Negauit.tu ergo ĩquit quam cõſuetudinẽ ſequeris?Eadem omnibus pono.Ad cœnam.n.nõ ad notã ĩuito.cunctiſq; rebus exæquo:quos menſa & toro æquaui. Etiam ne libertos?ẽt.conuictores enim tunc:non libertos puto. Et ille:magni ti-

bi conſtat? Minime. q fieri pōt. quia ſcilicet leberti mei nō idem qđ ego bibūt: ſed idē ego quod liberti. Et hercule ſi gulæ tēperes: non eſt oneroſum: quo utaris ipſe cōmunicare cum pluribus. Illa ergo reprimenda: illa quaſi in ordinē redigenda eſt ſi ſumptibus parcas. quibus aliquando rectius tua continētia q̄ aliena contumelia conſulas: Quorſus hæc? ne tibi optimæ indolis iuueni quorūdam im menſa luxuria ſpeciem frugalitatis imponat: conuenit autem amori in te meo quotiens tale aliquid inciderit ſub exemplo præmonere quid debeas fugere. Igitur memento nihil magis eſſe uitandū: q̄ iſtam luxuriæ & ſordium nouam ſocietatem: quæ cū ſint turpiſſima diſcreta ac ſeparata turpius iunguntur. Vale.

C. Plinius Macrino ſuo ſalutem.

Eri a ſenatu Veſtricio prīcipe auctore Spurinæ triūphalis ſtatua decreta eſt: nō ita ut multis q nunquam in acie ſteterunt: nunquā caſtra uiderunt: nunquā deniq; tubarū ſonū niſi ī ſpectaculis audierūt: Verū ut illis q decus iſtud ſudore & ſanguine & factis aſſequebant̄: Nā Spurina brueterꝝ regē ui & armis induxit in regnū: oſtentatoq; bello ferociſſimam gentē: qđ eſt pulcherrimū uictoriæ genus: terrore ꝑdomuit: & hoc qdem uirtutis ꝓmium. Illud ſolatiū doloris accepit: qđ filio eius Coctio quē amiſit abſens: habitus ē honor ſtatuæ: rarꝝ id in iuuene: Sed pater hoc quoq; mærebat̄: cuius grauiſſimo uulneri magno aliquo fomento medēdū fuit. Præterea Coctius ipſe tā clarꝝ ſpecimen īdolis dederat: ut uita eius breuis & anguſta debuerit hac ueluti īmortalitate ꝑfrui. Nā tanta ei grauitas: auctoritas: ſanctitas etiā ut poſſet ſenes illos ꝓuocare uirtute quibus nūc honore adæquatus eſt. Quo qdē honore quantū ego interpretor nō mō defuncti memoriæ dolori patris: uerum etiam exemplo proſpectum eſt: acuent ad bonas artes iuuentutem: adoleſcentibus: ut digni ſint modo: tanta præmia conſtituta: acuent principes uiros ad liberos ſuſcipiēdos & gaudia ex ſupſtitibus: & ex amiſſis tā glorioſa ſolatia. His ex cauſis ſtatua Coctii publice lætor: nec priuati mīus: amaui cōſumatiſſimū iuuenē tā ardēter quā nūc īpatiēter requiro. Erit ergo ꝑgratū mihi hāc effigiē eius ſubīde ītueri: ſubīde reſpicerē: ſub hac cōſiſtere: ꝑter hāc cōmeare. Etenim ſi defunctorꝝ imagines domi poſitæ dolorē noſtrum leuant: quanto magis eæ qbus in celeberrimo loco nō mō ſpecies & uultus illorꝝ: ſed honos & gloria refertur. Vale.

C. Plinius Caninio ſuo ſalutem.

Tudes? an piſcaris? an uenaris? an ſimul omĩa? poſſunt enim omnia ſimul fieri ad larium noſtrum. Nam lacus piſces: feras ſiluæ: q̃bus lacus cĩgit. Studia altiſſimus iſte ſeceſſus affatim ſuggerit. Sed ſiue oĩa ſimul: ſiue aliquid facias: nõ poſſum dicere: inuideo: angor tamẽ non & mihi licere: quæ ſic cõcupiſco: ut æger uinũ balnea fontes. Nũq̃ hos: ne arctiſſimos laqueos: ſi ſolue re negat: abrũpã? nũq̃ puto. Nã ĩ ueteribus negociis noua acreſcũt: nec tamẽ priora pagũt: tot nexibus tot quaſi cathenis maius ĩ dies occupationũ agmẽ extendit.

C. Plinius Apollinari ſuo Salutem.

Nxium me & inqetum habet petitio Sexti Euritii mei: affi cior cura & quã ꝑ me ſolicitudĩem nõ adii: quaſi pro me al tero patior: & alioquin meus pudor mea exiſtimatio mea dignitas ĩ diſcrimẽ adducit. Ego Sexto latũ clauũ a Cæſare noſtro: ego q̃ſturã ĩpetraui: meo ſuffragio ꝑuenit ad ius tribũatus petẽdi: quẽ niſi optĩet ĩ ſenatu: uereor ne decepiſſe Cæſarẽ uidear. Proĩde adnitẽdũ eſt mihi ut talem omnes eũ iudicẽt: qualẽ eũ eſſe prĩceps mihi credidit: quæ cauſa ſi ſtudiũ meũ nõ incitaret: adiutũ tamen cuperẽ iuuenẽ ꝓbiſſimũ: grauiſſimũ: eruditiſſimũ: & omni deniq̃ laude digniſſimũ: Et q̃dem cũ tota domo: Nã pater eius Euritius clarus uir: ſanctus: ãtiquus: diſertus: atq̃ ĩ agẽdis cauſis exercitatus quas ſumma fide: pari cõſtãtia: nec uerecũdia minore defendit: habet auũculũ. C. Septiciũ: quo nihil uerius: nihil ſimplicius: nihil cãdidius: nihil fidelius noui. Omnes me certatim & tamẽ æqualiter amant: omnibus nũc ego ĩ uno referre gratiã poſſum. Itaq̃ prehenſo amicos: ſupplico: ãbio domos: ſtatões circũeo: quãtũq̃ uel auctoritate uel gratia ualeã p̃cibus experior: Te quoq̃ obſecro ut aliquã oneris mei partẽ ſuſcipere tanti putes: reddã uices ſi repoſces: reddã & ſi ne repoſces: diligeris: coleris: frequẽtaris. Oſtende mõ uelle te: nec deerunt qui quod tu uelis cupiant. Vale.

C. Plinius Octauio ſuo Salutem.

Hominem te patientẽ uel potius durũ ac pene crudelẽ: q̃ tã ĩſignes libros tã diu teneas: Quouſq̃ & tibi & nobis ĩuidebis? tibi maxĩa laude: nobis uoluptate. Sine per ora hominũ ferant: iiſdẽq̃ q̃bus Rõana lĩgua ſpatiis ꝑuagent. Magna ẽt lõgaq̃ expectatio eſt? quã fruſtrari adhuc & differre nõ debes. Enotuerũt q̃dã tui uerſus: & inuito te clauſtra tua refregerũt: hos niſi retrahis in corpus: quãdoq̃ ut errões aliquẽ cuius dicãt ĩueniẽt. Habe ante

oculos mortalitatẽ : a qua aſſerere te hoc uno monumentó potes. Nã cætera fragilia & caduca nõ minus ꝙ ipſi hoĩes occidunt:deſinũtq́ꝫ. Dices ut ſoles amici mei uiderít:opto ęqdẽ amicos tibi tam fideles:tã eruditos:tã laborioſos:ut tantũ curæ ĩtẽtiõiſq́ꝫ ſuſcipe & poſſint & uelint.Sed diſpice ne ſit paꝝ ꝓuidũ ſpare ex aliis:qđ tibi ipſe nõ pſtes:& de editiõe qdẽ iteri ut uoles:recita ſaltem:quo magis libeat emittere:utq́ꝫ tãdẽ pcipias gaudiũ qđ ego olim ꝓ te non temere pſumo:Imaginor enim q cõcurſus:quæ admiratio te:q clamor:qđ ét ſilentiũ maneat:quo ego cũ dico uel recito nõ minus ꝙ clamore delector.Sit modo ſilẽtium acre & intentum & cupidum ulteriora audiendi:hoc fructu tanto tam pato deſine ſtudia tua infinita iſta cuntatione fraudare : quæ cum modum excedit: uerẽdum eſt : ne inertiæ & deſidiæ : uel etiam timiditatis nomen accipiat.

C.Plinius Arinio ſuo Sal.

Olet eſſe gaudio tibi:ſi qd actũ ẽ ĩ ſenatu ordĩe illo dignũ: quãuis enĩ qetis amore ſeceſſeris:ĩſidet tamẽ aĩo tuo maieſtatis publicæ cura.ergo accipe qđ p hos dies actũ ẽ pſonæ claritate famoſum:ſeueritate exẽpli ſalubre:rei magnitudie æternũ.Marius Priſcus accuſãtibus Afris qbus ꝓconſ.præfuit.Omiſſa defenſione iudices petit.Ego & Cornelius Tacitus adeſſe ꝓuĩcialibus iuſſi:exiſtimauimus fidei noſtræ cõuenire notũ ſenatui facere: exceſſiſſe Priſcũ ĩmanitate & ſæuitia crĩa qbus dari iudices poſſent:cũ ob ĩnocẽtes cõdẽnãdos: ĩterficiẽdos ét pecunias accepiſſet: reſpõdit Frõto Catius depcatuſq́ꝫ ẽ:ne qd ultra repetũdaꝝ legem qrerẽt:oĩaq́ꝫ actiõis ſuæ uela uir mouẽdaꝝ lachrymaꝝ pitiſſimus quodã uelut uẽto miſeratiõis ĩpleuit.Magna cõtẽtio:Magni utrĩq́ꝫ clãores:aliis cognitionẽ ſẽatus lege cõcluſam:aliis liberã ſolutãq́ꝫ dicẽtibus:quãtũq́ꝫ admiſiſſet reus:tantũ uĩdicãdũ.Nouiſſĩe cõſul deſignatus Iulius Ferox uir rectus & ſanctus Mario qdẽ iudices ĩteri cenſuit dãdos:euocãdos aũt qbus diceret ĩnocẽtiũ pœnas uẽdidiſſe: quæ ſententia nõ pualuit mõ:ſed oĩo poſt tãtas diſſceſiões fuit ſola freqũs : adnotatũq́ꝫ ẽ experimẽtis:qđ fauor & miſericordia acres & uehemẽtes primos ĩpetus habẽt:paulatim cõſilio & rõne qſi reſticta cõſidũt: Vnde euenit:ut qđ multi clamore pmixto tuentẽ:nẽo tacẽtibus cæteris dicere uelit.pateſcit.n. cũ ſepararis a turba cõtẽplatõ reꝝ:q turba tegũt:uenerẽt q adeſſe erãt iuſſi Vitelius Honoratus:& Flauius Martianus:ex qbus Honoratus trecẽtis mi

libus exiliũ equitis Romani ſeptẽq; amicorũ eius ultimam pœnã:
Martianus unius eq̃tis Rõani ſeptĩgẽtis milibus plura ſupplicia ar
guebat̃ emiſſe:erat enĩ fuſtibus cæſus: Dãnatus ĩ metallũ:ſtrãgula
tus ĩ carcere:Sed Honoratũ cognitiõi ſenatus mors opportũa ſub
traxit.Martianus ĩductus eſt abſente Priſco.Itaq; Tutius Cerealis
cõſularis iure ſenatorio poſtulauit:ut Priſcus certior fieret.Siue q̃a
miſerabiliorẽ:ſiue q̃a ĩuidioſiorẽ fore arbitrabat̃ ſi p̃ſens fuiſſet:ſi
ue(q̃d maxĩe credo)quia æq̃ſſimũ erat cõmune crimen ab utroq;
defendit:& ſi dilui non potuiſſet in utroq; puniri.Dilata eſt res in
proximum ſenatum:cuius ipſe conſpectus auguſtiſſimus fuit:prĩ
ceps præſidebat: erat enim conſul: adhuc Ianuarius menſis cum
cætera tum præcipue ſenatorum frequentia celeberrimus:præter
ea cauſæ amplitudo auctaque dilatione expectatio & fama inſitũ
que mortalibus ſtudium:magna & inuſitata noſcendi omnes un-
dique exciuerat : imaginare quæ ſollicitudo nobis: qui metus: qui
bus ſuper tanta re in illo cœtu præſente Cæſare dicendum erat.
Equidem in ſenatu non ſemel egi:quinimmo nuſquam audiri be
nignius ſoleo:tunc me tamen ut noua omnia nouo metu permo-
uebant obſeruabaturque: (præter illa quæ ſupra dixi) cauſæ diffi-
cultas : ſtabat modo conſularis: modo ſeptemuir epulonum: iam
neutrum. Erat igitur perq̃ oneroſum accuſare damnatum: quem
ut premebat atrocitas criminis:ita quaſi peractæ miſeratio damna
tionis tuebatur : ut cunque tamen animum cogitationemque col
legi: Cœpi dicere non minore audientium aſſenſu q̃ ſolicitudine
mea: dixi horis pene quinque.Nam.xxii.clepſydris quas ſpacioſiſſi
me acceperam:ſunt additæ quattuor : Adeo illa ipſa quæ dura &
aduerſa dicturo uidebantur:ſecunda dicenti fuerunt . Cæſar mihi
tantum ſtudium : tantam curam etiam(nimium eſt enim dicere
ſollicitudinem)præſtitit: ut libertum meum poſt me ſtantem ſæ-
pius admoneret uoci lateriq; conſulerem:cũ me uehementius pu-
taret intendi:q̃ gracilitas mea perpeti poſſet. Reſpondit mihi pro
Martiano Claudius Marcellinus: miſſus deinde ſenatus & reuo-
catus in poſterum . Neque enim iam inchoari poterat actio: niſi
noctis interuentu ſcinderetur . Poſtero die dixit pro Mario Sal-
uius Liberalis uir ſubtilis : diſpoſitus : acer:diſertus.In ipſa uero
cauſa omnes artes ſuas protulit.Reſpondit Cornelius Tacitus elo-
quentiſſime:& quod eximium orationi eius ineſt.σεμνῶσ Dixit
pro Mario rurſus Fronto Catius inſigniter: utque iam locus ille

poſcebat:plus in precibus temporis : q̄ in defenſione conſumpſit.
huius actioné ueſpera ícluſit:nõ tamé ſic ut abrũpet.Itaq; in tertiũ
diẽ ꝓbationes exierunt.Iam hoc ipſum pulchrũ & antiquũ ſenatũ
nocte dirimi:triduo reuocari:triduo cõtineri.Cornutus Tertullus
cõſul deſignatus uir egregius & ꝓ ueritate firmiſſimus céſuit ſepti
genta milia quæ acceperat Marius ærario inferéda:Mario urbe ita
liaq; íterdicédũ.Martiáo hoc ãplius Africa:i fine ſentétiæ adiecit:
quod ego & Tacitus iniũcta aduocatiõe diligéter fortiterq; functi
eſſemus arbitrari ſenatũ:ita nos feciſſe ut dignũ mádatis partibus
fuerit:aſſenſerunt conſules deſignati:omnes etiã cõſulares uſq; ad
Põpeiũ collegá:ille & ſeptigenta milia ærario íferéda:& Martianũ
i ꝗnquéniũ relegádũ:Mariũ repetũdaꝝ pœnæ: quá iá paſſus eſſet
cenſuit relinquédũ.Erát in utraq; ſentétia multi:fortaſſe ét plures
i hac uel ſolutiore uel molliore : Ná ꝗdá ex illis quoq; ꝗ Cornuto
uidebant̃ aſſenſi:hũc ꝗ poſt ipſos céſuerat ſequebát̃. Sed cũ fieret
diſſenſio.ꝗ ſellis cõſulũ aſtiterát i Cornuti ſététiá ire cœperũt:Tũ
illi ꝗ ſe collegæ ánumerari patiebát̃:i diuerſum tranſierũt.collega
cũ paucis relictus multum poſtea de ípulſoribus ſuis præcipue de
Regulo queſtus eſt:ꝗ ſe i ſententia quã ipſe dictauerat deſeruiſſet.
Eſt alioꝗn tá mobile ígeniũ Regulo ut plurimũ audeat : plurimũ
timeat.hic finis cognitionis ãpliſſimæ:ſuꝑeſt tamé λειτουργιον
nõ leue. Hoſtilius Firminus legatus Marii Prixi:ꝗ ꝑmixtus cauſæ
grauiter uehementerq; uexatus eſt. Ná & rõnibus Martiani & ſer-
moni.qué ille habuerat i ordíe leptitanoꝝ opam ſuá Priſco ad tur
piſſimũ miniſteriũ cõmodaſſe:ſtipulatuſq; de Martiano ꝗnquagin
ta milia denarioꝝ ꝓbabat̃:ipſe præterea accepiſſe ſeſtertia decem
milia fœdiſſimo ꝗdé titulo noíe unguétarii. Qui titulus a uita ho
minis cõpti ſemꝑ & pumicati nõ abhorrebat.Placuit céſente Cor-
nuto referri de eo proximo ſenatu. Tunc enim caſu incertum an
conſcientia abfuerat. Habes res urbanas: inuicem ruſticas ſcribe:
quid arbuſculæ tuæ:quid uineæ:quid ſegetes agunt:quid oues de-
licatiſſimæ.In ſumma niſi æque longam epiſtolam reddis:non eſt
quod poſtea niſi breuiſſimam expectes.

C.Plinius Arrinio ſuo Sal.

λετουργιον illđ qđ ſuꝑeſſe Marii Priſci cauſæ ꝓxíe ſcrip
ſerá neſcio an ſatis circũciſũ tamé & abraſũ é.Firmius ídu-
ctus i ſenatũ.Reſpõdit crini noto:ſecutæ ſũt diuerſæ ſététiæ cõſu-
lũ deſignatoꝝ.Cornutus Tertullus céſuit ordíe mouédũ. Acutius

Nerua ĩ fortiõe ꝓuiciæ rationẽ eius nõ habẽdã. Quæ ſentẽtia tãq̃ mitior uicit: cũ ſit alioquin durior triſtiorq;. Quid enim miſerius: q̃ exectũ & exẽptum honoribus ſenatoriis labore & moleſtia non carere? Quid grauius: q̃ tanta ignominia affectũ nõ ĩ ſolitudĩe latere? Sed ĩ hac altiſſima ſpecula cõſpiciẽdum ſe mõſtrãdũq; præbere: præterea q̃d publice minus aut cõgrues aut decoꝝ notatũ a ſenatu ĩ ſenatu ſedere: illiſq; ipſis a q̃bus ſit notatus æquari? & ſummotũ a ꝓcõſulatu quia ſe ĩ legatione turpiter geſſerat: de ꝓcõſulibus iudicare: dãnatũq; ſordium uel dãnare alios uel abſoluere. ſed hoc pluribus uiſum eſt. Numerãt enim ſentẽtiæ: nõ põderãt. nec aliud in cõſilio publico fieri põt: In quo nihil eſt tã ĩæquale: q̃ æqualitas ipſa: Nã cũ ſit ĩpar prudẽtia: par omniũ ius eſt. Impleui promiſſum: prioriſq; epiſtolæ fidem exolui: quã ex ſpatio tẽporis iã recepiſſe te colligo. Nã feſtinãti & diligẽti tabellario dedi: niſi q̃d ĩpedimẽti in uia paſſus eſt. Tuæ nunc partes ut primũ illã deĩde hãc remuneres litteris: quales iſtinc redire uberrimæ poſſunt. Vale.

C. Plinius Priſco ſuo Salu.

T tu occaſiões obligãdi me auidiſſime ãplecteris: & ego nemini libẽtius debeo. duabus ergo de cauſis a te potiſſimũ petere cõſtitui: q̃d ĩpetratũ maxime cupio: regis exercitum ampliſſimũ: Hinc tibi beneficioꝝ larga materia: lõgũ præterea tẽpus: quo amicos tuos exornare potuiſti: conuertere ad noſtros: nec hos q̃dẽ multos. Malles tu q̃dem multos: ſed meæ uerecũdiæ ſufficit unus aut alter ac potius unus. Is erit Voconius Romãus: pater in equeſtri gradu clarus: clarior uitricus ĩmo pater alius: nã huic quoq; nomini pietate ſucceſſit mater. E primis ipſe citerioris Hiſpaniæ: ſcis q̃d ꝓuiciæ iudiciũ illius: ſcis q̃ta ſit grauitas: flamẽ proxime fuit. hũc ego cũ ſimul ſtuderemus: arcte familiariterq; dilexi. Ille meus ĩ urbe: ille ĩ ſeceſſu cõtubernalis. Cũ hoc ſeria: cũ hoc iocos miſcui. Quid enĩ aut illo fidelius amico: aut ſodale iucũdius? mira ĩ ſermone: mira ẽt in ore ipſo uultuq; ſuauitas. Ad hoc ĩgenium excuſſum: ſubtile: dulce: facile: eruditũ in cauſis agẽdis. Epiſtolas quidem ſcribit: ut muſas ipſas latine loqui credas. Amatur a me plurimũ: nec tamẽ uincitur. Equidem iuuenis ſtatim iuueni quantum potui per ætatem auidiſſime contuli: & nup̃ ab optimo prĩcipe trium liberorum ius impetraui. quod quãquam parce & cũ delectu daret: mihi tamẽ tanq̃ eligerer indulſit: hæc beneficia mea tueri nullo modo melius quam ut augeam poſſum: præſertim cum

ipſe illa tam grate interpretetur:ut dum priora accipit : poſteriora
mereatur. habes qualis quam probatus caruſq; ſit nobis. Quem
rogo pro ingenio pro fortuna exornes tua. In primis ama hominē.
Nam licet tribuas ei quātum āpliſſimum potes:nihil tamē āplius
pōt amicitia tua:cuius eē eū uſq; ad ītimā familiaritatē capacē quo
magis ſcires breuiter tibi ſtudia mores oēm denique uitā eius exp̄ſ
ſi.extenderē preces:niſi & tu rogari diu nolles: & ego tota hoc epi-
ſtola feciſſem. Rogat enī & q̄dē efficaciſſime q̄ reddit cās rogandi.

C. Plinius Maximo ſuo Salutem.

Ex opiaris:diſtrigor cētūuiralibus cauſis:quæ me exercēt
magis q̄ delectāt:Sunt enim pleræq; p̄uæ & exiles. Raro īci
dit uel p̄ſonaꝝ claritate uel negocii magnitudie īſignis : ad
hoc ꝑpauci cū q̄bus iuuat dicere: cæteri audaces:atq; ēt magna ex
ꝑte adoleſcētuli obſcuri ad declamādū huc trāſeūt tā irreuerēter:
& temere:ut mihi Attilius noſter exp̄ſſe dixiſſe uideat̄ : ſic in foro
pueros a cētūuiralibus cauſis auſpicari:ut ab Homero ī ſcholis. nā
hic quoq; ut illic primū cœpit eſſe q̄đ maximū eſt:at hercule ante
memoriā meā:ita maiores natu ſolēt dicere:ne nobiliſſimis q̄dem
adoleſcētulis locus erat:niſi aliquo cōſulari ꝑducēte:tāta uenerat̄o
ne pulcherrimū opus colebat̄.nunc refractis pudoris & reuerētiæ
clauſtris oīa patēt oībus. Nec īducūt̄ ſed irrūpūt:ſequūt̄ auditores
actoribus ſimiles conducti & redempti mancipes : conuenitur a
conductis & redemptis: in media baſilica tam palam ſportulæ q̄
in triclinio dantur. Ex iudicio ī iudicium pari mercede trāſit:Inde
iā nō īurbane σοφωκλεις απο του σοφως και καλεισθαι uo-
cāt̄ iiſdē latinū nomē īpoſitū ē Laudiceni:& tamē creſcit īdies fœ-
ditas utraq; līgua notata. Heri duo nomēclatores mei:habēt ſane
ætatē eoꝝ:q nuꝑ togas ſumpſerūt:ternis denariis ad laudādū tra-
hebāt̄:tāti cōſtat:ut ſis diſertiſſimus:hoc p̄tio quā libet numeroſa
ſubſellia iplent̄:hoc īgēs corona colligit̄:hoc infiniti clamores cō-
mouēt̄:cū meſochorus dedit ſignū:opus ē enī ſigno apđ nō ītelli-
gētes ne audiētes q̄dē. Nā pleriq; nō audiūt:nec ulli magis laudāt.
ſi quādo trāſibis p̄ baſilicā:& uoles ſcire quo mō q̄ſq; dicat. nihil ē
q̄đ tribunal aſcendas:nihil q̄đ tu p̄beas aurē:facilis diuinatio. Scito
eū peſſime dicere:q præ cæteris laudabit̄ maxīe:prius hūc audiēdi
morē īduxit Largius Licinius hactēus tamē ut auditores corroga-
ret. Ita certe ex Quītiliāo p̄ceptore meo audiſſe memini: narrabat
aūt ille:aſſectabar Domitiū Afrū:cū apđ cētū uiros diceret graui-

ter & lẽte. hoc enī illi actiōis genus erat. audit ex ꝓxio īmodicum īſolitūq; clamorē: admiratus reticuit: ubi ſilētiū factū ē: repetit qđ abruperat. Iterꝝ clamor: iterꝝ reticuit. Et poſt ſilētium cœpit idem tertio: nouiſſime qs diceret quæſiit. Reſpōſum eſt Licinius: tū īter miſſa cā: cētūuiri īqt hoc artificiū perit: qđ alioqn perire īcipiebat cū periſſe Afro uideret. Nūc uero ꝓpe funditus extīctum & euerſum eſt: pudet referre: quæ quā fracta ꝓnunciatiōe dicāt: qbus quā teneris clamoribus excipiāt: plauſus tātum ac ſola cymbala & tympana illis cāticis deſunt: ululatus qdem: (nec enī alio uocabulo pōt exprimi): theatris quoq; īdecora laudatio large ſupſunt. Nos tamē adhuc & utilitas amicoꝝ & rō ætatis morat ac retinet. Veremur enī ne forte nō has indignitates reliqſſe: ſed laborem fugiſſe uideamur. Sumus tamē ſolito rariores: qđ initiū eſt gradatim deſinēdi.

C. Plinius Valeriano ſuo Sal.

Vo mō te ueteres Marſi tui? Quo mō ēptio noua placent: agri poſtq̄ tui facti ſunt? Rarꝝ id qdē. nihil enī æque gratū eſt adeptis q̄ cōcupiſcentibus me p̄dia materna parꝝ cōmode tractāt: delectāt tamen ut materna: alioqn lōga patiētia occalui. habēt hūc finē aſſiduæ querelæ: quod quæri pudet.

C. Plinius Anniano ſuo Salu.

V qdē pro cætera tua diligētia admones me codicillos Atiliani: q me ex parte inſtituit hæredem pro nō ſcriptis habēdos: quia nō ſint cōfirmati teſtamēto: qđ ius ne mihi qdem ignotū eſt: cū ſit iis ēt notū qui nihil aliud ſciūt: ſed ego ꝓpriā quādā legē mihi dixi: ut defunctoꝝ uolūtates ēt ſi iure deficerēt quaſi pfectas tuerer. Conſtat aūt codicillos iſtos Atiliani manu ſcriptos: Licet ergo nō ſint cōfirmati teſtamēto: a me tamē ut cōfirmati obſeruabūt: Præſertim cū delatori locus nō ſit. Nam ſi uerēdū eſſet: ne qđ ego dediſſē populus eriperet: cūctatior fortaſſe & cautior eē deberē. Cū uero liceat hæredi donare qđ in hæreditate ſubſedit: nihil ē qđ obſtet illi meæ legi cui publicæ leges nō repugnāt. Vale.

C. Plinius Gallo ſuo Salutem.

Iraris cur me Laurentinum uel (ſi ita mauis) laurens meum tantopere delectet? deſinas mirari cum cognoueris gratiam uillæ: opportunitatem loci: littoris ſpacium: decem & ſeptem milibus paſſuum ab urbe ſeceſſit: ut peractis quæ agenda fuerint ſaluo iam & compoſito die poſſis ibi manere. Aditur non una uia: Nā & laurētia & hoſtiēſis eodē ferūt: ſed laurētina a quar

to decimo lapide:Hoſtienſis ab undecimo relinquēda eſt. Vtrinq;
excipit iter aliqua ex pte arenoſum iūctiſpaulo grauius & longius:
equo breue & molle:uaria hic atq; inde facies: Nā mō occurrenti-
bus ſiluis uia coarctať:modo latiſſimis pratis diffundiť & pateſcit:
multi greges ouiū:multa ibi equoꝝ boūq; armenta:quæ mōtibus
hyeme depulſa herbis & tēpore uerno niteſcūt.uilla uſibus capax:
Nō ſūptuoſa tutela:cuius in prima pte atriū frugi nec tamē ſordi-
dū:deinde porticus in.O.litteræ ſimilitudinē circūactæ:qbus par-
uula ſed feſtiua area īcludiť:egregiū aduerſum tēpeſtates recepta-
culū:nā ſpecularibus ac multo magis īminentibus tectis muniūť.
Eſt cōtra medias cauediū hilare:mox tricliniū ſatis pulchrū: quod
in littus excurrit:ac ſi quando Africo mare īpulſum eſt fractis iam
& nouiſſimis fluctibus leuiter adluitur. Vndiq; ualuas & feneſtras
nō minores ualuis habet:atq; ita a lateribus a fronte quaſi tria ma
ria ꝑſpectat:A tergo cauediū:porticū:areā : porticum rurſus:mox
atrium ſiluas & longinquos reſpicit mōtes:huius a læua retractius
paulo cubiculū eſt āplum: Deinde aliud minus : qđ altera feneſtra
admittit orientē:occidētē altera retinet.hæc & ſubiacēs mare lōgi
us qdē ſed ſecurius ītueť:huius cubiculi & illius triclinii obiectu
īcludiť āgulus:q puriſſimū ſolē cōtiet & accēdit:hoc hibernaculū
hoc ēt gymnaſiū meoꝝ eſt.Ibi oēs ſilēt uēti exceptis q nubilū idu
cūt:& ſerenū āteq̄ uſū loci eripiūt.Adnectiť āgulo cubiculū ī aſpi
da curuatū:qđ ābitū ſolis feneſtris oībus ſeqť.parieti eius in bibli
othecæ ſpeciē armariū inſertū eſt:q nō legēdos libros:ſed lectitan
dos capit:adhæret dormitoriū mēbꝝ & tranſitu īteriacente: q ſu-
ſpenſus & ſublatus cōceptū uaporē ſalubri tēpamēto huc illucq;
digerit & miniſtrat.;reliqua pars lateris huius ſeruoꝝ libertorūq;
uſibus detineť pleriſq; tā mūdis:ut accipe hoſpites poſſint. ex alio
latere cubiculū eſt politiſſimū:deīde uel cubiculū grāde uel modi
ca cœnatio:quæ plurimo ſole plurīo mari lucet.Poſt hāc cubiculū
cū ꝓceſtrio:altitudine æſtiuum:munimēto hibernū.Eſt enim ſub
ductū oībus uentis:Huic cubiculo aliud & ꝓceſtriō cōmuni parie
te iūgunť:inde balinei cella frigidaria ſpacioſa & effuſa:cuius ī con
trariis parietibus duo baptiſteria uelut eiecta ſinuanť abūde capa
cia:ſin mare ī ꝓxīo cogites:adiacet unctuariū:hypocauſtū: adiacet
ꝓpigeō balinei:Mox duæ cellæ magis elegantes q̄ ſumptuoſæ. co
hæret calida piſcina mirifice:ex qua natantes mare aſpiciunt:Nec
procul ſpæriſterion:quod calidiſſimo ſoli inclinato iam die occur

rit:hic turris erigitur:ſub qua zetæ duæ totidē ĩ ipſa:p̄terea cœna
tio quæ latiſſimū mare lōgiſſimū littus amœniſſimas uillas ꝑſpi-
cit.Eſt & alia turris:ĩ hac cubiculū:in quo ſol naſcit̃ cōditurq;:lata
poſt apotheca:& horreū.Sub hoc tricliniū qd̄ turbati maris nō ni-
ſi fragorē & ſonū patit̃ :eumq; iā languidū ac deſinentē:ortū & ge
ſtationē uidet: qua ortus includit̃: geſtatio buxo aut rore marino
ubi deficit buxus ambit̃.Nā buxus qua parte defendit̃ tectis: abū
de uiret apto cœlo apertoq; uēto:& quanquā longinqua aſpergine
maris inareſcit:adiacet geſtationi ĩteriore circuitu uinea tenera &
ūbroſa:nudiſq; etiā pedibus mollis & cedens: ortū morus & ficus
frequēs ueſtit:quaꝝ arboꝝ illa uel maxīe ferax ē terra: malignior
cæteris:ac nō deteriore q̄ maris facit cœnatio rēota a mari fruit̃.
Cingit̃ Zetis duabus a tergo:quaꝝ feneſtris ſubiacet ueſtibulū ui
le & hortus alius pĩguior & ruſticus:hic cryptoporticus ꝓpe publi
ci opis extendit̃.Vtrīq; feneſtræ a mari plures ab horto ſingulæ &
alterius pauciores:Hæ cū ſerenus dies & ĩmotus oēs:cum hinc uel
inde uentus ĩquietus:qua uēti q̄eſcunt.Sine iniuria patēt:ante cry
ptoporticū Xyſtus uiolis odoratus:teporem ſolis ĩfuſi repercuſſu
cryptoporticus auget:quæ ut tenet ſolem ſic aquilonē ĩhibet: ſub
mouetq;:quantūq; caloris ante:tantū retro frigoris.ſimiliter Afri-
cū ſiſtit:atq; ita diuerſiſſimos uētos aliū alio latere frangit & finit.
hæc iucūditas eius hyeme maior æſtate:Nā ante meridiē xyſtum:
poſt meridiem geſtatiōes hortiq; ꝓximā partem ūbra ſua tēperat:
quæ ut dies creuit: decreuitq; mō breuior mō lōgior hac uel illac
cadit.Ipſa uero cryptoporticus tunc maxīe caret ſole cū ardentiſſi
mus culmini eius ĩſiſtit:Ad hoc patentibus feneſtris fauonios acci
pit:trāſmittitq;:nec unquā aere pigro & manēte ĩgraueſcit.In capi
te xyſti deĩceps cryptoporticus horti zeta eſt amores mei:re uera
amores:ipſe poſui:In hac heliocaminus q̄dē alia xyſtum alia mare
utraq; ſoles.cubiculū aūt ualuis.cryptoporticum feneſtra ꝑſpicit:
mare cōtra parietē mediū zeta ꝑ quā eleganter recedit:quæ ſpecu
laribus & uelis obductis reductiſue mō adiicit̃ cubiculo:mō aufer
tur.lectū & duas cathedras capit:a pedibus mare:a tergo uillæ:a ca
pitæ ſiluæ tot facies locoꝝ totidē feneſtris & diſtinguit & miſcet:
Iūctū eſt cubiculū noctis & ſōni:nō illd̄ uoces ſeruoloꝝ:nō maris
murmur:nō tēpeſtatū motus: nō fulguꝝ lumē: ac ne diē q̄dē ſētit
niſi feneſtris aptis:tā alti abditiq; ſecreti:illa rō qd̄ ĩteriacens ādron
parietē cubiculi hortiq; diſtĩguit.Atq; ita oēm ſonū media ianita-

te cōſumit.applicitū eſt cubiculo hipocauſtō ꝑexiguū:qđ ãguſta fe
neſtra ſuppoſitū calorē ut rō exigit aut effūdit aut retiet: ꝓceſtriū
deīde ac cubiculū porrigiť ī ſolē quē oriētē ſtatī exceptū ultra me
ridiē obliquū qdē ſed tamē ſeruat.In hāc ergo zetā cū me recipio:
abeſſe mihi ēt a uilla mea uideor. Magnãq; eius uoluptatē ecce ſa
turnalibus ꝑcipue capio cū reliq̄ ps tecti licētia dieꝝ feſtiſq; clāori
bus ꝑſonat:nam nec ipſe meoꝝ luſibus:nec illi ſtudiis meis obſtre
pūt:hæc utilitas:hæc amœnitas deficit aq̄ ſaliēti:ſed puteos ac po
tius fōtis hēt:ſūt.n.ī ſūmo & oīo littoris illius mira natura: quocū
que loco moueris humū obuius & paratus hūor occurrit iſq; ſince
rus ac ne leuiter qdē tāta maris uicinitate corruptus.Suggerūt affa
tī ligna ꝓxīæ ſiluæ:cæteras copias hoſtiēſis colōia miſtrat: frugi q̄
dē hoī ſufficit ēt uicus quē una uilla diſcernit: ī hoc balnea merito
ria tria.Magna cōmoditas ſi forte balneū doīni uel ſubitus aduen
tus uel breuior mora calefacere diſſuadeat.Littus ornant uarietate
grauiſſia nūc cōtinua:nūc ītermiſſa tecta uillaꝝ:quæ ꝑſtāt multa
rū urbiū faciē ſiue ipo mari ſiue ipo littoř utař:qđ nōnūq̄ lōga trā
qllitas mollit:ſæpius freqēs & cōtrarius fluctus īdurat.mare non
ſane ꝑcioſis piſcibus abūdat:ſoleas tamē & ſqllas optīas egerit:Vil
la uero nr̄a ēt mediterrāeas copias ꝑſtat:lac ī pris:Nā illuc e paſcuis
pecora cōueniūt:ſi q̄do aq̄ ūbrāue ſectāť.Iuſtis ne de cauſis eū tibi
uideor īcolere:īhabitare:diligere ſeceſſum : quem tu nimis urbāus
es:niſi cōcupiſcis:atq; utinam cōcupiſcas:ut tot tātiſq; dotibus uil
lulæ noſtræ maxima cōmendatio ex tuo contubernio accedat.

C.Plinius Mario ſuo ſalutem.

Vid a te iucūdius mihi potuit īiungi quā ut ꝑceptorem fra
tris tui liberis quærerem. Nā & beneficio tuo in ſcholā re
deo.Et illam dulciſſimā ætatē q̄ſi reſumo: ſedeo īter iuue
nes ut ſolebam. Atq; ēt expior quantū apud illos auctorita
tis ex ſtudiis hēam:Nam ꝓxīe freqēti auditorio īter ſe corā mul
ti ordinis noſtri clare iocabanť:ītraui:cōticuerūt.Quod non refer
rem:niſi ad illoꝝ magis laudem q̄ ad meam pertineret.Ac niſi ſpe
rare te uellem poſſe fratris tui filios probe diſcere: quod ſupeſt cū
omnis qui profitentur audiero:quid de quoque ſentiam ſcribam:
efficiamq;:quantum tamen epiſtola cōſeq potero:ut ipſe oēs audiſ
ſe uidearis.debeo.n.tibi:debeo memoriæ fratris tui hanc fidē:hoc
ſtudiū:ꝑſerti ſup tanta re:nā qd magis intereſt nr̄a q̄ ut liberi dice
rē tui niſi nūc illos magis amares. Et ut digni illo patre te patruo
reperianť:quam curam etiam ſi mihi nō mandaſſes uindicaſſem.

Nec ignoro ſuſcipiendas offenſas ĩ eligẽdo p̃ceptore. Sed oportet me non mõ offenſas: uerum etiam ſimultates pro fratris tui filiis tam æquo animo ſubire q̃ parentes pro ſuis. Vale.

C. Plinius Cereali ſuo ſalutem dicit.

Ortaris ut orationem amicis pluribus recitem: faciam quia hortaris: quãuis uehementer addubitem: neq; enim me p̃te rit actiones quæ recitenť: impetum oẽm calorem: ac prope nomen ſuum perdere: ut quas ſoleant cõmendare ſimul & accendere iudicum cõſeſſus celebritas aduocatorum expectatio euẽtus fama non unius actoris diductumq; in partes audientium ſtudiũ: ad hoc dicentis geſtus: inceſſus: diſcurſus etiam: omnibuſq; motibus animi cõſentaneus uigor corporis: unde accidit: ut hi q ſedẽtes agũt: quãuis illis maxĩa ex parte ſuperſint eadem illa quæ ſtãtibus: tamen hoc quod ſedent q̃ſi debiliteňť & deprimanť. recitantium uero p̃cipua pronunciationis adiumenta oculi manus præpediuntur. Quo minus mirum eſt ſi auditorum ĩtentio relangueſcit: nullis extrĩſecus aut blandimentis capta: aut aculeis excitata. his accedit q; oratio de qua loquor pugnax & contentioſa eſt. porro ita natura cõparatum eſt: ut ea quæ ſcripſimus cum labore: etiam cum labore audiri putemus. Et ſane quotus quiſq; tam rectus auditor: quẽ non potius dulcia hæc & ſonantia: q̃ auſtera & p̃ſſa delectent. Eſt q̃dem oĩo turpis iſta diſcordia: eſt tamen quod plerumq; euenit: ut aliud auditores: aliud iudices exigant: cum alioq̃n p̃cipue auditor affici debeat: q̃bus idẽ ſi forte iudex maxĩe p̃moueret, põt tamẽ fieri ut q̃q̃ ĩ his difficultatibus libro iſti nouitas lenocineť: nouitas apd̃ noſtros: apd̃ græcos. n. ẽ q̃ddã q̃uis ex diuerſo nõ tamen oĩo diſſimile. Nã ut illis erat moris leges q̃s ut cõtrarias prioribus legibus arguebãt aliarũ collatiõe cõuincere: ita nobis eſſe repetũdarum legi q̃d poſtularemus cum hac ipſa lege cum aliis colligendũ fuit: quod nequaq̃ blandum auribus ĩperitorũ tanto maiorẽ apd̃ doctos hẽre gratiã debet: quãto minorem apud indoctos hẽt. Nos aũt ſi placuerit recitare adhibituri ſumus eruditiſſimũ quẽq;: ſed plane adhuc an ſit recitãdum examina tecũ: oẽſq; quos ego moui in utraq; parte calculos pone: idq; elige in quo uicerit ratio: a te. n. ratio exigetur: nos excuſabit obſequium. Vale.

C. Plinius Caluiſio ſuo ſalutem.

Sſem para: accipe auream fabulam: fabulas ĩmo: nã me priorũ noua admonuit. Nec refert a qua potiſſimum incipiam.

Verania Piſonis grauiter iacebat:huius dico Piſõis:quẽ Galba ad optauit:ad hãc Regulus uẽit: primũ ĩpudentiã hoĩs: q̄ uenerit ad ægrã:cuius marito ĩimiciſſius: ipi ĩuiſiſſius fuerat:Eſto ſi uenit tã tũ: at ille ẽt ꝓxius toro ſedit:quo die: q̄ hora nata eſſet: interroga uit:ubi audiuit:cõponit uultũ:ĩtendit oculos: mouet labra: agitat digitos:cõputat:nihil niſi ut diu miſerã expectatione ſuſpendat.ha bes inq̄t climatericũ tẽpus.ſed euades:qđ ut tibi magis liqueat:aru ſpicem cõſulã:quem ſum frequẽter exptus.Nec mora:ſacrificiũ fa cit:affirmat exta cũ ſydeꝝ ſignificatiõe cõgruere.Illa ut ĩ periculo credula poſcit codicillos:legatũ Regulo ſcribit:mox ĩgraueſcit:cla mat moriens.O hoĩem nequã perfidũ ac plus etiã quã piuꝝ:q ſibi per ſalutem filii peieraſſet:facit hoc Regulus nõ mĩus ſcelerate: q̄ frequẽter:quod irã deoꝝ quos ipſe quottidie fallit in caput ĩfelicis pueri deteſtať.Velleius Bleſus ille locuples cõſularis nouiſſima ua litudine cõflictabať:cupiebat mutare teſtamentũ.Regulus q̄ ſpera ret aliq̄d ex nouis tabulis:q̄a nup̄ captare eũ cœperat:medicos hor tari rogare quoquo modo ſpiritum homini prorogarent.poſtq̄ ſi gnatum eſt teſtamentum:mutat perſonam:uertit ad locutionem: iiſdemq; medicis:quouſq; miſerum cruciatis? q̄d inuidetis bonam mortem? cui dare uitam nõ poteſtis.moritur Bleſus:& tãq̄ omnia audiſſet:Regulo ne tantulum quidẽ:ſufficiũt duæ fabulæ:an ſcho laſtica lege tertiam poſcis:eſt unde fiat.Aurelia ornata fœmina ſi gnatura teſtamentum ſumpſerat pulcherrimas tunicas. Regulus cum ueniſſet ad ſignandum. Rogo inquit has mihi leges: Aurelia hominem ludere putabat:ille ſerio inſtabat.nec multa: coegit mu lierem aperire tabulas: ac ſibi tunicas quas erat induta legare: ob ſeruauit ſcribẽtem:inſpexit an ſcripſiſſet:& Aurelia quidem uiuit: ille tamen iſtud tanq̄ morituram coegit:& hic hæreditates:hic le gata quaſi mereatur accipit:αλλα τι διατειγομαι in ea ciuita te:in qua iam pridem non minora præmia immo maiora nequitia & improbitas quam pudor & uirtus habent.Aſpice Regulum: q̄ ex paupere & tenui ad tantas opes per flagitia proceſſit:ut ipſe mi hi dixerit:cũ cõſuleret q̄ cito ſeſtertium ſexcẽties impleturus eſſet inueniſſe ſe exta duplicata:quibus portendi milies & ducenties ha biturum: & habebit ſi modo ut cœpit aliena teſtamenta:quod eſt improbiſſimum genus falſis ipſis quorum ſunt illa dictauerit.

C.Plinii Nouocomenſis Epiſtolarum Liber Tertius.

C.Plinius Caluiſio ſuo ſalutem plurimã dicit.

Eſcio an ullū iucūdius tēpus exegerī:q̄ quo nuper apd̄ Spurinā fui:adeo qdem:ut neminē magis i ſenectute:ſi mō ſeneſcerē datū ē:æmulari uelī:nihil.n.ē illo generē uitæ diſtictius:me aūt ut certus ſideꝝ curſus: ita uita hominū diſpoſita delectat: ſenum p̄ſertī. Nā iuuenes adhuc confuſa quædā & q̄ſi turbata nō indecēt:ſenibus placida oīa & ordīata cōueniūt:qbus īduſtria ſera:turpis ābitio eſt:hanc regulā Spurina cōſtantiſſime ſeruat:q ēt ꝑua hæc:ſi nō quotidie ſiāt:ordīe quodam:& uelut orbe circūagit:mane lectulo cōtinet:hora ſecūda calceos poſcit:ābulat milia paſſuū tria:nec minus animum q̄ corpus exercet:ſi adſunt amici honeſtiſſimi ſermōes explicant. Si nō:liber legitur:īterdū ēt p̄ſentibus amicis:ſi tamē illi nō grauent.deinde cōſidet:& liber rurſus aut ſermo potior libro:mox uehiculū aſcēdit:aſſumit uxorē ſingularis exēpli:uel aliquē amicoꝝ: ut me ꝓxime: q̄ pulchrū illud:q̄ dulce ſecretū:quantū ibi ātiqtatis:quæ facta:quos uiros audias:qbus p̄ceptis ībuare.Quāuis ille hoc tēperamētū modeſtiæ ſuæ īdixerit:ne p̄cipe uideat:pactis ſeptē milibus paſſuum:iteꝝ ambulat mille:iterum reſidet:uel ſe cubiculo uel ſtilo reddit. ſcribit.n.& quidem utraq; līgua lyrica & doctiſſima:mira illis dulcedo:mira ſuauitas:mira hilaritas:cuius gratiam cumulat ſanctitas ſcribentis:ubi hora balinei nunciata eſt: eſt autē hyeme nona æſtate octaua.i ſole ſi caret uēto ābulat nudus.Deide mouet pila uehementer & diu:nā hoc quoq; exercitatiōis genere pugnat cum ſenectute:lotus accubat:& pauliſp cibū differt.īterim audit legētem remiſſius aliqd & dulcius:p hoc oē tēpus libeꝝ eſt amicis uel eadem facere.uel alia ſi malint.apponit cœna nō minus nitida quā frugi:in argento puro & ātiquo:ſunt i uſu & corinthia qbus delectat:& afficit:frequenter comœdis cœna diſtinguit:ut uoluptates quoq; ſtudiis cōdiant:ſumit aliqd de nocte & æſtate:nemini hoc lōgum eſt:tāta comitate cōuiuiū trahit:ide illi poſt ſeptimū & ſeptuageſimū ānū auriū oculoꝝq; uigor īteger:īde agile & uiuidū corpus:ſolaq; ex ſenectute prudētia.hāc ego uitā uoto & cogitatione p̄ſūo:īgreſſurus auidiſſie ut primū rō ætatis receptui canere ꝑmiſerit:interi mille laboribus cōteror:quoꝝ mihi & ſolatiū & exēplū ē īdē Spurina:nā ille quoq; quoad honeſtū fuit obiit officia:geſſit magiſtratus:ꝓuintias rexit:multoq; labore hoc ociū meruit.Igit eundē mihi curſū:eundē terminū ſtatuo:idq; iā nūc apd̄ te ſubſigno:ut ſi me lōgius euehi uideris.in ius uoces ad hāc epiſtolam meā & quie-

lcere iubeas:cum inertiæ crimen effugero. Vale.

C. Plinius Maximo ſuo ſalutem.

Vod ipſe amicis tuis obtuliſſem: Si mihi eadé materia ſuppeteret: id nunc iure uideor a te meis petiturus. Ariãus maturius altinatiũ eſt princeps. Cũ dico princeps nõ de facultatibus loquor: quæ illi large ſupſũt: ſed de caſtitate iuſticia grauitate prudétia: huius ego cõſilio ĩ negociis: iudicio in ſtudiis utor. Nã plurimũ fide: plurimum ueritate: plurimũ ĩtelligentia pſtat. Amat me: (nihil poſſum dicere ardentius): ut tu. caret ambitu: ideo ſe in equeſtri gradu tenuit. Cũ facile poſſet aſcendere altiſſimũ: mihi tamé ornandus excolendus eſt. Itaq; magni æſtimo dignitati eius aliquid aſtruere inopinantis: inſcientis: immo etiam fortaſſe nolétis: aſtruere autem quod ſit ſplendidum nec moleſtum: cuius generis quæ prima occaſio tibi cõferas in eum rogo: habebis me. habebis ipſum gratiſſimum debitorem. Quãuis enim iſta nõ appetat: tam grate tamen excipit: q̃ ſi concupiſcat.

C. Plinius Corneliæ Hiſpullæ ſuæ ſalutem.

Vm patré tuũ grauiſſimũ & ſanctiſſimũ uiꝝ ſuſpexerĩ magis an amauerĩ dubitem: teq; & in memoriá eius & ĩ honorem tuũ unice diligam: cupiá: neceſſe eſt: atq; etiam quãtũ in me fuerit enitar: ut filius tuus auo ſimilis exiſtat: eq dé malo materno: q̃q̃ illi paternus ẽt clarus: ſpectatuſq; contigerit: pater quoq; & patruus illuſtri laude cõſpicui: qbus oĩbus ita demũ ſimilis adoleſcet: ſi imbutus hõeſtis artibus fuerit: quas plurimũ refert a quo potiſſimũ accipiat: adhuc illũ pueritiæ ratio: intra cõtuberniũ tuũ tenuit: pceptores domi habuit: ubi eſt erroribus modica uel ẽt nulla materia: iá ſtudia eius extra limen pferenda ſunt: iá circunſpiciédus rhetor latius: cuius ſcholæ ſeueritas: pudor ĩ primis caſtitas cõſtet. Adeſt. n. adoleſcenti noſtro cũ cæteris naturæ fortunæq; dotibus eximia corporis pulchritudo: cui in hoc lubrico ætatis nõ pceptor mõ: ſed cuſtos etiam rectorq; quærédus eſt. Videor ergo demõſtrare tibi poſſe Iuliũ genitoré: amat᷑ a me: iudicio tamen meo nõ obſtat charitas hoĩs: quæ ex iudicio nata eſt: uir eſt emendatus: & grauis: paulo ẽt horridior & durior: ut in hac licétia tépoꝝ: quãtum eloquétia ualeat: pluribus credere potes: nam dicendi facultas apta & expoſita ſtatĩ cernit᷑. Vita hominũ altos receſſus magnaſq; latebras hẽt: cuius pro genitore me ſponſorem accipe: nihil ex hoc uiro filius tuus audiet niſi profutuꝝ: nihil diſcet: quod neſciſſe re-

ctius fuerit:nec minus ſæpe ab illo q̃ a te meq; admonebit̃ : qbus imaginibus oneretur:quæ nomina:& quanta ſuſtineat:proinde fauentibus diis trade eum præceptori:a quo mores primũ: mox eloquentiam diſcat:quæ male ſine moribus diſcitur. Vale.

C.Plinius Macrino ſuo ſalutem.

Vamuis & amici quos p̃ſentes habebã & ſermones hoium factũ meum cõprobaſſe uideant̃:magni tamẽ exiſtio ſcire qd ſẽtias tu:nã cuius ĩtegra re cõſiliũ exqrere optaſſem:huius ẽt peracta iudicium noſſe mire cõcupiſco. Cũ publicum opus mea pecunia ĩchoaturus ĩ thuſcos excurriſſẽ: accepto ut p̃fectus ærarii cõmeatu:legati ꝓuĩciæ bethycæ queſturi d̃ ꝓcõſulatu Cæcilii Claſſici aduocatũ me a ſenatu petierunt. Collegæ optimi meiq; amãtiſſimi de cõis officii neceſſitatibus p̃locuti excuſare me & eximere tentarũt:factũ eſt ſenatus cõſultũ pq̃ honorificũ:ut daret ꝓuĩcialibus patrõus:ſi ab ipſo me ĩpetraſſent:legati rurſus ĩducti:uerũ me iam p̃ſentẽ aduocatũ poſtulauerũt ĩplorantes fidẽ meã:quã eſſent cõtra Maſſam Bebiũ exp̃ti:allegantes patrocinii fœdus:ſecuta ẽ ſenatus clariſſima aſſenſio:quæ ſolet decreta p̃currere: Tũ ego deſino inq̃.P.C.putare me iuſtas excuſationis cãs attuliſſe: placuit & modeſtia ſermõis & ratio: cõpulit aũt me ad hoc cõſiliũ nõ ſolũ conſenſus ſenatus:quantã hic maxime:uerum etiam alii qdam minores ſed tamen numeri:ueniebat in mentem priores noſtros etiam ſingulorum hoſpitum iniurias accuſationibus uoluntariis executos:Quo deformius arbitrabar publici hoſpitii iura negligere: p̃terea cũ recordarer quanta ꝓ hiiſdẽ bethycis priore aduocatione ẽt pericula ſubiiſſem cõſeruandũ ueteris officii meritũ nouo uidebat̃.Eſt.n.ita cõparatũ:ut antiquiora beneficia ſubuertas: niſi illa poſterioribus cumules.Nã q̃libet ſæpe obligati ſi qd unum neges: hoc ſolũ meminerũt qd̃ negatũ eſt:ducebar ẽt qꝑ deceſſerat Claſſicus amotũq; erat qd̃ ĩ eiuſmodi cãs ſolet eſſe triſtiſſimum periculũ ſenatoris:uidebã ego aduocatiõi meæ nõ minorem gratiam q̃ ſi uiueret ille ꝓpoſitam iuidiam nullam ĩ ſũma cõputabam ſi munere hoc iã tertio fungerer faciliorẽ mihi excuſationẽ fore ſiqs ĩcidiſſet:quẽ deberẽ accuſare. Nã cũ eſt oium officioꝝ finis aliqs: tum optime libertati uenia obſeqo præparat̃:audiſti cõſilii mei motus ſupereſt alterutra ex parte iudiciũ tuum:ĩ quo mihi æque iucunda erit ſimplicitas diſſentientis:q̃ cõprobantis auctoritas.

C.Plinius Marco ſuo ſalutem.

Ergratū eſt mihi ꝙ tam diligēter libros auūculi mei lecti‑
taſ:ut habere oēs uelis: quæraſqꝫ q ſint oēs:fungar iudicis
ꝑtibus:atqꝫ ēt quo ſint ordine ſcripti:notū tibi faciā. Eſt.n.
hæc quoqꝫ ſtudioſis nō iiucunda cognitio de iaculatione equeſtri
unus:hūc cū ꝑfectus alæ militaret: pari īgenio curaqꝫ cōpoſuit :de
uita Pōponii Secundi duo:a quo ſingulariter amatus hoc memo‑
riæ amici q̄ſi debitū munus exoluit. belloꝝ germāiæ. xx. q̄bus oīa
quæ cū germanis geſſimus bella collegit. Inchoauit cum ī germa‑
nia millitaret ſōnio mōitus. Aſtitit.n.ei q̄eſcenti Druſi Neronis ef
figies q germaniæ latiſſime uictor ibi periit: cōmendabat memo‑
riā ſuā:orabatqꝫ ut ſe ab iiuria obliuionis aſſereret: ſtudioſi tres in
ſex uolumīa ꝓpter āplitudinem diuiſi:q̄bus oratorem ab incuna‑
bulis inſtituit & ꝑficit:dubii ſermōis octo ſcripſit ſub Nerone no‑
uiſſimis annis:cum oē ſtudioꝝ genus paulo liberius & erectius pi
culoſum ſeruitus feciſſet:a fine Aufidii Baſſi. xxx. unus:naturæ hi
ſtoriarum. xxxvii. opus diffuſum eruditum:nec minus uariū q̄ ipſa
natura. Miraris quod tot uolumina:multaqꝫ in his tam ſcrupuloſa
homo occupatus abſoluerit:magis miraberis ſi ſcieris illū aliquā‑
diu cauſas actitaſſe:deceſſiſſe anno ſexto & quinquageſimo: medi‑
um tempus diſtentum impeditumqꝫ:qua officiis maximis: q̄ ami‑
citia principum egiſſe. Sed erat acre ingenium:īcredibile ſtudium:
ſumma uigilantia. Lucubrare uulcanalibus incipiebat:nō auſpican
di cā:ſed ſtudendi æſtate a nocte multa:hyeme uero ab hora ſepti
ma:uel cum tardiſſime ab hora octaua:ſæpe ſexta:erat ſane ſomni
parciſſimi:nōnunq̄ etiam īter ipſa ſtudia inſtantis & differentis:an
te lucem ibat ad Veſpaſianum īperatorem:nam ille quoque nocti
bus utebatur:inde ad legatū ſibi officium:reuerſus domū:quod re
liquū tēporis ſtudiis reddebat:poſt cibum ſæpe:quem īterdiu leuē
& facilē ueteꝝ more ſumebat æſtate ſi quid ocii:iacebat in ſole:li‑
ber legebaꝛ:annotabaꝛ:excerpebatqꝫ. nihil enim legit: quod nō ex
cerperet:dicere etiam ſolebat nullum eſſe librum tā malum ut nō
aliqua ex parte ꝓdeſſet .poſt ſolē plerūqꝫ frigida lauabaꝛ aqua: dei
de guſtabat:dormiebatqꝫ minimū. Mox q̄ſi alio die ſtudebat ī cœ
næ tēpus:ſuper hanc liber legebaꝛ:annotabaꝛ:& q̄dē curſim. Me‑
mini quendā ex amicis cum lector quædā ꝑperam ꝓnunciaſſet re
uocaſſe:& repeti coegiſſe. huic auūculū meū dixiſſe ītellexeras nē
pe?cū ille āuiſſet:Cur ergo reuocabas:decē āplius uerſus hac tua
īterpellatiōe ꝑdidius:tāta erat ꝑſionia tp̄is. Surgebat æſtate a cœna

luce hyeme ĩtra primã noctis:& tãq̃ aliq̃ lege cogẽte hæc ĩter medi
os labores urbiſq; frẽitũ:ĩ ſeceſſu ſolũ baliei tp̃s ſtudiis exiebat.cũ
dico baliei:d̃ ĩterioribus loquor.Nã dũ diſtrĩgit̃ tergit̃q;:audiebat
aliq̃d aut dictabat:In itĩere quaſi ſolutus cæteris curis huic uni ua
cabat.ad latus notarius cũ libro & pugilaribus: cuius manus hye-
me manicis muniebat̃:ut ne cæli q̃dem aſperitas ullũ ſtudii tẽpus
eriperet:qua ex cauſa romæ quoque ſella uehebat̃. repeto me cor
reptũ ab eo cur ambularem:poteras ĩq̃t has horas nõ p̃dere:nã pi
re omne tempus arbitrabat̃:q̃d ſtudiis nõ ĩptiret̃:hac ĩtentiõe tot
iſta uolumina pegit:electorumq; cõmẽtarios cẽtum ſexagita mihi
reliq̃t:opiſtographos q̃dẽ & minutiſſimis ſcriptos:qua rõne multi
plicat̃ hic numerus:referebat ipſe potuiſſe ſecũ p̃curaret in hiſpa
nia uendere hos cõmentarios Lartio Licinio quadrĩgẽtis milibus
nũmum:& tunc aliquãto pauciores erãt. Nõ ne uidet̃ tibi recordã
ti quantũ legerit:quãtũ ſcripſerit:nec ĩ officiis ullis nec ĩ amicicia
prĩcipis fuiſſe:rurſus cũ audis q̃d ſtudiis laboris ĩpẽderit: nec ſcrip
ſiſſe ſatis nec legiſſe? Quid eſt enim quod nõ ille aut occupationes
impedire:aut hæc inſtantia nõ poſſit efficere? itaq; ſoleo ridere.Cũ
me q̃dam ſtudioſum uocãt:qui ſi cõparer illi:ſum deſidioſiſſimus.
Ego aũt tãtũ q̃uẽ partim publica partim officia amicorũ diſtrĩgũt:
quis ex iſtis q̃ tota uita litteris aſſidẽt collatus illi nõ quaſi ſomno
& ĩertiæ deditus erubeſcat? extẽdi epiſtolã:cũ hoc ſolum quod req
rebas ſcribere deſtĩaſſem:quos libros reliquiſſet. cõfido tamẽ hæc
quoq; tibi nõ minus grata:q̃ ipſos libros futura. Quæ te non tãtũ
ad legẽdos eos:uerum etiam ad ſimile aliquid elaborandum poſ-
ſunt æmulatiõis ſtimulis excitare. Vale.

C.Plinius Seuero ſuo Sal.

X hæreditate quæ mihi obuenit emi p̃xime corinthium ſi
gnũ:modicũ q̃dẽ:ſed feſtiuũ & exp̃ſſum:quãtũ ego ſapio:
qui fortaſſe in omni re:in hac certe perq̃ exiguum ſapio.
Hoc tamen ſignũ ego quoq; intelligo.Eſt enim nudum nec aut ui
tia ſi qua ſunt celat:aut laudes parum oſtentat.Effingit ſenem ſtan
tẽ:oſſa muſculi:nerui:uenæ:rugæ:ẽt ut ſpirantis apparẽt rari & ce
dẽtes capilli:lata frons:contracta facies:exile collum:pendẽt lacer
ti:papillæ iacent:receſſit uenter:a tergo quoq; eadem ætas:ut a ter
go æs ipſum quantum uerus color indicat uetus & antiquũ:talia
denique omnia ut poſſint artificiũ oculos tenere: Delectare impe
ritorum:quod me tanq̃ tyrunculum ſollicitauit ad emendũ. Emi

autem:non ut haberem domi:necꝫ enī ullū adhuc corīthium do mi habeo:ueꝝ ut in patria nr̄a celebri loco ponerē:ac potiſſimū ī Iouis templo. Videt̄.n.dignum templo:dignū deo donū. Tu ergo ut ſoles omnia quæ a me tibi iiungunt̄: ſuſcipe hanc curā; Et iam nunc iube baſim fieri ex quo uoles marmore:quæ nomē meū ho noreſque capiat. Si hos quocꝫ putabis addendos:Ego ſignū ipſum ut primum inuenero aliquem qui non grauetur:mittā tibi:uel ipē quod maius eſt afferam mecū:deſtino enī ſi tamē officii ratio per miſerit excurrere iſto. Gaudes quod me uentuꝝ eſſe polliceor:ſed contrahes frōtem cum adiecero ad paucos dies:necꝫ enim diutius abeſſe me eadem hæc quæ nondum exire patiuntur.

C.Plinius Caninio Ruffo ſalutem.

Odo nūciatus eſt Silius Italicus ī neapolitano ſuo inedia fi niſſe uitam. Cauſa mortis ualitudo:erat illi natus iſanabilis clauus. Cuius tedio ad mortē irreuocabili conſtātia decur rit: uſcꝫ ad ſupremū diē beatus & felix:niſi quod minorē ex liberis duobus amiſit:ſed maiorē meliorēcꝫ florentē atque ēt cōſularem reliquit. læſerat famā ſuā ſub Nerone:credebat̄ ſpōte accuſaſſe. Sed ī Vitelii amicitia ſapiēter ſe & comiter geſſerat:ex ꝓ cōſulatu Aſiæ gloriam reportauerat:maculā ueteris iduſtriæ laudabili ocio ablu erat:fuit īter pricipes ciuitatis:ſine potētia ſine iuidia: ſalutabatur: colebat̄: multūcꝫ in lectulo iacēs cubiculo ſemꝑ nō ex fortuna fre quēti doctiſſimis ſermonibus dies trāſigebat:cum a ſcribēdo uaca ret:ſcribebat carmina maiore cura:q̄ īgenio:nōnūq̄ iudicia homi num recitatiōibus experiebat̄:nouiſſime ita ſuadētibus ānis ab ur be ſeceſſit:ſecꝫ ī cāpania tenuit:ac ne aduētu qdē noui prīcipis īde cōmotus ē. Magna Cæſaris laus:ſub quo hoc liberū fuit: magna il lius qui hac libertate auſus ē uti:erat φιλοκαλοσ uſcꝫ ad emaci tatis rephēſionē:plures iiſdē ī locis uillas poſſidebat:adamatiſcꝫ no uis:priores negligebat. multū ubicꝫ librorū:multū ſtatuarum:mul tū imaginū:q̄s nō habebat modo:uerū etiā uenerabat̄: Vergilii āte omnes:cuius natalē religioſius q̄ ſuū celebrabat:Neapoli maxime ubi monumentū eius adire ut tēplū ſolebat:ī hac trāquillitate an num quintū & ſeptuageſimū deceſſit:delicato magis corpore q̄ in firmo:utcꝫ nouiſſimus a Nerone factus ē conſul:ita poſtremus ex omnibus quos Nero conſules fecerat deceſſit. Illud etiā notabile ultimus ex neronianis conſularibus obiit quo cōſule Nero periit: Quod me recordātē fragilitatis humanæ miſeratio ſubit. Quid.n.

tã circũciſũ tã breue q̃ hoĩs uita longiſſima? An nõ uidetur tibi Ne
ro modo fuiſſe:cum interim ex iis q ſub illo geſſere conſulatũ:iam
nemo ſupereſt:q̃q̃ quid hæc miror?nuper Lucius Piſo pater Piſo-
nis illius qui a Valerio Feſto ꝑ ſummũ facinus in Africa occiſus ẽ
dicere ſolebat neminẽ ſe uidere in ſenatu quẽ cõſul ipſe ſentẽtiam
rogauiſſet:Tam anguſtis terminis tãtæ multitudinis uiuacitas ipſa
cõcludit:ut mihi nõ uenia ſolũ dignæ:uerum etiã laude uideant
illæ regiæ lachrymæ:Nam ferũt Xerxẽ cũ imẽſum exercitum ocu
lis obiſſet:illachrymaſſe:qđ tot milibus tã breuis imineret occa-
ſus:ſed tãto magis hoc quicquid ẽ tẽporis futulis & caduci:ſi nõ n
dat factis.Nã hoꝝ materia ĩ aliena manu:certe ſtudiis proferamus
& quatenus nobis denegatur diu uiuere : relinquamus aliqd quo
nos uixiſſe teſtemur.Scio te ſtimulis non egere:me tamen tui cari
tas euocat:ut currentem quoq; inſtigem:ſicut tu ſoles;me αγαθον
Δεριο cũ inuicem ſe mutuis exhortationibus amici ad amorem:
immortalitatis exacuunt.Vale.

C.Plinius Suetonio Tranquillo ſuo ſalutem.

Acis pro cætera reuerẽtia quã mihi præſtas:qđ tam ſolici-
te petis ut tribũatũ quẽ a Neratio Marcello clariſſĩo uiro
ĩpetraui tibi in Cæſenium Siluanũ propinquũ tuũ transſe
ram:Mihi autẽ ſicut eſt iucundiſſimum ipſum te tribunũ:ita non
minus gratum aliũ per te uidere:neq; enim eſſe cõgruens arbitror
quem augere honoribus cupias huic pietatis titulis inuidere : qui
ſunt omnibus honoribus pulchriores:uideo etiam cum ſit egregi-
um & mereri beneficia & dare:utramq; te laudem ſimul aſſecutu
rum:ſi qđ ipſe meruiſti alii tribuas:præterea intelligo mihi quoq;
gloriæ fore:Si ex hoc tuo facto non fuerit ignotum amicos meos
non gerere tantum tribunatum poſſe:uerum etiam dare : quare
ego honeſtiſſimæ uoluntati tuæ pareo:Neque enim adhuc nomẽ
in numeros relatum eſt.Ideoq; liberum eſt nobis ſiluanum in lo-
cum tuum ſubdere cui cupio tam gratum eſſe munus tuum:q̃ tibi
meum eſt.Vale.

C.Plinius Cornelio Minitiano ſuo Sal.

Oſſum iã ꝑſcribere tibi quãtũ ĩ rep. ꝓuiciæ bethycæ cã la
boris exhauſerim:nã fuit multiplex:actaq; ẽ ſæpius cũ ma
gna uarietate:Vnde uarietas?unde plures actiões?Cæcilius
Claſſicus hõ fœdus:& apte malus ꝓcõſulatũ ĩ ea nõ minus uiolen
ter q̃ ſordide geſſerat.Eodem anno quo ĩ Africa Marius Priſcus.

Erat autem Priſcus ex Bethyca:ex Africa Claſſicus: inde dictũ Be
thycorum:ut plerũq; dolor etiam uenuſtos facit: Non illepidũ ſe
rebať : dedi malũ & accepi:ſed Mariũ una ciuitas publice multiq;
priuate reũ pegerunt.In Claſſicũ tota ꝓuintia ĩcubuit.ille accuſati
onẽ uel fortuita uel uolũtaria morte præuertit. Nã fuit mors eius
ĩfamis:ambigua tamẽ.Vt enim credibile uidebať uoluiſſe exire de
uita cũ defendi nõ poſſet:Ita mirum pudorẽ dãnationis morte fu‸
giſſe quẽ nõ puduiſſet dãnãda cõmittere:Nihilominus bethyca ẽt
ĩ defũcti accuſatiõe p̄ſtabat.prouiſum hoc legibus: ĩtermiſſum ta‸
mẽ & poſt lõgã ĩtercapedinẽ tũc reductũ:addiderũt bethyci: quot
ſimul ſocios miniſtroſq; claſſici detulere: nominatimq; ĩ eos ĩq̃ſiti
onẽ poſtulauere:aderã bethycis:mecũq; Lucius Albinus uir ĩ dicẽ
do copioſus:ornatus: quẽ ego cũ olĩ mutuo diligerẽ ex hac officii
ſocietate:amare ardẽtius cœpi:habet qdẽ gloria in ſtudiis p̃ſertim
qddam ακοιγωγητογ:nobis tamẽ nullũ certamẽ nulla cõtentõ:
cũ uterq; pari iugo nõ pro ſe:ſed ꝓ cã nitereť.Cuius & magnitudo
& utilitas uiſa eſt poſtulare ne tantũ oneris ſingulis actiõibus ſubi
remus.Verebamur ne nos dies:ne uox:ne latera deficerẽt:ſi tot cri
mina:tot reos uno uelut faſce cõplecteremur:Deĩde me iudicũ ĩtẽ
tio multis noĩbus:multiſq; cauſis nõ laſſareť modo:uerꝝ ẽt cõfun
dereť.Mox ne gratia ſingulorꝝ collata atq; p̃mixta ꝓ ſĩgulis quoq;
uires oĩum acciperet:poſtrẽo ne potẽtiſſimi uiliſſimo quoq; quaſi
piaculari dato alienis pœnis elaberẽť.Etenĩ tũ maxĩe fauor & am‸
bitio dominať:cũ ſub aliqua ſpecie ſeueritatis deliteſcere põt.Erat
ĩ cõſilio ſertorianũ illud exẽplũ:q robuſtiſſimũ & firmiſſimũ mili
tem iuſſit equi caudã:reliqua noſti. Nã nos quoq; tã numeroſum
agmẽ reorꝝ ita demũ uidebamus poſſe ſupari:ſi p ſingulos carpere
tur:placuit ĩ primis ipſum Claſſicum oſtẽdere nocẽtem:hic aptiſſi
mus ad ſocios eius & miniſtros tranſitus erat:quia ſocii miniſtriq;
probari niſi illo nocẽte nõ poterant.Ex qbus duos ſtatim Claſſico
iũximus Bebiũ Probũ:& Fabiũ hiſpanũ: utrũq; gratia.Hiſpanũ ẽt
facũdia ualidũ.Et circa Claſſicũ qdẽ breuis & expeditus labor:ſua
manu reliquerat ſcriptũ qd ex quaq; re:qd ex quaq; cã accepiſſet.
Miſerat ẽt epiſtolas romã ad amiculã quãdam iactãtes & glorioſas
his qdẽ uerbis. liber ad te uenio: iã ſeſtertiũ quadragies redegi p̄te
uendita bethycorꝝ.circa Hiſpanũ & Probum multũ ſudoris:Horꝝ
anteq̃ crimina ĩgrederer:neceſſarium credidi elaborare ut conſta‸
ret miniſterium crimen eſſe : quod niſi feciſſem miniſtros fruſtra

probaſſem:Neq; enī ita defendebāt ut negarent: ſed ut neceſſitati ueniā precarentˀ:eſſe enim ſe ꝓuinciales:& ad omne ꝓcōſulū īperiū metu cogi:ſolet dicere Claudius Reſtitutus:q mihi reſpōdit uir exercitatus & uigilās:& quālibet ſubitis paratus:Nūq̄ ſibi tātū caliginis:tātū ꝑturbatiōis effuſum:quātū cū prærepta & extorta defenſioni ſuæ cerneret:ī qbus omnē fiduciā reponebat.Cōſilii noſtri exitus fuit:bona Claſſici quæ habuiſſet āte ꝓuinciā placuit ſenatui a reliqs ſeparari:Illa filiæ ac ſpoliatis relinqui:additum eſt:ut pecuniæ quas creditoribus ſoluerat reuocarētˀ.Hiſpanus & Probus ī qnquēniū relegati:Adeo graue uiſum eſt qd̄ initio dubitabatˀ:an oīo crimē eſſet.Poſt paucos dies Claudiū Fuſcū Claſſici geneꝝ:& Tilonium Priſcū:q tribunus cohortis ſub Claſſico fuerat:accuſauius diſpari euētu.Priſco ī biēniū Italia īterdictū:abſolutus ē Fuſcus.Actione tertia cōmodiſſimū putauimus plures cōgregare:ne ſi lōgius eſſet extracta cognitio ſatietate & tedio quodā iuſtitia cognoſcentiū ſeueritaſq; lāgueſceret:alioqn ſuperāt mīores rei data oꝑa hūc ī locū reſeruati:excepta tamē Claſſici uxore:q̄ ſicut īplicita ſuſpicionibus:ita nō ſatis cōuīci ꝓbatiōibus uiſa eſt: nā Claſſici filia quæ & ipa īter reos erat:ne ſuſpitiōibus qdē hærebat.Itaq; cū ad nomē eius ī extrema actiōe ueniſſem:neq; enī ut initio ſit etiā ī fine ferē dū erat:ne ꝑ hoc totius accuſatiōis auctoritas minueretˀ:honeſtiſſimū credidi nō premere īmerētē:idq; ipſum dixi & libere & uarie.Nā mō legatos īterrogabā docuiſſēt ne me aliqd qd̄ reprobari poſſe cōſiderēt:mō cōſilium a ſenatu petebā:putaret ne debere me: ſi quā haberē ī dicēdo facultatē:ī iugulū īnocētis quaſi telū aliquod ītēdere:poſtremo totū locū hoc fine cōcluſi.Dicet aliqs iudicas ergo?Ego uero nō iudico: Memini tamē me aduocatū ex iudicibus datū:hic nūeroſiſſimæ cauſæ terminus fuit:qbuſdā abſolutis:pluribus dānatis atq; ēt relegatis:aliis ī tēpus:aliis ī ꝑpetuū.Eodē ſenatus cōſulto:īduſtria fides cōſtātia noſtra pleniſſimo teſtimōio comprobata eſt:dignū ſolūq; par ꝓ̄tio tāti laboris.Cōcipere aīo potes q̄ ſimus fatigati.Quibus totiēs agēdū:totiēs altercādum:tā multi teſtes īterrogādi ſubleuādi refutādi:lā illa q̄.ardua q̄ moleſta: Tot reoꝝ amicis ſecreto rogātibus negare: aduerſantibus palā obſiſtere.Referā unum aliqd ex his quæ dixi:cū mihi qdā ex iudicibus ipſis pro reo gratioſiſſimo reclamarēt:nō minus inquā hic īnocēs erit: Si ego omnia dixero:cōiectabis ex hoc quātas cōtētiōes:quātas ēt offenſas ſubierimus dūtaxat ad breuē tempus.Nam fides ī præſen

tia eos qbus reſiſtit offendit: deinde ab illis ipſis ſuſcipit laudatq;: non potui te magis ĩ ré præſenté pducere: dices nõ fui tanti. Quid enim mihi cũ tã lõga epiſtola? Nolite ergo idẽtidẽ quærere qd Romæ geratᷓ: & tamẽ meměto ẽt nõ eſſe epiſtolã lõgam: quæ tot dies: tot cognitiões: tot deniq; reos cauſaſq; complexa ſit: Quæ omnia uideor mihi nõ minus breuiter q̃ diligẽter pſecutus. Temere dixi diligẽter: ſuccurrit quod prætererã: & quidem ſero: ſed quãq̃ præpoſtere reddetᷓ facit hoc Hõerus: multiq; illius exẽplo. Eſt alioqn pdecorum: a me tamẽ nõ ideo fiat: E teſtibus quidã ſiue iratus q euocatus eſſet ĩuitus: ſiue ſubornatus ab aliquo reorum ut accuſationẽ exarmaret: Norbanũ Lacinianũ legatũ & ĩquiſitorẽ reũ poſtulauit tãquam ĩ cauſa caſtæ: uxor hæc Claſſici: præuaricaretᷓ. Eſt lege cautũ: ut reus ante pagatᷓ: tũc de præuaricatore quæratᷓ: uidelicet quia optĩe ex accuſatione ipſa accuſatoris fides æſtimatᷓ. Norbano tamẽ nõ ordo legis: nõ legati nomẽ: nõ iqſitionis officiũ præſidio fuit. Tãta cõflagrauit ĩuidia homo alioquin flagitioſus: & Domitiani tẽporibus uſus: ut multi: electuſq; tunc a puincia ad inquirẽdum nõ tanq̃ bonus & fidelis: ſed tãq̃ Claſſici inimicus. Erat ab illo relegatus: dari ſibi diẽ ad diluenda crimina poſtulauit. Neutrũ ĩpetrauit: coactus eſt ſtatim reſpõdere: reſpõdit: malũ paruũq; ĩgeniũ hominis facit: ut dubitẽ cõfidẽter an cõſtanter. Certe paratiſſime: obiecta ſunt multaq; magis q̃ præuaricatio nocuerũt: Qui ẽt duo cõſulares Põpeius Ruffus: & Libo frugi læſerũt eũ teſtimonio tanquã apud iudicem ſub Domitiano Saluii Liberalis accuſatoribus affuiſſet: damnatus & in inſulam relegatus eſt: itaq; cũ caſtam accuſarem: nihil magis preſſi: q̃ q accuſator eius præuaricationis crimine corruiſſet: preſſi tamen fruſtra. Accidit enim res contraria & noua: ut accuſatore præuaricationis dãnato rea ſolueretur: quæris quid nos dum hæc aguntur: indicauimus ſenatui ex Norbano didiciſſe nos publicã cauſam: rurſuſq; debere ex integro diſcere ſi ille præuaricator probaretur. atq; ita dum ille peragitur reus: ſedimus: Poſtea Norbanus omnibus diebus cognitionis interfuit: eandemq; uſq; ad extremum uel conſtantiam uel audaciam pertulit: ĩterrogo ipſe me an aliquid omiſerim: rurſus & rurſus pene omiſi: Summo die Saluius Liberalis reliquos legatos grauiter increpuit tanq̃ non omnes quos mandaſſet prouintia reos peregiſſent: Atq; ut eſt uehemens & diſertus in diſcrimen adduxit: protexi uiros optimos eoſdemq; gratiſſimos: mihi certe debere ſe pdicant qd illum turbinẽ euaſerint. hic erit epiſtolæ finis: litterã non addam etiam ſi

aliq̃d adhuc p̃teriſſe me ſenſero. Vale.

C. Plinius Spurinæ & Cociæ ſuæ Sal.

Ompoſuiſſe me quædã de filio ueſtro non dixi uobis: cum
proxĩe apud uos fui: primũ quia non iõ ſcripſerã ut dicerẽ:
ſed ut meo amori meo dolori ſatiſfacerẽ: deĩde quia te Spu
rina cũ audiſſes recitaſſe me: ut mihi ipſe dixiſti: quid recitaſſem.
ſimul audiſſe credebam: præterea ueritus ſum ne uos feſtis diebus
confunderem: ſi in memoriam grauiſſimi luctus reduxiſſem: Nũc
quoque pauliſper hæſitaui id ſolum quod recitaui mitterem exigẽ
tibus uobis: an adiicerem quæ in aliud uolumen cogito reſeruare:
Neq; enim affectibus meis uno libello chariſſimam & mihi ſan-
ctiſſimam memoriam proſequi ſatis eſt: cuius famæ latius conſu-
letur: ſi diſpenſata & digeſta fuerit: Verum hæſitanti mihi an om-
nia quæ iam compoſui uobis exhiberẽ: An adhuc aliqua differrẽ:
ſimplicius & amicius uiſum eſt: omnia: præcipue cũ affirmetis ĩter
uos futura donec placeat emittere: Quod ſupeſt rogo ut pari ſim-
plicitate ſi qua exiſtiabitis addẽda: cõmutãda: omittẽda iudicetis.
Mihi difficile eſt hucuſq; ĩtẽdere aĩum ĩ dolore: difficile: ſed tamen
ut ſculptorẽ ut pictorẽ q̃ filii ueſtri imaginẽ faceret admoneretis
q̃d exprimere: q̃d emẽdare deberet: ita me quoq; formate regite q̃
nõ fragilẽ & caducã ſed ĩmortalẽ ut uos putatis effigiẽ conor effice
re: q̃ hoc diuturnior erit: quo uerior: melior: abſolutõr fuerit. Vale.

C. Plinius Iulio genitori ſuo Sal.

St omino Artemidori noſtri tã benigna natura: ut officia
amicoꝝ ĩ maius extollat. inde ẽt meũ meritũ ut uera: ita ſu
pra meritũ prædicatiõe circũferet. Eq̃dem cũ eſſent philo
ſophi ab urbe ſummoti fui apud illũ ĩ ſuburbão: & quo notabilius
hoc eſt p̃iculoſius eſſet: fui prætor: pecuniã ẽt qua tunc illi ãpliore
opus erat: ut æs alienum exolueret cõtractum ex pulcherrimis cau
ſis muſãtibus magnis q̃buſdã & locupletibus amicis mutuatus ip
ſe gratuitã dedi. Atq; itaq; hoc feci cũ ſeptẽ amicis meis aut occiſis
aut relegatis: occiſis Senectiõe: Ruſtico: Heluidio. Relegatis Mau
rico: Gratilla: Aria: Fania. Tot circa me iactis fulminibus q̃ſi ãbu
ſtus mihi quoq; ĩpẽdere idẽ exitiũ certis q̃buſdã notis augurarer.
Non ideo tamen eximiam gloriam meruiſſe me ut ille prædicat
credo: ſed tantum effugiſſe flagitium. Nam & C. Muſonium ſoce
rum eius quantum licitum eſt per ætatem cum admiratione dile
xi: & Artemidorũ ipſum iã tũ cũ in Syria tribunus militarẽ: arcta

ſamiliaritate cõplexus ſum:idq; primũ nõ nullius ĩdolis dedi ſpeci mẽ:qđ uirũ aut ſapiẽtem aut ꝓximũ ſimillimũq; ſapiẽti ;ĩtelligere ſum uiſus. Nã ex omnibus qui nũc ſe philoſophos uocãt: uix unũ aut alterum ĩuenies tãta ſinceritate:tãta ueritate:Mitto q̃ patiẽtia corporis hyemes iuxta & æſtates ferat : ut nullis laboribus cedat: ut nihil ĩ cibo:ĩ potu:uoluptatibus tribuat:ut oculos animũq; cõ tineat. Sũt hæc magna ſed ĩ alio:in hoc uero minima ſi cæteris uir tutibus cõparẽt:quibus meruit ut a. C. Muſonio ex oĩbus omniũ ordinum aſſectatoribus gener aſſumeret. Quæ mihi recordãti eſt quidẽ iucũdũ:qđ me cũ apud alios tũ apud te tãtis laudibus cumu lat:uereor tamẽ ne modũ excedat:quẽ benignitas eius (illuc enĩ re uertor unde cœpi) nõ ſolet tenere: Nã ĩ hoc uno ĩterdũ uir alioquĩ prudẽtiſſimus honeſto quidẽ:ſed tamẽ errore uerſat:ꝗ pluris ami cos ſuos:q̃ ſunt arbitrat. Vale.

C. Plinius Catilio Seuero ſuo Sal.

Eniã ad cœnã:ſed iam nũc paciſcor ſit expedita:ſit parca:ſo craticis tãtũ ſermonibus abũdet:ĩ his quoq; teneat modũ: erũt officia ãtelucana ĩ quæ ĩcidere impune ne Catoni qui dẽ licuit: Quẽ tamẽ. C. Cæſar ita reprehẽdit ut laudet. Deſcribit.n. eos quibus obuius fuerit:Cũ caput ebrii retexiſſent erubuiſſe: deĩ de adiicit:putares nõ ab illis Catonẽ: ſed illos a Catõe deprehẽſos. potuit ne plus auctoritatis tribui Catoni: quã ſi ebrius quoq; tam uenerabilis erat: Noſtræ tamẽ cœnæ ut apparatus & ĩpendii:ſic tẽ poris modus conſtet:neq; enim ii ſumus quos uituperare ne inimi ci quidẽ poſſint:niſi ut ſimul laudẽt. Vale.

C. Plinius Voconio Romano ſuo Sal.

Ibrum:quo nuper optio prĩcipi cõſul gratias egi:miſi exigẽ ti tibi:miſſurus & ſi nõ exegiſſes:ĩ hoc conſideres uelim ut pulchritudinem materiæ :ita difficultatem : in. cæteris enĩ lectorem nouitas ipſa intentum habet. In hac nota uulgata dicta ſunt oĩa:quo fit ut quaſi ocioſus ſecuruſq; lector tantũ elocutioni uacet:in qua ſatiſfacere difficilius eſt:cũ ſola æſtimat. Atq; utinã ordo ſaltẽ & trãſitus & figuræ ſimul ſpectarẽt. Nã iuenire præcla re:enũciare magnifice interdũ ẽt barbari ſolẽt:diſpõere apte : figu rare uarie:niſi eruditis negatũ eſt. Nec uero affectãda ſunt ſemper ẽlata & excelſa: Nam ut ĩ pictura lumẽ: nõ alia res magis q̃ umbra cõmendat:Ita orõnem tã ſummittere quã attollere decet. Sed quid ego hæc doctiſſimo uiro? Quin potius illa adnota: quæ putaueris

corrigenda:Ita enim magis credam cætera tibi placere ſi quædam
diſplicuiſſe cognouero.

C.Plinius Acilio ſuo ſalutem.

Em atrocẽ nec tantum epiſtola dignã Largius Macedo uir
ꝑtorius a ſeruis ſuis paſſus eſt:ſuꝑbus alioq̄n domius & ſæ
uus:& qui ſeruiſſe patrem ſuum paꝝ imo minimũ memi-
niſſet:lauabat̃ in uilla Formiana:repẽte eũ ſerui circũſiſtunt: alius
fauces ĩuadit:alius os uerberat:alius pectus & uẽtrẽ:atq; ẽt fœdum
dictu uerenda cõtũdit:& cũ exanimẽ putarent:abiiciũt in feruens
pauimẽtum:ut experirent̃ an uiueret:ille ſiue q̄a nõ ſentiebat: ſiue
q̄a ſe nõ ſentire ſimulabat ĩmobilis & extentus fidem peractæ mor
tis ĩpleuit. Tũ demum quaſi æſtu ſolutus effert̃.Excipiũt ſerui fi-
deliores.Cõcubinæ cũ ululatu & clamore cõcurrũt:Ita & uocibus
excitatus & recreatus frigore loci ſublatis oculis agitatoq; corpo-
re:uiuere ſe:& iã tutũ erat:cõfitet̃. Diffugiunt ſerui: quoꝝ magna
pars cõprehenſa eſt:cæteri req̄runt̃:ipſe paucis diebus ægre refocil
latus nõ ſine ultionis ſolatio deceſſit: ita uiuus uindicatus ut occi-
ſi ſolẽt. Vides quot periculis:quot cõtũeliis : quot ludibriis ſimus
obnoxii:nec eſt quod q̄ſquã poſſit eſſe ſecurus : q̄a ſit remiſſus &
mitis. Nõ enim iudicio domini ſed ſcelere perimunt̃:ueꝝ hæc ha
ctenus:q̄d præterea noui.Quid? nihil alioquin ſubiũgerẽ:Nam &
charta adhuc ſupereſt & dies feriatus patit̃ plura cõtexi:Addã ꝙ op
portune de eodem Macedone ſuccurrit:cũ in publico Romæ laua
ret̃:notabilis atq; etiã ut exitus docuit ominoſa res accidit. Eques
romanus a ſeruo eius ut trãſitũ daret:manu leuiter admõitus con-
uertit ſe:nec ſeruũ a quo erat tractus:ſed ipſum Macedonẽ tã gra-
uiter palma percuſſit:ut pene cõcideret. Ita balneũ illi:quaſi ꝑ gra-
dus quoſdam primũ cõtumeliæ locus deinde exitii fuit. Vale.

C.Plinius Proculo ſuo ſalutem.

Etis ut libellos tuos ĩ ſeceſſu legã:examinẽ an editione ſint
digni:adhibes ꝓces:allegas exẽplũ.Rogas enim ut aliq̄d ſuc
ciſiui tẽporis ſtudiis meis ſubtrahã:impertiam tuis:adiicis.
M.Tulliũ mira benignitate poetaꝝ ĩgenia fouiſſe:Sed ego nec ro-
gãdus ſum:nec hortãdus:nã & poeticẽ ipſã religioſiſſime ueneror:
& te ualidiſſime diligo.Faciã ergo q̄d deſyderas tã diligẽter q̄ liben
ter:Videor aũt iã nunc poſſe reſcibere:eſſe opus pulchrũ: nec ſup-
primendũ quantũ exiſtimare licuit ex his quæ me ꝓſente recitaſti:
ſi mõ mihi nõ ĩpoſuit recitatio tua:legis.n.ſuauiſſime & ꝑitiſſime:

confido tamẽ me nõ ſic auribus duci:ut omnes aculei iudicii mei illa℞ delinimentis reſtrigant̃:hebetent̃ fortaſſe:& paululũ retũdã tur:euelli qdem:extorqueriq; non poſſunt:igit̃ nõ temere iam nũc de uniuerſitate ꝓnũcio:de partibus experiar legendo. Vale.

C. Plinius Nepoti ſuo Sal.

Nnotaſſe uideor facta dictaq; uiro℞ fœmina℞q; alia clariora eſſe:alia maiora: confirmata eſt opinio mea heſterno Faniæ ſermõe:neptis hæc Arriæ illius : quæ marito & ſolatiũ mortis & exemplũ fuit. Multa referebat auiæ ſuæ:nõ minora hoc:ſed obſcuriora:quæ tibi exiſtimo tã mirabilia legẽti fore quã mihi audienti fuere.ægrotabat Cæcina Pætus maritus eius:ægrotabat & filius utriq; mortifere ut uidebatur: filius deceſſit eximia pulchritudĩe:pari uerecũdia:& parentibus nõ mĩus ob alia charus quã quod filius erat.huic illa ita funus parauit:ita duxit exequias: ut ignoraret maritus:quin ĩmo & quotiens cubiculũ eius ĩtraret: uiuere filiũ:atq; etiam cõmodiorem eſſe ſimulabat. Ac pſæpe ĩterroganti quid ageret puer:reſpõdebat:bene quieuit:libenter cibum ſumpſit:deĩde cũ diu cohibitæ lachrymæ uincerent:ꝓrũperentq;: egrediebat̃:tum ſe dolori dabat: ſatiata ſiccis oculis:cõpoſito uultu redibat tanq̃ orbitatem foris reliqſſet.præcla℞ qdem illud eiuſdem:ferrum ſtringere:pfodere pectus:extrahere pugionem : porrigere marito:addere uocem ĩmortalem ac pene diuinã: Pæte nõ dolet:ſed tamẽ iſta faciẽti dicenti: gloria:& æternitas ãte oculos erãt: quo maius ẽ ſine p̃mio æternitatis ſine p̃mio gloriæ abdere lachrymas:opire luctum:amiſſoq; filio matrẽ adhuc agere.Scribonianus arma ĩ Illyrico cõtra Claudium mouerat:fuerat Pætus ĩ ptibus:occiſo Scriboniano Romã trahebat̃.Erat aſcẽſurus nauem. Aria milites orabat:ut ſimul ĩponeret̃: Nempe enim inqt daturi eſtis cõſulari uiro ſeruulos aliquos:quo℞ e manu cibum capiat:ueſtiat̃:a q̃bus calcietur.Oĩa ſola præſtabo:nõ impetrauit: conduxit piſcatoriam nauiculam.ingenſq; nauigium minimo ſecuta eſt.Eadẽ apud Claudiũ uxori Scriboniani cum illa ꝓfiteret̃ indicium.Ego inquit te audiã:cuius in gremio Scribonianus occiſus eſt:& uiuis? Ex quo manifeſtũ eſt ei conſilium pulcherrimæ mortis nõ ſubitum fuiſſe. Quin etiam cũ Thraſea gener eius deprecaretur:ne mori pgeret: interq; alia dixiſſet: tu uis ergo filiam tuã: ſi mihi pereundũ fuerit mori mecum? reſpondit:ſi tandiu tantaq; concordia uixerit tecũ:q̃ ego cũ Pæto:uolo:auxerat hoc reſponſo curam ſuorum.Attentius

cuſtodiebatur:ſenſit:& nihil agitis inquit:poteſtis enim efficere ut male moriar:ne moriar non poteſtis. Dum hæc dicit:exiluit cathe drã:aduerſoq; parieti caput ingẽti ĩpetu impegit:& corruit.focillata dixeram ĩquit uobis inuenturã me quamlibet durã ad mortem uiã:ſi uos facilem negaſſetis: Videnť ne hæc tibi maiorẽ illoꝝ Pæte non dolet:ad qđ p hæc puentũ eſt. Cũ interim illud quidẽ ingens fama:hæc nulla circunferunturꝰ Vnde colligitur quod initio dixi alia eſſe clariora:alia maiora. Vale.

C. Plinius Seueriano ſuo ſalutem.

Ecte ne oĩa qđ iã pridẽ epiſtolæ tuæ ceſſant:an nõ recte:an occupatus es tuꝰ An tu nõ occupatus:Sed occaſio ſcribendi uel rara uel nulla: Exime hunc mihi ſcrupulũ:cui p eẽ nõ poſſũ: Exĩe aũt uel data opa tabellario miſſo ego uiaticũ ego ẽt pmiũ da bo nũciet mõ qđ opto:ipe ualeo:ſi ualere ẽ ſuſpẽſũ & ãxiũ uiuere. Expectãtẽ.in horas:tientẽq; p capite amiciſſĩo qcqd accidere hoĩ põt. Vale.

C. Plinius Curio Seuero ſuo ſalutem.

Fficio cõſulatus iiũxiſti mihi:ut rei pu. noĩe prĩcipi gratias agerẽ:qđ ego in ſenatu cũ ad rõnem & loci & tpis ex more feciſſẽ:bono ciui cõueniẽtiſſimũ credidi eadẽ illa ſpatioſius & uberius uolũine ãplecti:primũ:ut ĩperatori nr̃o uirtutes ſuæ ueris laudibus cõmẽdarẽť: Deĩde ut futuri prĩcipes nõ q̃ſi a magiſtro:ſed tamẽ ſub exẽplo pmõerenť q̃ potiſſimũ uia poſſent ad eã dẽ gloriã niti. Nam pcipere q̃lis eſſe debeat prĩceps:pulchrum quidem:ſed oneroſum ac ,ppe ſupbũ eſt:laudare uero optimũ prĩcipẽ ac p hoc poſteris uelut e ſpecula lumẽ qđ ſequanť oſtẽdere: idem utilitatis habet:arrogantiæ nihil. Cepi aũt nõ mediocrem uoluptatẽ:q; hunc librũ cum amicis recitare uoluiſſem nõ p codicillos:nõ p libellos: Sed ſi cõmodũ:& ſi ualde uacaret admoniti nunquã por ro aut ualde uacat Romæ, aut cõmodum ẽ audire recitãtẽ:fœdisſimis inſup tẽpeſtatibus p biduũ cõuenerũt. Cumq; modeſtia mea ſinẽ recitatiõi facere uoluiſſet:ut adiicerẽ tertiũ diẽ exegerunt. Mihi hunc honorẽ habitũ putẽ an ſtudiisꝰſtudiis malo q̃ ,ppe extĩcta refouenť. At cui materiæ hanc ſedulitatẽ pſtiterunt: Nempe quã ĩ ſenatu quoq; ubi ppeti neceſſe erat grauari tamen uel puncto tẽporis ſolebamus eadẽ nunc & q recitare:& qui audire triduo ueſĩt inueniũtur:non quia eloquentius q̃ prius. Sed quia liberius ideoque libentius:ſcribitur. Accedet ergo hoc quoq; laudibus prĩcipis noſtri: quod res antea tam inuiſa q̃ falſa : nunc ut uera ita ama-

bilis facta eſt.Sed ego cū ſtudium audientiū:tum iudiciū mire probaui.Aīaduerti.n.ſeueriſſima quæq; uel maxime ſatiſfacere: memini qdem me non multis recitaſſe.quod oībus ſcripſi:nihilominus tamen tāquam ſit eadē oīum futura ſententia:hac ſeueritate aurium lætor:ac ſicut olī theatra male canere muſicos docuerunt: ita nūc in ſpem adducor poſſe fieri: ut eadē theatra bene canere muſicos doceant.Oēs enim qui placendi cā ſcribunt qualia placere uiderīt ſcribent:Ac mihi qdem confido in hoc genere materiæ latioris ſtili conſtare rationem:cum ea potius quæ preſſius & aſtrictius quam illa quæ hilarius & quaſi exultantius ſcripſi:poſſint uideri accerſita & īducta.Non ideo tamen ſegnius precor ut quandoq; ueniat dies:utinamq; iam uenerit quo auſteris illis ſeueriſq; dulcia hæc blandaq; uel iuſta poſſeſſione decedāt: habes acta mea tridui qbus cognitis uolui tantum te uoluptatis abſentē & ſtudiorū nomīe de meo capere: quātū præſens ꝑcipere potuiſſes.Vale.

C.Plinius Clauſio Ruffo ſuo ſalutem.

Sſumo te in conſiliū rei familiaris ut ſoleo:ꝑdia agris meis uicina atq; ēt inſerta uenalia ſunt:ī his me multa ſolicitant: aliqua nec minora deterrent.Solicitāt primū ipſa pulchritudo iūgendi:deīde qđ nō minus utile q̄ uoluptuoſū poſſe utraq; eadē opa:eodē uiatico inuiſere:ſub eodē ꝓcuratore: ac pene iiſdem actoribus habere unā uillā colere & ornare:alteram tantū tueri: inest huic cōputationi ſumptus ſupellectilis: ſumptus atriēſium: topiariorū fabrorū:atq; uenatorii īſtrumēti:quæ plurimū refert unū in locū cōferas:an ī diuerſa diſpergas. Cōtra uereor ne ſit incautū rem tā magnā iiſdem tēpeſtatibus iiſdē caſibus ſubdere. Tutius uidet̄ īcerta fortūæ poſſeſſionū uarietatibus expiri.hēt ēt multū iucūditatis ſoli cæliq; mutatio:ipſaq; illa ꝑegrinatio iterſita: lā qđ deliberatiōis nr̄æ caput eſt:agri ſunt fertiles:pīgues:aquoſi.Cōſtat cāpis:uineis:ſiluis: quæ materiā & ex ea reditum ſicut modicum ita ſtatū ꝑſtāt.Sed hæc fœlicitas terræ ībecillis cultoribus fatigat̄.Nā poſſeſſor prior ſæpius uēdidit pignora:& dum reliquā colonorum minuit ad tēpus:uires īpoſterū exhauſit.Quarū defectiōe rurſus reliqua creuerūt.Sunt ergo īſtruēdi eo plures:qđ frugi mācipiis.nam nec ipſe uſquā uictos hēo:nec ibi qſquā ſupereſt:ut ſcias quāti uideant̄ poſſe emi.Seſtertio tricies:nō qa nō aliquādo qnquagies fuerint:uerū & hac penuria colonorū & cōi tēporis īiquitate: ut reditus agrorū:ſic etiam pretium retro abiit. Quæris an hoc ipſum

tricies facile colligere poſſimus: Sum q̄dem ꝓpe totus in prædiis: aliquid tamen fœnore nec moleſtum erit mutuari: accipiam a ſocru cuius arca nō ſecus ac mea utor: Proinde hoc te nō moueat: ſi cætera non refragant̃. Quæ uelim q̄ diligentiſſime examines: Nã cum in oĩbus rebus: tum in diſponendis facultatibus plurimum tibi & uſus & prouidentiæ ſupereſt. Vale.

C. Plinius Meſſio Maximo ſuo ſalutem.

Eminiſti ne te ſæpe legiſſe quãtas contentiões excitarit lex tabellaria: q̄tūq; ipſi latori uel gloriæ uel reprehēſiōis attulerit? At nūc ĩ ſenatu ſine ulla deſēſione hoc idē ut optimū placuit. oēs comitioꝝ die tabellas poſtulauerunt. Exceſſeramus ſane manifeſtis illis aptiſq; ſuffragiis licētiã cōcionū: nō tēpus loquēdi: nō tacendi modeſtia: nō deniq; ſedēdi dignitas cuſtodiebat̃: Magni undiq; diſſoniq; clamores: ꝓcurrebãt oēs cū ſuis candidis: multa agmina ĩ medio: multiq; circuli & ĩdecora cōfuſio: Adeo deſciueramus a cōſuetudine parētum: apud quos oĩa diſpoſita moderata trãq̄lla maieſtatē loci pudoremq; retinebãt: ſupſūt ſenes ex quibus audire ſoleo hūc ordinē cōitioꝝ: citato noĩe cãdidati ſilentiū ſummū: dicebat ĩpe ꝓ ſe: uitã ſuã explicabat: teſtes & laudatores dabat: uel eū ſub quo militauerat: uel eum ſub quo q̄ſtor fuerat: uel utrunq; ſi poterat. Addebat quoſdã ex ſuffragatoribus: illi grauiter & pce loquebãt̃: plus hoc q̄ p̄ces ꝓderat: nōnunq̄ cãdidatus aut natales cōpetitoris: aut annos: aut ēt mores arguebat. Audiebat ſenatus grauitate cēſoria: ita ſæpius digni q̄ gratioſi p̄ualebãt: quæ nūc ĩ modico fauore corrupta ad tacita ſuffragia q̄ſi ad remediū decurrerunt: qđ ĩteri plãe remediū fuit: erat. n. nouū: & ſubitum. Sed uereor ne ꝓcedente tp̄e ex ipſo remedio uitia naſcant̃. Eſt. n. ꝑiculū ne tacitis ſuffragiis ĩpudentia irrepat: Nã quoto cuiq; eadem honeſtatis cura ſecreto quæ palã? Multi famã: cōſciētiã pauci uerēt̃. Sed nimis cito de futuris: ĩterim beneficio tabellaꝝ hēbimus magiſtratus: q̄ maxĩe fieri debuerūt. Nã ut ĩ recuperatoriis iudiciis: Sic nos in his cōitiis q̄ſi repēte apprehēſi ſĩceri iudices fuimus. Hæc tibi ſcripſi primū: ut aliqđ noui ſcriberē: deĩde ut nōnunq̄ de re. p. loquerer: cuius materiæ nobis quãto rarior q̄ ueteribus occaſio tanto mĩus omittēda eſt: Et hercule quouſq; illa uulgaria qđ agis? Ehoſ ecqđ cōmode ualeas? hēant nr̃æ quoq; lr̃æ aliqđ nō humile nec ſordidū nec priuatis rebus ĩcluſum: ſūt qđē cūcta ſub unius arbitrio: q pro utilitate cōi ſolus oĩum curas laboreſq; ſuſcepit: qdã tamen ſalu-

bri temperamento ad nos quoq; uelut riui ex illo benigniſſimo fõ te decurrunt: quos & haurire ipſi & abſentibus amicis quaſi miniſtrare epiſtolis poſſumus. Vale.

C. Plinius Cornelio Priſco ſuo ſalutem.

Vdio Valeriũ Martialẽ deceſſiſſe: & moleſte fero. Erat hõ ĩgenioſus: acutus: acer: & q plurimũ ĩ ſcribẽdo & ſalis hẽret & fellis: nec cãdoris mĩus. ꝓſecutus erã uiatico ſecedẽtem: dederã hoc amicitiæ: dederã etiã uerſiculis quos de me cõpoſuit: fuit moris antiq eos q uel ſingulorꝫ laudes uel urbiũ ſcripſerant: aut honoribus aut pecunia ornare: noſtris uero tẽporibus: ut alia ſpecioſa & egregia: ita hoc ĩ pris exoleuit. Nã poſtq̃ deſiimus facere laudãda: laudari quoq; ĩeptũ putamus. Quæris q ſint uerſiculi: q bus gratiã rettuleri. Remitterẽ te ad ĩpm uolumen: niſi quoſdã tenerẽ: Tu ſi placuerit hi: cæteros ĩ libro reqres: alloquit̃ muſã: mandat: ut domũ meã ĩexquiliis quærat: adeatq; reuerẽter: Sed ne tp̃re nõ tuo diſertã Pulſes ebria ianuã uideto: Totos dat tetricæ dies mineruæ: Dũ centum ſtudet auribus uirorꝫ: Hoc qđ ſæcula poſteriq; poſſint Arpinis quoq; comparare chartis: Seras tutior ibis ad lucernas: Hæc hora ẽ tua cũ furit Lyæus: Dum regnat roſa: dũ madent capilli: Tũc me uel rigidi legant catones. Merito ne eum: q hæc de me ſcripſit & tunc dimiſi amiciſſime: & nunc ut amiciſſimum defunctũ eſſe doleo: Dedit. n. mihi quantum maxĩe potuit: daturus amplius ſi potuiſſet: tãetſi qd hoĩ põt dari maius q̃ gloria: & laus: & æternitas: at non erunt æterna: quæ ſcripſit: non erunt fortaſſe: ille tamen ſcripſit tanq̃ eſſent futura. Vale.

C. Plinii Secundi Nouocomenſis Epiſtolarꝫ Liber Quartus.

C. Plinius Fabato Socero ſuo ſalutem.

Vpis poſt longũ tp̃us neptẽ tuam: meq; una uidere: gratũ ẽ utriq; noſtrũ qđ cupis: mutuo meherculeː nã ĩuicẽ nos ĩcredibili quodã deſiderio ueſtri tenemur: qđ nõ ultra differemus. Atq; adeo ĩã ſarcinulas alligauĩus feſtinaturi quãtũ rõ itieris pmiſerit. Erit. n. una ſed breuis mora: deflectemus ĩ thuſcos: nõ ut agros rẽq; familiarẽ oculis ſubiiciãus: id enim poſtpõi põt: Sed ut fugãur neceſſario officio: oppidũ ẽ ꝑdiis nr̃is uicinũ nomẽ Tiferniũ tyberinũ: qđ me pene adhuc puerꝫ patronum cooptauit tãto maiore ſtudio quãto mĩore iudicio aduẽtus meos celebrat: ꝓfectiõibus ãgit̃: honoribus gaudet: ĩ hoc ego ut referre gr̃am: (nã uici ĩ amore turpiſſimũ eſt:) Tẽplũ pecunia mea extruxi:

cuius dedicationē cum ſit paratum:differre longius irreligioſum eſt:erimus ibi ergo dedicatiōis die:quem epulo celebrare cōſtitui. Subſiſtemus fortaſſe & ſequēti die:ſed tāto magis uiam ipſam corripiemus:cōtingat modo te filiamq; tuam fortes inuenire:nam hilares certum eſt ſi nos incolumes receperitis. Vale.

C.Plinius.S.Clementi ſuo ſalutem.

Egulus filiū amiſit:hoc uno malo īdignus:qđ neſcio an malū putet:Erat puer acris īgenii ſed ābigui:q tamē poſſet recta ſectari:ſi patrē nō referret:hūc Regulus emācipauit: ut hæres mr̄is exiſteret:Mācipatū ita uulgo ex moribus hoīs loquebāť.fœda & īſolita parētibus īdulgētiæ ſiulatiōe captabat:īcredibile:ſed Regulū cogita:Amiſſū tamē luget īſāe:hēbat puer manulos multos & iūctos:& ſolutos:hēbat cāes maiores mioreſq; :hēbat luſcinias:pſittacos:merulas:oēs Regulus circa rogum trucidauit.nec dolor erat ille:ſed oſtētatō doloris:cōuenit ad eū mira celebritate. Cūcti deteſtāť:oderūt:& q̄ſi ꝓbēt:q̄ſi diligant:curſāt:frequentant. Vtq; breuiter qđ ſentio enūtiē:ī Regulo demerēdo Regulū imitātur. Tenet ſe trans tyberī in hortis in qbus latiſſimum ſolū: porticibus immenſis:ripam ſtatuis ſuis occupauit:ut eſt in ſumma auaritia ſumptuoſus:in ſūma īfamia glorioſus ; uexat ergo ciuitatē in ſaluberrimo tp̄e:& qđ uexat ſolatiū putat:dicit ſe uelle ducere uxorem:hoc quoq; ſicut alia peruerſe:audies breui nuptias lugentis ſenis:quoꝝ alteꝝ immatuꝝ:alteꝝ ſerum ē. Vnde hoc augurer quæris?nō quia affirmet ipſe quo mendacius nihil eſt: Sed qa certū eſt Regulum eſſe factuꝝ qcquid fieri non oportet. Vale.

C.Plinius.S.Adriano ſuo ſalutem.

Vod ſemel atque iterum conſul fuiſti ſimilis antiquis: q ꝓconſul Aſiæ:qualis ante te:qualis poſt te uix unus aut alter. Non ſinit enim me uerecundia tua dicere:nemo: quod ſanctitate quod auctoritate quoq; princeps ciuitatis :Eſt qdem uenerabile & pulchrū:ego tamen te uel magis in remiſſioribus miror. Nam ſeueritatē iſtā pari iucūditate cōdire:ſūmæq; grauitati tantū comitatis adiūgere nō mīus difficile q̄ magnum eſt:id tu cum īcredibili quadā ſuauitate ſermonum:tum uel p̄cipue ſtilo aſſequeris: nā & loquēti tibi illa homerici ſenis mella ꝓfluere. & quæ ſcribis cōplere apes floribus & īnectere uidenť:ita certe ſū affectus ip̄e cū græca epigrāmata tua:cum iambos maxime legerem:quantum ibi humanitatis:uenuſtatis:q̄ dulcia illa?q̄ amantia?q̄ arguta:q̄ recta?

Callimachũ me uel Herodẽ:uel ſi quid his melius tenere credebã: Quoꝝ'tamẽ neuter utrunq; aut abſoluit:aut attigit:hominem ne Romanũ tã græce loq?Nõ mediuſſidius ipſas athenas tã atticas di xerim.Quid multa?iuideo græcis qđ illoꝝ lĩgua ſcribere maluiſti: neq;.n.cõiectura eget qd ſermõe patrio exprimere poſſis: cũ ĩ hoc inſititio & inducto tam ꝑclara opera perfeceris.Vale.

C.Plinius.S.Soſſio ſuo ſalutem.

Aluiſiũ nepotẽ ualidiſſie diligo:uiꝝ ĩduſtriũ rectũ diſertũ: Quod apud me uel potiſſimũ ẽ:Idẽ.C.Caluiſiũ cõtubernalẽ meũ amicũ tuũ arcta ꝓpinqtate cõplectit':Eſt.n.filius ſororis:hũc rogo ſemeſtri tribũatu ſplẽdidiorẽ & ſibi & auũculo ſuo facias:obligabis me:obligabis Caluiſiũ noſtrũ:obligabis ipm non mius idoneũ debitorẽ quã nos putas.Multa beneficia ĩ multos cõ tuliſti:auſim cõtendere nullũ te melius æq; bene unũ:aut alterum collocaſſe.Vale.

C.Plinius Sparſo ſuo ſalutem.

Eſchynẽ aiunt petentibus rhodiis legiſſe orationẽ ſuam:de inde Demoſthenis ſummis utráq; clamoribus.Quod tãtorũ uiroꝝ cõtigiſſe ſcriptis nõ miror:cũ orationẽ meã ꝓxie doctiſſimi hoĩes hoc ſtudio:hoc aſſenſu:hoc ẽt labore ꝑ biduũ au dierĩt.quãuis intẽtionẽ eoꝝ nulla hinc & inde collatio:nullũ quaſi certamen accẽderet.Nã rhodii cum ipſis orationũ uirtutibus:tum etiã cõparationis aculeis excitabant':noſtra oratio ſine æmulatiõis gratia ꝓbabat':an merito ſcies cũ legeris librũ:cuius ãplitudo nõ ſi nit me longiore epiſtola ꝓloqui.oportet.n.nos in hac certe in qua poſſumus eſſe breues:quo ſit excuſatius. Quod librum ipſum nõ tamen ultra cauſæ amplitudinem extendimus.Vale.

C.Plinius Naſoni ſuo ſalutem.

Huſci grãdine excuſſi:in regione tranſpadana ſũma abun dãtia:ſed paꝝ utilitatis nũciat'.Solum mihi Laurẽtinũ me um ĩ reditu:nihil qdẽ ibi poſſideo ꝑter tectũ & hortũ ſtatĩ que harenas.Solũ tamen mihi ĩ reditu:ibi.n.plurimũ reſcribo: nec agrũ quẽ nõ hẽo:ſed ipum me ſtudiis excolo: ac iã poſſum tibi ut aliis ĩ locis horreũ plenũ:ſic ibi ſcrinium oſtẽdere. Igit' tu quoq; ſi certa & fructuoſa ꝑdia concupiſcis aliqd in hoc littore para. Vale.

C.Plinius Lepido ſuo ſalutem.

Aepe tibi dico ineſſe uĩ Regulo: miꝝ eſt q̃ efficiat in qđ in cubuit:placuit ei lugere filium: luget ut nemo:eius ſtatuas

placuit & imagines q̃plurimas facere:hoc oĩbus officinis agit:illũ
coloribus:illũ cera:illũ ære:illũ argẽto:auro:ebore:marmore effin-
git.Ipſe uero & nup adhibito ĩgẽti auditorio libꝝ de uita eius reci
tauit:de uita pueri recitauit.Tamẽ eundẽ libꝝ ĩ exẽplaria mille trã
ſcriptũ p totã Italiã ꝓuĩciaſq; dimiſit.Scripſit publice ut a decurio
nibus eligeret̃ uocaliſſimus aliqs ex ipſis q legeret eũ populo:factũ
ẽ:hãc ille uim ſeu quo alio noĩe uocãda ẽ ĩtẽtio.Quicqd uelis opti
nendi ſi adoptiora uertiſſet:quantũ boni efficere potuiſſet:q̃q̃ mi
nor uis bonis q̃ malis ĩeſt:ac ſicut αμαθιά μὲν θρασοσ λογισ
μοσ δε οκνον φερει ita recta ingenia debilitat uerecũdia:per-
uerſa cõfirmat audacia.Exẽplo ẽ Regulus:ĩbecillũ latus:os cõfuſũ:
hæſitãs lĩgua:tardiſſima ĩuẽtio ẽ:memoria nulla:nihil deniq; præ-
ter ĩgeniũ ĩſanũ:& tamẽ eo ĩpudẽtia ĩpoq; illo furore ꝑuẽit:ut plu
rimis orator habeat̃.Itaq; Herẽnius Senetio mirifice illud Catonis
de oratore ĩ hũc ecõtrario uertit:orator ẽ uir malus dicẽdi ĩpitus.
Nõ mehercule Cato ipſe tã bene ueꝝ oratorẽ:q̃ hic Regulum ex-
ꝑſſit.Habes ne quo tali epiſtolæ parẽ gratiã referas:oẽs ſi ſcripſeris
nũ aliqs in municipio ueſtro ex ſodalibus:nũ ẽt ip̃e tu hũc luctuo
ſũ Reguli libꝝ ut circulator in foro legeris επᾶδασ:ſcilicet ut ait
Demoſthenes την φωνην ειλεληθωσ η αρεμεῖζω.eſt.n.tã ĩpe
tus ut riſum magis poſſit exprimere q̃ gemitum:credas nõ de pue
ro ſcriptum ſed a puero.Vale.

C.Plinius Arriano ſuo ſalutem.

Ratularis mihi ꝙ acceperim auguratum:iure gratularis:pri
mum ꝙ grauiſſimi principis iudicium in minoribus etiam
rebus conſequi pulchrum eſt:deinde ꝙ ſacerdotium ipſum
cum priſcum & religioſum:tũ hoc quoq; ſacrum plane &
inſigne eſt:ꝙ non adimitur uiuenti.Nam alia q̃q̃ dignitate prope-
modum paria ut tribuuntur:ſic auferuntur:ĩ hoc fortunæ hacte-
nus licet:ut dari poſſit.Mihi uero etiam illud gratulatione dignũ
uidetur:ꝙ ſucceſſi Iulio Frontino principi uiro:qui me nomina
tionis die per hos cõtinuos annos iter ſacerdotes noĩabat tanq̃ ĩ lo
cũ ſuũ cooptaret.qđ nũc euẽtus ita cõprobauit:ut nõ fortuitũ ui
deret̃.Te qdẽ (ut ſcribis)hoc maxime delectat auguratus meus:ꝙ
M.Tullius augur fuit.Lætaris enĩ ꝙ honoribus eius inſiſtã:quem
æmulari in ſtudiis cupio:ſed utinam ut ſacerdotiũ idẽ & cõſulatũ
multo ẽt iuuẽior q̃ ille ſũ cõſecutus:Ita ſenex ſaltẽ ĩgeniũ eius aliq̃
ex ꝑte aſſeq poſſim.Sed nimiꝝ quæ ſũt ĩ manu hoĩum & mihi &

multis contigerunt. Illud uero ut adipiſci arduum: ſic etiã ſperare nimium eſt: quod dari niſi a diis non poteſt. Vale.

Ç. Plinius Vrſo ſuo Salutem.

Auſã p hos dies dixit Iulius Baſſus homo laborioſus: & aduerſis ſuis clarus. accuſatus eſt ſub Veſpaſiano a priuatis duobus: ad ſenatũ remiſſus diu pepẽdit: tandẽ abſolutus uindicatuſq; ẽ. Titũ timuit ut Domitiani amicus a Domitiano relegatus ẽ: reuocatus a Nerua ſortituſq; bithyniam redit reus: accuſatus nõ minus acriter q̃ fideliter defẽſus uarias ſẽtẽtias habuit: plures tamẽ mitiores: egit cõtra eũ Põpõius Ruffus uir pitus & uehemẽs Ruffo ſucceſſit Theophanes unus ex legatis fax accuſatiõis & origo: reſpõdi ego: nã mihi Baſſus iniũxerat ut totius defenſionis fundaméta iacerem: dicerẽ de ornamẽtis ſuis: que illi & ex generis claritate: & ex piculis ipſis magna erãt: dicerẽ de cõſpiratiõe delatorũ: quã in queſtu habebãt: dicerẽ cauſas quibus factioſiſſimum quẽq; ut illũ ipm Theophanẽ offendiſſet: eundẽ me uoluerat occurrere crimini: quo maxime pmebat̃: in aliis eni q̃uis auditu grauioribus nõ abſolutionẽ modo: uerũ etiam laudẽ merebatur. hoc illum onerabat: q homo ſimplex & incautus quædam a prouincialibus: ut amicus accepat: Nam fuerat in prouĩcia eadẽ quæſtor: hæc accuſatores furta & rapinas: Ipſe munera uocabat. Sed lex munera quoq; accipi uetat: hic ego qd agerem? qd' iter defenſionis ĩgrederer? negarẽ? uerebar: ne plane furtũ uideret̃ qd' cõfiteri timerẽ. pterea rem manifeſtã ĩficiari augentis erat crimen nõ diluentis: præſertim cũ reus ipſe nihil integrũ aduocatus reliqſſet. Multis eni atq; etiã pricipi dixerat ſola ſe munuſcula dũtaxat natali ſuo aut accepiſſe ſaturnalibus: & pleriſq; miſiſſe. Veniã ergo peterẽ? Iugularẽ reũ quẽ ita deliqſſe cõcederẽ: ut ſeruari niſi uenia non poſſet; tanq̃ recte factum tuerer. Nõ illi pfuiſſem: ſed ipe ĩpudẽs extitiſſẽ: ĩ hac difficultate placuit quiddã mediũ tenere. Videor tenuiſſe: actionem meã ut pliã ſolet nox diremit: egerã horis tribus & dimidia: ſuperat ſeſq hora. Nã cũ ex lege accuſator ſex horas: nouẽ reus: accepiſſet: ita diuiſerat tpa reus: inter me & eũ q dicturus poſt erat: ut ego. v. horis: ille reliqs uteret̃: mihi ſucceſſus actiõis ſilẽtiũ finẽq; ſuadebat. Temerariũ ẽ. n. ſecũdis nõ eẽ cõtentũ. Ad hoc uerebar: ne me mox corporis uires iterato labore deficerent; q difficilius ẽ repetere q̃ iũgere. Erat ẽt piculũ ne reliq actio mea & frigus ut dpoſita: & tediũ ut reſũpta pateret̃. Vt eni faces ignẽ aſſidua cõcuſſione cuſtodiũt

dimiſſum ægerrie reparãt:Sic & dicentis calor & audientis ĩtentio cõtinuatiõe ſeruat̃: Intercapedine & q̃ſi remiſſione langueſcit.Sed Baſſus multis precibus pene & lachrymis obſecrabat ĩpleré meum tp̃s parui:utilitatemq; eius prætuli meæ:bene ceſſit: inueni ita erectos animos ſenatus:ita recentes:ut priore actiõe ĩcitati magis q̃ ſatiati uiderent̃.Succeſſit mihi Lucius Albius tá apte:ut orõnes noſtræ uarietatem duaꝝ cõtextum unius habuiſſe credát̃. Reſpõdit Hærénius Pollio ĩſtáter & grauiter. Deíde Theophanes rurſus:fecit eni hoc quoq; ut cætera ĩpudétiſſime:qđ poſt duos & conſulares & diſertos tp̃s ſibi & qdem laxius uendicauit. Dixit in noctem atq; etiam illatis lucernis: poſtero die egerunt ꝓ Baſſo Nomullus & Frõto:mirifice:quartũ diem ꝓbationes occupauerunt. Cenſuit Bebius Macer conſul deſignatus lege reputandaꝝ Baſſum teneri:Cepio Hiſpo ſalua dignitate iudices dádos:Vterq; recte. Qui fieri poteſt inquis?cum tam diuerſa cenſuerint;quia ſcilicet & Macro legem intuenti conſentaneum fuit dánare eum:qui cõtra legé munera acceperat:& Cepio cũ putaret licere ſenatui: ſicut licet & mitigare leges & ĩtendere:nõ ſine ratiõe ueniá dedit:facto uetito qdem nõ tamen inuſitato:ꝑualuit ſententia Cepionis.Quinimo cõſurgenti ei ad cenſendum acclamatum eſt quod ſolet reſidétibus: Ex quo potes exiſtimare quáto cõſenſu ſit exceptum cum diceret: quod tá fauorabile fuit cum dicturus uideret̃.Sũt tamen ut ĩ ſenatu:ita in ciuitate ĩ duas partes hominũ iudicia diuiſa. Ná qbus ſententia Cepionis placuit:ſententiá Macri ut rigidá duráq; reprehendunt.Quibus Macri:illam alteram diſſolutam atq; etiá incongruentem uocant.Negant enim congruens eſſe retinere in ſenatu cuĩ iudices dederis.Fuit & tertia ſententia:Valerius Paulinus aſſenſus Cepioni hoc amplius cenſuit referendũ de Theophane cũ legationé renunciaſſet.Arguebat̃ enim multa in accuſatione feciſſe: quæ illa ipſa lege qua Baſſum accuſauerat tenerentur. Sed hanc ſententiam cõſules quáq̃ maxime parti ſenatus mire ꝓbabat̃:non ſunt ꝑſecuti.Paulinus tamé & iuſticiæ famam & cõſtátiæ tulit. Miſſo ſenatu Baſſus magna hominum frequétia:magno clamore: magno gaudio exceptus eſt: fecerat eum fauorabilem renouata diſcriminũ uetus fama uotũq; periculis nomen:& in procero corpore mœſta & ſq̃llida ſenectus:habebis hác ĩterĩ epiſtolá ut προδρομον. expectabis orõné plenam onuſtáq;:expectabis diu:neq; eni leuiter & curſim ut de re tanta retractanda eſt. Vale.

C.Plinius.S.Sabino ſuo ſalutem.

Cribis mihi Sabinā q̄ nos reliq̄t hæredes Modeſtū ſeruū ſuū nuſq̄ liberum eſſe iuſſiſſe:eidē tamē ſic aſcripſiſſe:legatū Modeſto quē libeꝝ eſſe iuſſi.Quæris qd ſentiā:contuli cū prudētibus:cū peritis iuris:cōuenit inter oēs nec libertatē deberi:quia non ſit data:nec legatum:quia ſeruo ſuo dederit. Sed mihi manifeſtus error uidet̄:ideoq; puto nobis quaſi ſcripſerit Sabina faciēdū qđ ipſa ſcripſiſſe ſe credidit.Cōfido acceſſurū te ſententiæ meæ:Cum religioſiſſime ſoleas cuſtodire defunctoꝝ uolūtatem. quā bonis hæredibus ītellexiſſe pro iure eſt. Neque enim minus apud nos honeſtas:q̄ apud alios neceſſitas ualet:moret̄ ergo in libertate ſinentibus nobis:fruatur legato:quaſi omnia diligētiſſime cauerit:cauit enī quæ hæredes bene elegit. Vale.

C.Plinius.S.Cornelio Minutiano ſuo ſalutem.

Vdiſti ne Valeriū Licinianum in ſicilia profiteri? Nondū te puto audiſſe: Eſt enī recēs nūcius prætorius: hic modo īter eloquētiſſimos cauſaꝝ actores habebat̄.Nunc eo decidit:ut exul de ſenatore:rhetor de oratore fieret:Itaq; ipſe in præfatiōe dixit dolēter & grauiter.Quos tibi fortuna ludos facis? Facis enī ex ꝓfeſſoribus ſenatores:ex ſenatoribus ꝓfeſſores.Cui ſentētiæ tātū bilis:tantū amaritudinis ineſt:ut mihi uideat̄ ideo ꝓfeſſus ut hoc diceret:idē cū græco pallio amictus ītraſſet.Carēt enim togæ iure:q̄bus aqua & igni īterdictum eſt:poſtq̄ ſe cōpoſuit: circūſpexitq; habitum ſuum:latine inq̄t declamaturus ſum dicens triſtia & miſerāda.Dignum tamē illū q̄ hæc ipſa ſtudia inceſti ſcelere macularit:confeſſus eſt quidem inceſtum ſed incertum utrum quia uerum erat:an quia grauiora metuebat ſi negaſſet. Fremebat enī Domitianus:æſtuabatq; ingēti īuidia deſtitutus:nā cū Corneliam Maximillam ueſtalē defodere uiuam concupiſſet:ut qui illuſtrari ſæculū ſuū eiuſmodi exēplis arbitraret̄:pontificis maximi iure ſeu potius immanitate tyrāni licētia domini reliquos pōtifices nō ī regiam:ſed in albanā uillā cōuocauit.nec minore ſcelere q̄ qđ ulciſci uidebat̄:abſentē īauditāq; damnauit inceſti:cū ipſe fratris filiā īceſto nō polluiſſet ſolū:uerū etiā occidiſſet.Nā uidua abortu periit: miſſi ſtati pōtifices q defodiēdam necādāq; curarēt:Illa nūc ad ueſtā:nunc ad cæteros deos māus tēdēs multa ſed hoc frequētiſſime clamitabat:Me Cæſar iceſtā putat:q̄ ſacra faciēte uicit:triūphauit.

blādiēs hæc an irridens ex fidutia ſua an ex cōtēptu prīcipis dixe-
rit dubiū ē:dixit donec ad ſupplicium neſcio an īnocēs certe tanq̃
nocēs ducta eſt.Quin etiā cū ī illud ſubterraneū cubiculū demit-
tereť:hæſiſſetq; deſcēdēti ſtola:uertit ſe ac recollegit:cum ei carni
fex manū daret:aduerſata ē & reſiliit:fœdūq; cōtactū quaſi plane
a caſto corpore puroq; nouiſſima ſanctitate reiecit:oībuſq; nūeris
pudoris:πολλην προνοιαν εσχεν ευσχημωσ πεσειν.p̄ter
ea Celer eques rōanus cui Cornelia obiiciebať:cū in cōitio uirgis
cædereť in hac uoce pſtiterat:qd feci?Nihil feci. Ardebat ergo Do
mitianus & crudelitatis & iniquitatis īfamia arripit Licinianum ꝙ
in agris ſuis occultaſſet Corneliæ libertā.Ille ab his qbus erat cu-
ræ præmoneť:ſi comitiū & uirgas pati nollet:ad cōfeſſionē confu
geret quaſi ad ueniā:fecit:locutus ē pro abſente Hærēnius Senecō
tale qddam quale eſt illud: Ait enim
ex aduocato nūcius factus ſum.Licinianus receſſit:gratū hoc Do-
mitiano:adeo qdē ut gaudio ꝓdiret:diceretq; abſoluit nos Licinia
nus:adiecit etiā nō eſſe uerecūdiæ eius īſtandū: ipſi uero ꝑmiſit ſi
qua poſſet ex rebus ſuis rapet anteq̃ bona publicarenť. exiliumq;
molle uelut præmiū dedit.Ex quo tamen poſtea clæmentia Diui
Neruæ trāſlatus eſt in ſiciliā ubi nūc profiteť:ſeq; de fortuna præ
fatiōibus uindicat:uides q̃ obſequēter pareā tibi:qui nō ſolum res
urbanas: ue℞ etiā peregrinas tā ſedulo ſcribo:ut altius repetā:& ſa
ne putabam te qa tunc abfuiſti:nihil aliud de Liciniano audiſſe:q̃
relegatum ob inceſtū:Sūmam enim rerum nunciat fama nō ordi
nem:mereor ut uiciſſim quid in oppido tuo qd in finitimis agať:
(ſolēt enim notabilia quædam incidere):perſcribas:deniq; quicqd
uoles dūmodo non minus longa epiſtola nuncies:ego nō paginas
tantum ſed etiam uerſus ſyllabaſq; numerabo.

C.Plinius Arriano ſuo Salutem.

Mas Aegnatium Marcellinum atq; etiā mihi ſæpe commē
das:amabis magis cōmendabiſq;:ſi cognoueris eius recens
factum.Cū ī ꝓuinciā quæſtor exiſſet:ſcribāq; q ſorte obti
gerat ante legitimum tempus ſalarii amiſiſſet quod acceperat ſcri-
bæ daturus intellexit & ſtatuit ſubſidere apud ſe nō oportere.Itaq;
reuerſus Cæſarē:deinde Cæſare auctore ſenatum cōſuluit:qd fieri
de ſalario uellet:& parua quæſtio ſed tamen quæſtio hæredes ſcri
bæ ſibi:p̄fecti ærario populoq; uindicabāt:acta cau ſa eſt.dixit hæ
redum aduocatus:deīde populi:uterq; percōmode. Cælius Strabo

ærario cẽſuit īferẽdũ:Bebius Macer hæredibus dandum:obtinuit Strabo:tu lauda Marcellinũ ut ego ſtatī feci:q̃uis enī abunde ſuffi ciat illi q̄ ē a principe & a ſenatu ꝓbatus:gaudebit tamen teſtimo nio tuo:omnes enim q̄ gloria famaq; ducunt̃ mirꝫ ī modum aſſen ſio & laus a minoribus etiã ꝓfecta delectat: Te uero Marcellinus ita uereẽ:ut iudicio tuo plurimum tribuat:accedit his:quod ſi co gnorit factum ſuũ iſto uſq; penetraſſe:neceſſe eſt laudis ſuæ ſpatio & curſu & peregrinatione læteẽ. Etenim neſcio quo pacto uel ma gis homines iuuat gloria lata quam magna. Vale.

C. Plinius Tacito ſuo Salutem.

Aluum te ī urbem ueniſſe gaudeo:ueniſti autē ſi quãdo ali as nunc mihi maxime deſideratus:ipſe adhuc pauculis die bus in tuſculano cõmorabor:ut opuſculum qđ eſt ī mani bus abſoluã. Vereor enim ne ſi hanc ītentionē iam ī finē laxauero ægre reſumã:interim ne qd feſtinatiõi meæ pereat:quod ſum præ ſens petiturus hac q̃ſi præcurſoria epiſtola rogo. ſed prius accipe cauſas rogandi:deīde ipſum quod peto:proxime cum ī patria mea fui uenit ad me ſalutãdũ municipis mei filius ṗtextatus:ego huic ſtudes īquam:reſpõdit etiã:ubi? Mediolani:cur nõ hic? & pater eius (erat enim una:atq; etiã ipſe adduxerat puerꝫ)quia nullos hic ṗce ptores habemus. quare nullos? nã uehemẽter ītererat ueſtra q̄ pa tres eſtis & opportune cum plures patres audiebãt liberos ueſtros hic potiſſimũ diſcere. Vbi enī aut iucũdius morarent̃ quã in patria aut pudicius cõtinerent̃ quã ſub oculis parẽtũ aut minore ſumptu quã domi. quãtulũ eſt ergo collata pecunia cõducere præceptores: quod nũc in habitatiões ī uiatica in ea quæ peregre emunt̃ īpendi tis adiicere mercedibus:atq; adeo ego q̄ nundũ liberos habeo para tus ſum ꝓ rep. noſtra q̃ſi pro filia uel parẽte tertiã partẽ eius quod cõferre uobis placebit dare. Totum etiã pollicerer:niſi timerem ne hoc munus meũ quãdoq; ãbitu corrũpet̃ ut accidere multis ī locis uideo in q̄bus præceptores publice cõducunt̃: huic uitio occurri uno remedio poteſt ſi parẽtibus ſolis ius cõducẽdi relinquat̃. iiſdẽ religio recte iudicãdi neceſſitate collationis addat̃. Nam q̄ fortaſſe de alieno negligẽtes certe de ſuo diligẽtes erunt. dabuntq; operam ne a me pecuniam non niſi dignus accipiat:ſi accepturus:& ab his erit:proīde cõſpirate conſentite:maioréq; animũ ex meo ſumite q̄ cupio eē quãplurimũ qđ debeã cõferre:nihil honeſtius præſtare li beris ueſtris nihil gratius patriæ poteſtis:educent̃ hic q̄ hic naſcũ-

tur: ſtatimq; ab íſantia natale ſolum amare frequētare cōſueſcant. atq; utinam tam claros præceptores íducatis ut in finitimis oppidis hinc ſtudia petant: utque nūc liberi noſtri aliena í loca: ita mox alieni hūc in locū confluant. Hæc putaui altius & q̄ſi a fonte repetēda: quo magis ſcires q̄ gratum mihi foret: ſi ſuſciperes quod iniūgo: Iniungo aūt: & pro rei magnitudine rogo: ut ex copia ſtudioꝝ quæ ad te ex admiratiōe ingenii tui cōuenit circūſpicias præceptores quos ſolicitare poſſimus ſub ea tamē cōditiōe: ne cui fidem meam obſtrigā: oīa enim libera parētibus ſeruo. Illi iudicēt: illi eligāt: ego mihi curā tantū & īpendiū uindico. Proīde ſi quis fuerit repertus qui ingenio ſuo fidat: eat illuc ea lege ut hinc nihil aliud certū q̄ fidutiam ſuam ferat. Vale.

C. Plinius Paterno ſuo Salutem.

V fortaſſe orōnem ut ſoles & flagitas & expectas: At ego q̄ſi ex aliq̄ peregrina delicataque merce luſus meos tibi ꝓdo: Accipies cū hac epiſtola hendecaſyllabos noſtros: qbus nos in uehiculo í balneo íter cœnā oblectamus ociū tēporis: his iocamur ludimus: amamus: dolemus: querimur: iraſcimur: deſcribimus aliqd mō: altius mō preſſius: atq; ipſa uarietate tētamus efficere: ut aliis alia quædam fortaſſe oībus placeant: Ex qbus tamē ſi nōnulla tibi paulo petulātiora uidebunt: erit eruditōis tuæ cogitare ſūmos illos & grauiſſimos uiros q talia ſcripſerunt nō modo a laſciuia rerum: ſed ne uerbis qdē nudis abſtinuiſſe: quæ nos refugimus nō qa ſeueriores: unde enim: ſed qa timidiores ſumus: ſcimus alioqn huius opuſculi illā eē ueriſſimā legē: quam Catullus exp̄ſſit Nā caſtum eſſe decet pium poetā ipſum: uerſiculos nihil neceſſe ē: qui tunc deniq; habent ſalem & leporem: ſi ſunt molliculi & parū pudici. Ego quāti faciam iudicium tuū uel ex hoc potes æſtimare: qd malui omnia a te pēſitari: q̄ electa laudari. & ſane quæ ſunt cōmodiſſima deſinunt uideri cum paria eē cœperūt. Præterea ſapiēs ſubtiliſq; lector debet non diuerſis conferre diuerſa: ſed ſingula expēdere: nec deterius aliud putare quod eſt í ſuo genere ꝑfectū. Sed quid ego plura? Nam longiore præfatione uel excuſare uel cōmendare ineptias ineptiſſimum eſt. Vnum illud prædicēdum uidet cogitare me has nugas ita íſcribere hēdecaſyllabi: q titulus ſola metri lege cōſcribit. Proinde ſiue epigrāmata ſiue edulia ſiue æglogas ſiue (ut multi) poemata ſeu qd aliud uocare malueris: Licebit uoces. Ego tātū hēdecaſyllabos ꝓſto: a ſimplicitate tua peto qd de libello

meo dicturus es aliis mihi dicas:neq; ē difficile qđ poſtulo.Nam ſi hoc opuſculū noſtrū aut potiſſimū eét:aut ſolū poſſet duꝝ uideri dicere.Quære qd agas.Molle & humanū é.habes qđ agas.Vale.

C.Plinius Fundano ſuo Salutem:

I quid omnino:hoc certe iudicio facio quod Aſiniū Ruffū ſingulariter amo:Eſt hō eximius & bonoꝝ amantiſſimus. Cur enī nō me quoq; īter bonos numeré?Idé Corneliū Tacitū:ſcis qué uirū ? arcta familiaritate cōplexus é:proinde ſi utrūq; noſtrū ꝓbas:de Ruffo quoq; neceſſe eſt idé ſentias:quū ſit ad connectendas amicitias uel tenaciſſimū uinculū moꝝ ſimilitudo. Sūt ei liberi plures:Nā ī hoc quoq; functus é optimi ciuis officio quod fœcūditate uxoris large frui uoluit eo ſæculo:quo pleriſq; etiá ſingulos filios orbitatis præmia graues faciūt:qbus ille deſpectis aui quoq; nomen aſſumpſit:eſt.n.auus & qdé ex Saturio Firmo:quem diliges:ut ego:ſi ut ego ꝓpius īſpexeris.Hæc eo ꝑtinét ut ſcias q̄ copioſam q̄ numeroſá domū uno beneficio ſis obligaturus:ad quod petédū uoto primū:deinde bono quodá omine adducimur. Optamus enim tibi:ominamurq; ī ꝓximū ānum conſulatū:Ita nos uirtutis tuæ:Ita iudicia principis augurari uolūt.Concurrit autem ut ſit eodé āno quæſtor maximus ex liberis Ruffi Aſinius Baſſus iuuenis:neſcio an dicá quod me pater & ſentire & dicere cupit.adoleſcētis uerecūdia uetat ipſo patre melior.difficile eſt ut mihi de abſente credas:q̄q̄ credere ſoles oīa.tātum in illo īduſtriæ:probitatis:eruditiōis:ingenii:ſtudii:memoriæ deniq; eſſe:quantū exꝑtus inuenies.Vellem tá ferax ſæculū bonis artibus haberemus:ut aliquos Baſſo præferre deberes.Tum ego te primus hortarer moneréq; circūferres oculos:ac diu péſitares qué potiſſimū eligeres: Hūc uero ſed nihil uolo de amico meo arrogātius dicere:hoc ſolum dico dignum eſſe iuuené:qué more maioꝝ in filii locū aſſumas. Debent āt ſapiētes uiri ut tu:tales a rep.liberos accipe:q̄les a natura ſoléus optare.Decorus erit tibi cōſuli quæſtor patre prætorio:ꝓpinqs cōſularibus:qbus iudicio ipſoꝝ q̄q̄ adoleſcétulus adhuc iá tamé ſui cé ornaméto é.Proīde īdulge p̄cibus meis.obſequere cōſilio:& āte oīa ſi feſtinare uideor ignoſce:primū quia uotis ſuis amor plerūq; præcurrit.Deīde quod ī ea ciuitate ī q̄ oīa q̄ſi ab occupātibus agūtur:quæ legitimū tp̄s expectāt nō matura ſed fera ſūt.In ſūma qđ reꝝ q̄s aſſeq cupias præſumptio ipſa iucūda é.reuereat̄ iam te Baſſus ut conſulem.Tu dilige illū ut quæſtorem.Nos deniq; utriuſq;

ueſtrum amantiſſimi duplici lætitia pfruamur:etenim cũ ſic te:ſic Baſſum diligamus:ut & illũ cuiuſcũq; & tuũ quẽcũq; quæſtorem ĩ petẽdis honoribus omni ope:omni labore: omni gratia ſimus ad iuuaturi:perq̃ iucũdũ nobis erit ſi in eũdẽ iuuenẽ ſtudiũ noſtrũ & amicitiæ noſtræ & cõſulatus tui ratio cõtulerit:ſi deniq; precibus meis tu potiſſimũ adiutor acceſſeris: cuius ſenatus & ſuffragio libentiſſime ĩdulgeat: & teſtimonio plurimum credat. Vale.

C. Plinius Valerio Paulino Salutem.

Aude meo:gaude tuo: gaude ẽt publico nomĩe. Adhuc honor ſtudiis durat. proxime cum dicturus apud cẽtumuiros eſſem:adeundi mihi locus niſi a tribunali: niſi p ipſos iudices non fuit:tãta ſtipatione cætera tenebãť: Ad hoc qdam ornatus adoleſcens ſciſſis tunicis:ut ĩ frequẽtia ſolet fieri:ſola uelatus toga pſtitit & qdem horis ſeptem. Nam tãdiu dixi: magno cum labore maiore cum fructu. Studeamus ergo nec deſidiæ noſtræ prætendamus alienã. ſunt q audiãt:ſunt qui legãt: nos modo dignum aliqđ auribus:dignum chartis elaboremus. Vale.

C. Plinius Gallo ſuo Salutem.

Dmones:& rogas ut ſuſcipiã abſentis Corelliæ cauſam contra. C. Cæcilium cõſulem deſignatum. Quod admones:gratias ago q̧ rogas queror:admõeri enim debeo:ut ſciã. rogari non:ut faciam quod mihi non facere turpiſſimum eſt:an ego tueri Corelli filiam dubitem? Eſt mihi quidem cum iſto cõtra quem me aduocas non plane familiaritas:ſed tamẽ amicitia. Accedit huc dignitas hominis:atq; hic ipſe cui deſtinatus ẽ honor: Cuius nobis hoc maior agenda reuerentia eſt:qđ iam illo functi ſumus. Naturale eſt enim: ut ea quæ quis adeptus eſt: ipſa q̃ ampliſſima exiſtimari uelit:Sed mihi cogitanti adſutu℞ Corelli filiæ: omnia iſta frigida & inania uidenť. Obuerſatur oculis ille uir:quo neminẽ ætas noſtra grauiorem:ſanctiorem:ſubtiliorem deniq; tulit. quem ego cũ ex admiratione diligere cœpiſſem quod euenire cõtra ſolet magis admiratus ſum poſtq̃ penitus inſpexi:Inſpexi enim penitus: nihil ame ille ſecretum:nõ ioculare:nõ ſerium: non triſte:non lætũ: Adoleſcentulus eram etiam mihi ab illo honor atq; etiam audebo dicere etiam reuerentia ut ab æquali habebať. Ille meus in petẽdis honoribus ſuffragator & teſtis:ille in ĩchoãdis deductor & comes. ille in gerendis conſiliator & rector:ille deniq; in omnibus officiis noſtris quanquam & imbecillus & ſenior quaſi iuuenis & ualidus

conſpiciebatur. Quantum ille famæ meæ domi: in publico: quantum etiam apud principem adſtruxit. Nam cũ forte de bonis iuuenibus apud Neruam Imperatorem ſermo incidiſſet: & pleriq; me laudibus ferrent: Pauliſper ſe intra ſilentium tenuit: quod illi plurimum auctoritatis addebat: deinde grauitate quam noras: neceſſe ē inquit parcius laudem Secundũ: quia nihil niſi ex conſilio meo facit: Qua uoce tribuit mihi quãtum petere uoto in modicum erat: nihil me facere non ſapientiſſime: cum omnia ex conſilio ſapientiſſimi uiri facerem: Quin etiã moriens filiæ ſuæ ut ipſa ſolet p̄dicare multos quidem amicos tibi in longiore uita paraui: Præcipuos tamen Secundum & Cornutum. Quod dum recordor intelligo mihi laborandum: ne qua parte uidear hanc de me fiduciam prouidentiſſimi uiri deſtituiſſe. Quare ego uero Coreliæ adero promptiſſime: nec ſubire offenſas recuſabo. quanquam non ſolum ueniam me: uerum etiam laudem apud iſtum ipſum a quo ut ais noua lis fortaſſe ut fœminæ intenditur: arbitror conſecutuꝝ: ſi hæc eadem in actione latius ſcilicet & uberius quã epiſtolarum anguſtiæ ſinunt contigerit mihi uel in excuſationem uel etiam in commendationem meam dicere. Vale.

C. Plinius Antonio ſuo ſalutem.

Vemadmodum magis approbare tibi poſſum quantopere miror Epigrãmata tua græca quã q̄d quædam æmulari latine & exprimere tẽtaui. In deterius q̄dẽ accidit hoc: primũ imbecillitate ĩgenii mei: deĩde ĩopia ac potius ut Lucretius ait egeſtate patrii ſermonis. Quod ſi hæc & quæ ſunt latina & mea habere tibi aliquid uenuſtatis uidebunt: quantum putas ineſſe eis gratiæ: quæ mihi & a te & græce proferuntur? Vale.

C. Plinius Hiſpullæ ſuæ ſalutem.

Vm ſis pietatis exẽplum: fratremq; optimũ & amãtiſſimũ tui pari caritate dilexeris: filiamq; eius ut tuã diligas: nec tãtum amitæ eius uerum etiam patris amiſſi effectũ repræſẽtes: non dubito maxĩo tibi gaudio fore: cũ cognoueris dignã p̄re: dignã te: dignã auo euadere. Sũmũ ẽ acumẽ: ſũma frugalitas: amat me q̄d caſtitatis indiciũ eſt. Accedit his ſtudiũ litteraꝝ: q̄d ex mei caritate cõcepit. Meos libellos hẽt: lectitat: ediſcit ẽt. Qua illa ſollicitudine: cũ uideor acturus: quãto cũ egi gaudio afficit? Diſpõit q nũcient ſibi quẽ adſenſum: quos clamores excitarim: quẽ euentũ iudicii tuleri. Eadem ſi quando recitem in ꝓximũ diſcreta uelo ſe

det laudeſq; nr̃as auidiſſimis auribus excipit:uerſus qdẽ meos can-
tat & forma atq; cithara nõ artifice aliquo docẽte:ſed amore q ma
giſter eſt optius. His & cauſis i ſpẽ certiſſimã adducor ꝑpetuam no
bis maioreq; idies futurã eſſe cõcordiã. Nõ.n.ætatẽ meam aut cor
pus quæ paulatĩ occidũt ac ſeneſcũt:ſed gloriã diligit:Nec aliud de
cet tuis mãibus educatã:tuis ꝓceptis iſtitutã: quæ nihil i cõtuber
nio tuo uiderit niſi ſanctũ honeſtumq;: Quæ deniq; amare me ex
tua ꝑdicatiõe cõſueuerit. Nã cũ matrẽ meã parẽtis loco uenerere:
me a pueritia ſtatĩ formare laudare taleq; qualis nunc uxori meæ
uideor ominari ſolebas. Certatim ergo tibi gratias agimus. Ego
qđ illã mihi illa quod me ſibi dederis quaſi inuicem elegeris. Vale.

C. Plinius Nonio maximo ſuo ſalutem.

Vid ſenſeri de ſingulis libris tuis notũ tibi ut quẽq; ꝑlege-
rã feci. Accipe nũc qd de uniuerſis generaliter iudicem. Eſt
opus pulchrum:ualidũ:acre:ſublime:uarium:elegãs: purũ:
figuratũ: ſpatioſũ ẽt & cũ magna tua laude diffuſũ. In quo tu inge
nii ſimul doloriſq; uelis latiſſime uectus es:& horum utrũque in-
uicem adiumento fuit. Nam dolori ſublimitatem & magnificenti
am ingenium:ingenio uim & amaritudinẽ dolor addidit. Vale.

C. Plinius Velio Cereali ſuo ſalutem.

Riſtem & acerbũ caſum Heluidiarũ ſororũ: utraq; a partu
utraq; filiam enixa deceſſit. afficior dolore:(nec tamen ſu-
pramodũ doleo):Ita mihi luctuoſum uidetur:quod puellas
honeſtiſſimas in flore primo fœcunditas abſtulit. Angor infantiũ
ſorte quæ ſunt parẽtibus ſtatim & dũ naſcunt̃ orbatæ. Angor opti
morũ maritorũ:angor etiam meo noĩe:Nã patrem illarũ defunctũ
quoq; ꝑſeuerantiſſime diligo:ut actione mea libriſq; teſtatũ ẽ. Cui
nũc unus ex tribus liberis ſupeſt:domumq; pluribus adminiculis
paulo ante fũdatam deſolatus fulcit:ac ſuſtinet: Magno tamẽ fo-
mẽto dolor meus acquieſcet:ſi hũc ſaltẽ fortẽ & incolumẽ pareq;
illi patri:illi auo fortuna ſeruauerit:Cuius ego ꝓ ſalute ꝓ moribus
hoc ſum magis anxius:quod unicus factus eſt. noſti in amore mol
litiã aĩ mei:noſti metus: Quo minus te mirari oportebit quod plu
rimum timeam de quo plurimum ſpero. Vale.

C. Plinius Sempronio Ruffo ſuo ſalutem.

Nterfui principis optimi cognitiõi in conſiliũ adſumptus:
gymnicus agon apud Viennenſes ex cuiuſdam teſtamento
celebrabatur. Hunc Trebonius Ruffinus uir egregius nobiſque

amicus in duumuiratu ſuo tollendum:abolendumq; curauit. Negabat ex auctoritate publica feciſſe. Egit ipe cauſam nō minus fœliciter q̄ diſerte. Cōmendabat actiōem qđ tāq̄ hō romanus & bōus ciuis in negocio ſuo & mature & grauiter loquebaẗ. Cū ſententiæ ꝓgarenẗ:dixit Iunius Mauricus quo uiro nihil firmius nihil uerius:non eſſe reſtituēdū Vienenſibus agona:adiecit:uellem ēt tolli poſſet Romæ.cōſtanter inqs & fortiter. Quidni? Sed hoc fortiter Maurico nouum nō eſt. Idem apud Neruam Impatorem nō mīus fortiter. Cœnabat Nerua cum paucis. Veiento recumbebat ꝓxius atq; etiam in ſinu. Dixi omnia. Cum hominem noīaui incidit ſermo de Catullo Meſſallino:q luminibus orbatus ingenio ſæuo mala cæcitatis addiderat:nō uerebaẗ:nō erubeſcebat:non miſerabaẗ. quod ſæpius a Domitiano nō ſecus ac tela quæ & ipſa cæca & īprouida ferunẗ in optimū queq̄ cōtorquebat. De huius neq̄tia ſanguinariiſq; ſententiis in cōe oēs ſup cœnam loquebanẗ. Tū ipſe Impator. Quid putamus paſſuꝝ fuiſſe ſi uiueret? Mauricus nobiſcū cœnaret. longius abii. Libens tamen. placuit agona tolli: q mores Vienenſium infecerat:ut noſter hic omnium. Nam Vienenſium uitia intra ipſos reſidunt:noſtra late uagantur. Vtq; ī corporibus:ſic in imperio grauiſſimus eſt morbus:qui a capite diffundiẗ. Vale.

C. Plinius Pomponio Baſſo ſuo ſalutem.

Agnam cepi uoluptatem: cū ex coībus amicis cognoui te ut ſapientia tua dignū eſt & diſponere ocium & ferre:habitare amœniſſime: & nunc terra nunc mari corpus agitare: multū diſputare:multū audire:multū lectitare. Cūq; plurimū ſcias:quotidie tamē aliqd addiſcere. Ita ſeneſcere oportet uiꝝ q magiſtratus āpliſſios geſſerit:exercitus rexerit:totūq; ſe reip. quādiu decebat optulerit. Nam & pria uitæ tp̄a & media patriæ:extrema nobis īpartire debemus:ut ipſæ leges monēt:quæ maiorē annis ocio reddūt. Quando mihi licebit? quando p ætatē honeſtum erit imitari iſtud pulcherrimæ quietis exemplum? quando ſeceſſus mei nō deſidiæ nomen:ſed tranquillitatis accipient? Vale.

C. Plinius Fabio Valenti ſuo ſalutem.

Roxime cū apud cētūuiros in q̄druplici iudicio dixiſſem: ſubit recordatio egiſſe me iuuenem:æque in q̄druplici. proceſſit animus ut ſolet lōgius:cœpi reputare quos in hoc iudicio:quos ī illo ſocios laboris habuiſſem. Solus erā q in utroq; dixiſſem:tantas conuerſiōes aut fragilitas mortalitatis aut mobilitas

fortunæ facit. Quidá ex iis q tunc egerant deceſſerũt: exulát aliis: huic ætas & ualitudo ſilentiũ ſuaſit: hic ſpõte beatiſſimo ocio fruitur. alius exercitũ regit: illũ ciuilibus officiis prícipis amicitia exemit: Circa nos ipſos q̃ multa mutata ſunt: ſtudiis piclitati ſumus. Rurſuſq; pceſſimus: pfuerũt nobis amicitiæ bonoꝝ & obfuerũt: iterumq; proſunt. Si compures annos: exiguum tẽpus. ſi uices reꝝ: æuum putes. Quod poteſt eſſe documento nihil deſperare: nulli rei fidere: cum uideamus tot uarietates tam. uolubili orbe circunagi. Mihi autem familiare eſt omnes cogitationes meas tecum cõmunicare: iiſdemq; te uel præceptis: uel exemplis monere: quibus ipſe me moneo: quæ ratio huius epiſtolæ fuit. Vale.

C. Plinius Meſio Maximo ſuo ſalutem.

Cripſerá tibi uerendũ eſſe: ne ex tacitis ſuffragiis uitium aliqđ exiſteret: factũ eſt pximis comitiis in qbuſdá tabellis multa iocularia atq; ẽt fœda dictu: í una uero p candidatorũ noĩbus ſuffragatoꝝ noĩa iuẽta ſunt. Excáduit ſenatus magnoq; clamore & qui ſcripſiſſet iratum prícipem eſt cõprecatus. ille tamẽ feſellit & latuit fortaſſe etiam inter indignantis fuit. Quid hũc putamus domi facere: qui in tanta re tam ſerio tempore tam ſcurriliter laudat? Qui deniq; omnino in ſenatu dicax & urbanus & bellus eſt: tantum licentiæ prauis ingeniis adiicit illa fiducia. Quis enĩ ſciet? popoſcit tabellas: ſtilum accepit: dimiſit caput: neminem ueretur: ſed contemnit. Inde iſta ludibria ſcæna & pulpito digna quo te uertas: quæ remedia cõquiras? ubiq; uitia remediis fortiora αλλα ταυτα των περι ημας μελησει. Cui multum quotidie uigiliarum: multum laboris adiicit hæc noſtra iners ſed tamen effrænata petulantia. Vale.

C. Plinius Nepoti ſuo ſalutem.

Etis ut libellos meos quos ſtudioſiſſime comparaſti recognoſcendos emendandoſq; curem. faciam. quid enim ſuſcipere libentius debeo te præſertim exigente? Ná cũ uir grauiſſimus: doctiſſimus: diſertiſſimus ſuper hæc occupatiſſimus maximæ prouintiæ præfuturus tanti putes ſcripta noſtra circunferre tecum. Quantopere mihi prouidendum eſt ne te hæc pars ſarcinarum tanquam ſuperuacua offendat. Adnitar ergo primũ ut comites iſtos quácommodiſſimos habeas deinde ut reuerſus inueniаs quos uelis iſtis addere. Neq; enim mediocriter me ad noua opa tu lector hortaris. Vale.

C.Plinius Falconi ſuo ſalutem.

Ertius dies eſt quo audiui recitãtem Sentiũ Auguriũ cum ſũma mea uoluptate imo ẽt admiratiõe. poematica appellat:multa tenuiter:multa ſublimiter:multa uenuſte: multa tenere:multa dulciter:multa cũ bile. Aliquot ãnis puto nihil generis eiuſdem abſolutius ſcriptum:niſi forte me fallit aut amor eius: aut qđ me ipſum laudibus euexit. Nam lemma ſibi ſumpſit: quod ego interdum uerſibus ludo. Atq; adeo iudicii mei te iudicẽ faciã: ſi mihi ex hoc ipſo lẽmate ſecũdus uerſus occurrerit:nam cæteros teneo:& iam explicui. Canto carmina uerſibus minutis his olim qbus & meus Catullus:& Caluus ueteresq;. Sed qd ad me : unus Plinius ẽ Mihi prior:Is mauult uerſiculos foro relicto & qrit qđ amet putatq; amari.ille Plinius ille. Quid Catones.I nunc quiſqs ſapias amare noli. Vides q̃ acuta omnia: q̃ apta q̃ expreſſa. Ad hũc guſtũ totũ librũ reprõitto: quem tibi ut primũ publicauerit exhibebo. Interim ama iuuenem:& temporibus noſtris gratulare ꝑ ingenio tali:qđ ille moribus adornat:uiuit cum Spuria: uiuit cũ Antonio: quoꝝ alteri affinis utriq; cõtubernalis eſt. Poſſis ex hoc facere cõiecturã q̃ ſit emendatus adoleſcens:q a grauiſſimis ſenibus ſic amatur. Eſt enim illud ueriſſimum. γινωσκων οτι τοι ουτος ἐστιν οιοσπερ ηδεται συνων. Vale.

C.Plinius Iulio Seuero ſuo ſalutem.

Aerẽnius Seuerus uir doctiſſius magni æſtiat ĩ bibliotheca ſua ponere imagies mũicipũ tuoꝝ Cornelii Nepotis.& Titi Atii:petitq; ſi ſũt iſtic ut eſſe credibile ẽ exſcribẽdas pigẽdasq; delegẽ. Quã curã tibi potiſſimũ iniungo:primũ qa deſideriis meis amiciſſime obſequeris: Deĩde qa tibi ſtudioꝝ ſumma reuerẽtia:ſũmus amor ſtudioſoꝝ:poſtremo q; patriã tuã oĩsq; q nomen eius auxerũt:ut patriã ipſam uenereris & diligis. Peto ut pictorẽ q̃ diligẽtiſſimũ aſſumas. Nã cũ eſt arduum ſimilitudinem effingere ex uero:tum lõge difficillima eſt imitationis imitatio. Quare rogo ut artificem quem elegeris ne in melius quidẽ ſinas aberrare. Vale.

C.Plinius Romano ſuo ſalutem.

Ia tu cũ ꝓximo res agent quoquo mõ ad indicãdũ ueni:Nihil eſt q; in dextrã aurẽ fiducia mei dormias:nõ ĩpune ceſſatur:Ecce Licinius Nepos p̃tor acer & fortis uir mulctã etiã dixit ſenatori. Egit ille in ſenatu cãm ſuam.egit autẽ ſic ut deprecaret:remiſſa eſt mulcta:ſed timuit:ſed rogauit: Sed opus uenia fuit. dices non omnes prætores tam ſeueri.falleris. Nam uel inſtituere

uel reducere eiuſmodi exemplum non niſi ſeueri:inſtitutum redu ctumue exercere etiam leniſſimi poſſunt. Vale.

C.Plinius Surræ ſuo ſalutem.

T tuli tibi ex patria mea pro munuſculo quæſtionem altiſſima iſta eruditione digniſſimam: Fons oritur in monte: ꝑ ſaxa decurrit:excipitur cœnatiuncula manu facta.Ibi paulu lum retentus in larium lacum decidit: huius mira natura. Ter in die ſtatis auctibus:ac diminutionibus creſcit decreſcitq̧.Cernit̃ id palam & cum ſumma uoluptate deprehenditur.Iuxta recumbis & ueſceris.Atq̧ ēt ex ipſo fōte:nam eſt frigidus:potas.interim ille cer tis dimenſiſque momentis uel ſubtrahitur uel aſſurgit. Annulum ſeu quid aliud ponis in ſicco alluitur ſenſim: ac nouiſſime operit̃: detegitur rurſus:paulatimq̧ deſeritur .Si diutius obſerues utrūq̧ iteꝶ atq̧ tertio uideas.Spiritus ne aliquis occultior os fōtis & fau ces mō laxat mō includit prout illatus occurrit aut deceſſit expulſus?Quod i āpullis cæteriſq̧ generis eiuſdē uidemus accidere:qui bus non hians nec ſtatim patens exitus: Nā illa quoq̧ q̄q̄ prona & uergentia per quaſdam obluctātis animæ moras crebris quaſi ſin gultibus ſiſtunt:quod effundunt.An quæ oceano natura fōti quo que?quaq̧ ille ratiōe aut impellitur aut reſorbet̃ hac modicus hic humor uicibus alternis ſupprimitur & egeritur.An ut flumīa quæ in mare deferuntur aduerſantibus uentis obuioq̧ æſtu retorquen tur:ita eſt aliquid quod huius fontis excurſum per momenta reꝑcutiat.An latentibus uenis certa menſura?quæ dum colligit quod exhauſerat:minor eſt riuus & pigrior:Is cum colligit agilior maior que ꝓfertur.An neſcio qđ libramentū abditū & cæcum: qđ cū exi nanitū eſt ſuſcitat & elicit fontē:cū replet̃ moratur & ſtrangulat. Scrutare tu cāſ. potes enim quæ tantū miraculum efficiunt. mihi abunde eſt ſi ſatis expreſſi quod efficitur. Vale.

C.Plinii Secundi Epiſtolarum Liber Quintus.

C.Plinius Seuero ſuo ſalutem.

Egatum mihi obuenit modicū ſed ampliſſimo gratius. Cur āpliſſimo gratius?Pōponia Galla exhæredato filio Aſſudio Curiāo hæredem reliquerat me:dederat cohæ redes Sertorium Seueꝶ ꝑtorium uirum:alioſq̧ ſplendi dos equites romanos: Curianus orabat ut ſibi donarem portiōem meā:ſeq̧ præiudicio iuuarem.Eandem tacita conuentione ſaluam mihi pollicebatur. Reſpondebam non conuenire moribus meis

aliud palá:aliud agere ſecreto.ꝑterea non eſſe ſatis honeſtū donare & locupleti & orbo.In ſūma nō profutuꝝ ei ſi donaſſem:profuturū ſi ceſſiſſem.eſſe auté me paratū cedere ſi iniq; exhæredatū mihi liqueret.Ad hoc ille.rogo cognoſcas. Cuntatus paulū: faciā inquā. Neq; enim uideo cur me minoré putem q̄ tibi uideor.Sed iā nunc meméto nō defuturam mihi cōſtantiā:ſi ita fides duxerit ſecundū matré tuam ꝓnuntiandi. Vt uoles ait. Voles enim qđ æquiſſimū. Adhibui in cōſiliū duos:quos tūc ciuitas noſtra ſpectatiſſimos habuit Coreliū & Frontinū.his circūdatus in cubiculo meo ſedi.Dixit Curianus quæ ꝓ ſe putabat.Reſpōdi paucis ego. Nec.n.aderat alius q defunctæ pudoré tuereť.Deinde ſeceſſi & cōſilii ſententia: Videť inquā Curiane mater tua multas habuiſſe cāſ iraſcédi tibi. Poſt hoc ille:cū cæteris ſubſcripſit centūuirale iudiciū mecum nō ſubſcripſit:Appetebat iudicii dies. Cohæredes mei cōponere & trāſigere cupiebāt nō diffidentia cauſæ ſed metu tēpoꝝ. Verebantur qđ uidebāt multis accidiſſe:ne ex cétūuirali iudicio capitis rei exirent.Et erāt qdam i illis qbus obiici & Gratillæ amicitia:& Ruſtici poſſet.Rogāt ut cū Curiano loquar.Cōuenimus in ædé Cōcordiæ.Ibi ego ſi mater inquā te ex ꝑte quarta ſcripſiſſet hæredé: non queri poſſes.Quid ſi hæredé qdem īſtituiſſet ex aſſe?ſed legatis ita exhauſiſſet:ut nō amplius apud te quā quarta remaneret?Igiť ſufficere tibi debet ſi exhæredatus a matre quartā ꝑtem ab hæredibus eius accipias:quā tamé ego augebo.Scis te nō ſubſcripſiſſe mecū & biéniū trāſiſſe:oīaq; ſuſcepiſſe.Sed ut te cohæredes mei tractabilioré expiāť :utq; tibi nihil abſtulerit reuerētia mei:offero ꝓ mea ꝑte tātundé.Tuli fructū nō cōſciētiæ mō ueꝝ ét famæ.Ille ergo Curianus legatum mihi reliqt:& factum meum niſi forte blandior mihi antiquorum notabili more ſignauit.Hæc tibi ſcripſi:quia de omnibus quæ me delectant:uel angunt:nō aliter tecum q̄ mecum loqui ſoleo.Deinde quod duꝝ exiſtimabam te amantiſſimum mei fraudare uoluptate:quam ipſe capiebam. Nec enim ſum tam ſapiēs qđ nihil mea interſit an his quæ honeſte feciſſe me credo teſtificatio quædam & quaſi præmium accedat. Vale.

C.Plinius Flacco ſuo ſalutem dicit.

Ccepi pulcherrimos turdos: cum quibus parem calculum ponere nec urbis copiis ex Laurentino:nec maris tam turbidis tépeſtatibus poſſum.recipies ergo epiſtolas ſteriles & ſimpliciter ingratas:ac ne illā qdem ſollertiam Diomedis in ꝑmu-

tando munere immitantis.Sed quæ facilitas tua:hoc magis dabis
ueniá quod ſe nõ mereri fatent̃.Vale.

C.Plinius Ariſtoni ſuo ſalutem.

Vm plurima officia tua mihi grata & iucũda ſunt:tum uel maxime quod me celãdũ non putaſti fuiſſe apud te de uerſiculis meis multũ copioſũq; ſermoné:eũq; diuerſitate iudicioꝝ longius ꝓceſſiſſe.extitiſſe etiã quoſdã qui ſcripta quidé ipa nõ ĩprobarẽt:me tamé amice ſimpliciterq; reprehenderent: ꝙ hoc ſcriberẽ recitarẽq;.Quibus ego ut augeã meã culpã ita reſpondeo. facio nõnunq̃ uerſiculos ſeueros paꝝ:facio & comœdias. audio & ſpecto mimos:& Lyricos lego:& Satyricos ĩtelligo. aliquãdo præterea rideo:iocor:ludo.utq; oĩa ĩnoxia remiſſionis genera breuiter amplectar:homo ſum.Nec uero moreſte fero hãc eſſe de moribus meis exiſtimationé.Vt qui neſciunt talia doctiſſimos grauiſſimos ſanctiſſimos hoĩes ſcriptitaſſe me ſcribere mirent̃. Ab illis auté q-bus notum eſt quos quãtoſq; auctores ſequar facile ĩpetrari poſſe cõfido:ut errare me:ſed cum illis ſinant:quoꝝ nõ ſeria modo:ueꝝ luſus etiã exprimere laudibile eſt.An ego uerear neminé uiuentiũ ne quam in ſpeciem adulatiõis ĩcidã nominabo.Sed ego uerear ne me nõ ſatis deceat quod decuit.M.Tullium:C. Caluum:Aſinium Pollioné.M.Meſſallã.Qu.Hortẽſium.M.Brutum:L.Sillam. Qu. Catulum.Qu.Scæuolam Ser.Sulpicium Varroné Torquatũ ĩmo Torquatos.C.Memmium Lentulum.Getulicum: Anneũ Senecã: & ꝓxime Virginium Ruffum:& ſi nõ ſufficiunt exempla priuata: diuum Iulium:diuum Auguſtum:diuũ Neruã.T.Cæſarem. Neronem enĩ tranſeo:quãuis ſciam nõ corrũpi ĩ deterius quæ etiã a malis aliquãdo ſed honeſta manere quæ ſæpius bonis fiunt:ĩter quos uel p̃cipue numerandus é.P.Virgilius: Cornelius Nepos:& prius Ennius Actiuſq;:Non q̃dé hi ſenatores:ſed ſãctitas moꝝ nõ diſtat ordinibus.Recito tamé qđ illi an fecerint neſcio ẽt:ſed illi iudicio ſuo poterãt eẽ cõtẽti:mihi modeſtior cõſtãtia eſt:q̃ ut ſatis abſolutũ puté qđ a me ꝓbet̃.Itaq; has recitandi cauſas ſequor. Primũ ꝙ ipſe q recitat aliquãdo acrius ſcriptis ſuis auditoꝝ reuerẽtiã ĩtẽdit. Deĩde ꝙ de q̃bus dubitat q̃ſi ex cõſilii ſẽtẽtia ſtatuit. Multa etiam a multis admonet̃:& ſi nõ admoneat̃ qd q̃ſq; ſentiat pſpicit ex uultu:oculis:nutu:manu:murmure:ſilentio.quæ ſatis aptis notis iudiciũ ab humanitate diſcernũt. Atq; adeo ſi cui forte eoꝝ q ĩterfuerunt curæ fuerit eadé illa legere:ĩtelliget me quædã aut cõmutaſſe

aut præteriſſe:fortaſſe etiã ex ſuo iudicio quãuis ipſe nihil dixerit mihi. Atq; ita hoc diſputo q̃ſi populũ ĩ auditoriũ nõ ĩ cubiculum amicos aduocari: Quos plures hr̃e multis glorioſũ: rephẽſiõi nemini fuit. Vale. C. Plinius Valeriano ſuo Salutem.

Es parua: ſed initium non paruũ. Vir prætorius ſollers a ſenatu petit ut ſibi ĩſtituere in agris ſuis nũdinas pmitteret. Cõtradixerunt Vicentinorũ legati. affuit Tuſcillus noĩatus. dilata cauſa ẽ alio ſenatu. Vincẽtini ſine aduocato ĩtrauerunt. dixerunt ſe deceptos lapſi ne uerbo: an qa ita ſẽtiebãt. Interrogati a Nepote prætore quẽ docuiſſent: reſponderunt: quod prius iterrogati: an tunc gratis affuiſſent: reſponderunt ſex milibus nũmum: an rurſus aliquid dediſſent: dixerunt mille denarios. Nepos poſtulauit ut nominatus induceret. hactenus illo die. Sed quãtum auguror longius res pcedet. Nam pleraq; tacita tantũ & omnino cõmota latiſſime ſerpunt. Erexi aures tuas q̃ ãdiu nũc oportet q̃ blande roges ut reliqua cognoſcas: ſi tamẽ nõ ante ob hæc ipſa ueneris Romam ſpectatorq; malueris eſſe q̃ lector. Vale.

C. Plinius Maximo ſuo ſalutem.

Vnciat mihi. C. Fanium deceſſiſſe: q nuncius graui me dolore cõfudit. primũ quia amaui hominẽ elegantẽ & diſertũ: deĩde quod iudicio eius uti ſolebã. Erat eni natura acutus: uſu exercitatus: uarietate prõptiſſimus. Angit me ſup iſta caſus ipius. deceſſit ueteri teſtamẽto. miſit quos maxime diligebat: proſecutus ẽ qbus offenſior erat. Sed hoc utcunq; tolerabile: grauius illud quod pulcherrimũ opus ĩperfectum reliquit: q̃uis enim agẽdis cauſis diſtringeretur: ſcribebat tamen exitus occiſorũ aut relegatorum a Nerone: & iam tres libros abſoluerat: ſubtiles. & diligẽtis: & latinos. atq; ĩter ſermonẽ hiſtoriãq; medios: Ac tanto magis reliquos pficere cupiebat: quãto frequẽtius hi lectitabãt. Mihi aũt uidetur acerba ſemp & ĩmatura mors eorũ q ĩmortale aliquid parãt. Nam qui uoluptatibus dediti q̃ſi ĩ diem uiuunt: uiuẽdi cauſas quotidie finiũt: Qui uero poſteros cogitãt: & memoriã ſui opibus extẽdũt: his nulla mors non repentina eſt: ut quæ ſemp incohatum aliquid abrũpat. C. qdem Fanius qđ accidit multo ante præſenſit. Viſus ẽ ſibi p nocturnam qetem iacere in lectulo ſuo cõpoſitus in habitu ſtudentis: habere ante ſe ſcrinium ita ut ſolebat. Mox imagiatus ueniſſe Neronem in toro reſediſſe, pmpſiſſe librũ primum: quẽ de ſceleribus eius ediderat: eũq; ad extremũ reuoluiſſe. idẽ in ſecundo

ac tertio feciſſe.tunc abiſſe:expauit.& ſic iterp̄tatus eſt tanq̄ idem
ſibi futurus eſſet ſcribēdi finis:qui fuiſſet illi legendi:& fuit idem.
Quod me recordantē miſeratio ſubit quantum uigiliaꝝ : quantū
laboris exhauſerit fruſtra.occurſāt aīo mea mortalitas:mea ſcripta
Nec dubito te quoq; eadē cogitatōe terreri ꝓ iſtis q̄ iter māus hēs.
Proīde dū ſuppetit uita:enitamur ut mors q̄ pauciſſima q̄ abolere
poſſit īueniat.Vale. C.Plinius Apollinari ſuo ſalutē.

Maui curā & ſolicitudinē tuam:q cum audiſſes me æſtate
Thuſcos meos petituꝝ:ne facerē ſuaſiſti:dum putas inſalu
bris.& ſane grauis & peſtilēs ora Thuſcoꝝ:quæ p littus ex-
tēdit.Sed hi ꝓcul a mari receſſerūt:qn etiā Apēnino ſaluberrimo
mōtium ſubiacēt.Atque adeo ut oēm pro me metū ponas : accipe
tēperiē cæli:regiōis ſitum:uillæ amœnitatē:q & tibi auditu & mi-
hi relatu iucunda erunt.Cælū eſt hyeme frigidū & gelidū .myrtos
oleas qq; alia æſtiuo tēpore lætāt:aſpernat:& reſpuit.Lauꝝ tamē
patit:atq; etiam nitidiſſimā profert īterdum:ſed nō ſæpius q̄ ſub
urbe noſtra necat.Aeſtatis mira clæmētia.ſemꝑ aer ſpiritu aliquo
mouet:frequentius tamē auras q̄ uentos habet:hinc ſenes multos
uideas:auos:ꝓāoſq;.ſá iuuenū audias fabulas ueteres ſermōeſq; ma
ioꝝ.Cū ueneris illo putes te alio ſæculo natū.Regiōis forma pul-
cherrima.imagiare āphitheatꝝ aliqd' īmēſū & q̄le ſola reꝝ natura
poſſit effigere.Lata & diffuſa planities mōtibus cigit. Mōtes ſūma
ſui pte ꝓcera nemora & ātiq̄ habēt.freques ibi & uaria uēatio.Inde
crebræ ſiluæ cū mōte ipo dſcēdūt:has iter pigues terrenīq; colles
(neq;.n.facile uſquā ſaxū:ēt ſi qrat: occurrit:) planiſſimis cāpis fer
tilitate non cedūt:opimāq; meſſē ſerius tātū ſed nō minus ꝓcoqt.
Sub his p latus oē uieæ porrigūt. Vnāq; faciē lōge lateq; cōtexūt.
Quaꝝ a fine imoq; q̄ſi margie arbuſta naſcunt.prata inde cāpiq;.
Cāpi quos nō niſi īgentes boues & fortiſſima aratra pfrigunt:tātis
glebis tenaciſſimū ſolū cū ꝓſecat:aſſurgit:ut d̄mū nono ſulco pdo
met.Prata florida & gēmea:trifoliū aliaſq; herbas teneras ſemꝑq;
molles & q̄ſi nouas alūt.Cūcta.n.pēnibus riuis nutriūt.Sed ibi aq̄
plurimum : palus nulla quia deuexa terra quicquid liquoris acci-
pit:nec abſorbuit:effundit in Tyberim. Medios ille agros ſecat
nauium patiens:omniſq; fruges deuehit in urbem hyeme dumta-
xat & uere.æſtate ſummittitur īmenſiq; fluminis nomē arenti al
ueo deſerit:auctūno reaſſumit.Magnam capies uoluptatem ſi hūc
regionis ſitum ex monte proſpexeris: Neq; enim terras tibi : ſed

formã aliquã ad eximiã pulchritudinẽ pictã uideberis cernere:ea
uarietate ea deſcriptõe quocunq; ĩciderint oculi reficiunť. Villa in
colle imo ſita proſpicit quaſi ex ſummo:ita leuiter & ſenſim cliuo
fallẽte cõſurgit:ut cũ aſcẽdere te non putes:ſentias aſcẽdiſſe. A ter
go Apẽninũ ſed longius habet. Accipit ab hoc auras. q̃libet ſereno
& placido die non tamen acres & ĩmodicas ſed ſpatio ipſo laſſas &
ĩfractas. magna ſui pte meridiẽ ſpectat:æſtiuũq; ſolẽ ab hora ſexta:
hybernũ aliquãto maturius:q̃ſi ĩuitat ĩ porticũ latã & ꝓ modo lon
gam:Multa in hac mẽbra. atriũ etiã ex more ueteꝝ. ante porticum
xyſtus cõciſus in plurimas ſpecies diſtinctuſq; buxo : demiſſus ĩdẽ
pronuſq; puluinus cui beſtiaꝝ effigies ĩuicẽ aduerſas buxus inſcri
pſit. Acanthus ĩ plano mollis & pene dixerim liquidus:ambit hũc
ãbulatio preſſis uarieque tonſis uiridibus ĩcluſa:ab his geſtatio in
modũ circi quæ buxum multiformẽ humiliſq; & retentas manu
arbuſculas circuit. omnia maceria muniunť. hanc gradata buxus
operit & ſubtrahit:Pratum ĩde non minus natura q̃ ſuperiora illa
arte uiſendum. Campi deinde. porro multaq; alia prata & arbuſta.
A capite porticus triclinium excurrit ualuis xyſtum deſinẽtem &
protinus pratũ multũq; ruris uidet feneſtris. hac latus xyſti & qđ
proſilit uillæ ac adiacẽtis hippodromi nemus comaſq; ꝓſpectat.
Cõtra mediam fere porticũ zeta parũ recedit:cingit areolam quæ
q̃tuor platanis ĩumbrať:Inter has marmoreo labro aquæ exũdat:
circũiectaſq; platanos & ſubiecta platanis leni aſpergine fouet. Eſt
ĩ hac Zeta dormitoriũ cubiculum:quod die clamorem ſonũq; ex
cludit:iunctaq; quotidiana amicoꝝ cœnatio. Areolam illam porti
cus alia eadẽq; oĩa quæ porticus aſpicit. eſt & aliud cubiculũ a ꝓxi
ma platano uiride & umbroſum marmore excultum podio tenus:
nec cedit gratiæ marmoris ramos ĩſidẽteſq; ramis aues imitata pi-
ctura fõticulus. In hoc fõte crater:circa ſiphũculi plures miſcẽt iu
cũdiſſimũ murmur. ĩ cornu porticus ãpliſſimũ cubiculũ triclinio
occurrit:Aliis feneſtris xyſtum:aliis deſpicit pratum: Sed ãte piſci
nã quæ feneſtris ſeruit ac ſubiacet:ſtrepitu uiſuq; iucũda:Nã ex edi
to deſiliens aqua ſuſcepta marmore albeſcit. Idem cubiculum hie
me tepidiſſimum q̃a plurimo ſole ꝑfũdiť:Cohæret hypocauſton:
& ſi dies nubilus ĩmiſſo uapore ſolis uicẽ ſupplet. Inde apodyteriũ
balnei laxum & hilare excipit cella frigidaria:ĩ q̃ baptiſterium am
plũ atq; opacũ. Si natare latius aut tepidius uelis in area piſcia ẽ. in
proximo puteus:ex quo poſſis rurſus aſtringi ſi pœniteat teporis:

frigidariæ cellæ cõnectit̃ media:cui ſol benigniſſime ẽ præſto.cal-
dariæ magis.ꝓminét enĩ in hac tres diſceſſiones duæ ĩ ſole:tertia a
ſole lõgius:a luce nõ lõgius:apodyterio ſuppoſitũ ẽ Sphæriſteriũ:
quod plura genera exercitatiõis:pluriſq; circulos capit : nec ꝓcul a
balneo ſcalæ:quæ in cryptoporticũ ferũt:prius ad dietas tris. harũ
alia areolæ illi ĩ q̃ platani q̃tuor:alia prato:alia uineis ĩminet diuer
ſis:diuerſaſq; cæli partes ut ꝓſpectus habet.in ſũma cryptoporticu
cubiculũ ex ipſa cryptoporticu exciſum:qđ hippodromũ uineas
mõtes ĩtuet̃.Iungitur cubiculũ obuiũ ſoli maxime hyberno. hinc
orit̃ Zeta:quæ uillæ hyppodromũ adnectit.hæc facies.hic uſus a
frõte a latere.æſtiua cryptoporticus in edito poſita:quæ nõ aſpice-
re uineas:ſed tangere uidet̃.In media tricliniũ ſaluberrimum affla
tum ex apẽninis uallibus accipit.Poſt latiſſimis feneſtris uineas ua
luis æque uineas:ſed per cryptoporticum q̃ſi admittit . alatere tri-
clinii quod feneſtris caret:ſcalæ cõuiuio utilia ſecretiore ãbitu ſug
gerunt.In fine cubiculum cui nõ minus iucundũ ꝓſpectũ crypto
porticus ipſa quã uineæ ꝓbẽt.Subeſt cryptoporticus ſubterraneæ
ſimilis:æſtate ĩcluſo frigore riget:cõtentaq; aere ſuo nec deſiderat
auras nec admittit:poſt utrãq; cryptoporticũ unde triclinium deſi
nit:ĩcipit porticus ãte mediũ diẽ hyberna:ĩclinato die æſtiua . hac
adeunt̃ diætæ duæ:q̃rum in altera cubicula q̃tuor:altera tria ut cir
cuit ſol aut ſole utunt̃ aut umbra. Hãc diſpoſitionẽ amœnitatẽq;
tectoꝝ lõge precedit hippodromus.medius pateſcit.ſtatiq; intran
tium oculis totus offertur.platanis circuitur.Illæ hedera ueſtiũt̃:
utq; ſummæ ſuis:ita imæ alienis frõdibus uirẽt. Hedera truncum
& ramos perrat:uicinaſq; platanos trãſitu ſuo copulat.has buxus ĩ
teriacet.Exteriores buxos circũuenit laurus:Vmbræq; platanoꝝ
ſuã cõfert.Rectus hic hippodromi limes:ĩ extrema parte hemicy-
clo frangit̃:mutatq; faciẽ.Cupreſſis ãbitur:& tegit̃ dẽſiore umbra
opacior nigriorq; ĩterioribus circulis:ſũt enim plures:puriſſimum
diẽ recipit:Inde roſas effert:umbrarũq; frigus nõ ĩgrato ſole diſtin
guit.Finito uario illo multipliciq; curuamine recto limite reddit̃
ne huic uni. Nã uiæ plures ĩtercedẽtibus buxis diuidunt̃:alibi pra
tulũ:alibi ipſa buxus ĩteruenit in formas mille deſcripta:litteris ĩter
dũ:quæ mõ nomen domini dicũt:modo artificis:alternis metulæ
ſurgũt:alternis ĩſerta ſũt poma :& ĩ ope urbaniſſimo ſubita uelut ĩ
lati ruris imitatio mediũ ĩ ſpaciũ breuioribus utriq; platanis ador
natur.Poſt has acanthus hinc inde lubricus & flexuoſus.deĩde plu

res ſiguræ pluraq; nomina.ĩ capite ſtibadiũ cãdido marmore uite
ꝓtegitur: Vitē q̃tuor columnellæ caryſtiæ ſubeũt:E ſtibadio aqua
uelut expreſſa cubãtiũ põdere ſiphunculis effluit.cauato lapide ſu
ſcipitur:gracili marmore cõtinetur:atq; ita occulte tẽperat̃:ut im-
pleat nec redũdet.Guſtatoriũ grauiorq; cœnatio margini ĩponit̃:
leuior nauicularũ & auiũ figuris ĩnatans circuit.contra fons egerit
aquã & recipit:nã expulſa ĩ altũ ĩ ſe cadit:iunctiſq; hiatibus & ab-
ſorbet̃:& tollit̃:e regione ſtibadii aduerſũ cubiculũ tantũ ſtibadio
reddit ornatus:quãtũ accipit ab illo.a marmore ſplẽdet ualuis:ĩ ui
ridia ꝓminet.texit alia uiridia ſupioribus atq; ĩferioribus feneſtris
ſuſpicit deſpicitq;:Mox zetecula refugit q̃ſi ĩ cubiculũ idẽ atq; ali
ud:lectulus hinc:& undiq; feneſtræ:& tamen lumen obſcurũ um
bra p̃mente:Nam lætiſſima uitis ꝑ omne tectum ĩ culmen nititur
& aſcẽdit.Nõ ſecus ibi q̃ in nemore iaceas:ĩbrẽ tantum tanq̃ in ne
more nõ ſentias.hic quoq; fons naſcit̃:ſimulq; ſubducit̃: Sũt locis
pluribus diſpoſita ſedilia e marmore:quæ ãbulatiõe feſſos ut cubi
culum ipm iuuãt.fonticuli ſedibus adiacẽt ꝑ totum hippodromũ
ĩductis phyſtulis:ſtrepunt riui:& q̃ manus duxit ſequunt̃:his nunc
illa uiridia nunc hæc ĩterdum ſimul omnia lauant̃: uitaſſem iã du
dum ne uiderer argutior niſi ꝓpoſuiſſem oẽs angulos tecum epi
ſtola circũire. Neq; eni uerebar ne laborioſum eẽt tibi legẽti q̃d
abſenti non fuiſſet:præſertĩ cũ ĩterq̃eſcere ſi liberet depoſitaq; epi
ſtola quaſi reſidere ſæpius poſſes: præterea ĩdulſi amori meo:amo
enĩ quæ maxima ex ꝑte ipe ĩcohaui:aut ĩcohata ꝑcolui.In ſumma
cur nõ aperiã tibi uel iudicium uel errorẽ:Primũ ego officium ſcri
ptoris exiſtimo ut titulum ſuũ legat:& idẽtidẽ ĩterroget ſe q̃d cœ
perit ſcribere:ſciatq; ſi materiæ ĩmoratur nõ eſſe longum: longiſſi
mum ſi aliq̃d accerſit atq; attrahit.Vides quot uerſibus Hõerus:
quot Vergilius arma:hic Aeneæ: Achillis ille deſcribat: breuis ta
men uterq; ẽ:quia facit quod ĩſtituit. Vides ut Aratus minutiſſi
ma etiã ſydera cõſectet̃ & colligat:modum tamẽ ſeruat. Non eni
excurſus hic eius ſed opus ipſũ eſt.Similiter nos ut parua magnis:
cũ totã uillã oculis tuis ſubiicere conamur:ſi nihil ĩductum & q̃ſi
deuium loq̃mur:nõ epiſtola quæ deſcribit:ſed uilla quæ deſcribit̃
magna ẽ.Verũ illuc unde cœpi ne ſecundũ legẽ meã iure reprehen
dar:ſi longior fuero ĩ hoc ĩ quo exceſſi.habes cauſas cur ego Thu
ſcos meos Thuſculãis Tyburtinis Præneſtiniſq; meis præponã.Nã
ſuꝑ illa quæ rettuli altius ibi ocium & piguius coq; ſecurius.nulla

neceſſitas togæ.nemo acceſſitor ex proximo.placida oĩa & qeſcẽtia:quod ſalubritate regiõis ut purius cælũ ut aer liqdior accedit. ibi animo:ibi corpore maxĩe ualeo.Nã ſtudiis animũ:uenatu corpus exerceo:mei quoq; nuſq̃ ſalubrius degũt:uſq; adhuc certe neminẽ ex his quos eduxerã mecũ:uenia ſit dicto:ibi amiſi:dii modo in poſterum hoc mihi gaudiũ:hãc gloriã loco ſeruent.Vale.

C.Plinius Caluiſio ſuo Salutem.

Ec hæredẽ iſtitui.nec præcipere poſſe rem pu.cõſtat.Saturninus aũt q nos reliqt hæredes q̃drantẽ rei pu.noſtræ:deĩ de q̃drãtẽ præceptionẽ q̃dringentoꝝ milium dedit: hoc ſi ius aſpicias:irritũ:ſi defuncti uolũtatẽ ratũ & firmũ ẽ.Mihi autem defuncti uoluntas uereor quã ĩ ꝑtem Iuriſcõſ.quod ſim dicturus accipiãt:Antiquior iure eſt utiq; in eo quod ad cõem patriã uoluit peruenire.an cui de meo his adiiciẽs cõtuli huic.cccc.miliũ paulo amplius tertiã partẽ ex aduentitio denegẽ? ſcio te quoq; a iudicio meo nõ abhorrere:cum eandẽ rẽ pub.ut ciuis optimus diligas. Velim ergo cũ ꝓxime decuriões cõtrahent̃ qd ſit iuris dicas: parce tamẽ & modeſte:deide ſubiũgas nos.cccc.miliũ ſicut p̃cepit Saturninus illius hoc munus:illius liberalitatis tamen obſequium uocet̃: hæc ego ſcribere publice ſuperſedi:primum quod meminerã pro neceſſitudĩe amicitiæ tuæ & debere te & poſſe ꝓinde meis ac tuis ꝑtibus fũgi:deide qa uerebar ne modũ tibi quẽ ĩ ſermõe cuſtodire facile ẽ:tenuiſſe ĩ epiſtola nõ uiderer:Nã ſermonẽ uultus geſtus:uox ipſa moderat̃:epiſtola oĩbus cõmẽdatiõibus deſtituta malignitatẽ ĩterp̃tãtiũ expõit.Vale.

C.Plinius Capitoni ſuo Salutem.

Vades ut hiſtoriam ſcribam:& ſuades non ſolus:multi me hoc ſæpe mouerunt:& ego uolo:non quia cõmode facturum eſſe confido:id enim temere credas niſi exptus:Sed qa mihi pulchrum in primis uidetur nõ pati occidere qbus æternitas debeat̃:aliorũq; famã cum ſua extẽdere.Me autẽ nihil æque ac diuturnitatis amoris cupido ſollicitat res homine digniſſimæ p̃ſertim q nullius ſibi cõſcius culpæ poſteritatis memoriã nõ reformidet:Itaq; diebus ac noctibus cogito: ſi q̃ me quoq; poſſim tollere humo.Id.n.uoto meo ſufficit:illud ſupra uotũ:uictorq; uiꝝ uolitare p ora:q̃q̃.o.Sed ſatis eſt qđ ꝓpe ſola hiſtoria polliceri uidetur: orationi enim & carmini parua gr̃a:niſi eloquẽtia ẽ ſũma.hiſtoria quoquo mõ ſcripta delectat: Sunt enĩ homines natura curioſi:& qualibet nuda rerum cognitione capiunt̃:ut q ſermõculis ẽt fabel

liſq; ducant᷑:me uero ad hoc ſtudiũ ĩpellit domeſticũ exẽplũ. Auũ
culus meus idẽq; per adoptionẽ pater hiſtorias & q̃dem religioſiſ-
ſime ſcripſit.Inuenio aũt apud ſapientis honeſtiſſimũ eẽ maiorum
ueſtigia ſeq:ſi modo recto itinere ꝓceſſerint.Cur enĩ cũ tot egi ma
gnas & graues cauſas:has etiã ſi mihi tenuis ex his ſpes deſtino re-
tractare:ne tantus ille labor meus niſi hoc quod reliquum ẽ ſtudii
addidero mecũ pariter intercidat.Nam ſi rationem poſteritatis ha
beas q̃cquid nõ eſt pactum.P.ro.nõ inchoatum:dices potes ſimul
& reſcribere actiones & cõponere hiſtoriã.Vtinã.Sed utrũq; tã ma
gnũ eſt ut abunde ſit alteꝝ efficere.Vnde uiceſimo ætatis anno di
cere ĩ foro cœpi:& nunc demũ q̃d præſtare debeat orator adhuc ta
men ꝑ caliginẽ uideo:q̃d ſi huic oneri nouũ acceſſerit. habet q̃dẽ
oratio & hiſtoria multa cõia:ſed plura diuerſa in his ĩpis quæ coĩa
uidentur.Narrat illa.narrat hæc.ſed aliter.huic pleraq; humilia &
ſordida & ex medio petita.illi omnia recõdita:ſplendida:excelſa cõ
ueniunt.hanc ſæpius oſſa:muſculi:nerui:illam tori q̃dam & quaſi
tubæ d̃cẽt.Hæc uel maxime ui:amaritudine:inſtantia:illa tractu &
ſuauitate:atq; etiam dulcedine placet.Poſtremo alia uerba:alius ſo
nus:alia cõſtructio.Nã plurimum refert ut Thucydides ait: itema
ſint an agoniſma quoꝝ alterũ oratio:alteꝝ hiſtoria:& ex his cau-
ſis non abducor:ut duo diſſimilia & hoc ipſo diuerſa ꝙ maxima
cõfundam miſceãq;:ne tãta q̃ſi colluuione turbatus ibi faciam q̃d
hic debeo:quæ iteri ueniet:ne a forẽſibus uerbis recedã aduocandi
peto.Tu tamen iã nũc cogita quæ potiſſimũ tẽpora aggrediamur.
Vetera & ſcripta aliis parata inq̃ſitio:ſed oneroſa collatio.itacta &
noua graues offenſæ:leuis gratia.ac ꝑterea ꝙ in tantis uitiis homi-
num plura culpanda ſũt q̃ laudãda.tũ ſi laudaueris parcus:ſi culpa
ueris nimius fuiſſe dicaris.hæc aũt me nõ tardãt:eſt.n. mihi ꝓ fide
ſatis animi.Illud peto præſtruas ad quod hortaris: eligaſq; materiã
ne mihi iã ſcribere parato alia rurſus cũctatiõis & moræ iuſta ratio
naſcat᷑.Vale.

C.Plinius Saturnino ſuo Salutem.

Arie me affecerunt litteræ tuæ:nã partim læta parti triſtia
cõtinebãt. Læta ꝙ te ĩ urbe teneri nũciabãt:nollẽ inq̃s:ſed
ego uolo.præterea q̃d recitatuꝝ ſtatĩ ut ueniſſem pollice-
bant᷑.Ago gratias q̃d expector:Triſte illud quod Iulius Valens gra
uiter iacet.quãquam ne hoc q̃dem triſte:ſi Iulius utilitatibus æſti-
metur q̃maturiſſime in explicabili morbo liberari.Illud plane nõ
triſte ſolum ueꝝ etiã luctuoſũ:q̃d Iulius Auitus deceſſit:dum ex

quæſtura redit.deceſſit in nauem ꝑcul a fratre amātiſſimo: ꝑcul a mr̄e:a ſororibus.nihil iſta ad mortuū ꝑtinēt: ſed ꝑtinuerūt cū moreret.ꝑtinēt ad hos q ſupſunt. iā ꝙ i flore prio tātæ idolis iuuenis extictus ē ſūma cōſecuturus ſi uirtutes eius maturuiſſēt: ꝙ ille ſtudioꝝ amore flagrabat:quātū legit:q̄tū ēt ſcripſit? quæ nūc oīa cū ipo ſine fructu poſteritatis aruerūt:Sed qd ego idulgeo dolori: cui ſi frænos remittas:nulla materia nō maxīa eſt. Finem epiſtolæ faciam:ut facere poſſim etiam lachrymis quas expreſſit epiſtola. Vale.

C.Plinius Antonino ſuo ſalutem.

Vm uerſus tuos æmulor:tū maxie q̄ ſint bōi expior:Vt.n. pictores pulchrā abſolutāq; faciē raro niſi in peius effigūt: ita ego ab hoc archetypo laboro & decido.Quo magis hortor ut q̄plurima proferas:quæ imitari omnes concupiſcant: nemo aut pauciſſimi poſſint. Vale.

C.Plinius Tranquillo ſuo ſalutem.

Ibera tādē hēdecaſyllaboꝝ meoꝝ fidē:q ſcripta tua coībus aīcis ſpopōderūt:appellāt. quotidie & flagitāt:ac iā piculū ē ne cogāt ad exhibēdū formulā.accipe ſū ipſe i edēdo hæſitator tāen meā quoq; cūctationē tarditatēq; uiciſti.Proīde aut rūpe moras:aut caue ne eoſdē iſtos libellos: quos tibi hendecaſyllabi noſtri blāditiis elicere nō poſſūt:cū uitioſius ſchazōtes extorquēt: perfectū opus abſolutūq; eſt:nec iam ſplēdeſcit lima:ſed atterit.patere me uidere titulū tuum. patere audire deſcribi:legi.uenire uolumia Tranqlli mei:æquū eſt nos i amore tā mutuo eandē percipere ex te uoluptatem:qua tu perfrueris ex nobis. Vale.

C.Plinius Fabato proſocero ſuo ſalutem.

Ccepi lr̄as tuas ex q bus cognoui ſpecioſiſſimā te porticum ſub tuo filiiq; tui noie dedicaſſe:ſequēti die i portaꝝ ornatū pecuniā ꝑmiſiſſe:ut initiū liberalitatis eēt cōſumatio prioris.gaudeo primū tua gloria:cuius ad me ꝑs aliqua ꝓ neceſſitudine redūdat.Deide ꝙ memoriā ſoceri mei pulcherrimis opibus uideo ꝓferri.Poſtremo ꝙ pr̄ia nr̄a floreſcit:quā mihi a quocunq; excoli iucūdū:a te uero lætiſſimū eſt.Quod ſupeſt deos pcor:ut animū iſtū tibi:aio iſti tpus q̄ lōgiſſimū tribuāt. Nā liquet mihi futurū:ut pacto qd maxie ꝓmiſiſti ichoes aliud: Neſcit.n.ſemel icitata liberalitas ſtare:cuius pulchritudinem uſus ipſe cōmendat. Vale.

C.Plinius Scauro ſuo ſalutem.

Ecitaturus oratiūculā quā publicare cogito: aduocaui ali-

quos ut uererer paucos:ut ueꝝ audiré. Ná hic duplex rõ recitádi.
Vna ut ſollicitudíe ícédar:altera ut admõear ſi qd forte me ut me
um fallit:tuli qđ petebá.iueni q mihi copiá conſilii ſui faceret.Ipſe
ꝑterea q̇dá emédáda ãnotaui:emédaui libꝝ qué miſi tibi: materiá
ex titulo cognoſces:cætera liber explicabit:qué iá núc oportet ita
cõſueſcere ut ſine ꝑfatiõe ítelligať. Tu uelí qd de uniuerſo:qd de
ꝑtibus ſétias:ſcribas mihi.Ero.n.uel cautior í cõtinédo:uel cõſtan
tior in edendo:ſi huc uel illuc auctoritas tua acceſſerit. Vale.

C.Plinius Valeriano ſuo ſalutem.

T tu rogas & ego promiſi ſi rogaſſes ſcripturú me tibi:qué
húiſſet euétú poſtulatio Nepotis circa tuſciliú noiatú.ídu
ctus é noiatus:egit ipſe ꝓ ſe nullo accuſáte: eteni legati Ví
cétioꝝ nõmõ nõ ꝑſſerút eú;ueꝝ ét ſubleuauerút: ſúma defé ſiõis.
nõ fidé ſibi í aduocatiõe ſed cõſtátiá đfuiſſe:deſcédiſſe ut actuꝝ:at
q; ét í curia uiſú.deíde ſermõibus amicoꝝ receſſiſſe:mõitú.n.ne de
ſiderio ſenatoris nõ iá q̄ſi de núdis:ſed q̄ſi de gr̄a:ſama: dignitate
certantis tá ꝑtinaciter ꝑſertí í ſenatu repugnaret.alioqn maioré in
uidiá ꝓxíe paſſurus erat.ſáe prius tamé paucis adclamatú exeútis
ſubiúxit ꝑces multúq; lachrymaꝝ:qnét tota actiõe hõ í dicédo ex
ercitatus opam dedit:ut deꝑcari magis(:id.n.& fauorabilius & tu
tius):q̄ defédi uidereť.Abſolutus é ſétentia deſignati cõſulis Afrái
Dextri:cuius hæc ſúma melius qdé noíatú fuiſſe factuꝝ:ſi cauſam
Vícentinoꝝ eodé aío quo ſuſcepat ꝑtuliſſet:qa tamé in hoc géus
culpæ nõ fraude ícidiſſet:nihilq; dignú aíaduerſiõe admiſiſſe cõuí
cereť liberádú:ita tamé ut Vícétinis qđ accepat redderet.aſſéſerút
oés ꝑter Luciniú.Is interdicendú ei aduocatiõem in qnquéniú cé
ſuit:& q̄uis neminé auctoritate traxiſſet: cõſtáter í ſentétia máſit:
qnetiá Dextrú q prius diuerſum cenſuerat ꝑlata lége de ſenatu ha
bendo iurare coegit eripuiſſe qđ cenſuiſſet:cui q̄q̄ legitimæ poſtu
latiõi a qbuſdá reclamatú eſt:exprobrare.n.ſentétiá dícereť:Nigri
nus tribunus plebis recitauit libellú diſertum & grauem: quo que
ſtus eſt uenire aduocationes. Venire etiá ꝑuaricationes:í lites coiri.
& gloriæ loco poni ex ſpoliis ciuiú magnos & ſtatutos reditus. Re
citauit capita legú:admonuit ſenatuſcõſultoꝝ:í fine dixit petendú
ab optío principe:ut qa leges qa ſenatuſconſulta cõténereť: ipſe tá
tis medereť.pauci dies & liber pricipis ſeuerus & tamé moderatus.
leges ipſum:eſt in publicis actis:q̄ me iuuat q; in cauſis agendis nõ
mõ pactiõe:dono:munere: ueꝝ etiam xeniis ſemp abſtinui. opor

tet quidem quæ ſunt inhoneſta non quaſi illicita:ſed quaſi iuben-
da uitare:iucundũ tamen ſi prohiberi publice uideas quod nunꝗ̃
tibi ipſe promiſeris:erit fortaſſe immo non dubie huius propoſiti
mei & minor laus & obſcurior fama:cũ omnes ex neceſſitate faci
ent quod ego ſponte faciebam.interim fruor u oluptate : cum alii
diuinum me:alii meis rapinis:meæ auaritiæ occurſum:per ludum
acceptum dictitant. Vale.

C.Plinius Pontio ſuo ſalutem.

Eceſſeram in municipiũ:cũ mihi nunciatum eſt Cornutũ
Tertullũ accepiſſe æmyliæ uiæ curam. Exprimere nõ poſ-
ſum quanto ſim gaudio affectus & ipſius & meo nõie: ipſi
us ꝗ ſcilicet ſicut ẽ ab omni ambitiõe lõge remotus: debet tamen
ei iucũdus honor eſſe ultro datus:Meo ꝗ aliquãto magis me dele-
ctat mandatum mihi officium poſtquam par Cornuto datum ui
deo:neque enim augeri dignitatẽ ꝗ̃ æquari bonis gratius: Cornu-
to autem quid melius?quid ſanctius? quid in omni genere laudis
ad exẽplar antiqtatis expreſſius?quod mihi cognitũ eſt non fama:
qua alioquin optima & meritiſſima fruit̃:ſed longis magniſq; expi
mentis:una diligimus:una dileximus omnes fere:quos ætas noſtra
in utroq; ſexu æmulãdos tulit:quæ ſocietas amicitiaꝝ arctiſſima
nos familiaritate coniunxit. Acceſſit uinculũ neceſſitudinis publi-
cæ.Idem enim mihi ut ſcis collega quaſi uoto petitus in ꝑfectura
ærarii fuit & in cõſulatu.tũ ego q uir & quantus eſſet altiſſime in-
ſpexi:cũ ſequerer ut magiſtrũ:ut parentem uererer: qđ nõ tam æta
tis maturitate ꝗ̃ uitæ merebat̃: his ex cauſis ut illi ſic mihi gratu-
lor:nec priuatim magis ꝗ̃ publice:tandẽ homines non ad pericula
ut prius:ueꝝ ad honores uirtute perueniũt. In infinitũ epiſtolã ex
tẽdã:ſi gaudio meo ĩdulgeã.ꝑuertã ad ea quæ me agentẽ hic nunci
us deprehẽdit.Erã cũ ꝓſocero meo:erã cũ amita uxoris. Erã cum
amicis diu deſideratis:circuibã agellos.audiebã multum querelaꝝ
ruſticaꝝ.rõnes legebã iuitus & cauſis:malis.n. chartis ſũ litteris in
iciatus: cœperã ẽt itineri me ꝑparare:nã includor anguſtiis cõmea
tus:eoq; ipſo ꝙ delegatum Cornuto audio officiũ mei admoneor:
cupio te quom ſub idẽ tempus Campania tua remittat:ne quis cũ
in urbem rediero cõtubernio noſtro dies pereat. Vale.

C.Plinius Marcellino ſuo ſalutem.

Riſtiſſimus hæc tibi ſcribo.Fũdani noſtri filia minor defũ
cta: qua puella nihil unquã feſtiuius:amabilius:nec modo

lõgiore uita:ſed pene ĩmortalitate dignius uidi.nõdũ ãnos.xiiii.ex pleuerat:& iam illi talis prudẽtia:matrõalis grauitas erat. & tamen ſuauitas puellaris cũ uirginali uerecũdia:ut illa patris ceruicibus ĩhærebat?ut nos amicos paternos & amãter & modeſte cõplectebatur?ut nutrices:ut pædagogos:ut pceptores ꝓ ſuo quęq; officio diligebat?q̃ ſtudioſe q̃ ĩtelligẽter lectitabat? Vt pce cuſtoditeq; ludebat?q̃ illa tempantia:q̃ ẽt cõſtantia nouiſſimã ualitudinẽ tulit. medicis obſequebaẽ:ſororẽ ptĩ adhortabaẽ:ipſãq; ſe deſtitutã corporis uiribus uigore aĩ ſuſtiebat:durauit hic illi uſq; ad extremũ:nec aut ſpatio ualitudĩs aut metu mortis ĩfractus ẽ:quo pluris grauioreſq; cãs nobis reliqueret & deſiderii & doloris. O triſte plãe acerbũq; funus morte ipſa mortis tpus ĩdignius.Iã deſtinata erat egregio iuuẽi:iã electus nuptiaꝝ dies:iã nos aduocati.Quod gaudium quo mœrore mutatũ ẽ? Nõ poſſũ expriere uerbis q̃tũ aio uulnus acceperĩ:cũ audiui fũdaniũ ut multa luctuoſa dolore iuenit pcipiẽtẽ qd̃ ĩ ueſtes:margaritas:gẽmas fuerat erogaturus:hoc ĩ tura & in ũguẽta & odoꝛs ĩpedereẽ.Eſt qdẽ ille eruditus & ſapiẽs:ut q ſe ab ĩeũte ætate altioribus ſtudiis altiuſq; dediderit:ſed nũc oĩa q̃rit. ſæpe q̃ dixit aſpnaẽ:expulſiſq; uirtutibꝫ & talis pietas ẽ cui ignoſces:laudabis ẽt ſi cogitaueris qd̃ amiſerit:amiſit.n.filiã:q nõ mĩus formã oris eius q̃ os uultũq; referebat:totũq; patrẽ mira ſimilitudĩe exſcripſerat.Proĩde ſi q̃s ad eũ de dolore lr̃as mittes:memẽto hẽre ſolatiũ nõ q̃ſi caſtigatuꝝ & nimis forte:ſed molle & hũanũ.Quod ut facilius admittat:multũ fauet medii tẽporis ſpatiũ.Vt.n.crudũ adhuc uulnus medẽtiũ manus reformidat:deinde patiẽ atq; ultro reqrit:ſic recens animi dolor conſolationes reiicit ac refugit:mox deſiderat & uehementer admotis acquieſcit.Vale.

C.Plinius Spurinæ ſuo ſalutem.

Cio quãtope bõis artibus faueas:quãtũ gaudii capias:ſi nobiles iuuenes dignũ aliqd maioribus ſuis faciãt:quo feſtiantius nũcio tibi fuiſſe me hodie ĩ auditorio Calpurni Piſõis. Recitabat tacte pigmõ eruditã ſane luculẽtãq; materiã.ſcriptæ legis erat.fluẽtibus teneris & enodibus ſublimibus ẽt ut poſcit loco alte.n.& uarie nũc atollebaẽ:nunc reſidebat:excelſa depſſis:exilia plẽis:ſeueris iucũda mutabat:oĩa ĩgenio pari:cõmẽdabat hæc uoce ſuauiſſĩa:uoce uerecũda:multũ ſãguĩs:multũ ſolicitudĩs in ore:magna ornamẽta recitãtis. Eteni neſcio quo pacto magis ĩ ſtudiis hoĩes timor q̃ fiducia decet.ne plura:quãq̃ libet plura quo ſũt pul

chriora de ui recitatiõe finita multũ ac diu exoſculatus adoleſcen-
tẽ:q eſt acerrius ſtiulus mõendi:laudibus icitaui pgeret q̃ cepiſſet:
lumenq; qđ ſibi maiores ſui ꝑtuliſſent poſteris ꝑferret. gratulatus
ſũ optiæ matri:gratulatus & fratri:q i auditorio illo nõ miorẽ pie
tatis gloriã q̃ ille alter eloquẽtiæ rettulit.tã notabiliter ꝑ fratre re-
citante primũ metus eius mox gaudiũ emiuit. Dii faciant ut talia
tibi ſæpius nunciẽ:faueo.n.ſæculo:ne ſit ſterile effectũ: mireq; cu-
pio ne nobiles noſtri nihil in dõibus ſuis pulchꝝ niſi imagines hẽ-
ant:quæ nũc mihi hos adoleſcentis tacite laudare adhortari:& qđ
amboꝝ gloriæ ſatis magnum eſt:id cognoſcere uidentru. Vale.

C. Plinius Marco ſuo ſalutem.

Ene eſt mihi:quia tibi bene eſt. habes uxorem tecum: hẽs
filiũ:frueris mari:fõtibus:uiribus:agro: Villa amœniſſima:
neq;.n.dubito eſſe amœniſſimam in qua ſe cõpoſuerat hõ
felicior ante quam fœliciſſimus fieret:Ego in Thuſcis & uenor & ſtudeo:quæ iterdum ſimul facio:nec tamẽ adhuc poſſum ꝓnũcia
re utrum ſit difficilius capere aliquid an ſcribere. Vale.

C. Plinius Paulino ſuo ſalutem.

Ideo q̃ molliter tuos hẽas:quo ſiplicius tibi cõfitebor q̃ in-
dulgentia meos tractem. eſt mihi ſemp i aío hõericũ illud
πηρΔωσ η πιοσηεμ & hoc noſtꝝ pr̃ familiæ. q; ſi eſſem
ntura aſpior & durior frãgeret me tamẽ iſirmitas liberti mei Zo
ſimi:Cui tãto maior hũanitas exhibẽda eſt:q̃to nunc utilior hũani
tas ægrotãti:Eſt hõ ꝓbus officioſus lratus : & ars qdẽ eius & q̃ſi
iſcriptio comœdus:i q̃ plurimũ facit:Nã ꝓnũciat acriter: ſapiẽter:
apte:decẽter:Etiam utit cithara pite ultra quã cõcedo neceſſe eſt.
Idẽ tã cõmode oratiões & hiſtorias & carmia legit:ut hoc ſolũ di-
diciſſe uideatur. hæc tibi ſedulo expoſui:quo magis ſcires q̃ multa
unus mihi & quã iucũda miniſteria ꝑſtaret.accedit lõga iã caritas
hoĩs quã ipſa picula auxerũt:Eſt.n.natura cõparatũ:ut nihil æque
amorem icitet & accendat quã carendi metus:quẽ ego ꝑ hoc non
ſemel patior:nã ante aliquot ãnos:dũ itẽre iſtanterq; ꝓnũciat:ſan-
guinẽ reiecit:atq; ob hoc i ægyptũ miſſus a me:poſt lõga ꝑegrinati
onẽ cõfirmatus redit nup:deĩde dũ ꝑ cõtinuos dies ipatus uoci ue
teris iſirmitatis tuſſicula admoẽt:ruſus ſanguinẽ reddit. Qua ex
cã deſtinaui eũ mittere i pdia tua:quæ foroiulii poſſides.audiui.n.
te ſæpe referẽtẽ eſſe ibi aera ſalubrem:& lac eiuſmodi curatiõibus
accõmodatiſſimũ:rogo ergo ſcribas tuis ut illi uilla ut illi dõus pa

teat.offerant etiā ſūptibus eius ſi qđ opus erit:erit aūt opus modi-
co:eſt.n. parcus & cōtinens:ut nō ſolum delicias:ueꝝ etiam neceſ-
ſitates ualitudinis frugalitate reſtringat.ego proficiſcenti tantum
uiatici dabo quantum ſufficit & eunti in tua.

C.Plinius Vrſo ſuo ſalutem.

Teꝝ bithyni breue tpus a Iulio Baſſo & Rufiū Varenum
quē ꝓcōſulē detulerūt Varenū:quē aduerſus Baſſū & po-
ſtularāt & accepant.īducti i ſenatū inqſitiōem poſtulauerīt.
tū Varenus petit:ut ſibi quoqꝫ defenſiōis cā uocare teſtes liceret re
cuſātibus bithynis cognitio ſuſcepta eſt ei ꝓ Vareno nō niſi euen-
tu.nā bene an male liber iudicabit.In actiōibus.n. utrāqꝫ in ptē for
tūa doiaſ.multū cōmendatiōis & detrahit & affert memoria: uox:
geſtus:tpus ipſū:poſtremo uel amorē uel odiū rei.liber offenſiōis.
liber gra & liber ſecūdis:gra caſibus & aduerſis caret: & reſpondit
mihi Fōteius magnus unus ex bithynis pluribus uerbis ſāctiſſimis
rebus eſt pleriſqꝫ græcoꝝ ut cito copia uolubilis tā lōgas tāqꝫ rigi-
das piodos uno ſpū qſi torrente cōtorquent.Itaqꝫ Iulius Candidus
nō iuenuſte ſolet dicere aliud eē eloquētiā:aliud loquentiā. nā elo-
quētia uix uni aut alteri:lā non ſūus Antonii:credāus nemini.hæc
uero quā Cādidus loquentiā appellat multis atqꝫ ēt īpudētiſſio cui
que maxie cōtigit.Poſtero die dixit ꝓ Valreno hōulus calide: acri
ter:culte.contra Nigrinus præ ſe grauiter: ornate : cenſuit Acilius
Ruffus cōſ.deſignatus inqſitionē bithynis dādā:poſtulationē Va-
reni ſilētio pteriit.hæc forma negādi fuit.Cornelius Priſcus actori
bus quæ petebāt & reo tribuit:uicitqꝫ nūero:īpetrauimus rē negli
gēter cōprehenſā:nec ſatis ſuis tātū iuſtā:tamē quare iuſtā nō ſum
epiſtola executurus:ut deſideres actionē: Nā ſi ueꝝ eſt hōericū illđ
ὦ γερου ιπααι σεγεοι τειρουσι μάχη χεγου a te ꝓuiden
dum eſt mihi ne gratiam nouitatis & florem illū quæ oratiunculā
illam uel maxie cōmendant epiſtolæ loquacitate prætereā. Vale.

C.Plinius Ruffo ſuo ſalutem.

Eſcenderā i baſilicā Iuliā auditurus qbus ꝓxia cōperendia-
tiōe reſpōdere debebā:ſedebant iudices decēuiri:uenerant:
obuerſabanſ:aduocatis ſilentiū lōgū:tandē a ptore nūcius
dimittūſ.C.n.eximiſ dies me gaudēte:q nūq̄ ita paratus ſū: ut nō
morari ter cā dilatiōis Nepos ptor.q legibus qrit:pposuerat breue
edictū:admōebat accuſatores:admōebat reos:executuꝝ ſe quæ ſe
natuſcōſulto cōtinerēſ.ſuberat edicto ſenatſcōſ. hoc oēs qſqs ne

gociū hēret iurare prius q̄ agere iubebāt.nihil ſe ob aduocationē cuiq̄ dediſſe:ꝓmiſiſſe:cauiſſe.his.n.uerbis ac mille p̄terea & uenire aduocatiōis & emi uetabant.pecuniā dūtaxat decēmiliū dare. hoc facto Nepotis cōmotus p̄tor: q centūuiralibus p̄ſidet deliberaturus an ſequeret exēplū iopinatū nobis ociū dedit.iterī tota ciuitate Nepotis edictū carpit:laudat:multi iuenīus q curua corrigeret: qd āte hūc p̄tores nō fuerūt:qs aūt hic eſt q emēdet publicos mores.alii cōtra.rectiſſie fecit iiturus magiſtratū.iura cognouit: ſenatuſcōſ.legit:reprimit nouiſſias pactiōes.rē pulcherrimā turpiſſime uenire nō patit.tales ubiq; ſermōes:q tamē alterutrā ī p̄tē ex euentu p̄ualebūt: ē oio iimicū ſed uſu receptū qđ hōeſta cōſilia uel turpia ꝓut male aut ꝓſp̄e cedūt:ita uel ꝓcedūt uel reprehēdūt. Inde plerunq; eadem facta mō libertatis mō furoris nomen accipiunt.

Plinii Secundi Epiſtolaꝵ Liber Sextus.

C.Plinius Tironi ſuo ſalutem.

Vādiu ego trāſpadū:tu ī Picēo:mīus te reqrebā. Poſtquā ego ī urbe:tu adhuc ī Picēo multo magis.ex quo ip̄a loca ī qbus eē una ſolēus acrius me tui cōmōent:ſeu qđ deſiderīū abſētiū nihil p̄inde ac uicinitas acuit. Quoq; ꝓpius acceſſeris ad ſpē fruēdi:hoc īpatiētius cupias.qcqd ī cā eripe me huic tormēto.Veni:aut ego illuc ūde cōſulte ꝓpaui reuertar uel ob hoc ſolū: ut expiar an mihi cū ſie me rōæ cœpis eē ſiles his epiſtolas mittas.

C.Plinius Arriano ſuo ſalutem.

Oleo nonnunquā in iudiciis quærere meum Regulū:nolo enī dicere deſiderare:cur ergo quæro:hēbat ſtudiis honorē:timebat.pallebat.ſcribebat.quāuis non poſſet ediſcere illud ipſum: quod oculum mō dextrum:mō ſiniſtrū circūlinebat dextrum ſi a petitore:alteꝵ ſi a poſſeſſore eſſet acturus qđ cādidū ſplenium ī hoc aut illud ſupciliū trāſſerebat: quod ſemp haruſpices cōſulebat de actiōis euētu aī ſuperſtiōe:ſed tamē & magno ſtudioꝵ honore ueniebat tā illa pq̄ iucūda una dicētibus ꝗ libera tēpora petebat audituros errogabat. Quid deniq; iucūdius quā ſub alterius iuidia quādiu uelis & ī alieno auditorio q̄ſi deprehēſū cōmode dicere:ſed utcūq; ſe hēnt iſta beneſecit Regulus qđ eſt mortuus.melius ſi ante.nunc enim ſane poterat ſine malo publico uiuere ſub eo pricipe ſub quo nocere nō poterat.iō ſas eſt nōnūq̄ eū quærere.Nā poſtquam abiit:illā ícrebruit paſſim & íualuit conſuetudo, binas uel ſingulas clepſydras interdum & dimidias & dandi

& petēdi. Nā q dicūt: egiſſe malūt q̄ agere: & qui audiūt: finire quā iudicare: tanta negligentia: deſidia: tanta deniq; irreuerētia ſtudio℞ periculo℞q; eſt: an nos ſapiētiores maioribus noſtris? Nos legibus ipſis iuſtiores? quæ tot horas tot dies tot pendiatiões largiūt. hebetes illi & ſupra modū tardi: nos aptius dicius: celerius ītelligimus: religioſius iudicāus: q paucioribus clepſydris præcipitamus cās q̄ diebus explicari ſolebant. O Regule qui ambitiōe ab oībus obtiebas qđ fide pauciſſimi præſtant: equidē quotiens iudico quod uel ſæpius facio q̄ dico q̄tū qui plurimū poſtulat atq; dicit eū temerariū exiſtimo diuinare quam ſpatioſa ſit cauſa īaudita: tempuſq; negotio finire: cuius modum ignores præſertim cum primam religionis ſuæ iudex patientiam debeat quæ pars magna iuſticiæ eſt. At quædam ſuperuacua dicuntur etiam: ſed ſatius eſt & hæc dici quā non dici neceſſaria. Præterea an ſint ſuperuacua niſi cum audieris ſcire non poſſis. Sed de his melius coram ut de pluribus uitiis ciuitatis. Nam tu quoq; amore cōmunium ſoles emēdare: cupere quæ iam corrigere difficile eſt. Nunc reſpiciamus noſtras & quid oīa in tua recte? in mea noui nihil. mihi autem gratiora ſunt bona quod perſeuerant & leuiora incommoda ſed aſſueui. Vale.

C. Plinius Vero ſuo ſalutem.

Ratias ago qđ agellū quē nutrici meæ donauerā colēdū ſuſcepiſti. & erat cū donarem centummilium nummum. poſtea decreſcente reditu etiam pretium minuit: quod nūc te curante reparabit. Tu modo memineris commendari tibi a me nō arbores & terram: quanquā hæc quoq;: ſed munuſculū meū qđ eē q̄ fructuoſiſſimū nō illius magis intereſt quæ accepit: q̄ mea q dedi. Vale.

C. Plinius Calphurniæ ſuæ ſalutem dicit.

Vnquā ſū magis de occupationibus meis queſtus. quæ me nō ſunt paſſæ aut ꝑficiſcētē te ualitudīs cā in cāpaniā ꝓſequi: aut ꝓfectū eueſtigio ſubſeq: Nunc. n. ꝑcipue ſimul eſſe cupiebā: ut oculis meis crederem qd uiribus qd corpuſculo acqres. & q deniq; ſeceſſus uoluptates regiōiſq; abundantiā in offenſa trāſmitteres. Eqdē etiā fortem te nō ſine cura deſiderarem. Eſt enī ſuſpenſū & anxium de eo quem ardentiſſime diligas: interdū nihil ſcire: Nunc uero cum abſentiæ tū īfirmitatis tuæ ratio īcerta & uaria ſolicitudine exterret. uereor oīa: quæq; natura metuentium eſt: ea maxime mihi quæ abominor fingo: quo impenſius rogo: ut timori meo ſingulis quotidie uel etiam binis epiſtolis conſulas. ero

enim ſecurior dum legam:ſtatimq; timebo cum legero.Vale.

C.Plinius Vrſo ſuo ſalutem dicit.

Cripſerã tẽuiſſe Varenũ ut ſibi euocare teſtis liceret:quod
pluribus æquũ:q̃buſdã iniquũ & q̃dẽ ꝑtĩaciter uiſũ maxĩe
Licinio Nepoti:q ſequẽti ſenatu cũ de rebus aliis referreť:
de ꝓxĩo ſenatuſcõſulto diſſeruit:finitãq; cãm ĩtractauit. addidit ẽt
petẽdũ a cõſulibus:ut referrẽt ſub exẽplo legis ãbitus de lege repe
tũdaꝝ:an placeret ĩ futuꝝ ad eã legẽ adiici:ut ſicut accuſatoribus
ĩqrẽdi:teſtibuſq; deñũciãdi poteſtas ex ea lege eẽt:ita reis quoq; fie
ret:fuerũt q̃bus hæc eius orõ ut ſera & ĩtẽpeſtiua & præpoſtera diſ
pliceret:q̃ omiſſo cõtradicẽdi tpe caſtigaret pactũ cui potuiſſet oc
currere.Viuẽtiꝰ q̃dẽ Celſus prætor tãquã emẽdatorem ſenatus &
multis & uehementer increpuit.reſpõdit Nepos: rurſuſq; Celſus:
neuter contumeliis temperauit.nolo referre:q̃ dici ab ĩpis moleſte
tuli:quo magis quoſdã e numero nr̃o ĩprobaui:q mõ ad Celſũ:mõ
ad Nepotẽ prout hic uel ille diceret cupiditate audiẽdi curſitarẽt
& nunc q̃ſi ſtimularent:& accederent.nunc q̃ſi recõciliarent cõpo
nerẽtq; frequẽtius:ſingulis ambobus ĩterdum propitium Cæſarẽ:
ut in ludicro aliquo precabanť.mihi q̃dem illud etiam peracerbũ
fuit quod ſunt alter alteri quod pararent indicati. Nam & Celſus
Nepoti ex libello reſpondit:& Celſo Nepos ex pugilaribus: tanta
loquacitas amicorum ut homines iurgaturi id ipſum inuicem ſci
rent tanquam conueniſſent.Vale.

C.Plinius Fundanio ſuo ſalutem dicit.

I quando nunc præcipue cuperẽ eſſe te Romæ:& ſis rogo:
opus ẽ mihi uoti laboris ſolicitudinis ſocio.petitꝰ honores
Iulius Naſo.petit cũ multis cũ bonis:quos ut glorioſum ſic
ẽ difficile ſupare:pẽdeo ergo & exerceor ſpe:afficior metu:& me cõ
ſularẽ eẽ nõ ſentio.rurſus mihi uideor:oĩumq; đcurri candidatus.
mereť hanc curam lõga mei caritate.eſt mihi cum illo nõ ſane pa
terna amicitia.neq; enĩ eſſe potuit ꝑ meam ætatẽ.ſolebat tamẽ uix
dum adoleſcẽtulo mihi pater eius cũ magna laude monſtrare:erat
nõ ſtudioꝝ tantũ:ueꝝ ẽt ſtudioſoꝝ amantiſſimus:ac prope quoti
die ad audiẽdos quos tũc ego frequẽtabat: Vir alioquin clarus ac
grauis & q ꝓdeſſe filio memoria ſui debeat.ſed multi nunc in ſena
tu q̃bus ignotus ille:multi q̃bus notus.ſed nõ niſi uiuẽtis reuereť:
quo magis huic omiſſa gloria patris in q̃ magnũ ornamentum gra
ia ĩfirma ipſi elaborandũ eſt.quod q̃dem ſemꝑ q̃ſi prouideret hoc

tp̃s ſedulo fecit.parauit amicos.quos parauerat:coluit:me certe ut primũ ſibi iudicare ꝑmiſit ad amorem imitationeq; delegit:dicen ti mi ſolicite adſiſtit:aſſidet recitanti:primus ẽt & cum maxĩe naſcentibus opuſculis meis ĩtereſt:nunc ſolus:ante cũ patre:cuius nu per amiſſi ego ſuſcipe partes: ego uicẽ debeo ĩplere: doleo.n.& il lum ĩmatura morte ĩdigniſſime raptũ:& hunc optimi patris adiu mento deſtitutum:ſoliſq; amicis relictum.Quibus ex cauſis exigo ut uenias & ſuffragio meo tuũ iungas.ꝑmultu ĩtereſt mea te oſten tare & tum circuire.ea eſt auctoritas tua ut putẽ me efficacius tecũ ẽt meos amicos rogaturũ.Abrumpe ſi q̃ te retinent: hoc tp̃s meũ: hoc fides:hoc etiã dignitas poſtulat.Suſcepi candidatum & ſuſcepiſſe me notum eſt. ego ambio:ego piclitor:ĩ ſũma ſi dat̃ Naſoni qđ petit:illius honor:ſi negatur:mea repulſa eſt.Vale.

C.Plinius Calphurniæ ſuæ ſalutem dicit.

Cribis te abſentia mea nõ mediocriter affici:Vnumq; habe re ſolatiũ:qđ ꝓ me libellos meos teneas.ſæpe.n.in ueſtigio meo colloces:gratum qđ his fomentis acqeſcis:inuicẽ ego epiſtolas tuas lectito atq; identidem in manus q̃ſi nouas ſumo.ſed eo magis ad deſideriũ tui accendor.Nã cuius litteræ tãtum habẽt ſuauitatis:huius ſermonibus quantũ dulcedinis ineſt?tu tamen fre quentiſſime ſcribe:licet hoc ita me delectet ut torqueat.Vale.

C.Plinius Priſco ſuo ſalutem dicit.

Ttilium creſcentem & noſti & amas. quis.n.illo ſpectatior paulo aut nõ nouit aut non amat.hũc ego nõ ut multi ſed arctiſſime diligo:oppida noſtra unius diei itinere dirimun tur:ipſi amare ĩuicẽ cũ eſt flagrãtiſſimus amor adoleſcentuli cœpi mus:manſit hic poſtea:hic neq; frixit iudicio:ſed ĩualuit. ſciũt qui alterutrũ noſtrũ familiarius ĩtuent̃.Nã & ille amicitiam meã latiſſi ma ꝑdicatõe circũfert:& ego præ me fero quãtæ ſit mihi curæ mo deſtia qes ſecuritas eius.Quin etiã cum ĩſolentiã cuiuſdã tribunatum plebis inituri uereretur idq; indicaſſet mihi reſpondi ουτιϲ εμευ ȝωντοϲ quorſus hæc?ut ſcias nõ poſſe Attiliũ me ĩcolumi iniuriã accipe:iterũ dices quorſus hæc?Debuit ei pecuniã Valerius Varus:huius eſt hæres maximus noſter:quem & ipſe amo:ſed con iunctius tu.Rogo ergo exigo etiã ꝓ iure amicitiæ cures:ut Attilio meo ſalua ſit nõ ſors mõ:ſed etiã uſura plurium annorũ. homo eſt alieni abſtinentiſſimus:ſui diligens.nullis quæſtibus ſuſtinet̃: nul lus ex frugalitate reditus.Nam ſtudia qbus plurimum præſtat: ad

uoluptatem tantũm & gloriam exercet:& grauis eſt ei uel minima iactura:& qa reparare qđ amiſerit grauius:exime hunc illi: Exime hunc mihi ſcrupulũ:ſine me ſuauitate eius:ſine leporibus pfrui.ne q̃ enĩ poſſum triſtẽ uidere:cuius hilaritas me triſtẽ eẽ nõ patitur. ĩ ſumma noſti facetias hoĩs q̃s uelim attendas:ne in bilẽ aut amari tudinẽ uertat iniuria:quam uim habeat offenſus crede ei quam in amore habet:non feret magnũ & liber ingeniũ cũ cõtumelia dã-num. Ver ut ferat ille ego meum dãnum meam cõtumeliam uin dicabo:ſed nõ tanq̃ p mea hoc eſt grauius iraſcar. quãquam qd de nunciatõibus & q̃ſi minis ago: qn potius ut cœperã rogo oro: des operã ne ille ſe qđ ualidiſſime uereor a me:ego me neglectum a te putẽ. Dabis aũt ſi hæc pinde cura eſt tibi q̃ illud mihi. Vale.

C. Plinius Tacito ſuo ſalutem dicit.

Ommendas mihi Iulium Naſonem cãdidatum: Naſonem mihi? quid ſi me ipſum? fero tamen & ignoſco. eundem enĩ cõmendaſſem tibi ſi te romæ morante ipſe abſuiſſem. ha-bet hoc ſolicitudo quod omnia neceſſaria putat. tu tamen cenſeo alios roges:ego precũ tuar miniſter: adiutor:particeps ero. Vale.

C. Plinius Albino ſuo ſalutem dicit.

Vm ueniſſem in ſocrus meæ uillam Alſienſem: quæ ali-quando Rufi Verginii fuit:ipſe mihi locus optimi illius & maximi uiri deſiderium non ſine dolore renouauit. hunc enim incolere ſeceſſum: atque etiã ſenectutis ſuæ nidulũ uocare conſueuerat. Quocũq; me cõtuliſſem illũ animus:illum oculi req rebant. libuit etiam monimẽtũ eius uidere:& uidiſſe pœnituit: Eſt enim adhuc imperfectum:nec difficultas operis in cauſa modici ac potius exigui: ſed inertia eius cui cura mandata eſt. Subit indigna-tio cum miſeratione poſt decimum mortis ãnũ reliqas neglectũq; cinerem ſine noĩe iacere:cuius memoria orbẽ terrar gloria puage tur. at ille mãdauerat:caueratq; ut diuinum illud etiam immortale factum uerſibus inſcriberetur.

Hic ſitus eſt Rufus pulſo qui uindice quondam
Imperium aſſeruit non ſibi ſed patriæ.

Tam rara in amicitiis fides:tam parata obliuio mortuorum:ut ipi nobis debeamus conditoria extruere: omniaq; hæredum officia præſumere. Nam cui non eſt uerendum quod uidemus accidiſſe Verginio cuius iniuriam ut indigniorem:ſic etiam notiorem ipſi us claritas facit. Vale.

C·Plinius Maximo ſuo ſalutem dicit.

Diē lætū. adhibitus ī cōſiliū a ꝑfecto urbis: audii ex diuerſo agētes ſummæ ſpei: ſūmæ īdolis iuuenes Fuſcū Salinatorē: & Numidiū Quadratū egregiū par nec mō tpibus nr̄is: ſed litteris ipis ornamēto futuꝝ: mira utriuſq; ꝓbitas: cōſtātia ſalua: decorus habitus: os planū: uox uirilis: tenax memoria: magnū īgeniū: iudiciū æq̄le. quæ ſīgula mihi uoluptati fuerit: atq; īter hæc illud quod ipſū rectorē ut magiſtꝝ ītuebanť ēt q audiebant: me æmulari: meis īſtare ueſtigiis uidebanť. O diē repetam eni lætū: notandūq; mihi candidiſſimo calculo. Quid. n. aut publice lætius: q̄ clariſſimos iuuenes nomē & famam ex ſtudiis petere: aut mihi optatius q̄ me ad recta tēdētibus q̄ſi exēplar eē ꝓpoſitū: Quod gaudium ut ꝑpetuo capiam deos oro ac eoſdē teſtes peto: ut oēs qui me imitari tanti putabūt meliores eē q̄ me uelint.

C. Plinius Fabato proſocero ſuo ſalutem.

Vuero nō debes ſuſpēſa manu cōmēdare mihi quos tuendos putas. Nā te decet multis ꝓdeſſe: ac me ſuſcipere qcqd ad curā tuā ꝑtiet. Itaq; Bettio Priſco quātū plurimū potuero præſtabo: præſertī ī arena mea: hoc ē apud cētūuiros. epiſtolaꝝ q̄s mihi ut ais apto pectore ſcripſiſti obliuiſci me iubes: at ego nullaꝝ libentius memini. Ex illis. n. uel præcipue ſentio quantopꝫ me diligas: cū ſic exegeris mecū ut ſolebas cum tuo filio. nec diſſimulo hoc mihi iucūdiores eas fuiſſe: qđ habebam bonam cauſā cū ſummo ſtudio curaſſē qđ tu curari uolebas. Proīde ēt rogo: ut mihi ſēper eadē ſīplicitate quotiens ceſſare uidebor: nunquam. n. ceſſabo conuicium facias. Quod & ego ītelligam a ſummo amore proficiſci: & tu non meruiſſe me gaudeas. Vale.

C. Plinius Vrſo ſuo ſalutem.

Nquam ne uidiſti quēquā tam laborioſū exercitum q̄ Varenū meū: cui qđ ſūma cōtentiōe īpetrauerat defēdēdū: & q̄ſi rurſus petendū fuit. Bithyni ſenatuſcōſultū apud cōſules carpere ac labefactare ſūt auſi: atq; ēt abſenti prīcipi crīmīnari: ab illo ad ſenatū remiſſi nō deſtiterūt. egit Claudius Capito irreuerēter magis q̄ cōſtāter: ut q ſenatuſcōſultū apud ſenatū accuſaret. reſpōdit Frōto Catius grauiter & firme: ſenatus ipꝫ mirificus. Nam illi quoq; q prius negarāt Varēo q petebat eadē dādā poſtq̄ erāt data cēſuerūt: ſīgulos. n. ītegra re diſſētire fas eē: pacta qđ pluribus placuiſſet cunctis tuēdū. Acilius tamē rurſus & cūeo ſeptē an. viii. ſeptē īmo ī priori ſentētia perſeuerare: in hac paucitate nō nulli: quoꝝ tēporaria

grauitas uel potius grauitatis imitatio ridebaẗ. Tu tamen æſtima quantum nos in ipſa pugna certaminis maneat: cuius q̃ſi prælusio atq; p̃curſio has cõtẽtiones excitauit. Vale.

C. Plinius Maurico ſuo ſalutem.

Ollicitas me in formianum: ueniam ex cõditione: ne q̃d cõtra cõmodum tuũ facias: qua pactione ĩuicem mihi caueo: neq;.n. mare & littus: ſed te ociũ & libertatem ſequor: alioq̃n ſatius eſt in urbe remanere: oportet.n. omnia aut ad alienum arbitrium: aut ad ſuũ facere. mei certe ſtomachi hæc natura eſt: ut nihil niſi totum & merum uelit. Vale.

C. Plinius Romano ſuo Salutem.

Irifice rei ĩterfuiſti ne? ego q̃dem ſed mœrẽs: Paſſenius Paulus ſplendidus eques romanus & in primis eruditus ſcribit elegos: gẽtile hoc illi: eſt.n. municeps Propertii: atq; ẽt ĩter maiores ſuos Propertiũ numerat. is cũ recitaret ita cœpit dicere. Priſce iubes: ad hoc Iauolenus Priſcus (aderat enĩ ut paulo amiciſſimus) ego uero nõ iubeo. cogita q̃ riſus hominũ: quotiens omnino Priſcus dubiæ ſanitatis: ĩtereſt tamẽ officiis: adhibeẗ cõſiliis: atque etiam ius ciuile publice reſpondet: quo magis q̃d tunc fecit & ridiculum & notabile fuit: interim paulo aliena deliratio aliquãtũ frigoris attulit: tam ſollicite recitaturis prouidendum eſt non ſolum ut ſint ipſi ſani: uerum etiam ut ſanos adhibeant. Vale.

C. Plinius Cor. Tacito ſuo ſalutem.

Etis: ut tibi auunculi mei exitum ſcribam: quo uerius tradere poſteris poſſis. gratias ago. Nam uideo morti eius ſi celebreẗ a te ĩmortalẽ gloriam eẽ p̃poſitam. Quãuis enĩ pulcherrimaꝝ clade terraꝝ: ut populi ut urbes memorabili caſu q̃ſi ſemp̃ uicturus occiderit: quãuis ipſe plurima ſcripſerit: plura tamẽ p̃petuitati eius ſcriptoꝝ tuoꝝ æternitas addet. Equidem beatos puto q̃bus deoꝝ munere datũ ẽ: aut facere ſcribẽda: aut ſcribere legẽda: beatiſſimos uero q̃bus utrũq;: hoꝝ ĩ numero auunculus meus & ſuis libris & tuis erit. Quo libẽtius ſuſcipio depoſco: etiã q̃d iniungis: Erat miſeni: claſſẽque ĩperio præſens regebat nouẽb. kal. hora fere ſeptima mater mea ĩdicat ei apparere nubẽ ĩuſitata & magnitudine & ſpecie. Vſus ille ſole: mox frigidã guſtauerat iacẽs: ſtudebatque: popoſcit ſoleas. aſcẽdit locũ: ex quo maxime miraculum illud cõſpici poterat: nubes & ĩcertũ p̃cul ituẽtibus ex quo mõte: Veſuuium fuiſſe poſtea cognitũ ẽ: oriebaẗ: cuius ſimilitudinem &

formã non alia magis arbor q̃ pinus expreſſerit: Nam longiſſimo
uelut trunco flata in altũ q̃buſdã ramis diffundebaẛ: credo & recẽ
ti ſpiritu euecta: deĩde ſeneſcẽte eo deſtituta: ut ẽt pondere ſuo ui-
cta ĩ altitudinẽ uaneſcebat: cãdida iterdum: iterdum ſordida & ma
culoſa ꝓut terrã cineremue ſuſtulerat: magnũ ꝓpiuſque noſcendũ
ut eruditiſſimo uiro uiſũ. iubet liburnicã aptari: mihi ſi uenire una
uellem facit copiã. reſpõdi ſtudere me malle: & forte ipſe quod ſcri-
berẽ dederat: egrediebaẛ domo. accepit codicillos: retinere claſſiarii
ĩminẽti ꝑiculo exterriti: nauicula eius ſubiacebat; nec ulla niſi na-
uibus fuga: ut ſe tãto diſcrimini eriperet orabãt: uertit ille cõſiliũ:
& quod ſtudioſo aĩo ĩchoauerat: obit maximo. deducit q̃driremes:
aſcẽdit ipſe: non retinet modum: ſed multis (erat enĩ frequẽs amœ
nitas orat) laturus auxilium ꝓperat illuc: alii territi ĩde fugiunt: re-
ctũq; curſum rectaq; gubernacula ĩ ꝑiculũ tenet: adeo ſolutus me-
tu ut oẽs illius mali motus: oĩs figuras ut deprehẽderat oculis di-
ctaret enotaretque. Iã nauibus cinis ĩciderat: quo ꝓpius accederet:
calidior & dẽſior. iam pumices ẽt nigriq; ãbuſti & fracti igne lapi-
des. Iã uadũ ſubitũ ruinaq; mõtis: littora obſtantia. cunctatus pau
lum an retro flecteret: mox gubernatori: ut ita faceret mouẽti: for
tes inquit fortuna iuuat. Põponianum pete: Aberat: diremitq; ſinu
medio. Nam ſenſim circũactis turbatiſq; littoribus mox ĩ mare in
funditur: ibi quãq̃ nondũ periculo appropinquãte cõſpicuo tamẽ:
& cũ creſceret ꝓximo ſarcinas cõtulerat ĩ nauis certus fugæ: ſi con
trarius uẽtus reſediſſet: quo tũc auũculus meus ſecũdiſſimo inue
ctus cõplectiẛ trepidãtẽ: conſolaẛ: hortaẛ: utq; timorẽ eius ſua ſe-
curitate leniret. deferri ĩ balneũ iubet. lotus accubat: cœnat atq; hi
laris: aut qđ eſt æq; magnũ ſimilis hilari. interim e Veſuuio mõte
pluribus locis latiſſimæ flãmæ atq; incẽdia relucebant: quoꝝ ful-
gor & claritas tenebris & noctis excitabaẛ. ille agreſtiũ trepidatiõe
igni relictas deſertaſq; uillas ꝑ ſolitudinẽ ardere: ĩ remediũ formi-
dinis dictabat: tũ ſe q̃eti dedit: & quieuit ueriſſimo eq̃dem ſomno.
Nam meatus animæ: q illi ꝓpter ãplitudinẽ corporis grauior & ſo
nãtior erat ab iis q limini obuerſabanẛ audiebaẛ. ſed area ex q̃ ze-
ta adibaẛ ita iam cinere mixtiſq; pumicibus oppleta ſurrexerat: ut
ſi lõgior ĩ cubiculo mora eſſet exitus negareẛ: excitatus ꝓcedit: ſeq;
Põponiano cæteriſq; q ꝑuigilarãt reddit: ĩ cõmune cõſultãt: ĩtra te
cta ſubſiſtãt: an ĩ aperto uagenẛ. Nam crebris uaſtiſq; tremoribus
tecta nutabãt: & quaſi emota ſedibus ſuis nũc huc nũc illuc abire

aut referri uidebant̃:ſub diuo rurſus quamq̃ leuiũ exeſorũq; pumi cũ caſus metuebat̃.qd' tamen malo℞ collatio elegit:& apud illum qdem ratio rationé:apud alios timoré timor uicit:ceruicalia capiti bus ípoſita liteis cõſtringunt̃.Id munimentũ aduerſus ícidétia fu-it:iam dies alibi:illic nox oíbus noctibus nigrior denſiorque: quã tamé faces multæ uariaq; lumina ſoluebãt.placuit egredi in littus: & ex proximo aſpicere:ecqd iã mare admitteret: qd' adhuc uaſtũ & aduerſũ pmanebat:ibi ſup abiectũ liteũ recubãs ſemel atq; ite℞ frigidã aquã popoſcit hauſitq;.deíde flãmæ flãmarũq; prænũcius odor ſulphuris:alios í fugã uertũt:excitãt illum: ínixus ſeruis duo bus aſſurexit:& ſtatí cõcidit:ut ego cõiecto:craſſiore calligine ſpi ritu obſtructo: clauoq; ſtomacho:q illi natura íualidus & ãguſtus & frequéter íteræſtuãs erat:ubi dies redditus is ab eo qué nouiſſi-me uiderat tertius:corpus íuétũ íteg℞ illæſum optũque ut fuerat ídutus:habitus corporis qeſcéti q̃ defũcto ſimilior. Interí Miſeni ego & mater.ſed nihil ad hiſtoriã.nec tu aliud quã de exitu eius ſci re uoluiſti.finem ergo faciam.unum adiiciam.omnia ea qbus íter fuerã:quæq; ſtatí cum maxime uera memorant̃ audiuerã perſecu-tum.tu potiſſimum excerpes.aliud eſt enim epiſtolã aliud hiſtori-am:aliud amico:aliud omnibus ſcribere. Vale.

C.Plinius Reſtituto ſuo ſalutem dicit.

Ndignatiũculã quã í cuiuſdã amici auditorio cepi:nõ poſſũ mihi tépare quo mínus apud te qa nõ cõtigit corã p epiſtolã effũdã.Recitabat̃ liber abſolutiſſimus:hũc duo aut tres ut ſibi & paucis uidét̃ diſerti ſurdis mutiſq; ſimiles audiebãt.nõ labra diduxerũt:nõ mouerũt manũ:deniq; nõ aſſurrexerũt ſalté laſſitu-díe ſedédi.Quæ tãta grauitas:quæ tãta ſapiẽtia:quæ ímo pigritia: arrogãtia ſiniſteritas:ac potius amẽtia:In hoc totũ dié ípendere ut offẽdas: ut inimicũ reliqs:ad qué tãquã amiciſſimũ ueneris.diſerti or ípe é.tãto magis ne íuideris.Nã q íuidet míoré deniq; ſiue plus ſiue minus ſiue idé præſtat.lauda uel íferioré uel ſupioré uel paré. Supioré qa niſi laudãdus ille é:nõ potes ipſe laudari.íferioré aut pa ré quia ptinet ad tuam gloriã q̃maximũ uideri qué præcedis uel exæquas:equidé omnes qui aliqd í ſtudiis faciunt uenerari etiam mirariq; ſoleo:Eſt eni res difficilis ardua faſtidioſa:& quæ eos a q bus cõtémit̃ íuicem cõtémat:niſi forte aliud iudicas tu q̃q̃ qs uno te reuerentior huius operis quis benignior atteſtator. Qua ratiõe ductus tibi potiſſimum ídignationem meam prodidi:quem habe re ſocium maxime poteram. Vale.

C.Plinius Sabino ſuo ſalutē dicit.

Ogas ut agam firmanoꝝ publicā cauſam:Quod ego quā q̄ pluribus occupationibus diſtentus adnitar :cupio enī & ornatiſſimā coloniā aduocationis officio:& te gratiſſimo tibi munere obſtringere:Nā cū familiaritatē noſtrā ut ſoles prædicare ad præſidium ornamētūq; tibi ſumpſeris:nihil eſt qđ negare debeam præſertim ꝓ patria petēti.Quid enī ꝑcibus aut hōeſtius piis: aut efficacius amantis?Proīde firmanis tuis ac iam potius noſtris obliga fidē meam:quos labore & ſtudio meo dignos cum ſplēdor ipſoꝝ tum hoc maxime pollicetur: ꝙ credibile eſt optimos eē inter quos tu talis extiteris. Vale.

C.Plinius Nepoti ſuo ſalutem dicit.

Cis tu acceſſiſſe ꝑtiū agris præcipue ſuburbanis:cauſa ſubitæ caritatis res multis agitata ſermōibus : ꝓximis comitiis honeſtiſſima uoce ſenatus expreſſit :cādidati ne cōuiuent ne mittāt munera.ne pecunias deponant:ex q̄bus duo priora tā apte q̄ modice fiebāt.hoc tertium quāquā occultaret ꝓ cōperto habebat.homulus deinde noſter uigilat:rurſus hoc cōſenſu ſenatus ſententiæ loco poſtulauit ut conſules deſideriū uniuerſoꝝ notum principi facerent:peterētque ſicut aliis uitiis huic quoq; ꝓuidentia ſua occurreret.occurrit.ſumptus candidatoꝝ:frigidos illos & inſames habitus lege reſtrinxit:eoſdem patrimonii tertiam partem cōferre iuſſit in ea quæ ſolo continerent:deforme arbitratus:& erat: honorem petituros urbem italiamque non pro patria: ſed ꝓ hoſpitio aut ſtabulo q̄ſi peregrinantis habere.cōcurſant ergo candidati: certatī q̄cq̄d uenale audiunt emptitant.quoq; ſint plura uenalia efficiūt:proīde ſi pœnitet te italicoꝝ prædioꝝ:hoc uēdēdi tēpus:tā hercule quā ī ꝓuītiis cōparandi:dū idē cādidati illic uēdunt.Vale.

C.Plinius Tacito ſuo ſalutē dicit.

Cribis te adductū litteris q̄s exigēti tibi de morte auūculi mei ſcripſi cupe cognoſcere:quos ego miſeni (littus id enī īgreſſus abrupam)non ſolū metus ueꝝ ēt caſus ꝑtuleri:q̄q̄ animus meminiſſe horret:Incipiam:ꝓfecto auunculo:ipſe reliquū tempus ſtudiis:ideo remanſeram:īpendi.mox balneū: cœna ſōnus inq̄etus & breuis:præceſſerat ꝑ multos dies tremor terræ minime formidoloſus:q̄a cāpaniæ ſolitus:ille uero nocte ita īualuit:ut non moueri oīa:ſed uerti crederent.irrumpit cubiculū meū mater:ſurgebam iuicē ſi q̄ſceret excitaturus.reſedimus ī area domus : quæ

mare a tectis modico ſpatio diuidebat.dubito cōſtātiā rogare an i-
prudētiā debeā:agebam enī duodeuiceſimū annū.poſco librū Titi
Liuii & q̄ſi ꝑ ociū lego:atq; ēt ut cœpā excerpo.ecce amicus auū-
culi q nuꝑ ad eū ex Hiſpania uenerat:ut me & matrē ſedentis:me
uero etiā legētē uidet:illius patiētiā:ſecuritatē meā corripit:nihilo
ſegnius ego ītētus ī libꝝ iā hora diei prima & adhuc dubius & q̄ſi
languidus dies:iam quaſſatis circūiacentibus tectis quāq̄ ī apto lo
co anguſto tamē certus & magnus ruinæ motus.tū d̄mū excedere
oppido uiſum:ſeq̄t uulgus attonitū quom in pauore ſimile prudē
tiæ alienū cōſiliū ſuo p̄fert.ingentiq; agmine abeūtis p̄mit & īpel
lit.egreſſi tecta cōſiſtimus:multa ibi mirāda multas formidines pa
timur.Nā uehicula quæ ꝓduci iuſſeramus quāq̄ ī planiſſimo cāpo
ī cōtrarias partes agebant:ac ne lapidibus q̄dem fulta ī eodē ueſti-
gio q̄eſcebant.p̄terea mare ī ſe reſorberi:& tremore terræ q̄ſi repel
li uidebamus:certe ꝓceſſerat littus multaq; animalia maris ſiccis
arenis detīebat:ab altero latere nubes atra & horrēda ignei ſpiritus
certis uibratiſq; diſcurſibus rupta ī lōgas flāmaꝝ figuras dehiſce-
bat:fulgoribus illæ & ſimiles & maiores erāt:Tū uero ille idē ex hiſ
pania amicus acrius & īſtātius ſi frater inq̄t tuus:tuus auūculus ui
uit:uult eē uos ſaluos.ſi perit ſupſtites uoluit.ꝓide q̄d ceſſatis eua
dere:reſpōdimus nō cōmiſſuros nos ut d̄ ſalute illius īcerti noſtræ
cōſuleremus.nō moratus ultra proripit ſe:effuſoſq; curſu ꝑiculo au
fert:nec multo poſt illa nubes deſcēdere ī terras:oꝑire maria:cixe-
rat capreas & abſcōderat:Miſeni q̄d ꝓcurrit abſtulerat:tum mater
orare:hortari:iubere quoquo mō fugerē:poſſe.n.iuuenē:ſe & ānis
& corpore grauē bene moriturā:ſi mihi cā mortis nō fuiſſet.ego cō
tra ſaluū me:niſi una nō futuꝝ:deīde manū eius amplexus addere
gradū cogo.paret ægre īcuſatq; ſe:q̄d me moret iā cinis adhuc ta-
mē rarus:reſpicio:dēſa caligo tergis imminebat:quæ nos torrentis
mō īfuſa terræ ſeq̄bat.deflectamus īquā dū uidemus:ne ī uia ſtrati
comitātiū turba ī tenebris obteramur.uix cōſtiteramus & nox nō
q̄lis īlunis & nubila:ſed q̄lis ī locis cauſis lumīe extīcto:audires ulu
latus fœminaꝝ.īfantiū q̄ritatus:clamores uiroꝝ:alii parētes:alii li
beros:alii cōiuges uocibus req̄rebāt.uocibus noſcitabāt.hi ſuū ca-
ſū:illi ſuoꝝ miſerabant:erāt q metu mortis mortē p̄carent:multi
ad deos manus tollere:plures nuſquā iā deos ullos:æternāq; illā &
nouiſſimā noctē mūdo īterp̄tabāt.Nec defuerūt q fictis mētitiſq;
terroribus uera pericula augerēt:aderāt q Miſeni illud ruiſſe illud

ardere falſo:ſed credẽtibus nũciabãt:paululũ reluxit qdem nõ dies
nobis:ſed aduẽtãtis ignis indiciũ uidebaẗ:& ignis qdẽ lõgius ſubſi
ſtit:tenebræ rurſus tumultus grauis:hũc idẽtidẽ aſſurgẽtes excutie
bamus operti alio ꝙ etiam obliſi pondere eſſemus.poſſem gloriari
nõ gemitũ mihi nõ uocẽ paꝝ fortẽ in tantis periculis excidiſſe:ni-
ſi me cũ omnibus:oĩa mecũ perire miſero magno tamẽ mortalita
tis ſolatio credidiſſem. Tandẽ illa caligo tenuata q̃ſi in fumũ nebu
lãue diſceſſit:mox dies.ſol etiã effulſit luridus tamẽ q̃lis eẽ cũ defi
cit ſol:& occurſabãt trepidantibus adhuc oculis mutata oĩa altoꝗ
cinere tanquã niue obducta. regreſſi Miſenum curatis utcũꝗ cor
poribus ſuſpẽſã dubitãꝗ noctẽ ſpe ac metu exegimus:metus præ
ualebat:nã & tremor terræ ꝑſeuerabat:& pleriꝗ lymphati terrifi-
cis uaticinatiõibus & ſua & aliena mala ludificabanẗ. Nobis tamẽ
ne tunc qdem quãquam exꝑtis ꝑiculũ & ea ſpectantibus abeundi
cõſiliũ dõec de auũculo nũcius.hæc nequaquã hiſtoria digna nos
ſcripturos leges:& tibi ſcilicet ꝙ reqſiſti ĩputabis:ſi digna ne epiſto
la qdẽ uidebũẗ. Vale. C.Plinius Caninio ſuo ſalutem.

Vm ex eis ꝙ mirer antiquos:nõ tamẽ:ut qdam:tẽpoꝝ no-
ſtroꝝ ĩgenia deſpicio:neꝗ.n.laſſa & effœta natura nihil tã
laudabile parit:atꝗ adeo nuꝑ audiui Vergiliũ romanũ pau
cis legentẽ comœdiã ad exẽplar ueteris comœdiæ ſcriptã:tam be-
ne:ut eſſe quandoꝗ poſſit exẽplar. Neſcio an noris hominẽ quan-
quam noſſe debes.ẽ.n.ꝓbitate moꝝ:ĩgenii elegantia:opeꝝ uarie-
tate mõſtrabilis.ſcripſit mimiambos tenuiter.argute uenuſte atꝗ
ĩ hoc genere eloquẽtiſſime. Nullũ eſt.n.genus qđ abſolutũ nõ poſ
ſit eloquẽtiſſimũ dici:ſcripſit comœdias Menandrũ alioſꝗ ætatis
eiuſdẽ æmulatus:licet has ĩter plautinas:terẽtianaſꝗ numeres.nũc
primũ ſe ĩ ueteri comœdia ſed nõ tanq̃ ĩciperet oſtẽdit: nõ illi uis:
nõ granditas:nõ ſubtilitas:nõ amaritudo:nõ dulcedo:nõ lepos de-
fuit.ornauit uirtutes. ĩſectatus ẽ uitia. fictis nominibus decenter:
ueris uſus eſt apte:circa me tantũ benignitate nimiũ modũ exceſ-
ſit:niſi quod tamẽ poetis mẽtiri licet. In ſũma extorquebo ei libꝝ:
legẽdũꝗ ĩmo ediſcendum mittam tibi.neꝗ.n.dubito futurum ut
non deponas ſi ſemel ſumpſeris. Vale.

C.Plinius Tironi ſuo ſalutem dicit.

Agna res acta eſt omnium qui ſunt prouinciis prefuturi:
magna omnium ꝙ ſe ſimpliciter credunt amicis. Luſtricus
Brutianus cũ Montanũ Atticinũ comitẽ ſuũ ĩ multis fla-

gitiis dep̄hédiſſet Cæſari ſcripſit:Atticinus flagitiis addit ut quē c̄
ceperat accuſaret.recepta cognitio é.fui í cóſilio.egit uterq; pro ſe:
egit auté carptim.& κατα κε όη λλιου.Quo genere ueritas ſtatí
oſtéditur.ꝓtulit Brutianus teſtamétú ſuú qđ Atticini manu ſcri-
ptum eſſe dicebat:hoc enim & arcana familiaritas & querédi de eo
qué ſic meaſſet neceſſitas ídicabaẗ.& numerauit crimina fœda ma
nifeſtaq;ille cú diluere nó poſſet ita regeſſit:ut dum defendiẗ tur
pis:dú accuſat ſceleratus ꝓbareẗ.corrupto.n.ſcribæ ſeruo íntercepe
rat cómentarios:íciderat q;ac ꝑ ſúmú nefas utebaẗ aduerſú amicú
crimine ſuo.fecit pulcherrime Cæſar:non de Brutiano:ſed ſtatí de
Atticino ꝓgauit:dánatus & í inſulá relegatus.Brutiáo iuſtiſſimú
ítegritatis teſtimoniú redditú:qué q̄dem etiá cóſtátiæ gloria ſecu-
ta eſt.Ná defenſus expeditiſſime accuſauit uehementer:nec minus
acer q̄ bonus & ſincerus apparauit.qđ tibi ſcripſi:ut te ſortitú ꝓui
ciam p̄monerē:plurimú tibi credas:nec cuiq̄ ſatis fidas.deíde ſcias
ſi qs forte te qđ abominor fallat paratá ultioné: quæ tamé nó ſit
huiuſmodi etiá attéde.nó.n.tá iucúdum é iudicari q̄ decipi miſeꝝ.

C.Plinius Triario ſuo ſalutem dicit.

Mpenſe petis:ut cauſam agam pertinentem ad curam tu-
am pulchram alioquin & famoſam:faciam:ſed non gratis:
qui fieri poteſt inquis ut non gratis:tu potes.exigam enim
mercedem honeſtiorem gratuito patrocinio.peto atq; etiam paci-
ſcor:ut ſimul agat Cremutius ruſo.ſolitum hoc mihi etiam in plu
ribus aliis adoleſcentibus factitatú:Nam mire cócupiſco bonos iu
uenes oſtendere foro:aſſignare famæ:Quod ſi cui preſtare Ruſo-
ni meo debeo:uel propter natales ipſius:uel propter eximiam mei
caritatem:qué magni æſtimo í iiſdé iudiciis ex eiſdem etiam parti-
bus cóſpici:audiri:obliga me:obliga átequá dicá:ná cú dixerit:grãs
ages:ſpódeo ſolicitudini tuæ:ſpei meæ: magnitudini cauſæ ſatiſfa
ctuꝝ:é ídolis optimæ breui ꝓducturus alios:ſi íterí ꝓuectus fuerit
a nobis:Neq;.n.cuiquá tá claꝝ ſtatí ígeniú:ut poſſit emergere:niſi
illi materia:occaſio:fautor etiá:cómendatorq; cótigat.Vale.

C.Plinius Marco ſuo ſalutem dicit.

Vam multum intereſt quid a quoq; fiat: eadem enim fa-
cta claritate uel obſcuritate facientium aut tolluntur al-
tiſſime:aut humillime deprimuntur: Nauigabam per la-
rium noſtrú:cú ſenior amicus oſtédit mihi uillá atq; etiá cubiculú
qđ í lacum ꝓminet: ex hoc inq̄t aliquádo municeps noſtra cú mari

to ſe pcipitauit:câm reqſit:maritus ex diutino morbo circa uelan-
da corporis ulceribus putreſcebat. Vxor ut íſpiceret exegit: neq;
eni queq̄ fidelius iudicatu℞ poſſet ne ſanari. deſperauit: hortata ē
ut morereť: comeſq; ipſa mortis dux ímo & exemplū & neceſſitas
fuit: Nam ſe cum marito ligauit: abiecitq; in lacum. Quod factum
ne mihi quidem q municeps niſi proxime auditum eſt: non quia
minus illo clariſſimo arriæ facto: ſed quia minor ipſa. Vale.

C. Plinius Hiſpano ſuo ſalutem.

Cribis Robuſtū ſplēdidū eqtē romanū cum Atilio Scauro amico meo otriculū uſq; cōe iter pegiſſe: deīde nuſq̄ cōparuiſſe: petis ut carus ueniat: noſq; ſi pōt i aliq̄ iqſitiōis ueſtigia íducat. ueniat: uereor ne fruſtra. ſuſpicor. n. tale neſcio qd Robuſto accidiſſe: q̄le aliquādo Metilio Criſpo municipi meo. huic ego ordíes ípetrauerā: atq; ēt pficiſcenti q̄draginta milia nūmū ad íſtruēdū ſe ornādūq; dōauerā: nec poſtea aut epiſtolas eius: aut aliqué de exitu nūcium accepi. íterceptus ne ſit a ſuis: an cū ſuis dubium. certe nō ipſe: nō qſq̄ ex ſeruis eius apparuit: ut ne Robuſti qdē expiamur tamē accerſamus Scau℞: demus hoc tuis. demus optimi adoleſcentis honeſtiſſimis pcibus: q pietate mira etiam ſagacitate patrem quærit. dii faueant ut ſic inueniat ipſum: queādmodū iá cū quo fuiſſet inuenit. Vale.

C. Plinius Seruiano ſuo ſalutem.

Audeo & gratulor q; Fuſco Salinatori filiam tuam deſtinaſti: domus patricia: pater honeſtiſſimus: mater pari laude. Ipſe eſt ſtudioſus: litteratus etiā: diſertus etiā: puer ſimplicitate: cōitate iuuenis: ſenex grauitate. neq;. n. amore decipior: amo qdē effuſe: ita officiis. ita reuerētia meruit: iudico tamē & qdē tāto acrius quāto magis amo. tibi qdē ut q exploraueri ſpōdeo hitu℞ te gene℞: quo melior figi ne uoto qdē potuit. ſupeſt ut auū te q̄maturiſſime ſimillimū ſui faciat: Quā felix tpus illud quo mihi liberos illius uel nepotes tuos: ut meos uel liberos uel nepotes ex aeſtro ſinu ſumere & quaſi pari iure tenere contigerit. Vale.

C. Plinius Seuero ſuo ſalutem dicit.

Ogas ut cogitē qd deſignatus cōſul í honorē pricipis cēſeas: facilis íuētio: non facilis electio: eſt. n. ex uirtutibus eius larga materia: tamē qđ malo ídicabo ſi prius hæſitationem meá oſtēdero. dubito nū idē tibi ſuadere qđ mihi debeam. deſignatus ego cōſul oí hac & ſi nō adulatiōe ſpecie tamē adulatiōis abſti-

nui:nõ tanquã liber & cõſtans:ſed tanq̃ ĩtelligẽs prĩcipis noſtri cu
ius uidebã hanc eẽ ꝓcipuã laudẽ ſi nihil q̃ſi ex neceſſitate decerne-
ret.recordabar.ẽt plurimos honores peſſimo cuiqꝫ delatos: a qbus
hic optimus ſeparari nõ alio magis poterat quã diuerſitate cẽſẽdi⁹:
qđ ipm nõ diſſimulatiõe & ſilẽtio ꝑterii:ne forte nõ iudiciũ illud
meũ ſed obliuio uidereť.hoc tũc ego.ſed nõ oĩbus eadem placent:
nec cõueniũt qdem.ꝑterea faciendi uera rõ:cũ hoĩum ipoꝝ : tum
reꝝ ẽt ac tempoꝝ cõditio nunciať.Nam recẽtia opa maximi prĩci
pis ꝑbent facultatẽ noua magna uera cẽſendi:qbus ex cauſis ut ſu-
pra ſcripſi dubito an idẽ nunc tibi qđ tũc mihi ſuadeã.Illud nõ du
bito debuiſſe me ĩ ptes cõſilii tui ponere quid ipe feciſſem.Vale.

C.Plinius Pontio ſuo ſalutem dicit.

Cio quæ tibi cã fuerit ĩpedimento quo minus præcurrere
aduentũ meũ ĩ cãpaniam poſſes.ſed quãquam abſẽs totus
huc migraſti:tantũ mihi copiaꝝ tã urbanaꝝ q̃ ruſticarum
noĩe tuo oblatũ ẽ:q̃s oĩs ĩprobe accepi tamẽ:Nam me tui ut ita fa
cerẽ rogabant:& uerebar ne & mihi & illis iraſceris ſi nõ feciſſem.
ĩ poſteꝝ niſi adhibueris modũ ego adhibebo:& iã tuis denũciaui ſi
rurſus tã multa attuliſſent oĩa relaturos.Dices oportere me tuis re
bus ut meis uti:etiam:ſed perinde illis ac meis parco.Vale.

C.Plinius Quadrato ſuo ſalutem dicit.

Vidius qetus q me unice dilexit:& quo nõ mius gaudeo:ꝓ
bauit:ut multa alia Thraſeæ(fuit.n.familiaris)ita hoc ſæpe
referebat:ꝑcipe ſolebat ſuſcipiẽdas eẽ cãs aut amicoꝝ:aut deſtitu-
tas:aut ad exẽplũ ꝑtinẽtis:cur amicoꝝ?nõ eget ĩterꝑtatõe.cur d̃ſti-
tutas?qđ ĩ illis maxime & cõſtantia agẽtis:& humanitas cerneret:
cur ꝑtinentis ad exẽplũ?qa plurimũ referret an bonũ an malum di
cereť.Ad hæc ego genera cauſaꝝ ambitioſe fortaſſe addã tamẽ cla
ras & illuſtres.æquũ.n.eſt agere nõnũquam gloriæ & famæ:Idem
dignitati ac uerecũdiæ tuæ ſtatuo:Nec me præterit id:uſum eſſe &
haberi optimũ dicendi magiſtꝝ:uideo ẽt multos paruo ĩgenio lr̃is
nullis ut bene agerẽt agẽdo cõſecutos:ſed & illđ uel Polliõis accepi
ueriſſimũ:expior:cõmode agẽdo factũ ẽ ut ſæpe agerẽ. ſæpe agẽdo
tamẽ ẽ ut mius cõmode:qa ſcilicet aſſiduitate nimia facilitas ma-
gis q̃ facultas:nec fiducia ſed temeritas pať. Nec uero Iſocrati quo
mius hẽreť ſũmus orator offecit: qđ ĩfirmitate uocis mollitia frõ
tis ne ĩ publico diceret ĩpediebať.proinde multum lege:ſcribe:me
ditare:ut poſſis cum uoles dicere:dices cum uelle debebis:hoc fere

tēpamētū ipſe ſeruaui:nōnunquam neceſſitati quæ ps rōnis ē par-
ui. egi.n.q̄ſdam a ſenatu iuſſus:quo tamen ī numero fuerūt exilia
Thraſeæ diuiſione:hoc eſt ad exēplū ꝑtinētes.adfui bethycis cōtra
Bebiū Baſſum.quæſitū eſt an dāda eſſet inq̄ſitio:data eſt.adfui rur
ſus:rurſus īdē q̄rentibus de Cecilio Claſſico quæſitū eſt an ꝓuītia-
les ut ſocios miniſtroſq; ꝓcōſulis plecti oporteret: pœnas luerunt.
accuſaui Mariū Priſcū:q lege repetundaꝶ dānatus utebaẗ clæmē-
tia legis:cuius ſeueritatē īmanitate criminū exceſſerat. relegatus ē.
tuitus ſum Iuliū Baſſum ut ī cuſtoditū nimis & cautū ita minime
malū:iudicibus acceptis ī ſenatu remāſit.Dixi ꝓxīe ꝓ Vareno po-
ſtulāte ut ſibi iuicē uocare teſtis liceret:īpetratū eſt.īpoſteꝶ opto
ut potiſſimū iubear quæ me deceat uel ſpōte feciſſe.Vale.

C.Plinius Fabato ſuo ſalutem dicit.

Ebemus mehercule natales tuos pīde ac noſtros celebrare:
cū lætitia noſtroꝶ ex tuis pēdeat:cuius diligētia & cura hic
hilares iſtic ſecuri ſumus.uilla Camiliana q̄ ī cāpania poſſides eſt q
dē uetuſtate uexata:& tamen quæ ſūt ꝑtioſiora aut ītegra manent:
aut leuiſſime læſa ſt̄:Attendemus ergo ut quāſaluberrime reficiā-
tur.Ego uideor habere multos amicos:ſed huius generis cuius &
tu quæris:& res exiget ꝓpe neminē.Sunt.n.oēs togati & urbani.ru
ſticoꝶ aūt prædioꝶ adminiſtratio poſcit duꝶ aliquē & agreſtem:
cui nec labor ille grauis:nec cura ſordida:nec triſtis ſolitudo uidea
tur.tu de Ruffo honeſtiſſimo cogitas:fuit.n.filio tuo familiaris:qd
tamē noui ſibi ꝑſtare:poſcit ignoro:uelle plurimū credo.Vale.

C.Plinius Corneliano ſuo ſalutem dicit.

Vocatus ī cōſiliū a Cæſare noſtro ad Centūcellas hoc lōgo
noīe maximā cepi uoluptatē.Quid.n.iucūdius quā princi-
pis iuſtitiā:grauitatē:comitatē ī ſeceſſu quoq; ubi maxime
recludunẗ īſpicere.fuerūt uariæ cogitatōes:& quæ uirtutes iudicis
ꝑpluris ſpecies expirenẗ:dixit cām Claudius Ariſton priceps ephe-
ſioꝶ homo munificus & īnoxie popularis.īde īuidia & ad diſſimil
limū delator īmiſſus. Itaq; abſolutus uidicatuſq; ē.ſequenti die au
dita eſt Galitta adulterii rea:nupta hæc tribuno militū honores pe
titurο & ſuā & mariti dignitatē cēturiōis amore maculauerat.mari
tus legato cōſulari: ille Cæſari ſcripſerat.Cæſar excuſſit ꝓbatōibus:
cēturionē exauctorauit:atq; ēt relegauit.ſuperat crimini q̄ niſi du
oꝶ eē nō poterat:reliq̄ ps ultiōis.ſed maritū nō ſine aliq̄ rephēſiōe
patiētiæ amor uxoris retardabat:quā q̄dē ēt poſt delatū adulteriū

domi habuerat:q̄ſi cõtentus æmulũ remouiſſe:admonitus ut ꝑage
ret accuſationẽ ꝑegit ĩuitus:ſed illã dãnari etiã ĩuito accuſatore ne
ceſſe erat.dãnata & iuliæ legis pœnis relicta eſt.Cæſar & nomẽ cẽ-
turiõis & cõmemorationẽ diſciplinæ militaris ſentẽtiæ adiecit:ne
oĩs eiuſmodi cã reuocare ad ſe uiderẽ.tertio die ĩducta cognitio ẽ
multis ſermõibus & uario rũore iactata Iuli Tirõis codicilli:quos
ex p̄te ueros eſſe cõſtabat:ex p̄te falſi dicebãt:ſubſtituebãt crimini
Semironius Senecio:eques ro.& Eurythmus Cæſaris libertus & ꝓ
curator.hæredes cũ Cæſar eſſet ĩ dacia cõiter epiſtola ſcripta petie
rãt ut ſuſciꝑet cognitionẽ:ſuſceꝑat:reuerſus diẽ dixerat:& cũ ex hæ
redibus q̄dã q̄ſi reuerentia Eurythmo mitterent accuſationẽ pul-
cherrime dixerat:nec ille Polyclitus eſt:nec ego Nero:ĩdulſerat ta-
men petentibus dilationẽ.cuius t̄pis exacto conſederat.auditurus
ap̄te:hæredũ ĩtrauerũt duo:oĩo poſtulauerũt ut oẽs hæredes agere
cogerent:cũ d̄tuliſſent oẽs:aut ſibi quoq; deſiſtere p̄mitteret:locu
tus eſt Cæſar ſũma grauitate:ſũma moderatõe:cũq; aduocatus Se-
neciõis & Eurythmi dixiſſet ſuſpitiõibus relinq̄ reos niſi audiret:
nõ curo inq̄t an iſti ſuſpiciõibus reliquant:ego reliquor.Deĩde cõ
uerſus ad nos ευιςκσετε q̄d facere debeamus.iſti.n.q̄ri uolũt q̄
ſibi licuerit nõ accuſare:tũ ex cõſulis ſententia iuſſit denũciari hæ
redibus oĩbus ut agerent:aut ſiguli approbarẽt cãs nõ agendi:alioq̄
q̄n ſe uel de calũnia ꝓnunciaturꝰ.Vides quã honeſti q̄ ſeueri dies:
quos iucũdiſſimæ remiſſiõis ſeq̄bãt:adhibebamur quotidie cœna
erat modica:ſi pricipẽ cogitares:ĩterdũ acromata audiebamus:ĩter
dũ iucũdiſſimis ſermõibus quos nox ducebat.ſummo die abeũti
bus nobis quã diligẽs ĩ Cæſare humanitas xenia ſũt miſſa.Sed mi-
hi ut grauitas cognitionũ cõſilii:honor ſuauitas ſimplicitaſq; cõuĩ
ctus:ita locus ipſe ꝑiucũdus fuit.uilla pulcherria cĩgit uiridiſſimis
agris.ĩminet littori:cuius ĩ ſinu fluit cũ maxime portus huius ſini-
ſtrꝰ brachiũ firmiſſimo oꝑe munitũ eſt.dextrꝰ elaboratẽ.ĩ ore por-
tus ĩſula adſurgit:quæ ĩ latũ uento mare obiacens frãgat tutũq; ab
utroq; latere decurſum nauibus præſtet.adſurgit aũt arte uiſenda
ingentia ſaxa latiſſima nauis prouehit.contra hæc alia ſuper alia
deiecta ipſo pondere manent:ac ſenſim quodam uelut aggere con
ſtruũtur eminentia.& apparet ſaxeum dorſum impactoſq; fluctus
in immenſum elidit & tollit.uaſtus illic fragor canumq; circa
mare ſaxis deinde pilæ adiicientur quæ ꝓcedenti tempore enatam
ĩſulam imitent.habebit hic portus ẽt habet nomen auctoris:eritq;

uel maxime ſalutaris.Nam per longiſſimum ſpatium littus impor tuoſum hoc receptaculo utetur.Vale.

C.Plinius Quintiliano ſuo ſalutem dicit.

Vauis & ipſe ſis cōtinētiſſimus:& filiá tuam ita iſtitueris ut decebat filiá tuam Tutili nepté:cū tamen ſit nuptura hone ſtiſſio uiro Nonio Celeri cui rō ciuiliū officiorꝫ neceſſitatem quandá nitoris ipōit:debet ſecundū cōditiões mariti ueſte cōmitatu augeri:q̄bus nō q̄dem dignitas:ornat̄ tamen auget̄.Te porro aío beatiſſimū:modicū facultatibus ſcio.itaq; p̄té oneris tui mihi uidico:& tanq̄ parens alter puellæ noſtræ cōfero q̄nquagíta milia nūmum plus collaturus niſi a uerecundia tua ſola mediocritate munuſculi ipetrari poſſe conſiderem ne recuſares.

C.Plinius Romano ſuo ſalutem dicit.

Ollite cūcta iquit:cœptoſq; auferte labores:ſeu ſcribis ali q̄d ſeu legis tolli auferri iube:& accipe orōné meam ut illa arma diuía num ſupbius potui re uera ut iter meas pulchra.Nam mihi ſatis ē certar̄ mecū.ē hæc ꝑ attia uiriola & dignitate pſōæ & exépli raritate:& iudicii magnitudie iſignis.Nam fœmia iplendide nata nupta prætori uiro exhæredata ab octogéario patre itra.xi.dies quam ille nouercam ei amore captus iduxerat q̄druplici iudicio bōa paterna repetebat:ſedebant iudices centū & octogita.tot.n.q̄tuor cōſiliis cōſcribūt̄.igens utrinq; aduocatorꝫ & numeroſa ſubſellia præſtātiū corōa latiſſimū iudiciū multiplici circulo ábibat:ad hoc ſtipatū tribunal:atq; ét ex ſupiore baſilicæ p̄te q̄ fœminæ q̄ uiri & audiendi q̄d' difficile uiſendi ſtudio iminebant.magna expectatio patrꝫ:magna filiaꝝ:magna ét nouercaꝝ.ſecutus ē uarius euētus:Ná duobus cōſiliis uicimus.totidē uicti ſumus.notabilis ꝑſus & mira eadé i cá iiſdé iudicibus:iiſdē aduocatis eodē tp̄e táta diuerſitas accidat caſu q̄dé nō caſus uideret̄.uicta eſt nouerca ipſa hæres ex p̄te ſexta.uictus ſuberrimus q ex hæredatus a patre ſingulari ipudentia alieni patris bōa uidicabat:nō auſus ſui petere.hæc tibi expoſui primū ut epiſtola ſcires q̄ ex orōne nō poteras. Deide ná detegá artes ut orōné libėtius legeres ſi nō legere tibi ſed itereé iudicio uidereris.q̄ ſit licet magna non deſpero gratiá breuiſſime impetraturam.nam & copia rerum & arguta diuiſione & narratiunculis pluribus & eloquendi uarietate renouatur.ſunt multa, (non auderem niſi tibi dicere) elata:multa pugnantia:multa ſubtilia.interuenit enim acribus illis & erectis frequens neceſſitas

computãdi ac pene calculos tabulãq; poſcendi:ut repẽte ĩ priuati
iudicii formã centũuiralẽ uertat:dedimus uela indignatiõi:dedĩus
iræ:dedimus dolori:& in ãpliſſima cã q̃ſi magno mari pluribus uẽ
tis ſumus uecti.in ſũma ſolẽt qdã ex cõtubernalibus noſtris exiſti-
mare hãc orationẽ iteꝝ dicã ut inter meas υπερ κτησῖ φωντοσ
eſſe.an uere tu facillime iudicabis qui tã memoriter tenes omnes
ut conferre cum hac dum hanc ſolam legis poſſis. Vale.

C.Plinius Maximo ſuo ſalutem.

Ecte feciſti q̃ gladiatoriũ mũus Veronẽſibus noſtris ꝓmi-
ſiſti:a qbus olim amaris:ſuſpiceris:ornaris: Inde ẽt uxorem
cariſſimam tibi & ꝓbatiſſimam habuiſti:cuius memoriæ
aut opus aliquod maxime funebre debeat.præterea tanto conſen
ſu rogabaris:ut negare non conſtans:ſed duꝝ uideretur.Illud quo
que egregie q̃d tam facilis tam liberalis in edendo fuiſti. Nã ꝑ hæc
etiam magnus aĩus oſtendit.uellem africanæ quas coemeras pluri
mas a præfinitum diem occurriſſent:ſed licet ceſſauerit illa tempe
ſtate detenta : tu tamen meruiſti ut acceptum tibi fieret: q̃d quo
minus exhiberes non per te ſtetit. Vale.

C.Plinii Nouocomenſis Epiſtolarum Liber Septimus.

C.Plinius Geminio ſuo ſalutem.

Erret me hæc tua tã ꝑtinax ualitudo & quãq̃ te tẽpa
tiſſimũ noueri:uereor tamẽ ne q̃d illi ẽt in mores tuos
liceat.ꝓinde moneo patiẽter reſiſtas.hoc laudabile hoc
ſalutare admittit hũana natura:q̃d ſuadeo ipſe certe ſic
agere ſãus cũ meis ſoleo.ſpero q̃dẽ ſi forte in aduerſã ualitudinem
ĩcidero nihil me deſideratuꝝ uel pudore uel pœnitẽtia dignũ.ſi ta
men ſupauerit morbus:denuntio ne q̃d mihi det niſi ꝑmittẽtibus
medicis:ſciantq; ſi dederitis ita uidicatuꝝ ut ſolẽt alii quæ negan-
tur:qn ẽt cum ꝑuſtus ardentiſſia febre tãdẽ remiſſus ũctuſq; acci-
perẽ a medico potionem porrexi manũ:utq; me tangeret dixi: ad-
motũq; iam labris poculũ reddidi. poſtea cũ uiceſimo ualitudinis
die balineo ꝑpararer : muſſanteſq; medicos repente uidiſſẽ: cauſã
requiſiui:reſpõderunt poſſe me tuto lauari nõ tamen oĩo ſine alia
ſuſpitiõe:q̃d inquã neceſſe eſt:atq; ita ſpe balinei cui iã uidebar in
ferri placide:leniterq; dimiſſa ad abſtinentiã rurſus nõ ſecus ac mõ
ad balineũ aĩum uultumq; cõpoſui.quæ tibi ſcripſi primum ut te
non ſine exemplo monerem:deinde ut in poſterum ipſe ad eandẽ
temperantiam aſtringerer hac epiſtola quaſi pignore. Vale.

C.Plinius Iuſto ſuo ſalutem dicit.

Véadmodũ cõgruit ut ſimul & affires te aſſiduis occupationibus ĩpediri:& ſcripta nr̃a deſideres:q̃ uix ab ocioſis ĩpetrare aliqđ ꝑituri tꝑis poſſũt:patiar ergo æſtatẽ ĩqetã uobis exercitãcq; trãſcurrere & hyemẽ:demũ cũ credibile erit noctibus ſaltẽ uacare te poſſe quærã qd potiſſimũ ex nugis meis tibi exhibeã. Interĩ abũde ẽ ſi epiſtolæ nõ ſũt moleſtæ: ſũt autem & uel eo breuiores erũt. Vale. C.Plinius Preſenti ſuo ſalutem dicit.

Anta ne ꝑſeuerãtia? tu mõ ĩ lucãia mõ ĩ cãpãia.ipſe.n. ĩqs lucãus:uxor cãpana.iuſta cã lõgioris abſẽtiæ:nõ ꝑpetuæ tãen: qn ergo aliquãdo ĩ urbẽ redis? ubi dignitas honor amicitiæ tã ſupiores q̃ miores.quouſq; uigilabis cũ uoles? dormies q̃diu uoles? quouſq; calcei? nuſq̃ toga feriata? liber totus dies? tꝑs ẽ te reuiſere moleſtias nr̃as uel ob hoc ſolũ ne uoluptates iſtæ ſatietate languefcãt ſaluta pauliſꝑ quo tibi ſit iucũdius ſalutari.terere ĩ hac turba ut te ſolitudo delectet.ſed qd ĩprudẽs:quẽ euocare conor retardo.fortaſſe.n.his ipſis admõeris:ut te magis ac magis ocio ĩuoluas qđ ego nõ abrũpi:ſed intermitti uolo ut.n.ſi tibi cœnã facerẽ dulcibus cibis acres acutoſq; miſcerẽ:ut obtuſus illis & oblitus ſtomachus his excitaret:ita nũc hortor ut iucũdiſſimũ gẽus uitæ nõnullis interdum quaſi acrioribus condias. Vale.

C.Plinius Pontio ſuo ſalutem.

Is legiſſe te hẽdecaſyllabos meos.reqris ẽt queadmodũ cœpim ſcribere hõ ut tibi uideor ſeuerus ut ipſe patior nõ ineptus:nũq̃ a poetice:altius.n.repetã:alienus:q ẽt q̃tuordecĩ natus ãnos græcã tragœdiã ſcripſi.q̃lẽ iqs? neſcio.tragœdia uocabatur. Mox cũ e militia rediẽs ĩ icaria ĩſula uẽtis detinerer: latios elegos ĩ illd ipmu mare:ipſãq; ĩſulã feci.exptus ſũ me aliquãdo heroico:hẽdecaſyllabis nũc primũ quoq; hic natalis hæ cauſæ:legebãt ĩ laurẽtio mihi Aſinii Galli libri de cõparatiõe pr̃is & Cicerõis:incidit epigrãma Cicerõis ĩ Tironẽ ſuũ.deĩde cũ meridie(erat.n.æſtas) dormiturus me recepiſſẽ:ne obrepet ſõnus:cœpi reputare maxĩos oratores hoc ſtudii gẽus & ĩ oblectatiõibus hũiſſe:& in laude poſuiſſe.Intendi aĩum:cõtraq; opinionẽ meã poſt lõgam deſuetudinẽ perquam exiguo temporis momento id ipſum quod me ad ſcribẽdum ſollicitauerat his uerſibus exaraui.

Cum libros Galli legerem:quibus ipſe parenti
Auſus de Cicerone daret palmamq; decuſq;

Laſciuum inuenit uerſum Ciceronis:& illo
Spectandum ingenio quo ſeria condidit:&:quo
Humanis ſalibus multo uarioq; lepore.
Magnorum oſtendit mentis gaudere uirorum.
Nam queritur q̄ fraude mala fruſtratus amantem
Paucula cœnato ſibi debita ſauia tiro
Tempore nocturno ſubtraxerit:his ego lectis
Cur poſt hæc inquam noſtros celamus amores?
Nullumq; in medium timida damus atq; fatemur
Tironiſq; dolos tironis noſſe fugaces
Blanditias & furta nouas addentia flammas.

Tráſi ad elegos hos quoq; ut mius celeriter explicui:addidi alteros facilitate corruptus.deide i urbé reuerſus ſodalib9 legi.ꝓbauerũt i de plura metra ſi qd ocii maxie ſi i itiere tétaui: poſtréo placuit ex éplo multoꝝ.unũ ſeꝑatí hédecaſyllaboꝝ uolumen abſoluere nec pœnitet.legit:deſcribit:cãtat:ét & a græcis quoq; quos latíe huius libelli amor docuit:nũc cithara nũc lyra pſonat.Sed qd ego tá glo rioſe quáq̄ furere poetis cõceſſũ é:& tamé nõ d' meo: ſed de alioꝝ iudicio loquor.q ſiue iudicant ſiue errãt:me delectant.unũ precor ut poſteri quoq; aut errent ſimiliter aut iudicent.Vale.

C.Plinius Calphurnio ſuo ſalutem.

Ncredibile é q̃to deſiderio tui tenear.In cá amor primũ:de íde qd nõ cõſueuius abeé:íde é qd magná noctiũ pté í ima gie tua uigilé.Exigo íde qd íterdiu qbus horis te uiſere ſolebã ad diætá tuá ipi me ueriſſie dr pedes ducũt.qd déiq; æger uictus ac ſi milis excluſo a uacuo limie recedo. Vnũ tpus his tormétis caret: quo í foro & amicoꝝ litibus cõteror.æſtía tu q̃ uita mea ſit: cui re qes í labore:í miſeria curiſq; ſolatium.Vale.

C.Plinius Macrino ſuo ſalutem.

Ara & notabilis res Vareno cõtigit:ſit licet adhuc dubia:bi thynni accuſationé eius ut temere íchoatá omiſiſſe narrá tur.Dico adeſt ꝓuitiæ legatus:attulit decretum cõcilii ad Cæſaré: attulit ad multos prícipes uiros:attulit ét ad nos Vareni aduocatos:pſtat tamé idé ille magnus:qn ét Nigrinũ optimũ uiꝝ ptinaciſſie exercet.p hũc a coſulibus poſtulabat: ut Varenus exhi bere rões cogeret:aſſiſtebá Varéo iá tãtũ ut amicus: & tacere de creuerá. Nihil enim tam contrarium quam ſi aduocatus a ſenatu datus defenderem:& reum cui opus eſſet ne reus uideretur. Cum tamé finita poſtulatióe Nigrini cõſules ad me oculos rettuliſſent:

ſcietis ĩquã cõſtare nobis ſilentii noſtri rõnẽ:cũ ueros legatos ꝓuĩtiæ audieritis cõtra Nigrinũ :ad quem miſſi ſunt ego ad me quoq; habeo decretũ ꝓuĩtiæ.Rurſus ille põt tibi liquere ad hoc ego:ſi tibi ex diuerſo libet põt:& mihi qđ eſt melius cã liqueret.legatus Polianus cãs abolitæ accuſatiõis expoſuit.poſtulauitq; ne cognitione Cæſaris ꝑiudiciũ fieret:reſpõdit magnus.Iterũq; Polianus ipſe raro & breuiter ĩterlocutus multũ ĩtra ſiletiũ tenus. Accepi enĩ nõ minus interdũ oratoriũ eſſe & tacere q̃ dicere:atq; adeo repeto me qbuſdã capitis reis uel magis ſilentio quã orõne accuratiſſima ꝓfuiſſe.mater amiſſo filio:(qd enĩ ꝓhibet quãq̃ alia rõ ſcribũdæ epiſtolæ fuerit de ſtudiis diſputare?)Libertos eius eoſdẽq; cohæredes ſuos falſi & ueneficii reos detulerat ad prĩcipẽ iudicẽq; ĩpetrauerat Iuliũ Seruianũ.Defenderam reos ĩgenti qdẽ cœtu:erat enĩ cauſa notiſſima.præterea utrinq; ĩgenia clariſſima:finẽ cognitioni quæſtio ĩpoſuit:quæ ſecũdũ reos dedit:poſtea mater adiit prĩcipẽ: affirmauit ſe nouas ꝓbationes ĩueniſſe.præceptũ eſt ſuburano ut uacaret finitam cauſam retractandi ſi qd noui afferret: aderat matri Iulius Africanus nepos Iulii oratoris: quo audito Paſſienus Criſpus dixit bene mehercle bene:ſed qdẽ tam bene huius nepos iuuenis ĩgenioſus:ſed nõ paꝝ callidus:cũ multa dixiſſet aſſignatũq; tẽpus impleſſet:rogo inqt Suburano ꝑmittas mihi unũ uerſum adiicere:tũ ego cũ omnes me ut diu reſpõſurũ ĩtuerẽť reſpõdiſſem:inquam ſi unũ illũ uerſum Africanus adieciſſet:in quo nõ dubito oĩa noua fuiſſe nõ facile me repeto tantũ iam aſſenſum agẽdo.ſimiliter nũc & probatũ & exceptũ eſt qđ ꝓ Vareno hactenus nõ tacui.Cõſules ut Polianus poſtulabat omnia ĩtegra principi ſeruarenť: cuius cognitionem ſuſpenſus expectet.Nam dies ille nobis pro Vareno aut ſecuritatem & ociũ dabit:aut intermiſſum laborem renouata ſolicitudine iniunget.Vale.

C.Plinius Saturnino ſuo ſalutem.

T ꝓxĩe Priſco noſtro & rurſus quia ita iuſſiſti gratias egi libentiſſime qdem:ẽ enĩ piucũdum ꝙ uiri optimi uiriq; amiciſſimi adeo cohæſiſtis:ut ĩuitem uos obligari putetis : Nã ille quoq; præcipuã ſe uoluptatem ex amicicia tua capere ꝓfiteť: certatq; tecum hõeſtiſſimo certamine mutuæ charitatis:quam ipſum tempus augebit.te negociis diſtineri ob hoc moleſte fero:qđ deſeruire ſtudiis nõ potes:ſi tamẽ alterã litẽ ꝑ iudicem alterã ut ipſa finieris ĩcipies primũ iſtic ocio frui:deĩde ſatiatus ad nos reuerti.

C.Plinius Priſco ſuo ſalutem.

Xprimere nõ poſſum q̃ iucundũ ſit mihi qd̃ Saturnius nõſter ſummas tibi apud me gratias aliis ſuper alias epiſtolis agit. perge ut cœpiſti:uirumq; optimũ q̃ familiariſſime dilige:magnam uoluptatem ex amicitia eius percepturus:nec ad breue tempus:nam cũ oĩbus uirtutibus abundat: tum hac præcipue quod habet maximam in amore conſtantiam. Vale.

C.Plinius Thuſco ſuo ſalutem.

Væris queadmodũ in ſeceſſu quo iã diu fueris putẽ te ſtudere oportere:utile mihi primũ & multis ꝑcipue erit uel ex græco ĩ latinũ:uel ex latio uertere in græcũ:quo genere exercitatiõis ꝓprietas ſplẽdorq; uerboꝶ:copia figuraꝶ:uis explicãdi:ꝑterea imitatiõe optimoꝶ ſimilia ĩueniendi facultas parat̃ ſiul quæ legentẽ fefelliſſent:trãſferentẽ fugere nõ poſſũt: ĩtelligenti ex hoc & iudiciũ acquirit̃:nihil obſuerit:quæ legeris hactenus: ut rẽ argumentũq; teneas q̃ſi æmulũ ſcribere:lectiſq; conferre:ac ſedulo penſitare qd: tu quid ille cõmodius:magna gratulatio nõnulla: tũ magnus pudor ſi cũcta ille melius:licebit ĩterdũ & notiſſima eligere:& certare cũ electis.audax hæc nõ tamẽ ĩ ꝓba:quia ſecreta cõtentio:q̃q̃ multos uidemus eiuſmodi certamia ſibi cũ multa laude ſũpſiſſe quouſq; ſubſeq ſatis hẽbãt:dũ nõ deſꝑãt ãteceſſiſſe:poteris & quæ dixeris poſt obliuionẽ retractare:multa retinere:multa trãſire.alia ĩterſcribere:alia reſcribere: laborioſũ iſtud & tedio plenũ: ſed difficultate ipſa fructuoſũ recaleſcere ex ĩtegro:& reſumere impetũ fractũ omiſſumq;:poſtremo noua uelut mẽbra pacto corꝑi ĩtexere:nec tamẽ priora turbare:Scio nũc tibi eſſe ꝑcipuũ ſtudium orãdi:ſed nõ iõ ſemꝑ pugnacẽ hunc & q̃ſi belloꝶ ſtilũ ſuaſerĩ.ut.n. terræ uariis mutatiſq; ſeminibus:ita ĩgenia nr̃a nũc hac nunc illac meditatiõe recolũt̃:uolo ĩterdũ aliquẽ ex hiſtoria locũ apprehendas:uolo epiſtolã diligentius ſcribas:nã ſæpe ĩ oratiõe quoq; nõ hiſtorica mõ:ſed ꝓpe poetica deſcriptiõe neceſſitas ĩcidit: & preſſus ſermo puruſq; ex epiſtolis petit̃:fas eſt & carmĩe remitti:non dico cõtinuo & lõgo.Id.n.ꝑfici niſi ĩ ocio nõ põt:ſed hoc arguto & breui:qui apte quãtaſlibet occupatiões curaſq; diſtrĩgit:luſus uocant̃: ſed hi luſus nõ mĩorẽ ĩterdum gloriã q̃ ſeria cõſequunt̃: atq; adeo (cur.n.te aduerſus nõ uerſibus adhorter)ut laus eſt ceræ mollis cedẽſq; ſequet̃: ſi doctos digitos:iuſſaq; fiat opus. & nunc informet Martẽ caſtã ue Mineruam:nunc Venerã effingat:nunc Veneris pu

erunt:utq; ſacri fontes nõ ſola incendia ſiſtunt:ſæpe etiã flores uer
naq; prata lauant:Sic hominum ingeniũ flecti duciq; p artes Non
rigidas docta mobilitate decet. Itaq; ſummi oratores ſummi etiã
uiri ſic ſe aut exercebant aut delectabãt.Immo delectabant exerce-
bãtq;:Nã mi℞ eſt ut his opuſculis aíus intendaẽ remittaẽ:recipiũt
enim amores:odia:iras:miſericordiã:urbanitatẽ:oĩa deniq; quæ ad
uitam:atq; etiam in foro cauſiſq; uerſanẽ. Ineſt his quoq; eiſdem
alia carminibus utilitas q̃ metri neceſſitate deuincti ſoluta oratio
ne lætamur:& quod facilius eſſe cõparatio oſtendit.libentius ſcri-
bimus.hés plura etiã fortaſſe q̃ reqrebas:unum tamẽ omiſi: nõ.n.
dixi quæ legenda arbitrarer:quanq̃ dixi cũ dicerem quæ ſcribẽda:
tu memineris:ſui cuiuſq; generis auctores diligenter eligere. aiunt
enim multũ legendum eſſe:non multa.qui ſint hi:adeo notũ ꝓuo
catumq; eſt:ut demõſtratione nõ egeat:& alioquin tam immodice
epiſtola mea tendit:ut dum tibi quemadmodũ ſtudere debeas ſua-
deo:ſtudendi tempus abſtulerim: quin ergo pugillares reſumis : &
aliquid ex his uel iſtud ipſum quod cœperas ſcribis?

C.Plinius Macrino ſuo ſalutem.

Via ipſe cum prima cognoui iungere extrema quaſi auul-
ſa cupio:te quoq; exiſtimo uelle de Vareno & bithynis reli
qua cognoſcere:acta cauſa hinc apolieno:inde magno fini
tis actionibus:ea ætas neutra inquis ꝓ iiſdem hora quæreret: erit
mihi curæ explorare ꝓuintiæ uoluntatem:multũ interim Varenus
tulit:& enim quã dubium eſt:an merito accuſeẽ quia nomino: ac-
cuſetur incertũ eſt ſupereſt ne rurſus ꝓuintiæ quod damnaſſe dici
tur:placeat:agatq; pœnitentiam pœnitentiæ ſuæ. Vale.

C.Plinius Fabato ſuo ſalutem.

Iraris qđ Hermes libertus meus hæreditarios agros: quos
ego iuſſerã ꝓſcribi nõ expectata auctiõe ꝓ meo qncũce ex
ſeptigẽtis milibus Coreliæ addixerit: adiicis poſſe eos nõ-
gẽtis milibus uenire:ac tãto magis quæris:an qđ geſſit ratũ ſeruẽ.
ego uero ſeruo:qbus ex cauſis accipe:cupio.n.& tibi ꝓbatũ:& co-
hæredibus meis.excuſatũ eſſe:qđ me ab illis maiore officio ſe cer-
no.Coreliã cũ ſũma reuerẽtia diligo:primũ ut ſororẽ Corelii Ruf
fi:cuius mihi memoria ſacroſãcta eſt:deĩde ut matri meæ familia-
riſſimã.ſunt mihi & cum marito eius Fuſco milite optimo uiro
uetera iura fuerunt & cum filio maxima : adeo quidem ut præ-
tore me ludis meis præſederit: hæc cum proxime iſtic fui: indica-
uit mihi cupere ſe aliquid circa larium noſtrũ poſſidere: ego illi ex

p̄diis meis quot uellet: & quãti uellet obtuli exceptis paternis maternisq;:his enim cedere ne Coreliæ quidem poſſum. Igiť cum obueniſſet mihi hæreditas:ĩ qua prædia iſta:ſcripſi ei uenalia futura. has epiſtolas Hermes: exigentiq; ut ſtatim portionem meam ſibi addiceret paruit:uides q̃ ratum habere debeam qđ libertus meus meis moribus geſſit:ſupereſt ut cohæredes æquo aĩo ferant ſepatĩ me uẽdidiſſe quod mihi licuit omĩo uendere. nec uero coguntur imitari meum exemplũ:non enĩ ĩ illis eadẽ cũ Corelia iura:poſſunt ergo intueri utilitatẽ ſuam pro qua mihi fuit amicitia. Vale.

C.Plinius Minutio ſuo ſalutem.

Ibellũ formatũ a me ſicut egeras:quo amicus tuus ĩmo noſter:qđ.n.non cõe nobis:ſi res poſceret utereť : miſi tibi iõ tardius:ne tẽpus emendandi neſcio utiq; diſperdendi haberes : habebis tamen an emendandi neſcio utiq; diſperdendi: υλῦε ισ γἀρ οἱ αυζηολοι optĩa quæq; detrahitis qđ ſi feceris bõi cõſulã.poſtea.n.illis ex aliqua occaſione ut meis utar & beneficio faſtidii tui ipſe laudabor:ut in eo quoq; adnotatũ inuenies:& ſupraſcriptum aliter explicitum:nam cum ſuſpicarer futuꝝ ut tibi tumidius uideretur:quoniam eſt ſonantius & elatius:non alienum exiſtimaui ne te torqueres:addere ſtatim preſſius qddã & exilius uel potius humilius & peius:uos tamen iudicio rectius:cur enim non uſquequaq; tenuitatem ueſtram inſequar:exagitem:hæc ut ĩter iſtas occupationes aliquid aliquando rideres. Illud ſerio uideo ut mihi uiaticũ reddas:qđ ĩpendit operã curſore dimiſſo: ne tu cum hoc legeris nõ partes libelli:ſed totum libellum improbabis:negabiſque ullius pretii eſſe cuius pretium repoſceris. Vale.

C.Plinius Feroci ſuo ſalutem.

Adẽ epiſtola & nõ ſtudere & ſtudere ſignificat:enigmata loquor:ita plãe dõec diſtictius qđ ſẽtio enũtiẽ:negat.n. te ſtudere:ſed eſt tã polita:quæ niſi a ſtudẽte nõ põt ſcribi:aut es tu ſup omnĩs beatus ſi talia per deſidiam & ocium perficis. Vale.

C.Plinius Coreliæ ſuæ ſalutem.

V qdem honeſtiſſime quod tã ĩpenſe & rogas & exigis ut accipi iubeã a te pretiũ agroꝝ nõ ex ſeptigẽtis milibus quãti illos liberto meo ſed ex nõgentĩs quãti a publicãis ptẽ uiceſimã emiſti:ĩuicẽ ego & rogo & exigo:ut nõ ſolũ qd te: ueꝝ ẽt quid me deceat aſpicias:patiariſq; me in hoc uno tibi eodem aĩo repugnare:quo in omnibus obſequi ſoleo. Vale.

C.Plinius Saturnino ſuo ſalutem.

Equiris qđ agam:quæ noſti:diſtringor officio:amicis deſer
uio.ſtudeo īterdū qđ nō īterdum:ſed ſolum ſemp̄q; facere
nō audeo dicere rectius certe beatius erat te oīa alia q̄ quæ
uelis agere moleſte ferre:niſi ea quæ agis eſſent honeſtiſſima:nā &
reipublicæ ſuæ negotiis:& diſceptare inter amicos laude digniſſi-
mū ē:Priſci noſtri cōtuberniū iucundū mihi futuꝝ ſciebam:noue
ram ſimplicitatem eius:noueram comitatem:eundem eſſe quo mi
nus noram gratiſſimum:experior:quom iucunde officiorum no-
ſtrorum meminiſſe eum ſcribas. Vale.

C.Plinius Fabato ſuo ſalutem.

Aleſtriū Tyronē familiariſſimū diligo:& priuatis mihi &
publicis neceſſitudinibus īplicitum.ſimul militauimus:ſi-
mul quæſtores Cæſaris fuimus:ille me ī tribunatu libero-
rū iure præceſſit:ego illū ī p̄tura ſum cōſecutus:cū mihi Cæſar an
nū remiſiſſet:ego ī uillas eius ſæpe ſeceſſi:ille ī domo mea ſæpe cō
ualuit:hic nunc ꝓconſule prouinciā bethycā p̄ ticinum eſt petitu-
rus:ſpero imo cōfido facile me īpetratuꝝ ex itinere đflectat ad te:
ſi uoles uindicta liberare:quos ꝓxime īter amicos manumiſiſti:ni-
hil ē quođ uerearis ne ſit hoc illi moleſtū:cui orbē terraꝝ circūire:
nō erit lōgū mea cā:ꝓinde nimis iſtā uerecūdiā pone:teq; qđ uelis
cōſule:illi tam iucundū q̄ mihi quod tu iubes.

C.Plinius Celeri ſuo ſalutem.

Va cuiq; ratio recitādi:mihi quod ſæpe iā dixi ut ſi qđ me
fugit:ut certe fugit:admonear quo magis miror qđ ſcribis
fuiſſe quoſdā qui rep̄henderēt:ꝙ orationes omnino recita
rē:niſi uero has ſolas nō putant emendādas:a q̄bus libenter req̄ſie
ris cur cōcedāt:ſi cōcedūt tamē hiſtoriam debere recitari:quæ nō
oſtētatiōis ſed fidei ueritatiq; cōponiť.cur tragœdiā quæ nō audi-
toriū ſed ſcænā & actionē:& cur lyrica quæ nō lectorē:ſed quorū
& lyrā poſcūt:at hoꝝ recitatio uſu iā recepta ē:non ergo culpādus
eſt ille q̄ cœperit:q̄q̄ orationes quoq; & noſtri q̄dem & græci lecti
tauerūt:ſupuacuū tamē eſt recitare quæ dixeris:eſt ſi eadē omnia:
ſi iiſdē oībus ſi ſtatim recites:ſi uero multa īſeras:multa cōmutes:
ſi quoſdam alios quoſdā eoſdē:ſed poſt tēpus aſſumas:cur minus
ꝓbabilis ſit cauſa recitandi quæ dixeris q̄ edendi:Sed difficile ē ut
oratio dum recitať ſatiſfaciat:nam hoc ad laborem recitantis p̄ti
net:non ad rationē non recitādi.nec uero ego dum recito laudari:

ſed dũ legor cupio.Itaq; nullũ emẽdãdi genus omitto:ac primum
quæ ſcripſi mecũ ipſe ꝑtracto:deĩde duobus aut tribus lego : mox
aliis trado ãnotanda:notaſq; eoꝝ ſi dubito cũ uno rurſus aut cum
altero penſito:nouiſſime pluribus recito:ac ſi qd mihi credis acer-
rime emendo:nã tãto diligẽtius quãto ſollicitius ĩtẽdo aurẽ :optĩe
reuerẽtia:pudor:metus iudicant:idq; adeo ſic habe:nõne ſi locutu
rus eſſes cũ aliquo quãlibet docto uno:tamẽ minus cõmoueris q̃
cũ multis uel ĩdoctis:& cũ ſurgis ad agẽdũ: tunc maxime tibi ipſe
diffidis:tunc cõmutata nõ plurima ſed oĩa cupis:utiq; ſi latior ſcæ
na,& corona diffuſior:nam illos quoq; ſordidos pullatoſq; reuere-
mur:nõne ſi prima quæq; ĩprobari putes:debilitaris & cõcidis?opi
nor:qa ĩ numero ipſo ẽ quoddã magnũ collatũq; cõſilium:qbuſq;
ſingulis iudicii paꝝ:oĩbus plurimum.Itaq; Põponius Secũdus ſcri
ptor tragœdiaꝝ ſi qd forte familiarior amicus tolleret dũ ipſe reti
nendũ arbitraret:dicere ſolebat:ad populũ ꝓuoco:atq; ita ex popu
li uel ſilentio uel aſſenſu aut ſuã:aut amici ſentẽtiã ſequebat: tãtũ
ille populo dabat.recte an ſecus nihil ad me: ego.n.nõ populũ ad-
uocare:ſed certos electoſq; ſoleo:quos ĩtuear:qbus credã:quos de-
niq; etiã quã ſingulos obſeruẽ:& tanq̃ non ſingulos timeã. Nã qd
M.Cicero de ſtilo ego de metu ſentio:timor ẽ emẽdator aſprimus:
hoc ipm qd nos recitaturos cogitamus emẽdo:qd auditoriũ ĩgre
dimur emendat:qd pallemus horreſcimus:circũſpicimus:emẽdat:
ꝓide nõ pœnitet me cõſuetudinis meæ:quã utiliſſimam experior:
ideoq; nõ deterreor ſermõculis iſtoꝝ:ut ultro te rogem monſtres
aliqd qd his addã:nihil.n.curæ meæ ſatis ẽ:cogito q̃ ſit magnũ da
re aliqd ĩ manus hoĩum:nec ꝑſuadere mihi poſſum nõ & cũ mul-
tis & ſæpe tractandum quod placere & ſemp & oĩbus cupias. Vale.

C.Plinius Caninio ſuo ſalutem dicit.

Eliberas mecũ quẽadmodũ pecunia quã municipibus no-
ſtris ĩepulum obtuliſti poſt quoq; ſalua ſit:hõeſta cõſulta-
tio:nõ expedita ſẽtẽtia:numeres reipublicæ ſũmã: uerẽdũ
eſt ne dilabat ad ſacros:ut publice negligenter eqdem: nihil cõmo
dius ĩuenio:q̃ quod ipſe feci.nã quĩgentis milibus nũmum:quæ in
alimenta ĩgenuoꝝ ꝓmiſerã:agꝝ ex meis lõge pluris actori publico
mãcipaui:eundẽ uectigali ĩpoſito recepi tricena milia annua datu-
rus:ꝑ hoc eni & reipublicæ ſors ĩ tuto:nec reditus incertus:& ager
ipſe ꝓpter id:q; uectigal large ſupercurrit ſemp dominũ a quo exer
ceat ĩueniet:nec ignoro me plus aliquãto quã donaſſe uideor ero-

gauiſſe:cũ pulcherrimi agri ꝑtium neceſſitas uectigalis infregerit: ſed oportet priuatis utilitatibus publicas mortalibus æternas ante ferre: multaq; diligẽtius numeri ſuo cõſulere q̃ facultatibus. Vale.

C.Plinius Priſco ſuo ſalutem.

Ngit me Fãniæ ualitudo:quam cõtraxit dudum: aſſidet Iuniæ uirgini ſponte primũ:eſt.n.affinis:deinde ẽt ex auctoritate põtificũ:nã uirgines cum ui morbi atrio Veſtæ cogũť excedere:matronaꝝ curæ cuſtodiæq; mandanť:quo munere Fannia dũ ſedulo fungiť:hoc diſcrimine ĩplicita ẽ:iſidens febris:tuſſis: orexis:ſũma macies:ſũma defectio:animus tantũ & ſpiritus uiget: Heluidio marito:Thraſea patre digniſſimus:Reliq̃ labũť: meq; nõ metu tãtum:ueꝝ ẽt dolore cõficiunt:doleo.n.fœminã maximam eripi oculis ciuitatis:neſcio an aliq̃d ſimile uiſurus.Quæ caſtitas illius?Quæ ſanctitas?Quanta grauitas?Quanta cõſtantia:bis maritũ ſecuta ĩ exiliũ ẽ:tertio ipſa ꝓpter maritũ relegata:Nam cum Senectio reus eẽt:qđ de uita Heluidii libros cõpoſuiſſet : rogatumq; ſe a Fãnia ĩ defenſione dixiſſet: quærẽte minaciter Metio Caro an rogaſſet:reſpõdit rogaui:an cõmentarios ſcripturo đdiſſet:dedi.an ſciente matre:neſciente.poſtremo nullã uocẽ cedentẽ ꝑiculo emiſit:qn etiã illos ipſos libros q̃q̃ ex neceſſitate & metu tẽpoꝝ abolitos ſenatuſcõſulto publicatis bonis ſeruauit:habuit: tulitq; ĩ exilium exilii cãm:eadẽ q̃ iucunda:q̃ comis:q̃ deniq; quod paucis datũ eſt nõ minus amabilis q̃ ueneranda erat:ne quam poſtea uxoribus noſtris oſtentare poſſimus:erit a qua uiri quoq; fortitudinis exempla ſumamus:quã ſic cernentes audiẽteſq; miremur:ut illas quæ leguntť: ac mihi domus ipſa nutare. conuulſaq; ſedibus ſuis ruitura ſupra uideť:liceat adhuc poſteros habeat:quãtis.n.uirtutibus quãtiſq; factis aſſequenť:ut hæc nõ nouiſſima occiderit:me q̃dẽ illud ẽt affligit:& torquet qđ matrẽ eius illam:nihil poſſũ illuſtrius dicere:tantæ fœmiæ matrẽ rurſus uideor amittere:q̃ hæc ut reddit: ac refert nobis:ſic auferat ſecũ:meq; & nouo pariter & reſciſſo uulnere afficiet.Vtranq; colui:utranq; dilexi:utram magis neſcio:nec diſcerni uolebant:habuerũt officia mea ĩ ſecundis:habuerunt in aduerſis: ego ſolatium relegatarum:ego ultor reuerſaꝝ:nõ feci tamẽ paria: atq; eo magis hanc cupio ſeruari:ut mihi ſoluendi tempora ſuperſint: in his eram curis cum ſcriberem ad te:quæ ſi deus aliq̃s in gaudium uerterit:de metu non querar.

C.Plinius Tacito ſuo ſalutem.

Ibꝝ tuū legi & q̃diligētiſſime potui ānotaui:q̃ cōmutanda
quæ eximēda arbitrarer: nā & ego ueꝝ dicere aſſueui:& tu
libēter audire:neq; enī ulli patientius rep̄hendunt̃ q̄ q ma-
xime laudari merent̃:nūc a te libꝝ meum cū annotationibus tuis
expecto.O iucūdas:o pulchras uices:q̄ me delectat.qđ ſi q̄ poſteris
cura noſtri uſquequaq; narrabit̃:qua cōcordia: ſīplicitate:fide ui-
xerimus:erit raꝝ īſigne duos hoīes ætate ꝑpemodum æq̄li non-
nullius ī litteris nominis: cogor.n.de te quoq; parcius dicere:qa de
me ſimul dico:alteꝝ alterius ſtudia fouiſſe: Eqdem adoleſcētulus
cum iā tua fama gloriaq; floreret:te ſequi:tibi lōgo ſed ꝓximus ī-
teruallo & eſſe & haberi cōcupiſcebā:& erant multa clariſſima īge-
nia:ſed tu mihi (ita ſimilitudo naturæ ferebat) maxime imitabilis:
maxime imitādus uidebaris: quo magis gaudeo:quod ſi qs đ ſtudi
is ſermo una nominamur:qđ de te loquentibus ſtatī occurrit:nec
deſunt q utriq; noſtꝝ præferant̃.Sed non nihil ītereſt mea quo lo
co iungimur:nam ī hoc primus qa tu ꝓximus:quin etiā in teſtamē
tis debes annotaſſe:niſi qs forte alterutri noſtꝝ amiciſſimus: quæ
oīa huc ſpectāt:ut īuicē ardentius diligamus cū tot uīculis nos ſtu
dia mores fama ſup̄ma deniq; hoīum iudicia conſtringant.Vale.

C.Plinius Cornuto ſuo ſalutem.

Areo collega cariſſime & īfirmitati oculoꝝ ut iubes cōſu-
lo:nam & huc tecto uehiculo undiq; incluſus quaſi in cu-
biculo perueni:& hic non ſtilo modo uerum etiam lectio-
nibus difficulter ſed abſtineo:ſoliſq; auribus ſtudeo: cubicula ob-
ductis uelis opaca nec tamen obſcura facio:cryptoporticus quæq;
adopertis inferioribus feneſtris tantum umbræ q̄tum luminis ha-
bet:ſic paulatim lucem ferre condiſco:balneū adſumo:quia ꝓdeſt:
uinum non nocet parciſſime tamen:ita aſſueui:& nunc cuſtos ad-
hæſi:gallinā ut a te miſſam libenter accepi:quam ſatis acribus ocu
lis quamq̄ adhuc lippus pinguiſſimam uidi.

C.Plinius Falconi ſuo ſalutem.

Inus miraberis me tā īſtanter petiſſe ut ī amicū meū cōfer-
res tribunatū:quom ſcieris qs ille q̄liſq;:poſſū aūt iā tibi &
nomen indicare & deſcribere:ipſum poſtq̄ polliceris. Eſt
Cornelius Minitianus ornamētum regiōis meæ:ſeu dignitate : ſeu
moribus natus ſplendide:abūdat facultatibus:amat ſtudia ut ſolēt
paupes.idē r̄ctiſſius iudex:fortiſſimus aduocatus:fideliſſimus ami
cus: accepiſſe te beneficiū credes:cū ꝓpius īſpexeris: hoīem oībus

honoribus titulis(nihil uolo elatius de modeſtiſſimo uiro dicere)
parem. C.Plinius Fabato ſuo ſalutem.

Audeo qdé eſſe te tá forté:ut Mediolani occurrere Tironi
poſſis.Sed ut pſeueres eé tá fortis rogo:ne tibi cõtra rõnem
ætatis tantú laboris iniungas: qnímo denúcio ut illú & do
mi & ítra domú:atq; ítra cubiculi limen expectes:eteni cú a me ut
frater diligaŕ:nõ debet ab eo qué ego parentis loco obſeruo: exige
re officium quod parenti ſuo remiſiſſet. Vale.

C.Plinius Geminio ſuo ſalutem.

Vmidia Quadratilla paulo minus octogeſimo ætatis áno
deceſſit uſq; ad nouiſſimá ualitudiné uiridis:atq; etiá ultra
matronalé modú cõpacto corpe & robuſto: deceſſit hone/
ſtiſſimo teſtaméto:reliqt hæredes ex beſſe nepoté:ex tertia pte ne
pté:nepté paꝝ noui:nepoté familiariſſime diligo:adoleſcété ſigula
ré:nec iis tantú quos ſanguine attingit íter ,ppinquos amandus: ac
primú cõſpicuus forma : oís ſermões malignoꝝ & puer & iuuenis
euaſit:ítra qrtú & uiceſimum annú maritus:& ſi deus ánuiſſet:pa/
ter:uixit í cõtubernio auiæ delicate ſeueriſſime & tamé obſequétiſ
ſime.habebat illa pátomimos:fouebatq; effuſius q prícipi fœmíæ
cõueniret.hos Quadratus nõ í theatro nõ domo ſpectabat:nec il/
la exigebat:audiui ipſá cú mihi cõmédaret nepotis ſui ſtudia ſolere
ſe ut fœmía í ocio illo ſexus laxare animú luſu calculoꝝ:ſolere ſpe
ctare pátomimos ſuos:ſed cú factura eſſet alterutꝝ ſemp ſe nepoti
ſuo pcepiſſe abiret:ſtuderetq;:qď mihi nõ amore eius magis facere
q reuerétia uidebaŕ:miraberis:& ego miratus ſú:,pximis ſacerdota
libus ludis,pductis í cõmiſſiõe pátomimis cú ſimul theatro ego &
Quadratus egrederemur:ait mihi:ſcis me hodie primú uidiſſe ſal/
tátẽ auiæ meæ libertú.hoc nepos:hercule alieniſſimi hoíes í hono
re Quadratillæ:pudet me dixiſſe honoré p adulatõis officiú:í thea
trú curſitabát:exultabát:mirabanŕ:ac deíde ſigulos geſtus domíæ
cú cáticis reddebát : q núc exiguiſſima legata theatralis opæ corol
lariú accipiét ab hærede:q nõ ſuſpiciebat hæc : qa ſoles ſi qd ícidit
noui nõ inuitus audire:deínde quia iucundú eſt í hoc qď ceperim
gaudiú ſcribendo retractare.gaudeo.n.pietate defúctæ: honore op
timi iuuenis:lætor ét q domus aliquádo.C.Caſſii huius q caſſianæ
ſcholæ príceps & parés:ſeruiet domino nõ minori:ípleuit.n. illam
Quadratus meus:& decedit:rurſuſq; & priſtiná dignitaté celebrita
té gloriá reddet cú tátus orator íde ,pcedet qtus iuris ille cõſultus.

C.Plinius Ruffo ſuo ſalutem.

Quantũ eruditorũ:aut modeſtia ipſorũ:aut qes opit:ac ſub trahit famæ:at nos eos tantũ dicturi aliqd aut lecturi time mus: q ſtudia ſua ꝓferũt:cũ illi q tacẽt hoc ãplius præſtẽt: qđ maximũ opus ſilẽtio reuereẽt:exptus ſcribo qđ ſcribo.Terẽtius iunior equeſtribus militiis atq; etiã ꝓcuratiõe Narbonẽſis ꝓuintiæ ĩtegerrime functus recepit ſe ĩ agros ſuos:paratiſq; honoribus trã quilliſſimũ ociũ prætulit:hunc ego ĩuitatus hoſpitio ut bonũ pa trẽfamiliæ:ut diligentẽ agricolã ĩtuebar:de his locuturus in qbus illũ uerſari putabã & cœperã:cũ ille me doctiſſimo ſermõe reuoca uit ad ſtudia:q̃ terſa oĩa:q̃ latina:q̃ græca? Nam tãtũ utraq; lingua ualet:ut ea magis uideaẽ excellere quã maxime loqẽ: quantũ ille le git:quãtũ tenet:Athenis uiuere hoĩem nõ ĩ uilla putes.Quid mul ta:auxit ſollicitudinẽ meã:effecitq; ut illis quos doctiſſimos noui nõ minus hos ſeductos & q̃ſi ruſticos uerear: idẽ ſuadeo tibi: ſunt eni ut ĩ caſtris:ſic ẽt ĩ litteris noſtris plures cultu pagano: quos cin ctos & armatos & qdẽ ardẽtiſſimo ĩgenio diligẽtius ſcrutatus inue nies. Vale.

C.Plinius Maximo ſuo ſalutem.

Vper me cuiuſdã amici lãgor admonuit optumos eſſe nos dũ ĩfirmi ſimus.quẽ.n.ĩfirmũ aut auaritia : aut libido ſolli citat:nõ amoribus ſeruit:nõ appetit honores:opes negligit: & q̃tulũcũq; ut relicturus ſatis hẽt:tũc deos tũc hoĩem eẽ ſe memi nit:ĩuidet nemini:neminẽ miraẽ.neminem deſpicit: ac ne ſermoni bus qdẽ malignis aut attendit: aut aliẽ.balinea imaginaẽ & fontis. hæc ſũma curarũ:ſũma uotorũ:mollẽq; ĩ poſterũ & pinguẽ ſi cõtin gat euadere:hoc ẽ ĩnoxiã beatãq; deſtinat uitã.poſſũ ergo qđ pluri mis uerbis:plurimis ẽt uoluminibus philoſophi docere conãẽ:ipſe breuiter tibi mihiq; ꝑcipere:ut tales eſſe ſani perſeueremus: quales nos futuros profitemur infirmi. Vale.

C.Plinius Surræ ſuo ſalutem.

T mihi diſcẽdi & tibi docẽdi facultatẽ ociũ præbet.Igiẽ per quã ueli ſcire eẽ fãtaſmata:ſed hẽre ꝓpriã figurã:numẽq; ali qđ putes ĩane:ſed uariã ex metu nr̃o imaginẽ accipe:ego ut eẽ cre dam ĩ primis eo ducor qđ audio accidiſſe Curtio Ruffo:tenuis ad huc & obſcurus optinẽti africã comes hæſerat:ĩclinato die ſpatia baẽ ĩ porticu:offerẽ ei mulieris figura: hũana grãdior pulchriorq;: ꝑterrito Africã ſe futurorũ ꝑnũciã dixit:& uẽturũ Romã:honoreſ q; geſturũ:atq; ẽt cũ ſũmo ĩpio ĩ eãdẽ ꝓuĩtiã reuerſurũ: ibiq; mori

tuꝝ:facta ſũt oĩa.Prætereа accedẽti Carthaginẽ:egredientiq; naue
eadẽ figura ĩ littore occurriſſe narrat̃.Ipſe certe ĩplicitus morbo fu
tura ꝑteritis: aduerſa ſecũdis auguratus ſpẽ ſalutis nullo ſuoꝝ de-
ſperãte ꝓiecit. Iam illud nõne & magis terribile & nõ minus mirũ
ẽ:qđ exponã ut accepi.Erat Athenis ſpacioſa & capax domus:ſed ĩ-
famis & peſtilẽs:ꝑ ſilẽtiũ noctis ſonus ferri: & ſi attenderes acrius:
ſtrepitus uinculoꝝ longius primo:deĩde proximo reddebat̃: mox
apparebat Idolon ſenex macie & ſquallore cõfectus:ꝓmiſſa barba:
horrenti capillo:cruribus cõpedes:manibus cathenas gerebat:qua-
tiebatq;:ĩde ĩhabitãtibus triſtes duræq; noctes ꝑ metũ uigilabant̃:
uigiliã morbus & creſcente formidine mors ſequebat̃ : nã ĩterdiu
quoq; q̃q̃ abſceſſerat imago: memoria imaginis oculis inhærebat:
lõgiorq; cauſis timoris timor erat: deſerta ĩde & dãnata ſolitudine
domus:totaq; illi mõſtro relicta ꝓſcribebatur tamẽ ſi q̃s cõducere
ignarus tãti mali uellet. Venit Athẽas philoſophus Athenodorus:
legit titulũ:auditoq; ꝑtio q̃a ſuſpecta uilitas:ꝑcunctatus oĩa doce-
tur:ac nihilominus ĩmo tanto magis cõducit:ubi cœpit adueſpe-
raſcere:iubet ſterni ſibi ĩ prima domus ꝑte: poſcit pugillares:ſtilũ:
lumẽ:ſuos oẽs ĩ ĩteriora dimittit:ipſe ad ſcribendũ animũ: oculos:
manũ intendit:ne uacua mens audita ſimulacra & inanes ſibi me-
tus fingeret:initioq;:ubiq; ſilentiũ:deĩde cõcuti ferrũ:uincula moue
ri:ille nõ tollere oculos:nõ remittere ſtilũ:ſed offirmare aĩum:auri
buſq; prætẽdere:tũ crebreſcere fragor:aduẽtare ẽt:ut limine iã : ut
ĩtra limẽ audiri:r̃ſpicit:uidet̃ agnoſcitq; narratã ſibi effigiẽ.ſtabat:
ĩnuebatq; digito ſimilis uocãti: hic cõtra ut paululũ expectaret ma
nu ſignificat:rurſuſq; ceris & ſtilo ĩcũbit:illa ſcribentis capiti catæ
nis ĩſonabat:reſpicit rurſus idẽ qđ prius ĩnuentẽ:nec moratus: tol
lit lumen:& ſequit̃.Ibat illa lẽto gradu q̃ſi grauis uĩculis: poſtq̃ de-
flexit ĩ areã domus:repẽte dilapſa deſerit comitẽ:deſertus herbas &
folia cõcerpta ſignũ loco põit:poſtero die adit magiſtratus : monet
ut illũ locũ effodi iubeãt:ĩueniũt oſſa ĩſerta catænis & ĩplicita quæ
corpus æuo terraq; putrefactũ nuda & exeſa reliq̃rat uinculis.col
lecta publice ſepeliunt̃.domus poſtea rite cõditis mãibus caruit:&
hæc qdẽ affirmantibus credo:illud affirmare aliis poſſũ:ẽ libertus
mihi non illiteratus.M.cũ hoc minor frater eodẽ lecto q̃ſcebat.Is
uiſus ẽ ſibi cernere quendã ĩ toro reſidentẽ : capiti ſuo cultros atq;
etiã ex ipſo uertice amputantẽ capillos.ubi illuxit ipe circa uerticẽ:
tonſus capilli iacentes reperiunt̃ exiguũ tp̃is.medium rurſus ſimi-

le aliud priori fidem fecit:puer i pædagio mixtus pluribus dormiebat:uenerunt p feneſtras (ita narrat) i tunicis albis duo:cubantéq; detōderunt:& q̄ uenerāt receſſerunt.hunc quoq; tonſum ſparſoſq; circa capillos dies oſtendit:nihil notabile ſecutū:niſi forte qd' non fui reus:ſi Domitianus ſub quo hæc acciderit diutius uixiſſet: nā i crinem eius datus acer de me libellus iuentus eſt:ex quo cōiectari poteſt qa reis moris eſt ſubmittere capillū reciſos i eoꝝ capillos depulſis qd iminebat piculi ſignū fuiſſe : ꝓinde rogo eruditionē tuā itendas.digna res eſt quā diu multūq; cōſideres. ego qdē indignus cui copiā ſciētiæ tuæ facias:licet etiā utrāq; in ptem ut ſoles diſputes:ex altera tamen fortius ne me ſuſpenſū icertūq; dimittas: cum mihi cōſulendi cauſa fuerit ut dubitare deſinerem. Vale.

C.Plinius Septitio ſuo ſalutem.

Is quoſdā apud te reꝑhēdiſſe tāq̄ ſi amicos meos ex oī occaſiōe ultra modū laudē:agnoſco crimē:āplector ēt. qd.n.honeſtius culpa benignitatis?q ſūt iſti q amicos meos melius norint? qd iuidet mihi feliciſſimo errorem.ut.n.nō ſint tales?a me ꝑdicāt. ego tamen beatus:qd' mihi uidet.Igit ad alios hanc ſiniſtrā diligētiam cōferāt:nec ſunt paꝝ q carpe amicos ſuos iudiciū uocāt:mihi nūquam pſuadebūt:ut meos amari a me nimis unq̄ putem. Vale.

C.Plinius Montano ſuo ſalutem.

Idebis:deinde idignaberis ſi legeris. quod niſi legeris:nō potes credere:eſt uia tyburtina intra primū lapidem proxime annotaui monumentū Pallantis ita iſcriptum:huic ſenatus ob fidem pietatemq; erga patronos ornamenta ꝑtoria decreuit:& ſeſtertiū centies qnqgies cuius honore cōtentus fuit.eqdem nūq̄ ſū miratus quæ ſæpius a fortuna q̄ iudicio ꝓficiſcerent : maxime tamen hic me titulus admonuit q̄ eſſent inimica & iepta:quæ iter dū i cenū:i has ſordes adiicerent.qd deniq; ille furcifer & recipere auſus eſt & recuſare:atq; etiam ut moderationis exemplum poſteris ꝓderet.Sed qd idignior?Ridere ſatius ne ſe magnum aliqd adeptos putent: qui huc felicitate perueniūt ut rideantur.

C.Plinius Genitori ſuo ſalutem.

Orqueor q̄ diſcipulum ut ſcribis optimæ ſpei amiſiſti:cuius & ualitudine & morte impedita ſtudia tua qui neſciam?cū ſis oium officioꝝ obſeruantiſſimus:cunq; omnes quos ꝓbas effuſiſſime diligas: me huc quoq; urbana negocia perſequunt:non debuit.ſunt eni qui me iudicem aut arbitrū faciunt.

accedũt querelæ ruſticoꝝ:qui auribus meis poſt lõgũ tempus ſuo iure abutunť:iſtat & neceſſitas agrorum locandorum pq̃ moleſta: adeo raꝝ ẽ iuenire idoneos cõductores:qbus ex cauſis pcario ſtu/ deo.ſtudeo tamẽ: nã & ſcribo aliqd & lego:ſed cũ lego ex cõpara/ tiõe ſẽtio q̃ male ſcribã:licet tu mihi bonũ animũ facis:q libellos meos de ultione Heluidii orõni Demoſthenis κατὰ μειδίου cõ fers:quã ſane cũ cõponerẽ:illos habui ĩ manibus: nõ ut æmularer: ĩprobũ enĩ:ac pene furioſũ:ſed tamẽ imitarer.& ſeqrer tãtũ ut di/ uerſitas ĩgenioꝝ maximi & minimi: aut cauſæ diſſimilitudo pate/ reť.Vale. C.Plinius Cornuto ſuo ſalutem.

Laudius Pollio amari a te cupit.dignus hoc ipſo: qď cupit: deĩde qď ipſe te diligit:neqȝ.n.fere qſquam exigit iſtud niſi q facit:uir alioqn rectus integer qetus ac pene ultra modũ: ſiqs tamẽ ultra modũ uerecũdus:hũc cũ ſimul militaremus: nõ ſo lũ ut cõmilito ĩſpexi:præerat alæ militari.ego iuſſus a legato cõſu/ lari rõnes alaꝝ & cohortiũ excutere:ut magnã quorũdã fœdamqȝ auaritiã negligẽtiam parẽ:ita huius ſũmam ĩtegritatẽ:ſollicitã dili/ gentiam ĩueni:poſtea ꝓmotus ad ampliſſimas ꝓcuratiões nulla oc caſiõe corruptus ab ĩſito abſtinẽtiæ amore deflexit: nunq̃ ſecũdis rebus ĩtumuit:nũq̃ officioꝝ uarietate cõtinuã laudẽ humanitatis ĩfregit:eadẽqȝ firmitate animi laboribus ſuffecit q̃ nũc ociũ patiť: qď qdẽ pauliſp cũ magna ſua laude ĩtermiſit. & poſuit a Corellio noſtro ex liberalitate ĩpatoris Neruæ emẽdis diuidẽdiſqȝ agris ad/ iutor adſũptus.& eni q̃ gloria dignũ ẽ ſũmo uiro ĩ tanta eligẽdi fa cultate præcipue placuiſſe.idẽ q̃ reuerẽter q̃ fideliter amicos colat: multoꝝ ſupmis iudiciis Muſanii Baſſi grauiſſimi ciuis credere po tes:cuius memoriã tã gratã grata prædicatõe ꝓrogat & extẽdit:ut libꝝ eius de uita(nã ſtudia quoqȝ ſicut alias bõas artes uenerať)edi derit pulchꝝ:ſtili uarietate ipſa ꝓbãdũ:cũ pleriqȝ hactenus defun/ ctoꝝ meminerit ut q̃ranť:hunc hoĩem appetẽtiſſimũ tui mihi cre de cõplectere:apprehẽde:ĩmo & ĩuita:ac ſic ama tãq̃ gr̃am referas neqȝ.n.obligandus ẽ ĩ amoris officio q prior cœpit.Vale.

C.Plinius Fabato ꝓſocero ſuo ſalutem.

Elector iucundũ tibi fuiſſe Tironis mei aduẽtũ.qꝺ uero ſcri bis oblata occaſione ꝓcõſulis plurimos manumiſſos: unice lætor:cupio.n.patriã oĩbus qdẽ rebus augeri:maxĩe tamen ciuiũ numero:id enĩ oppidis firmiſſimũ ornamẽtũ. Illud ẽt me nõ ut ambitioſum:ſed tamen iuuat quod accidiſſe :meqȝ & gratiarum

actionem ut laude celebratos: eſt enim Xenophai ταίσ τηλοϊσ ιμεπαιγογ utiꝗ; ſit emereri putes. Vale.

C.Plinius Tacito ſuo ſalutem.

Vguror: nec me fallit auguriũ: hiſtorias tuas ĩmortales fu- turas: quo magis illis ĩgenue fatebor: ĩſeri cupio: nã ſi eẽ no bis curæ ſolet: ut facies noſtra ab optĩo quoꝗ; artifice expri maẽ: nõ ne debemus optare ut opibus ſimilis tui ſcriptor prædica torꝗ; cõtingat: demõſtro ergo q̄q̄ diligẽtiam tuã fugere nõ poſſũ in publicis actis demõſtro tamẽ quo magis credas iucũdũ mihi fu turꝫ ſi factũ meũ cuius gr̃a ꝑiculo credit ſuo ĩgenio: tuo teſtĩonio Senectione aduocatũ ꝓuintiæ bethycæ cõtra Bebiũ Maſſam dam nato: quã ẽt Maſſa cõſueuerat: ut bõa eius publice cuſtodirẽt. Se- nectio cum exploraſſet cõſules poſtulatiõibus uacaturos cõuenit me: & q̄ſi cõcordia inq̄t iiunctã nobis accuſatiõnẽ: executi ſumus: ac adeamus cõſules: petamuſꝗ; ne bona diſſipari ſinant: quoꝝ eſſe in cuſtodia debẽt: reſpõdi cum ſumus aduocati ſenatu dati diſpice nũ peractas putes ꝑtis noſtras ſenatus cognitione finitas: & ille tu quẽ uoles tibi terminũ ſtatues: cui nulla cũ ꝓuintia neceſſitudo ni ſi ex beneficio tuo & hoc recenti: ipſe & natus ibi & quæſtor in ea fui: tũ ego ſi fixũ tibi iſtud ac deliberatũ: ſequar te: ut ſi qua ex hoc ĩuidia nõ tua tantum: ſequar te: uenimus ad cõſules. dicit Senectio quæ res ferebat: aliqua ſubiũgo: uix dum cõticueramus. Et Maſſa q̄ſtus Senectionẽ non aduocati fidẽ: ſed ĩimicitiæ amaritudinẽ im preſſe: ĩpietatis reum puſtulat: horror omnium. ego autem uereor inq̄ clariſſimi conſules ne mihi Maſſa ſilentio ꝑuaricationẽ obie- ceri ꝙ nõ me reum poſtulauit: quæ uox ẽ ſtatim excepta: & poſtea multo ſermone celebrata eſt. Diuus quidem Nerua iam priuatus quæ attendebat his grauiſſimis litteris non mihi ſolum: uerum eti am ſæculo eſt gratulatus: cui exemplum: ſic enim ſcripſit ſimile an tiquis cõtigiſſe. hæc utcunꝗ; ſe habent: notiora clariora maiora tu facies quanq̄ non exigo ut excedat cera modum: nec hiſtoria debet egredi ueritatem: & honeſte factis ueritas ſufficit. Vale.

C.Plinii Nouocomenſis epiſtolarum liber octauus.

C.Plinius Maximo ſuo ſalutem.

Aepe te monui: ut libros quos uel ꝑ te uel ĩ Platã ĩmo & ꝑ te & ĩ illũ: ita. n. materia cogebat cõpoſuiſti: q̄ ma- turiſſime emitteres: qđ nunc ꝑcĩpue morte eius audita & hortor & moneo: quãuis. n. legeres multis: legẽdoſꝗ;

dederis:nolo tamē queq̄ opinari defūcto demū īchoatos:quos īco lumi eo ꝑegiſti:ſalua ſit tibi cōſtantia:erit autē ſi notū æquis iniqſ que fuerit nō poſt īimici mortē ſcribēdi tibi natā eē fiduciā: ſed iā paratā editionē morte ꝑuentā:ſimul uitabis illud ουχ οσια φθει μενοισιν. Nā qđ de uiuēte ſcriptū eſt:ī defūctū quoq; tanquā ui uentē adhuc edit̄.Stati igit̄ ſi qd aliud ī mãibus differ: īteri hoc ꝑ fice:quod nobis q legimus olī abſolutū uidet̄.ſed iā uideat̄ & tibi cuius cunctationem nec res ipſa deſiderat: & tēporis ratio ꝑcidit.

C.Plinius Sabino ſuo ſalutem.

Acis iucūde qđ nō ſolū plurias epiſtolas meas: ueꝶ ēt lōgiſ ſimas flagitas:ī qbus ꝑcior fui:ꝑtī qa tuas occupatiões no- ui:ꝑtī qa ipſe multū diſtrīgebat:plerūq; frigidis negociis:q̄ plerūq; & auocant aium:& cōminuūt.præterea nec materia plura ſcribēdi dabat̄:neq;.n.eadē noſtra conditio quæ.M.Tullii:ad cuius exēplū uocas:illi & copioſiſſimū īgeniū:& īgenio quæ uarietas reꝶ: q̄ ma gnitudo largiſſīe ſuppetebat:nos q̄ āguſtis terminis cludãur: ēt ta- cente me ꝑſpicis:niſi forte uolumus ſcholaſticas:atq; ut ita dicam ūbraticas lr̄as mittere.ſed nihil mīus aptū arbitrãur cū armaturā cū caſtra deniq; cornua tubas ſudorē pulueres ſoles cogitãus. hēs ut puto iuſtā excuſationē: quā tamen dubito an tibi ꝓbari uelim. Erat.n. ſummi amoris negare ueniam breuibus epiſtolis amicoꝶ quãuis ſcias illis conſtare rationem. Vale.

C.Plinius Caluiſio ſuo ſalutem.

Mne hoc tp̄us iter pugillares ac libellos iucūdū qete tranſ- miſi:quēadmodū inqs in urbe potuiſti? Circenſes erāt quo genere ſpectaculi ne leuiſſīe qdē teneor. Nihil nouū: nihil uariū:nihil qđ nō ſemel ſpectaſſe ſufficiat:quo magis miror tot mi lia uiroꝶ tā pueriliter idētidē currentis equos īſiſtētis curribus ho mīes uidere:Si tamen uelocitate equoꝶ aut hoīum arte traherēt̄: eſſet rō nōnulla:nūc fauent pãno:pãnū amant:& ſi ī ipſo curſu nō mediocri certamīe.hic color illuc:ille huc trāſferat̄:ſtudiū fauorq; trāſibit:& repēte agitatores illos equos illos quos ꝓcul noſcitant: quoꝶ clãitāt noīa reliquēt:tāta gr̄a:tāta auctoritas ī una uiliſſia tu nica:mitto apud uulgus qdem uilius:tunicas & apud quoſdā gra- ues hoīes:quos ego cū recordor in re inani frigida aſſidua tā inſati abiliter deſidere: capio aliquam uoluptatē:quod hac uoluptate nō capiar:ac per hos dies libētiſſime ocium meum in litteris colloco: quos alii ocioſiſſimis occupationibus ꝑdunt.

C.Plinius Romano ſuo ſalutem dicit.

Edificare te ſcribis:bene ē:iueni patrociniū:ædifico.n.iā ra
tiōe:qa tecū hoc quoqꝫ nō diſſimulo.qđ ad mare tu:ego ad
lariū lacū:huius ĩ littore plures meæ uillæ:ſed duæ ut maxi
me delectāt:ita exercēt:altera ĩpoſita ſaxis more baião lacū ꝓſpicit:
altera æqꝫ more baiano lacū tāgit.Itaqꝫ illā tragœdiā:hāc appellare
comœdiā ſoleo:illā qđ quaſi cothurnis: hanc qđ quaſi ſocculis ſu-
ſtinet̃:ſua utriqꝫ amœnitas:& utriqꝫ poſſidētis ipſa diuerſitate iu-
cūdior:hæc lacu ꝓpius:illa latius utit̃:hæc illū unū molli curuami
ne amplectit̃:illæ ditiſſimo dorſo dirripiūt:illic retia geſtatio lōgo
limite ſup littus extēdit̃:illa fluctus nō ſētit: hæc frāgit:ex illa poſ
ſis deſpicere piſcantis: ex hac ipſa piſcari hamūqꝫ e cubiculo: ac pe
ne etiam lectulo ut e nauicula iacere: hæc mihi cauſæ utriqꝫ quæ
deſint adſtruendi ob ea quæ ſuperſunt: & ſi quid ego rationem ti-
bi apud quem pro ratione erit idem facere. Vale.

C.Plinius Coloni ſuo ſalutem dicit.

Nice probo:quod Pōpeii Quintiani more tā dolēter affice
ris:ut amiſſi caritatem deſiderio extendas: non ut pleriqꝫ q
tantū uiuentis amant:ſeu potius amare ſe ſimulāt.qd eſt ni
ſi qđ florētis uidēt:nā miſeroꝝ nō ſecus ac defunctoꝝ obliuiſcūt̃:
at tibi pēnis fides:tantaqꝫ ĩ amore cōſtantia:ūt finire:niſi tua mor-
te nō poſſit:& hercule is fuit Quītianus quē diligere licebat ĩpius
exēplo:felices amabat:miſeros tuebat̃:deſiderabat amiſſos.iam illa
quanta ꝓbitas ĩ ore:quanta in ſermōe cūctatio:quā pari libra gra-
uitas comitaſqꝫ:quod ſtudiū litteraꝝ? qua pietate cū diſſimillimo
parente uiuebat:quam nō obſtabat illi quo minus uir optimus ui-
deret̃ qđ erat optimus filius:ſed qd dolorē tuū exulcero. quāquā
ſic amaſti uiuētem: ut hoc potius quā de illo ſileri uelis:a me præ-
ſertim cuius prædicatiōe putas uitā eius ornari:memoriā ꝓrogari:
ipſamqꝫ illā qua eſt raptus ætatē poſſe reſtitui. Vale.

C.Plinius Iuniori ſuo ſalutem dicit.

Aſtigabat qdā filiū ſuū qđ paulo ſūptuoſius equos & canes
emerit:huic ego iuuene digreſſo: heus tu nūq̄ ne feciſti? qđ
a patre corripi poſſet? feciſti dico nū interdū facis qđ filius
tuus:ſi repente pater ille tu filius pari grauitate reprehendat:num
omnes hoīes aliquo errore ducūt̃:num hic ĩ illo ſibi:ĩ hoc alius in
dulget?hæc tibi admonitus immodicæ ſeueritatis exemplo more
mutuo ſcripſi ne quando tu quoqꝫ filium tuum durius acerbiuſqꝫ

tractares:cogita & illũ puer̃ eſſe: & te fuiſſe:atque ita quod es pa ter utere ut memineris te hominem eſſe & hominis patrem.

C.Plinius Genitori ſuo ſalutem.

Ccepi lr̃as tuas:q̃bus quereris tedio tibi fuiſſe quãuis lautiſ ſimã cœnã: q̃a ſcurræ cinædi moriões menſis inerrabant: uis tu remittere aliq̃d ex rugis:ſiq̃dẽ nihil tale hẽo:hẽtis tamen fero:cur ego nõ hẽo?q̃a nequaquã me ut ĩexpectatũ feſtiuũ ue delectat:ſi q̃d molle a cinædo:petulans a ſcurra:ſtultũ a moriõe ꝓfert:nõ rõnẽ ſed ſtomachũ tibi narro:Atq; adeo quã multos pu tas eſſe quos ea q̃bus capimur & ducimur ꝑtim ut inepta ꝑtim ut moleſtiſſima offendant: quam multi cũ lector aut lyriſtes aut co mœdus inductus eſt:calceos poſcunt: aut nõ minore cũ tedio cu bant quã tu iſta(ſic enĩ appellas)ꝓdigia perpeſſus es:demus igit̃ ali enis oblectationibus ueniã:ut noſtris impetremus. Vale.

C.Plinius Sabiniano ſuo ſalutem.

Ibertus tuus:cui ſuccenſere te dixeras uenit ad me:aduolu tuſq; pedibus meis tãquã tuis hæſit. fleuit:multũ rogauit: multũ ẽt tacuit:ĩ ſũma fecit mihi pœnitentiæ fidẽ:uere cre do emẽdatũ:q̃a deliq̃ſſe ſe ſentit : iraſceris ſcio: & iraſceris merito: idq; ſcio:ſed tũc quoq; p̃cipua mãſuetudinis laus : cũ iræ cauſæ iu ſtiſſiæ ſunt.amaſti hominẽ & ſpo amabis.Interi ſufficit ut exorari te ſinas:licebit rurſus iraſci ſi meruerit:q̃d exoratus excuſatius fa cies:remitte aliq̃d adoleſcẽtiæ ipſius:remitte lachrymis:remitte in dulgẽtiæ:ne torſeris:& iã ne torquearis:cũ tã lenis iraſceris:uereor ne uidear non rogare ſi cogeris:ipſe precibus eius meas iunxero:iũ gã tamen tanto plenius & effuſius:quãto ipſũ acrius ſeueriuſq; cor ripui deſtricte minatus nũquam me poſtea rogatur̃:hoc illi quẽ terreri oportebat tibi nõ idem:nam fortaſſe iter̃ rogabo: iter̃ im petrabo ſit modo tale ut rogare:& ut p̃ſtare deceat.

C.Plinius Sabiniano ſuo ſalutem.

Enefeciſti q̃ libertũ aliquãdo tibi car̃ reducẽtibus epiſto lis meis ĩ domũ ĩ aium recepiſti:iuuabit hoc te:me certe iu uat:primũ q̃d te tã tractabilẽ uideo:ut ĩ ira regi poſſis:deĩde q̃d tã tũ mihi tribuis:ut uel auctoritati meæ pareas:uel p̃cibus ĩdulgeas. Igit̃ & laudo & gratias ago:ſimul ĩ poſter̃ moneo: ut te erroribus tuor̃:& ſi non fuerit qui deprecetur:placabilem præſtes. Vale.

C.Plinius Mamiliano ſuo ſalutem dicit.

Vereris de turba caſtrẽſium negocior̃ & tãquam ſummo

ocio pfruare:luſus & ieptias noſtras legis:amas:flagitas: meq; ad ſi milia cōdēda nō mediocriter icitas:Incipio ex hoc genere ſtudio℞ nō ſolū oblectationē ue℞ etiā gloriā petere:poſt iudiciū tuum uiri eruditiſſimi grauiſſimi:ac ſup iſta ueriſſimi:nūc me re℞ actus mo dice ſed tamen diſtrīgit:quo finito aliqd earūdē cāœna℞ i iſtū eūdē benigniſſimū ſinū mittā:tu paſſerculis & colūbulis noſtris iter aquilas ueſtras dabis pennas ſi tamen & ſibi placebunt ſi tātū ſibi continendos cauea nido ue curabis. Vale.

C. Plinius Gemino ſuo ſalutem.

Audas mihi & frequēter pſens:& nūc p epiſtolas nūciū tuū qđ ſit liberalis tribuere patriæ,ppiqs affinibus amicis:ſed tamē iis dico paupibus:nō ut iſtis q iis maxīe poſſūt:hos ego uiſcatis hamatiſq; mūeribus:nō ſua ,p me reputo:ſed aliēa corripere:ſunt īgenii ſimillimi:q qđ huic donāt:auferūt illi:famāq; liberalitatis auaritia petunt:primū eſt aūt ſuo eſſe contentū:deīde quos pcipue ſcias īdigere:ſuſtentātem fouentemq; orbe quodam ſotialitatis ābire:quæ cūcta ſi facit iſte:uſquequaq; laudādus ē: ſi unū aliqd:mīus qdē:laudandus tamen:tam pa℞ eſt etiam īperfectæ liberalitatis exempli : tā eximia tenet homines habendi cupido:ut poſ ſideri magis q̄ poſſidere uideantur. Vale.

C. Plinius Sardo ſuo ſalutem.

Oſtquam a te receſſi non minus tecum:q̄ cum ad te fui: legi enim lib℞ tuum identidem repetens ea maxime(nō enī mentiar)quæ de me ſcripſiſti:in quibus quidē percopioſus fuiſti:q̄ multa:q̄ uarie:q̄ non eadem de eodem iugo:tamen diuerſa dixiſti: laudem pariter & gratias agam:neutrum ſatis poſſum:& ſi poſſem timerem ne arrogans eſſet ob ea laudi dare tibi ob quæ gratias agere:unum illud addam:omnia mihi tanto laudabiliora uiſa:quanto hic iucundiora:quanto laudabiliora erant. Vale.

C. Plinius Titiano ſuo ſalutem.

Vid agis:qd agit ſectantibus uitam iucūdiſſimā ideſt ocioſiſſimam:quo fit ut ſcribere longiores epiſtolas nolim:legere uelim illud tanq̄ delicatus:hoc tanq̄ ocioſus:Nihil ē enī aut pigrius delicatis:aut curioſius ocioſis. Vale.

C. Plinius Paulino ſuo ſalutem.

Lius aliud:ego beatiſſimū exiſtīo q bonæ māſuræq; famæ pſumptiōe pfruit:certuſq; poſteritatis cū futura gloria uiuit:ac nihil niſi primū æternitatis āte oculos pigue illud altumq;

ociũ placeat:hæc.n.oẽs hoĩes arbitror oportere aut ĩmortalitatem ſuã:aut mortalitaté cogitare:& illos qdé cõtendere:hos qeſcere:nõ remitti:nec breuem uitã caducis laboribus ſatigare:ut uideo multos miſera ſimul & ingrata imagine induſtriæ ad utilitatem ſui peruenire:hæc ego tanq̃ q quotidie mecum ut deſinam mecum:ſi diſſenties ut qui ſemper clarum aliquid & ĩmortale meditet̃. Vale.

C.Plinius Macrino ſuo ſalutem.

Ererer ne immodicam orationem putares quam cum hac epiſtola accipies:niſi eſſet generis eius:ut ſæpe deſinere uideat̃:nam ſingulis criminibus ſingulæ uelut cauſæ cõtinétur:poteris ergo ut cœperis ubicunq; deſieris quæ deiceps ſequentur:& quaſi incipientia legere & quaſi cohærentia:meq; in uniuerſitate longiſſimum breuiſſimum in partibus iudicare. Vale.

C.Plinius Tironi ſuo ſalutem:

Gregie facis:ĩqre.n. & pſeuera ꝗ iuſtitiã tuam ꝓuĩtialibus multa hũanitate cõmẽdas:cuius p̃cipua ps eſt hõeſtiſſimũ quẽq; cõplecti:atq; ita a mĩoribus amari:ut ſimul a prĩcipibus diligare:pleriq; aũt dũ ueréť ut grãæ potẽtiũ ĩptiri uideãť:ſiniſteritatis atq; ẽt malignitatis famam cõſequũť:a quo uitio tu lõge receſſiſti ſcio.ſed tẽpare mihi nõ poſſũ:quo mĩus laudẽ ſimilis monenti: qđ eũ modũ tenes:ut diſcrimĩa ordinũ dignitatũq; cuſtodias:q̃ ſi confuſa & permixta ſunt:nihil eſt æqualitate ipſa inæqualius. Vale.

C.Plinius Auguri ſuo ſalutem.

I laudatus a te laudare te cœpo:uereor ne non tã ꝓferre iudiciũ meũ q̃ referr̃ gratiã uidear:ſed licet uidear:oĩa ſcripta tua pulcherrĩa exiſtĩo:maxĩe tamẽ illa:qđ nobis accidit hoc una eademq; de cã:nam & quæ de amicis optĩe ſcribis:& ego de me quæ ut puto optima lego. Vale.

C.Plinius Tacito ſuo ſalutem.

Vpio p̃ceptis tuis parere: ſed aproꝝ tãta penuria eſt:ut Mineruæ & Diãæ quas ais pariter colẽdas cõuenire nõ poſſit: Itaq; Mineruæ tantũ ſeruiendũ eſt: delicate tamẽ ut ĩ ſeceſſu & æſtate:in uia plane nõnulla leuiora:ſtatiq; delẽda a garrulitate qua ſermones uehiculo ferunť extendi: his quædã addidi ĩ uilla cũ aliud nõ liberet:itaq; poemata quieſcunt:quæ tu inter nemora & lucos cõmodiſſime perfici putas: oratiunculam unam & alterã retractaui:quãq̃ & genus operis & inſamabile & amœnum magiſq; laboribus ruris q̃ uoluptatibus ſimile. Vale.

C.Plinius Gemino ſuo ſalutem.

Piſtolam tuam iucũdiſſime recepi: eo maxĩe qđ aliqd ad te ſcribi uolebas qđ libris inſeri poſſit: obueniat materia uel hæc ipa quã mõſtras: uel potiora alia. ſunt enim offẽdicula nõ nulla: circũſero oculos & occurrẽt. Bibliopolas Lugdũi eſſe nõ putabã: ac tanto libentius ex tuis litteris cognoui uindicari libellos meos: q pegre manere gratiã quã ĩ urbe legerĩt: ĩcipio enĩ ſatis abſolutũ exiſtimare de quo tãta diuerſitate regionũ diſcreta hoĩum iudicia diſſentiũt. Vale.

C. Plinius Quadrato ſuo ſalutem.

Vanto ſtudioſius ĩtentiuſq; legiſti libros: quos de Heluidii ultiõe cõpoſui: tãto ĩpenſius poſtulas ut pſcribã tibi quæq; extra libros: quæq; circa libros: totũ deniq; ordinẽ rei: cui p ætatẽ nõ ĩterfuiſti: occiſo Domitiano ſtatui mecũ ac deliberaui: eẽ magnã pulchrãq; materiã: ĩſectãdi nocẽtes: miſeros uĩdicãdi: ſe pſerẽdi: porro ĩter multa ſcelera multoꝝ nullũ atrocius uidebaẽ: q̃ q ĩ ſenatu ſenator ſenatori: prætorius cõſulari: reo iudex mãus ĩtuliſſet: fuerat alioqn mihi cũ Heluidio amicitia: quãta potuerat eẽ cũ eo: qui metu tẽpoꝝ nomẽ ĩgens pareſq; uirtutes receſſu tegebat. fuerat cũ Arria & Fãnia: quaꝝ altera Heluidio nouerca: altera mater nouercæ: ſed ita me iura priuata ut publicũ fas & ĩdignitas facti & exẽpli rõ ĩcitabat: ac primis qdẽ diebus redditæ libertatis p ſe qſq; inimicos ſuos dũtaxat mĩores ĩcõdito turbidoq; clãore poſtulauerat ſiul & oppſſerat: ego & modeſtius & conſtãtius arbitratus ĩmãiſſimũ reũ nõ cõi tẽpoꝝ ĩuidia: ſed pprio crimĩe urgeri: cũ iã ſatis ille primus ĩpetus deferbuiſſet: & lãguidior ĩ dies ira ad iuſtitiã rediſſet: quãq̃ tũ maxĩe triſtis amiſſa nup uxore mitto: ãte iã hæc nupta Heluidio fuerat: rogo ut uẽiat: qa me recens adhuc luctus limĩe cõtĩeret: ut uenit deſtiatũ ẽ ĩquã mihi maritũ tuũ nõ ĩultũ pati: nũcia Arriæ & Fãniæ abſentibus: aſcripto facto ĩ quo ego comite nõ egeo: ſed nõ tã gloriæ meæ fauerim: ut uobis ſocietatis ius ĩuideã: pfer tãta mãdata: nec illæ moraẽ: opportũe ſenatus ĩtra diẽ tertiũ: oĩa ſemp ego ad Coreliũ rettuli: quẽ prudentiſſimũ: ætatiſq; nr̃æ ſapiẽtiſſimũ cognoui: ĩ hoc tamẽ cõtẽtus cõſilio meo fui ueritus hebetaret: erat enim cunctatior cautiorq;: ſed nõ ſuſtinui ĩduceret in aĩum quo minus illi eadẽ die factuꝝ me: quod an facerẽ nõ deliberabã: expertus uſu de eo qđ deſtinaueris nõ eſſe cõſulendos quibus cõſultis obſequi debes: uenio in ſenatum: ius dicẽdi peto: dico pauliſper maximo aſſenſu: ubi cœpi crimen attingere: reum deſtinare:

adhuc tamen ſine noīe ūdiq; mihi reclamari:alius ſcimus qd ſit de quo extra ordiné referas:alius qs eſt āte relatiōem reus: alius ſalui ſumus qui ſuperſumus:audio inter turbatus interritus:tantum ſuſceptæ ei honeſtas ualet:tātumq; ad fidutiam uel metū differt nolint homines qđ facias:an non ꝓbent:longum eſt omīa quæ tunc hinc inde iacta ſunt recenſere:nouiſſime cōſul ſecundæ ſententiæ loco dices ſi qd uolueris:permiſeras inquam: qđ uſq; adhuc oībus ꝑmiſiſti:reſido:agunť alia:interim me qdam ex cōſularibus amicis ſecreto curatoq; ſermoni quaſi nimis fortiter incauteq; ꝓgreſſum corripit:reuocat:monet:ut deſiſtam:adiicit etiam:notabilem te futuris prīcipibus feciſti:eſt īquam dum malis:uix ille diſceſſerat:rurſus alter qd audes? quo rūis? qbus te periculis obiicis? qd ꝑſentibus cōfidis incertus futuroꝝ? laceſſis hominem iam præfectum ærarii & breui cōſulem:præterea qua gratia:qbus amicitiis fultum? Nominat quendam qui tum ad orientem ampliſſimum exercitum nō ſine magnis dubiiſq; ſermonibus obtinebat:ad hæc ego oīa ꝑcepi: Atq; aio mecum ante ꝑegi.nec recuſo: ſi ita caſus attulerit: Luere pœnas ad honeſtiſſimum factum dum flagitioſiſſimum ulciſcor. Iam cenſendi tempus dicit Domitius Apollinaris cōſul deſignatus dicit Fabritius Veiento:Fabius Poſthumius:Vectius Proculus collega Publicii Certi de quo agebať:uxoris aūt meæ quā amiſerā uitricus.Poſt hos Ammius Flaccus:oīs certum nōdū a me noīatum defendunt:crimenq; q̄ſi ī mediū relictū deſenſiōe ſuſcipiunt: quæ præterea dixerint:nō eſt neceſſe narrare:in libris habes.ſum.n:cuncta ipſoꝝ uerbis perſecutus:dicunt contra Auidius Quietus Cornutus Tertullus:Iniquiſſimum eſſe querelas dolentiū excludi:ideoque Arriæ & Fanniæ ius querendi nō auferendū:nec ītereſſe cuius ordinis qs ſit.Sed quam cāa habeat: Cornutus datum ſe a cōſulibus tutoré Heluidii filiæ petētibus matre eius & uitrico:nūc quoque nō ſuſtinere deſerere officii ſui partis:In quo tamen ei ſuo dolori modum imponere:& optimaꝝ fœminaꝝ perferre modeſtiſſimum affectum q̄s cōtentas eſſe admonere ſenatum Publicii Certi cruentæ adulatiōis & petere ſi pœna flagitii manifeſtiſſimi remittať:nota certo q̄ſi cenſoria inurať:cū Satrius Ruffus medio ābiguoque ſermone puto īquit ījuriā factā Publicio Certo ſi nō abſolui tur:noīatus eſt ab amicis Arriæ & Fāniæ:noīatus ab amicis:nec debemus ſoliciti eſſe:idem & nos q bene ſentimus de hoīe iudicaturi ſumus ſi īnocens eſt:ſicut & ſpero & malo:& donec aliquid pro

batur credo poteritis abſoluere:hoc illi quo qſq; ordie citabāť. ue
nit ad me:cōſurgo:utor initio:qđ in libro eſt:reſpōdeo ſingulis:mi
rū qua ītentione:qbus clamoribus oia exceperint: q mō reclama-
bāt:tanta cōuerſio uel negocii dignitatē:uel ꝓuentū orationis:uel
actoris cōſtantiam ſubſecuta eſt:finio:incepit reſpondere Veiento
nemo patiť:obturbať:obſtrepiť:adeo qdē ut diceret rogo. P. C.ne
me cogatis īplorare auxiliū tribunoꝝ: & ſtatī Muræna tribunus
ꝑmitto tibi Fabrici Veiento dicere:tum quoq; reclamať: inter mo
ras cōſul citatis nominibus & parata diſſenſione mittit ſenatū: ac
pene adhuc ſtantē tentātemq; dicere Veientonē relinquit: multū
ille de hac:ita uocabat:cōtumelia queſtus eſt homerico uerſu την
καρδιαν κυμαλονει κλειουσαν οριειποιητιτεσ ειμεωτα
τι αμφινεασ. Nō fere qſquā ī ſenatu fuit:q'me non complectere
tur:exoſcularetur:certatimq; laude cumularet: quod ītermiſſum
tamdiu morē in publicū cōſulēdi ſuſceptis ꝓpriis ſimultatibus re
duxiſſem:qđ deniq; ſenatū īuidia liberaſſem: q̄ flagrabat apud or
dines alios:quod ſeuerus in cæteros ſenatoribus ſolis diſſimulatio
ne quaſi mutus pceret:hæc acta ſunt abſente Certo:fuit enim ſeu
tale aliquid ſuſpicatus:ſiue ut excuſabať īfirmus: & relationis qdē
de eo Cæſar adſit:optinui tamē qđ ītenderam:nā collega Certi cō
ſulatum:ſucceſſorem Certus accepit:planeq; factū eſt qđ dixerā in
fine:reddat premiū ſub optimo principe quod a peſſimo accepit:
poſtea actionē meam utcūq; potui recollegi:addidi multa: accidit
fortuitū:ſed nō tanq̄ fortuitū:qđ deditis libris Certus intra pauciſ
ſimos dies implicitus morbo deceſſit:audiui referentis hanc imagi
nē mētis eius:hanc oculis ineſſe tanquā uideret Heluidiū reſpōde-
re mihi:uera ne hæc affirmare nō auſi:ītereſt tamen exēpli ut uera
uideāť.hēs epiſtolā:ſi mō epiſtolā cogitas libris quos legiſti nō mi
norem:ſed imputabis tibi qui cōtentus libris non fuiſti. Vale.

C.Plinius Tacito ſuo ſalutem.

Ec ipe tibi plaudis:& ego nihil magis ex fide q̄ de te ſcribo:
poſteris an aliqua cura neſcio nos certe meremur ut ſit ali
qua non dico & labore & reuerentia poſterorum: ꝑgamus-
modo itinere inſtituto:quod ut paucos in lucem famamq; proue-
xit:ita multos & tenebris & ſilentio protulit. Vale.

C.Plinius Falconi ſuo ſalutem.

Efugeram in thuſcos:ut oia ad arbitrium meum facerem:
at hoc ne in thuſcis quidem tam multis undiq; ruſticorū.

libellis & tā querulis ĩquietor:quos aliquāto magis ĩuitus q̄ meos lego:nam & meos ĩuitus:retracto.n.actiūculas q̄ſdam:qđ poſt intercapedinē temporis & frigidū & acerbū eſt:ratiões q̄ſi abſentes negligūtur:interdū tamen equum cōſcendo:& patremfamiliæ hactenus ago.qđ aliquā ptē prædioꝝ ſed pro geſtatione pcurro:tu cōſuetudinem ſerua:nobiſq; ſic ruſticis urbana acta perſcribe.Vale.

C.Plinius Sabino ſuo ſalutem.

Va intentione:quo ſtudio : qua deniq; memoria legeres libellos meos epiſtola tua oſtendit:ipſe igitur exhibes negociū tibi q deligis:& nutas ut q̄plurima cōmunicare tecum uelim:faciā p partes tamē & q̄ſi digeſta:ne iam ipſam memoriam: cui gratias ago aſſiduitate & copia turbē:oneratamq; & q̄ſi oppreſſam cogam pluribus ſingula:poſterioribus priora dimittere.

C.Plinius Ruffoni ſuo ſalutem.

Ignificas legiſſe te in quadam epiſtola mea iuſſiſſe Verginū Ruffum inſcribi ſepulchro ſuo:Hic ſitus eſt ruffus pulſo q uindice quondam Imperium aſſeruit non ſibi ſed patriæ. Reprehendis ꝙ iuſſerit: addis etiam melius rectiuſq; Frontinū ꝙ uetuerit omnino monumentū ſibi fieri:meq; ad extremū qd de utroq; ſentiā cōſulis.Vtrunq; dilexi:miratus ſum magis quē tu reprehendis atq; miraris:ut non putarē ſatis unq̄ poſſe laudari:cuius nūc mihi ſubeūda defēſio ē:oēs ego q magnū aliquid memorādū que fecerunt nō mō uenia:ueꝝ etiam laude digniſſimos iudico: ſi ĩmortalitatē quam meruere ſectanť. Victuriq; noīs famam ſupremis etiā titulis ꝓrogare nitunť:nec facile quenq̄ niſi Verginiū inuenio:cuius tanta in ꝑdicando uerecūdia:quāta gloria ex facto:ipſe ſum teſtis familiariter ab eo dilectus ꝓbatuſq;:ſemel oio me audiente ꝓuectū:ut de rebus ſuis hoc unum referret ita ſecū aliquando Eluuiū locutum:ſcis Vergini quæ hiſtoriæ fides debeať:ꝓinde ſiqd in hiſtoriis meis legis aliter ac uelles:rogo ignoſcas.Ad hæc tu o Eluui: Eluui:o Eluui: nec tu ignoras ideo me feciſſe quod feci: ut eſſet libeꝝ nobis ſcribere quæ libuiſſet.age dū hūc ipſum Frontinū in hoc ipſo in quo patior tibi uidetur & preſſior cōparemus: uetuit extrui monumentū:ſed q̄bus uerbis ĩpenſa monumenti ſupuacua eſt:memoria noſtri durabit ſi uitam meruimus: an reſtrictius arbitraris per orbē terraꝝ legendū dare duraturam memoriam ſuā:quā uno in loco duobus uerſiculis ſignare: quod feceris: quāq̄ nō habeo ꝓpoſitum illū reprehēdēdi: ſed hūc tuēdi:cuiuſq; poteſt

apud te iuſtior eſſe defenſio q̃ ex collatione eius quem prætuliſti: meo quidem iudicio neuter quidem culpandus:quorum uterque ad gloriam pari cupiditate diuerſo itinere contendit:alter dum ex petit debitos titulos:alter mauult uideri contempſiſſe.Vale.

C.Plinius Venatori ſuo ſalutem.

Va uero epiſtola tanto mihi iucundior fuit: quanto longior erat:præſertim cum de libellis meis tota loquereť:quos tibi uoluptati eſſe non miror: cum omnia noſtra perinde ac nos ames:ipſe tum maxime uindemias graciles quidem : uberiores tamen q̃ expectaueram colligo:ſi colligere eſt non unq̃ decerpere uuam: torculum inuiſere:guſtare de lacu muſtum obrepere urbanus qui nunc ruſticis præſunt meq; notariis & lectoribus reliquerunt.Vale.

C.Plinius Seuero ſuo ſalutem.

Agna me ſollicitudie affecit Paſſieni Pauli ualitudo: & qdē plurimis iuſtiſſimiſq; de cauſis:uir eſt optimus:noſtri amātiſſimus:honeſtiſſimus:ꝑterea in litteris ueteres æmulationes exprimit.reddit Proptiū in prīs a quo genus ducit:uera ſoboles:eoq; ſimillima illi ī quo ille ꝑcipuus.Elegos eius ī manū ſūpſeris leges opus terſū:molle:iucundū.& plane in Proptiū:idq; optīe ſcriptū.nuper ad lyrica deflexit:in quibus ita Horatiū ut in illis illū alteꝝ effingi putes:ſi qd in ſtudiis cognatio ualet:& huius ꝓpique magna uarietas:magna īmollitas: amat ut qui ueriſſime: dolet ut q īpatiētiſſime:laudat ut q benigniſſime:ludit ut q faceriſſime: oīa deniq; tāq̃ ſingula abſoluit:ego pro hoc amico:ꝓ hoc ingenio: non minus æger animo q̃ corpore:illū tandē ad me recepi:gratulare etiam litteris ipſis quæ ex periculo eius tantum diſcrimen adiere quantum ex ſalute gloriæ conſequentur.Vale.

C.Plinius Maximo ſuo ſalutem.

Requenter agenti mihi euenit: ut centumuiri cum diu ſe intra iudicū auctoritatē grauitatēq; tenuiſſent:oīa repente quaſi uicti coactiq; cōſurgerēt:laudarētq; frequēter e ſenatu famam qualem maxime optaueram: rettuli; nunquam tamen maiorem cepi uoluptatem q̃ nuper ex ſermōe Cornelii Taciti:narrabat ſediſſe circēſibus proximus equi ro.hunc poſt uarios eruditoſq; ſermones requiſiſſe:italicus es an prouintialis: ſe reſpondiſſe noſti me?& qdē ex ſtudiis?ad hoc illum Tacitus:an Plinius?exprimere nō poſſum q̃ ſit iucundum mihi quod nomina noſtra quaſi

litterarũ ꝓpria nõ hoĩum litteris reddũť: qđ uterq; noſtrũ his ẽt ex ſtudiis notus quibus alter ignotus ẽ. accidit aliud ante paucos dies ſimile: recũbebat mecũ uir egregius Fabius Ruffinus. ſup eũ muni ceps ipſius: q illo die primũ uenerat ĩ urbẽ Ruffinus đmõſtrãs me: uides hunc? multa deĩde de ſtudiis nr̃is: & ille Plinius ẽ inqt. Verũ fatebor capio magnũ mei laboris fructũ. an ſi Demoſthenes iure lætatus ẽ qđ illũ anus attica ita nos citauit ουτοσ εςι Δημοσθενητ: ego celebritate nominis mei gaudere nõ debeo? Ego uero & gaudeo: & gaudere medico: neq;. n. uereor ne iactãtior uidear cũ de me aliorũ iudiciũ nõ meũ præfero: præſertim apud te q nec ullius ĩuides laudibus: & faues noſtris. Vale.

C. Plinius Luperco ſuo ſalutem.

Ixi de quodã oratore ſæculi noſtri recto qdẽ & ſano: ſed pa rũ grãdi & ornato ut opinor apte: nihil peccat: niſi qđ nihil peccat. debet. n. orator erigi: attolli: ĩterdũ etiã efferueſce re: efferri: aut ſæpe accedere ad ꝑces: nã plerũq; altis & excelſis adia cẽt abrupta: tutius ꝑ plana ſed humilius & depſſius: Itẽ frequẽtior currẽtibus q̃ reptãtibus lapſus: & his nõ labẽtibus nulla: illis nõnul la uis ẽt ſi labanť: nam ut q̃ſdã artis: ita eloquẽtiã nihil magis q̃ ancipitia cõmendant: uides q fune ĩ ſũma nituť quantos ſoleãt excitare clamores cũ iã iamq; caſuri. ſunt. n. maxime mirabilia quæ ma xime ĩexpectata: maxime ꝑiculoſa: ut quæ græcæ magis exprimũt παραβολα: ideo ne q̃ cõpar gubernatoris ẽ uirtus cũ placido aut cõturbato mari uehiť: tunc laudãte nullo illaudatus ĩglorius: ſubit portũ: at cũ ſtridunt funes: turbať arbor: gubernacula gemũt: tunc ille clarus: & diis maris proximus: cur hæc? quia uiſus eſt mihi in ſcriptis meis annotaſſe quædam ut tumida: quædam ut ſublimia: aut improba audienti: aut nimia quæ ego plena arbitrabar: plurimum autem refert reprehendenda annotes: an inſignia. omnis enim aduertit quod eminet & extat: ſed acri intentione iudicandũ ẽ ĩmodicũ ſit an grande: altum an enorme: atq; ut Homerũ potiſſi mũ attingam: quẽ tantũdem alterutram in partem poteſt fugere. αμφι Δε σαλπιγξεν μεγασ ουρανοσ περι Δε Χθων εκέκλιτο & totũ illud. ουτε κυματοσ ομβρον: Sed opus eſt examine. incredibilia ſunt hæc & ĩmania ac magnifica: cæleſtia: nec nunc ego mei ſimilia aut dixiſſe aut poſſe dicere puto. nõ ita inſanio: ſed hoc ĩtelligi uolo: laxãdos eſſe eloquẽtiæ frænos: nec angutiſſimo gyro ĩgeniorũ ĩpetus refringẽdos: At enim alia cõditio oratorũ: alia

poetaꝝ.quaſi uero,M.Tullius minus audeat:quanq̃ hunc omitto:
neq; enim ambigi puto.Sed Demoſthenes ipſe ille norma oratoris
& regula nõ ſe cohibet tũ primũ cũ dicit illa notiſſima ανθρωποι
και κο & rurſus ετει χισατε την πολιν ουδεν. Et ſtatim ου
κεκτημεσθα αλλα την αβοιαν προβαλεσθε προ της αττι
κης. Et alibi εγο ωμην ω̃ ανδρες αθηναιοι νη τους θεους
ἐκεινο ἐν τω μεγέθει των πεπραγμένων.Iam quid audicti-
bus illo pulcherrimo exceſſu νοσημα γαρ:quid hæc breuiora ſu
perioribus ſed audacia pari: εγω μεν τω επιθρασυνομενω και
νομω: & eadem nota οταν δεηκ πλεονεξιας και πονηριας
πται σεισε και μικρον πταισμα απαντα αναχαιτη σε και
διελισεν. Simile his ταχινομενας απασιν τοις εν τη πο
λει.Et ibibem σον εις ταυτα ελαιον προηλωκας αριζογει-
τον. Et dixerat τρυδε ουδενα ορωτων πονων επαλησας
προς τοις ορμιζουσι τουτων των βασιλεων οντα και α-
παντα ανωκριμνα φαραγγος βαραθρα:& deiceps δεδοικα
μη δοξητε τισι των δε βουλομενων ινα ισον εν τη πολει
παρδοτριβειν.Nec ſatis ουδε γαρ τους προγονους ημων
λαμβανωτα δικαζηρια ημιν οικοδομησαι και να τους
τοιουτους εναυτοις μοιχευεσθαι adhuc πόνηριας και πα
λιν και μετα βολας. Et mille talia ut prætereã q̇ ab Aeſchine
θαυμα το ποια ρηματα uocãt':i cõtrariũ icidi dicens huc quoq;
ab iſto culparis. Sed uide quãto maior ſit qui reprehẽdit' ipſo repre
hendente:& maior ob hæc.in aliis enim uis:in his grãditas eius elu
cet.Num autem Aeſchines ipſe iis quæ i Demoſthenem carpebat
abſtiuit: φθεγγεσθαι τον ρητορα και τον νομον οταν δε
ετεραν φωνην αφειη νομος ετεραν ω̃ ρητωρ. Alio loco eſt
ita αναφαινετε περι παντων εν τω φωτι. Iterum alio αμα
αμακαθημενοι και να ρεμβονται παρανομους λογοις
Quod adeo probauit ut repetat. αλλ ωσπερ εν ταις. Iã illa con-
modius preſſiuſq; ουδε ελκοποιεις ληζιν των πραγμα-
των & alia.Expecto ut quædam ex hac epiſtola ut illud guberna-
cula gemunt & diis maris proximus:iiſdẽ notis quibus ea de q̇bus
ſcribo cõfodias.Intelligo enim me dum ueniam prioribus peto in
illa ipſa quæ ãnotaueras icidiſſe.Sed cõfodias licet: dũmõ iam nũc
deſtines diẽ quo & de illis & de his coram exigere poſſumus.Aut
enim tu me tumidum:aut ego te temeraium faciam.

C.Plinius Laterano ſuo ſalutem.

Vanta poteſtas:quanta dignitas:quanta maieſtas:quantum deniq; numẽ ſit hiſtoriæ cũ frequẽter alias:tũ ꝓxime ſenſi. recitauerat qdã ueriſſimũ libꝝ:partẽq; eius i alium diẽ reſeruauerat.ecce amici cuiuſdam orantis obſecrantiſq; ne reliqua recitaret:tantus audiendi quæ fecerint pudor : qbus nullus faciendi quæ audire erubeſcunt?Et ille qdẽ pſtitit quod rogabat:ſinebat ſi des:liber tamẽ ut factũ ipm manet:manebit legeturq; ſẽp tãto magis & nõ ſtatim:Citant.n.homines ad agnoſcẽda quæ differuntur.

C.Plinius Romano ſuo ſalutem.

Oſt longũ tempus epiſtolas tuas tres pariter recepi: omnes elegantiſſimas : amantiſſimas:& q̃les a te uenire præſertim deſideratas oportebat:quaꝝ una iniungis mihi iucundiſſimũ miniſteriũ ad Plotinã ſanctiſſimã fœminã ꝓferant : eadẽ commendas pupillũ Artemiſiũ:ſtatĩ præſtiti qđ petebat.Indicas etiam modicas te uĩdemias collegiſſe.cõmunis hæc mihi tecũ:quãq̃ ĩ diuerſiſſimã partẽ terraꝝ querelã ẽ.Altera epiſtola nuncias multa te nunc dictare:nunc ſcribere:qbus nos repreſentes:gratias ago:agerẽ magis ſi me illa ipſa q̃ ſcribis aut dictas legere potuiſſẽ. ſed erat æquũ ut te mea ita me tua ſcripta cognoſcere etiã ſi ad alium q̃ ad me ptinerẽt:polliceris ĩ fine:cũ certi de uitæ noſtræ ordinatiõe aliqd audieris:futuꝝ te fugitiuũ rei familiaris:ſtatimq; ad nos euolatuꝝ:qui iã tibi cõpedes nectimus:q̃s effringere nullo modo poſſis. Tertia epiſtola cõtinebat eẽ tibi redditã orationẽ pro Damo qs eã uberiorẽ quã dicẽtẽ audiente te fuerit.Eſt uberior: multa ẽ:poſtea eni:in tertia dicis alias te litteras curioſius ſcriptas miſiſſe: An acceperim quæris:nõ accepi eas:accipere geſtio: ꝓinde pria quaq; occaſione mitte: appoſitis qdem uſuris q̃s ego nũc partius poſſim centeſimã putabo.

C.Plinius Ruſtico ſuo ſalutẽ.

T ſatius unum aliqd ĩſigniter q̃ facere plura mediocriter:ſi nõ poſſis unũ aliqd ĩſigniter : qđ ĩtuens ego uariis me ſtudioꝝ generibus nulli ſatis cõfiſus expior:ꝓide cũ hoc uel illud leges:ita ſigulis:ita ut nõ ſigulis dabis an cæteris artibus excuſatio ĩ nũero litteris durior lex:in qbus difficilior effectus ẽ.qd autẽ ego de uenia q̃ſi igratus:nã ſi ea facilitate ꝓxima accepis : q̃ priora laus potius ſperãda:q̃ uenia obſecrãda eſt: mihi tamen uenia ſufficit.Vale.

C.Plinius Caninio ſuo ſalutem.

Ncidi ĩ materiã uerã ſed ſimillimã ficte:dignãq; ſcholaſtico altiſſimo planeq; poetico igenio:ĩcidi aũt dũ ſup cœnã ua-

ria miracula hic ide referũt:magna auctori fides.tamẽ ſi qđ poeta
cũ fide:is tamẽ auctor:cui bene uel hiſtoriã ſcripturũ credidiſſes:
Eſt i Africa Hipponẽſis colonia mari proxima: adiacet nauigabile
ſtagnũ:& hoc i modũ fluminis ẽ uariũ: demergit qdẽ uice alterna
ꝓut æſtus aut repſſit:aut ipulit:nũc ifert mari:nũc reddit ſtagno:
oĩs hic æſtus piſcãdi:nauigãdi:atq; ẽt natãdi ſtudio tenet:maxime
pueri quos ocium luſuſq; ſollicitat:his gloria & uirtus altiſſime ꝓ-
uehi:uictor ille qui longiſſime ut littus ita ſimul natantes reliquit:
quid hoc certamine.puer qdam audentior cæteris in ulteriora tẽ-
debat:Delphinus incurrit:& nunc precedere puerum ; nunc ſequi:
nunc circũire poſtremo ſubire deponere iterum ſubire trepidan-
temq; perferre:primũ i altum:mox flectit ad littus:redditq; terræ
& æqualibus. ſerpit per coloniam fama:concurrere omnes: ipſum
puerum tanquã miraculum aſpicere:interrogare:audire:narrare:re
ſpondere.poſtremo die obſident littus:ꝓſpectant mare: & ſiquidẽ
mari ſimile natant pueri:inter hos ille ſed cautius.Delphinus rur-
ſus ad tempus rurſus ad puerum fugit : uenit puer : fugit ille cum
cæteris delphinis quaſi iuitet & reuocet.exiliunt:mergitur:uarioſ-
q; orbes implicat expeditq; : hoc altero die:hoc tertio : hoc pluri-
bus donec hoĩes innutritos mari ſubiret timẽdi pudor: accedũt &
alludũt & appellant:tãgunt ẽt:ptractantq; ꝑeuntẽ:creſcit audacia
& expimẽto maxime puer q primus exptus eſt:adnatãti iſiliit:ergo
fert refertq;:agnoſci ſe ex mari putat meat ipſe neuter timetur:hu
ius fiducia:manſuetudo illius auget: nec non aut pueri dextra læ-
uaque ſimul eunt hortantes monenteſque : ne timeat id quoque
mirum:delphinus alius tantum ſpectator & comes : Nihil enim
ſimile aut faciebat aut patiebatur : ſed alterum illum ducebat: re-
ducebatq; puerum : cæteri pueri incredibile tam uerum tamen

quam priora delphinum geſtatorem colluſoremq; puerorum : in
terram quoq; extrahi ſolitum hareniſq; ſiccatum : ubi incaluiſſet
in mare reuolui.conſtat Octauium habitum legatum ꝓcõ.i littus
educto religione praua ſuperfudiſſe unguentum:cuius illum noui
tatem odoremq; i altum refugiſſe:nec niſi poſt multos dies uiſum
lãguidum & mœſtum:mox redditis uiribus priorem laſciuiam &
ſolitam uiſum eſſe ſeriam repetiſſe: confluebant oẽs ad ſpectaculũ

magiſtratus:quorum aduentu & mora modica reſpublica nouiſſi
mum partibus atterebatur:poſtremo locus ipſe quietem ſuam ſe-
cretumq; perdebat.placuit occulte interfici: ad quod coibat. Hæc
tu qua miſeratione qua copia deflebis:ornabis attolles:q̄q̄ non eſt
opus affingas aliquid aut adſtruas:ſufficit ne ea quæ ſunt uera mi-
nuantur. Vale.

C.Plinius Tranquillo ſuo ſalutem.

Xplica æſtum meum:audio me male legere duntaxat uer-
ſus:orationes enim cōmodius:& tanto minus uerſus cogi-
to ergo recitaturus familiaribus amicis experiri libertū me
ūm hoc quoq; familiare quod elegi nō bene ſit melius lecturus: ſi
tamen non fuerit perturbatus. Eſt enim tam nouus lector : q̄ ego
poeta.ipſe neſcio quid illo legente interim faciam: ſedeam defixus
mutus & ſimilis ocioſo: an ut quidam quæ pronuntiabit murmu
re oculis manu proſequar?ſed puto me non minus male ſaltare q̄
legere.Iterum dicam:explica æſtum meum uereq; reſcribe num ſit
melius peſſime legere:q̄ iſta uel non facere uel facere. Vale.

C.Plinius Appio ſuo ſalutem.

Ibrum quem miſiſti & accepi & gratias ago:ſum tamē hoc
tempore occupatiſſimus:Ideo nōdū eum legi:cum alioqn
ualidiſſime cupiam ſed ea reuerētia cū litteris ipſis ſcriptis
tuis debeo ut ſumere illa niſi uacuo animo irreligioſum putem di
ligentiā tuam in retractandis operibus ualde probo: Eſt tamen ali
quis modus primumq; nimia cura deterit magiſq̄ emendat: deīde
quod nos recentioribus reuocat:ſimulq; nec abſoluit priora. & in
choare poſteriora non patitur. Vale.

C.Plinius Fuſco ſuo ſalutem.

Væris quemadmodum in thuſcis diem æſtate diſponā.Eui
gilo cū collibuit plerunq; circa horam primam: ſæpe ante
tardius raro:clauſæ feneſtræ manent:miræ enim cū ſilenti
um & tenebræ ab his quæ auocant abductus: & liber & mihi reli
ctus nō oculos animo:ſed animū oculis ſequor:q eadē quæ mens
uidet quotiens nō uident alia:cogito ſi quid ī manibus: cogito ad
uerbū ſcribenti emēdātiq; ſimilis:cū plura uel difficile uel facile cō
poni teneri ue potuerunt:notarium uoco & die admiſſo quæ for-
mauerā reuocantur:rurſuſq; dimittitur:ubi hora quarta uel qn-
ta:neq; enim certum dimenſumq; tempus ut dies ſuaſit in xyſtum
me uel cryptoporticū cōfero:reliqua meditor & dicto:uehiculum

aſcēdo: ibi quoq; idē qđ ābulās aut iacēs: durat ītētio mutatione ipa referta.paululū ṙdormio:deīde ābulo:mox oratiōnē græcā lati nā ue clare & intēte non tam uocis cauſa q̄ ſtomachi. Iterum ambulo:ungor: lauor : cœnanti mihi cū uxore uel paucis liber legiť: poſt cœnam comœdia aut lyriſtes: mox cum meis ambulo:quoꝝ in numerū ſūt eruditi:uariis ſermonibus ueſpera extenditur:& q̄q̄ longiſſimus dies bene condiť:nōnunq̄ ex hoc ordīe aliq̄ mutanť: Nam ſi diu tacui uel ambulaui poſt ſomnū demū lectionemq;:nō uehiculo:ſed quod breuius:quod uelocius equo geſtor:interueniunt amici ex proximis oppidis:partēq; diei ad ſe trahunt:interdūq; laſſo mihi opportuna īterpellatione ſubueniunt: uenor aliquādo: ſed non ſine pugillaribus ut quāuis nihil ceperim : nō nihil referā. dať & colōis ut uideť ipſis nō ſatis temporis: quoꝝ mihi agreſtes q̄rele litteras noſtras & hæc urbana opa cōmēdant. Vale.

C.Plinius Paulino ſuo ſalutem.

Ec tuæ naturæ ē tranſlatitia hæc:& quaſi publica officia fa miliaribus amicis contra ipſoꝝ cōmodum exigere: Et ego te cōſtantius amo q̄ ut uerear nec aliter ac uelim accipias ni te kal.ſtatim cōſulē uidero : præſertī cū me neceſſitas thuſcianorū prædioꝝ plures annos ordinatura detineat: ī qua mihi noua conſi lia ſumenda ſunt:Nam priore iuſto quamq̄ poſt magnas remiſſiones reliqua creuerunt:inde pleriq; nulla iam cura minuēdi æris alie ni qđ deſperant poſſe perſolui:rapiunt etiā cōſumuntq; quod natura eſt ut qui iam putāt ſe nō ſibi placere occurrere:dum ergo augeſcentibus intus & medendū eſt & medendi una ratio:ſi nō num mo ſed partibus locū ac īde ex meis aliquos opis exactores cuſtodes fructibus ponam:& alioqn nullū iſtius genus reditus q̄ qđ ter ra cælū amnis refert.ad hoc magnā fidem acris oculos:numeroſas manus poſcit:exprimēdum tamen & quaſi in ueteri morbo quælibet mutatiōis auxilia tentanda ſunt:uides quā nō delicata me cau ſa obire primum cōſulatus tui diem non ſinat:quē tamē hic quoq; ut præſens uotis gaudeo:gratulatiōe celebrabo. Vale.

C.Plinius Saturnino ſuo ſalutem.

Go uero Ruffum laudo nō qa tu ita ut facerem petiſti: ſed qa ille ē digniſſimus:legi.n. libꝝ oībus numeris abſolutū: cui multū apud me gratiæ amor ipſius adiecit:iudicaui tamen:neq; enim ſoli iudicant qui maligne legunt. Vale.

C.Plinius Muſtio ſuo ſalutem.

Aruſpicũ reficiēda eſt mihi ædes: cæteris ĩ p̄diis in melius ĩ maius uetus ſane & anguſta cũ ſit aliqd: cum ſtatio die frequentiſſima. Nam idibus ſeptembribus magnus e regione tota coit populus: multæ res agũtur: multa uota ſuſcipiunt: multa redduntur: ſed nullum in proximo ſuffugium aut imbris aut ſolis: uideor ergo munifice ſimul religioſeque facturus: ſi eãdem quam pulcherrimã extruxero addidero porticus ædi illam ad uſũ deæ: has ad hominum: uelim ergo emas quatuor marmoreas colũnas cuius tibi uidebitur generis: emas marmora quibus ſolum: quibus parietes excolantur: Erit etiam faciundum ipſius deæ ſignum: quia antiquum illud e ligno quibuſdam uetuſtate ſui partibus trũcatum eſt: quantum ad porticus nihil interim occurrit quod uideatur ſtatim eſſe repetendum: niſi tamen ut formam ſecundum rationem loci ſcribas: neq; enim poſſum circundare templo. Nam ſolum templi hinc flumine & abruptiſſimis ripis: hinc uia cingitur. Eſt ultra uiam latiſſimum pratum: in quo ſatis apte contra tẽplũ inuenies qui ſoles locorum difficultates arte ſuperare. Vale.

C. Plinius Fuſco ſuo ſalutem.

Cribis pergratas tibi fuiſſe litteras meas: qbus cognouiſti quemadmodum in thuſcis ocium æſtatis exigerẽ: requiris quid ex hoc in laurentino hyems permutet. Nihil niſi quod meridianus ſomnus eximitur multumq; de nocte uel ante uel poſt diem ſumitur: & ſi agendi neceſſitas inſtat: quæ frequens hyeme nõ iam comœdo. uel lyriſtæ poſt cœnam locus: ſed illa quæ dicta ut identidem retractantur: ac ſimul memoriæ frequenti emendatione proficitur. Habes æſtate hyeme cõſuetudinem num addas huc licet uere tantum: num quæ ĩtra hyemem ſtatim æſtatemq; mediam ut nihil de die perdunt de nocte paruolum acquirunt. Vale.

C. Plinii Secundi Nouocomenſis Oratoris Facundiſſimi Epiſtolarum Libri Octaui & Vltimi. Finis.

C.PLINII SECVNDI NOVOCOMENSIS PANAEGYRICVS TRAIANO AVGVSTO DICTVS.

Ene ac ſapienter patres.C.maiores inſtituerũt ut rerꝶ
agendarꝶ:ita dicẽdi initiũ a p̃cationibus capere: quod
nihil rite nihilq; ꝓuidenter hoĩes ſine deorꝶ ĩmortali
um ope cõſilio honore auſpicarent̃.Qui mos cui po-
tius quã conſuli?aut quãdo magis uſurpandus colen-
duſq; eſt: quã cum ĩperio ſenatus:auctoritate reipu.ad agẽdas opti
mo prĩcipi gratias excitamur? Quod.n. p̃ſtabilius eſt aut pulchri-
us munus deorꝶ:quã caſtus & ſãctus & diis ſimillimus prĩceps? Ac
ſi adhuc dubiũ fuiſſet forte caſuq; rectores terris an aliquo numĩe
darent̃ : principẽ tamen noſtrũ liqueret diuinitus cõſtitutũ. Non
enĩ occulta poteſtate fatorum: ſed ab Ioue ipõ coram ac palam re
pertus electus eſt.quippe inter aras & altaria:eodemq; loci quẽ de-
us ille tam manifeſtus ac præſens quam cælũ ac ſidera ĩſedit.Quo
magis aptum piũq; eſt te Iupiter optime antea conditorem: nunc
conſeruatorem imperii noſtri precari: ut mihi digna coſule: digna
ſenatu:digna principe cõtingat oratio:utq; omnibus quæ dicentur
a me libertas fides ueritas conſtet:Tantũq; a ſpecie adulationis ab-
ſit gratiarum actio mea:quantũ abeſt a neceſſitate. Equidem non
conſuli modo ſed omnibus ciuibus enitẽdum reor:ne quid de prĩ
cipe noſtro ita dicant:ut idem illud de alio dici potuiſſe uideatur.
Quare habeant ac recedant uoces illæ:quas metus exprimebat.Ni
hil quale ante dicamus:nihil enim quale antea patimur. Nec ea-
dem de principe quæ prius prædicemus:neque enim eadem ſecre-
to loquimur:quæ prius. Diſcernatur orationibus noſtris diuer-
ſitas temporum : & ex ipſo genere gratiarum agendarum intelliga
tur cui:quãdo ſint hactenus ut deo:nũc nuſquam ut numini blã-
diamur.nõ enim de tyranno ſed de ciue:non de domino ſed de pa
rente loquimur.Vnum ille ſe ex nobis : & hoc magis excellit atq;
eminet:ꝙ unum ex nobis putat: nec minus hominem ſe:q̃ homi-
nibus p̃eſſe meminit.Intelligãus ergo bona noſtra:dignoſq; nos il-
lius uſu ꝓbemus:atq; idẽtidẽ cogitemus:ſi maius prĩcipibus p̃ſte-
mus obſequm:q ſeruitute ciuiũ: quã qui libertate lætant̃. & popu
lus quidem romanus dilectum principem ſeruat: quantoq; paulo
ante concentu formoſum alium:hunc fortiſſimum perſonat: qui-
buſq; aliquando clamoribus geſtum alterius & uocem:huius pie-
tatem.abſtinẽtiam.mãſuetudinẽ laudat. Quid nos ipſi?diuinitatẽ

principis noſtri:an humanitatem.tēperātiam: facilitatem:ut amor
& gaudiū tulit:celebrare uniuerſi ſolemus? Iam qd tā ciuile . tā ſe-
natorium:quā illud aditū a nobis optimi cognomen? qđ peculiare
huius & ꝓprium arrogātia prioꝝ principum fecit. Eninuero quā
cōmune quā ex æquo : quod felices nos felicē illum prædicamus:
alterniſq; uotis hæc faciat:hæc audiat:quaſi nō dicturi niſi fecerit:
cōprecamur. Ad quas ille uoces lachrymis etiam ac multo pudore
ſuffundit. Agnoſcit enim ſentitq; ſibi nō principi dici. Igit qđ tem
peramētum omnes ī illo ſubito pietatis calore ſeruamus:hoc ſin-
guli quoque meditatiq; teneamus:ſciamuſq; nullum eē neq; ſince
rius:neq; acceptius genus gratiaꝝ:quā qđ illas acclamatiōes æmu-
lemur:quæ fingendi nō habēt tēpus. Quantum ad me ꝑtinet labo
rabo:ut orationē meā ad modeſtiam principis moderationēq; ſub
mittā:nec minus cōſiderabo quid aures eius pati poſſint:quā quid
uirtutibus debeat. Magna & iuſitata principis gloria:cui grās actu
rus non tam uereor:ne me in laudibus ſuis parcum quā ne nimiū
putet. Hæc me cura hæc difficultas ſola circunſtat. Nā merenti gra
tias agere facile eſt Patres conſ. non enim ꝑiculum eſt ne cum loqr
de humanitate:exprobari ſibi ſupbiā credat. cum de frugalitate lu
xuriā. cum de clæmētia crudelitatem. cum de liberalitate auariciā.
cum de benignitate liuorē. cum de cōtinentia libidinē. cum de la-
bore īertiā. cum de fortitudine timorē. Ac ne illud quidem uereor
ne gratus īgratus ue uidear:pro ut ſatis aut parū dixero. Animad-
uerto enī etiā deos ipſos non tam accuratis adorantium precibus
quā īnocētia & ſanctitate lætari:gratioremq; exiſtimari:q delubris
eoꝝ purā caſtāq; mentē : quā qui meditatū carmen intulerit. Sed
parendum eſt SENATVSCONSVLTO: quod ex utilitate publi
ca placuit:ut conſulis uoce ſub titulo gratiaꝝ agendaꝝ boni prin-
cipes quæ facerēt recognoſcerēt:mali q facere deberēt. Id nunc eo
magis ſolēne ac neceſſariū ē:qđ parēs noſter priuatas gratiaꝝ actio
nes cohibet & cōprimit. īterceſſurus ēt publicis ſi ꝑmitteret ſibi ue
tare qđ ſenatus iuberet. Vtrūq; Cæſar Auguſte moderate:& quod
alibi tibi grās agi nō ſinis:& qđ hic ſinis. nō. n. a te ipſo tibi honor
iſte:ſed ab agētibus habet. cedis affectibus nr̄is. nec nobis munera
tua prædicare:ſed audire tibi neceſſe ē. Sæpe ego mecū. P.C. tacitus
agitaui q̄lē quātūq; eē oporteret:cuius ditiōe nutuq; maria. terræ.
pax. bella gerent : cum īterea fingenti formantiq; mihi principem
quem æquata diis immortalibus poteſtas deceret:nunquam uoto

ſaltē cōcipere ſuccurrit ſimilem huic quē uidemus. Enituit aliqs ī bello:ſed obſoleuit in pace.aliū toga:ſed nō & arma honeſtarūt. reuerentiā ille terrore.alius amorē humanitate captauit. ille quæſitā domi gloriā ī publico.hic in publico partā domi ꝑdidit. poſtremo adhuc nemo extitit cuius uirtutes nullo uitioꝝ cōfinio lederēt.At prīcipi nr̄o quanta cōcordia:quantuſq; cōcentus oīum laudū oīſq; gloriæ cōtigit:ut nihil ſeueritati eius hilaritate:nihil grauitati ſimplicitate:nihil maieſtati humāitate detrahit̄.Iā firmitas iā ꝓceritas corporis iam honor capitis & dignitas oris:ad hoc ætatis īdeflexa maturitas:nec ſine quodā munere deū feſtinantis ſenectutis inſignibus ad augēdam maieſtatē ornata Cæſaries nō ne lōge lateque prīcipē oſtētāt? Talem eſſe oportuit quē nō bella ciuilia nec armis oppreſſa.R.P.ſed pax & adoptatio:& tandē exorata terris numina dediſſent.An fas erat nihil differre īter īpatorē quem homīes: & quem dii feciſſent?Quoꝝ quidem in te Cæſar iudiciū & fauor tūc ſtatim cum ad exercitum ꝓficiſcereris & quidem īuſitato enituit. Nam cæteros principes aut largus cruor hoſtiaꝝ:aut ſiniſter uolatus auium cōſulentibus nunciauit.Tibi aſcēdenti de more capitolium quāquā nō id agentiū ciuium clamor ut iam principi occurrit.Siqdem omnis turba quæ limen īſederat ad īgreſſum tuū foribus recluſis iā qdem ut tunc arbitrabat̄ deū:cæteꝝ ut docuit euentus te cōſalutauit īperatorē.nec aliter a cunctis omen acceptū ē:nā ipſe ītelligere nolebas:recuſabas.n.īperare:recuſabas qđ bene erat imperaturo.Igit̄ cogendus fuiſti.cogi porro nō poteras niſi ꝑiculo patriæ:& mutatiōe reipu.obſtinatū enī tibi nō ſuſcipere īperium: niſi ſeruādū fuiſſet.Quare ego illū ipſū furorē motūq; caſtrenſem reor extitiſſe:qa magna ui magnoq; terrore modeſtia tua uīcenda erat.At ſicut maris cælique tēperie turbines tēpeſtateſq; cōmēdāt: ita ad augēdā pacis tuæ gratiā:illū tumultū præceſſiſſe crediderī. Habet has uices cōdicio mortaliū:ut aduerſa ex ſecūdis:ex aduerſis ſecūda noſcant̄.Occultat utrorūq; ſemina deus: & plærūq; bonorum malorūq; cauſæ ſub diuerſa ſpecie latēt. Magnū qdē illud ſæculo dedecus magnū reip.uulnus īpreſſum ē. Imꝑator & parens generis humani obſeſſus captus īcluſus : ablata mitiſſimo ſeni ſeruādoꝝ hoīum poteſtas:ereptūq; prīcipi illud ī prīcipatu beatiſſimū qđ nihil cogitur.Si tamē hæc ſola erat ratio:quæ te publicæ ſalutis gubernaculis admoueret:ꝓpe ē ut exclamē tāti fuiſſe.Corrupta ē diſciplina caſtroꝝ:ut tu corrector emēdatorq; contingeres

īductū peſſimū exēplum:ut optimum opponeref. Poſtremo coa/
ctus princeps quos nolebat occidere:ut daret principē q cogi non
poſſet. Olim tu qdē adoptari merebare: ſed neſciſſemus quantū ti/
bi deberet īperiū: ſi ante adoptatus eſſes. Expectatū eſt tēpus ī quo
liqueret: nō tam accepiſſe te beneficium: quā dediſſe: Cōfugit in ſi/
nū tuū cōcuſſa repu. ruenſq; īperiū ſup īperatorē imperatoris tibi
uoce delatū eſt. Imploratus adoptione & accitus es. Vt olim duces
magni a peregrinis externiſq; bellis ad opē patriæ ferendā reuocari
ſolebant: ita filius ac parens uno eodēq; momēto rem maximā iui
cē præſtitiſtis. Ille tibi īperiū dedit: tu illi reddidiſti. Solus ergo ad/
huc q pro munere tanto paria accipiendo feciſti: imo ultro dātem
obligaſti: cōmunicato. n. īperio ſollicitior tu: ille ſecurior factus ē.
O nouū atq; īauditū ad prīcipatū iter: nō te ꝓpria cupiditas ꝓpri/
us metus ſed aliena utilitas: alienus timor prīcipē fecit. Videaris li/
cet quod ē ampliſſimū cōſecutus īter hoīes: felicius tamen erat il/
lud quod reliquiſti: ſub bono principe priuatus eſſe deſiiſti. aſſum
ptus es ī laborū curarūq; cōſortium: nec te læta & ꝓſpera ſtationis
iſtius: ſed aſpera & dura ad capeſſendā eā cōpulerunt. Suſcepiſti īpe
riū poſtq̄ alium ſuſcepti pœnitebat. Nulla adoptati cū eo q adopta
bat cognatio: nulla neceſſitudo: niſi quod uterq; optimus erat: di/
gnuſq; alter eligi: alter eligere. Itaq; adoptatus es non ut prius alius
atq; alius ī gratiā uxoris. adſciuit enī te filiū nō uictricus ſed prin/
ceps: eodemq; aīo diuus Nerua pater tuus factus ē: quo erat oīum.
Nec decet aliter filiū adſumi: ſi adſumat a prīcipe. An ſenatū. po. q;
ro. exercitus ꝓuincias ſocios trāſmiſſurus uni: ſucceſſorē e ſinu uxo
ris accipias? ſūmæq; poteſtatis hæredē tātū ītra domū tuā quæras:
nō p totā ciuitatē circūferas oculos? & hunc tibi ꝓximū: hunc con
iūctiſſimū exiſtimes: quem optimū: quē diis ſimillimum īueneris?
Impaturus oībus eligi d̄bet ex oībus. nō enī ſeruulis tuis dominū:
ut poſſis eē cōtētus q̄ſi neceſſario hærede: ſed prīcipē ciuibus datu
rus īpator. Supbum iſtud & regium: niſi adoptes eū quē cōſtet īpe/
ratuꝝ fuiſſe ēt ſi nō adoptaſſes. Fecit hoc Nerua: nihilītereſſe arbi
tratus genueris an elegeris: ſi pinde ſine iudicio adoptēt liberi ac na
ſcūt: niſi tamē qd' æqore aīo ferūt hoīes quē prīceps paꝝ feliciter
genuit quā quē male elegit. Sedulo ergo uitauit hūc caſū: nec iudi/
cio hoīum ſed deoꝝ etiā in cōſilium aſſumpſit. Itaq; nō tua ī cubi
culo ſed in tēplo. nec ante genialē thoꝝ ſed ante puluinar Iouis op
timi maximi adoptio peracta eſt: qua tandem non ſeruitus noſtra

ſed libertas & ſalus & ſecuritas fundabat. Sibi enĩ dii gloriã illam uendicauerũt. hoꝝ opus: hoꝝ illud ĩperiũ: Nerua tamen miniſter fuit. Vterq; q adoptaret tam paruit: quam tu q adoptabaris. Allata erat ex pãnonia laurea id agentibus diis: ut ĩuicti ĩperatoris exortũ uictoriæ ĩſigne decoraret. Hanc ĩperator Nerua ĩ gremio Iouis col locarat: cum repẽte ſolito maior & auguſtior aduocata hoĩum cõ cione deorũq; te filiũ ſibi hoc ẽ unicũ auxilium feſſis rebus aſſum pſit. Inde quaſi depoſito impio qua ſecuritate: qua gloria lætus: nã quantulum refert deponas: an partiaris imperiũ: niſi qđ difficilius hoc eſt: nõ ſecus ac præſenti tibi ĩnixus: tuis humeris ſe patriamq; ſuſtẽtãs tua iuuenta tuo robore ĩualuit. ſtatĩ cõſedit omnis tumul tus. Non adoptionis opus iſtud fuit: ſed adoptati. atq; adeo temere fecerat Nerua ſi adoptaſſet aliũ. Obliti ne ſumus: ut nup poſt ado ptionẽ nõ deſierit ſeditio: ſed cœpit: irritamẽtũ iſtud iraꝝ & fax tu multus fuiſſet niſi ĩcidiſſet ĩ te. An dubium ẽ ut dare nõ poſſet im periũ ĩperator: q reuerentiã amiſerat: Auctoritate eius effectum eſt cui dabatur. Simul filius ſimul Cæſar. mox ĩperator & cõſors tribu niciæ poteſtatis & oĩa pariter & ſtatĩ factus es: quæ proxime parẽs uerus tantum ĩ alteꝝ filium cõtulit. Magnum hoc tuæ moderatio nis indicium: qđ nõ ſolum ſucceſſor ĩperii: ſed particeps ẽt ſociuſq; placuiſti. nam ſucceſſor ẽt ſi nolis habẽdus eſt: nõ eſt habẽdus ſoci us niſi uelis. Credent ne poſteri patricio & cõſulari & triũphali pa tre genitum cũ fortiſſimum ampliſſimum amantiſſimum ſui exer citũ regeret: ĩperatorẽ nõ ab exercitu factũ: eidẽ cũ germaniæ præ ſideret: germanici nomẽ hĩc miſſũ: nihil ipſũ ut ĩperator fieret agi taſſe: nihil feciſſe niſi ꝙ meruit & paruit: Paruiſti. n. Cæſar: & ad prĩ cipatum obſeqo pueniſti: nihilq; magis a te ſubiecti animo factũ eſt: quam quod ĩperare cœpiſti. Iam Cæſar iam Impator iã germa nicus abſens & ignarus: & poſt tãta noĩa quãtũ ad te ptinet priua tus. Magnum uideretur ſi dicerem: neſciſti te Imperatorẽ futurum. eras Imperator: & eſſe te neſciebas. Vt uero ad te fortunæ tuæ nũ cius uenit: malebas qdem hoc eſſe quod fueras: ſed non erat liberꝝ. An nõ obſequereris principi ciuis: legatus imperatori: filius patri: Vbi deinde diſciplina: ubi mos a maioribus traditus: quodcũq; im perator munus ĩiũgeret æquo animo paratoq; ſubeundi: Quid. n. ſi prouincias ex puinciis: ex bellis bella mandaret: eodẽ illo uti iu re cum ad ĩperium reuocet quo ſit uſus: cum ad exercitum miſe rit nihilq; ĩtereſſe ire legatum: an redire principem iubeat: niſi qđ

maior ſit obſequii gloria ĩ eo qđ quis minus uelit. Augebat aucto ritaté iubentis: ĩ ſũmũ diſcrimé auctoritas eius adducta: utq; magis parendũ imperanti putares: efficiebat: eo qđ ab aliis minus parebatur. Ad hoc audiebas: ſenatus: populique conſenſum. Non unius Neruæ iudicium illud: illa electio fuit: nam qui ubiq; ſunt homines: hoc idem uotis expetebant: ille tantum iure principis occupauit: primuſq; fecit quod omnes facturi erant. nec hercule tantopere cũctis factum placeret: niſi placuiſſet anteq̃ fieret. At quo temperamento poteſtatem tuã fortunãq; moderatus es. imperator tu titulis & imaginibus & ſignis: cæteꝝ modeſtia. labore. uigilantia. dux. & legatus. & miles cũ iam tua uexilla tuas aquilas magno gradu anteires: neq; aliud tibi ex illa adoptione: quam filii pietatem filii obſequiũ adſereres: longamq; huic nomini ætatem: lõgã gloriã precarere. Te ꝓuidẽtia deorũ primum in locũ ꝓuexerat: tu adhuc in ſecũdo reſiſtere atq; ẽt ſeneſcere optabas. Priuatus tibi uidebaris q̃diu ĩperator & alius eſſet. Audita ſunt uota tua: ſed ĩ quantũ optimo illi & ſanctiſſimo ſeni utile fuit: quẽ dii cælo uendicauerũt: ne qđ poſt illud diuinũ & ĩmortale factũ mortale faceret. Deberi qppe maximo operi hãc uenerationem: ut nouiſſimũ eſſet: auctoréq; eius ſtatĩ cõſecrandum: ut quandoq; ĩter poſteros quæreretur: an illud iã deus feciſſet. Ita ille nullo magis noĩe publicus parens: q̃ qa tuus ingens gloria ingenſq; fama cũ abunde expertus eſſet: quam bene humeris tuis ſederet imperium: tibi terras: te terris reliqt eo ipſo carus oĩbus ac deſiderãdus: qđ ꝓſpexerat ne deſideraret. Quẽ tu lachrymis primum ita: ut filiũ decuit: mox templi hõeſtaſti: nõ imitatus illos q hoc idem: ſed alia mente fecerũt. Dicauit cælo Tiberius Auguſtũ: ſed ut maieſtatis numen ĩduceret: Claudiũ Nero: ſed ut irrideret: Veſpeſianũ Titus: Domitianus Titũ: ſed ille ut dei filius: hic ut frater uideret. Tu ſyderibus patrem intuliſti nõ ad metũ ciuium: nõ in cõtumeliam numinũ: nõ in honoré tuum: ſed qa deum credis. Minus eſt hoc: cũ fit ab his: q & ſeſe deos putant. Sed licet illũ aris puluinaribus. flamine colas: non alio magis tamẽ deũ & facis & ꝓbas: q̃ quod ipſe talis es. in pricipe. n. q electo ſucceſſore fato cõceſſit una itemq; certiſſima diuinitatis fides ẽ bonus ſucceſſor. Nũ ergo tibi ex ĩmortalitate patris aliqđ arrogantiæ acceſſit? Num hos ꝓximos diuinitate parentũ deſides ac ſuperbos: potiuſq̃ illos ueteres & antiquos æmuleris: q hoc ipſum imperiũ cuius pulſi fugatiq;: non aliud maius habebat indiciũ: q̃ ſi triũpharetur.

Ergo ſuſtulerát animos & iugũ excuſſerát: nec iam nobiſcũ de ſua
libertate:ſed de nr̃a ſeruitute certabát.ac ne inducias qdé niſi æqs
cõdiciõibus inibant:legeſq; ut acciperét dabát.At núc rediit oíbus
terror & metus & uotũ impata faciédi.uidet.n.romanũ ducé unú
ex illis ueteribus & priſcis:qbus íperatoriũ nomé addebát cõtecti
cædibus cápi:& íſecta uictoriis maria accipimus obſides ergo non
emimus:nec ígétibus dánis ímenſiſq; mũeribus paſcimur: ut uice-
rimus.rogát.ſupplicát.largiur.negáus utrũq; ex ípii maieſtate:agũt
gr̃as q ípetrauerũt:nõ audét queri qbus negatũ é.An audeát? q ſci-
ant te adſediſſe ferociſſimis populis eo ipſo tp̃re qd̃ amiciſſimũ il-
lis:difficillimũ nobis.cú danubius ripas gelu iúgit:duratuſq; glacie
ígétia tergo bella tráſportat:cũ fere gétes nõ telis magiſq̃ ſuo cæ-
lo:ſuo ſidere armát.Sed ubi í pxío tu:nõ ſecus at ſi mutatæ tépo-
rũ uices eént:illi qdé latibulis ſuis clauſi tenebát:nr̃a agmia pcurſa
re ripas:& aliena occaſiõe ſi pmitteres uti:utroq; hyemé ſuá barba
ris gaudebát.Hæc tibi apd̃ hoſtes ueneratio:qd apud milites? q̃ ad
mirationé quéadmodú cõparaſti? cú tecũ íediá tecú ferrent ſiti: cũ
í illa meditatiõe cápeſtri militaribus turinis íperatoriũ pulueré ſu-
doréq; miſceres.nihil a cæteris niſi robore ac p̃ſtátia libero marte
núc cõinus tela librares:núc uibrata ſuſcipes:alacer uirtute militũ
& lætus:quotiés aut caſſidi tuæ aut clipeo grauior ictus íciderez.
laudabas qppe feriétes:hortabariſq; ut auderét: & audebát iá cum
ſpectator q̃ í eútiũ certamia uirorũ arma cõpõeres:tela téptares:ac
ſi qd̃ durius accipiéti uideret:ipſe uibrares. Quid cũ ſolatiú feſſis.
ægris opé ferres? Nõ tibi moris tua inire tétoria niſi cõmilitonum
ãte luſtraſſes:nec requié corpori niſi poſt oés dare. Hac mihi admi
ratiõe dignus ípator nõ uideret:ſi iter Fabricios & Scipiões & Ca
millos talis eſſet:tunc ení illú imitatiõis ardor ſempq; melior aliqs
accenderet.poſtquá uero ſtudium armorũ a manibus ad oculos:ad
uoluptaté a labore tranſlatũ eſt:poſtquá exercitatiõibus noſtris nõ
ueteranorũ aliquis cui decus muralis aut ciuica:ſed græculus magi
ſter aſſiſtit:quá magnũ eſt ex oíbus patrio more patria uirtute læ-
tari:& ſine æmulo ac ſie exéplo ſecũ certare:ſecũ cõtédere:ac ſicut
íperat ſolus ſolú ita eſſe q debeat íperare.Nõne incunabula hæc ti
bi Cæſar & rudiméta cũ puer admodú pthica lauro gloriá patris
augens:noméq; germanici iá tum mererere: cú ferociam ſuperbi-
amq; parthorũ ex proximo auditus magno terrore cohiberes: rhe
numq; & Euphratem admiratiõis tuæ fama coniungeres:cum or-

bem terràꝝ nõ pedibus magiſq̃ laudibus ꝑagrares:apud eos ſemꝑ
maior & clarior q̇bus poſtea cõtigiſſes:& necdũ ĩperator: necdum
dei filius eras.Germaniãq; cũ plurimæ gentes ac ꝓpe ĩfinita uaſti-
tas interiacentis ſoli:tũ Pyreneus.alpes.ĩmenſiq; alii mõtes niſi his
cõpararentur muniũt dirimuntq; per hoc oẽ ſpatium cũ legiones
duceres:ſeu potius tãta uelocitas erat:raperes. ſed non uehiculum
unq̃ nõ equũ reſpexiſti.leuis hic non ſubſidiũ itineris ſed decus:&
cũ ſubſequebať:ut cuius nullus tibi uſus niſi cũ die ſtatiuoꝝ ꝓxi-
mũ cãpum alacritate diſcurſu puluere attolleres.Initiũ laboris mi
rer an finem?multũ eſt quod ꝑſeueraſti:plus tamẽ quod nõ timui
ſti:ne ꝑſeuerare nõ poſſes.Nec dubito qn ille q̇ te ĩter illa germãiæ
bella ab hiſpania uſq; ut ualidiſſimũ ꝓ̃ſidium exciuerat: iners ipſe
alieniſq; uirtutibus tunc quoq; ĩuidus ĩperator cũ ope eaꝝ indige
ret:tantã admirationẽ tui nõ ſine quodam timore cõceperit: quan
tam ille genitus Ioue poſt labores duaraq; ĩperia regi ſuo indomi
tus ſemꝑ indefeſſuſq; referebat:cũ aliis ſuper alias expeditionibus
itinere illo dignus inuenireris. Tribunus uero diſiunctiſſimas ter-
ras teneris adhuc annis uiri firmitate luſtraſti: iã tunc ꝓ̃monente
fortuna ut diu penitus perdiſceres:quæ mox ꝓ̃cipere deberes.Neq;
enĩ ꝓſpexiſſe caſtra breuẽq; militiã quaſi tranſiſſe cõtentus ita egi
ſti tribunũ:ut eſſe ſtatim dux poſſes:nihilq; diſcendũ haberes tem
pore docendi.Cognouiſti per ſtipẽdia decem mores gentiũ:regio-
nũ ſitus:opportunitates locoꝝ: & diuerſam aquaꝝ cæliq; tẽperiẽ
ut patrios fõtes patriũq; ſidus ferre cõſueſti.quotiens equos.quoti-
ens emerita arma mutaſti.Veniet ergo tempus quo poſteri uiſere:
uiſendũ tradere minoribus ſuis geſtient: q̇s ſudores tuos hauſerit
cãpus:quæ refectiões tuas arbores: quæ ſomnũ ſaxa ꝓ̃texerint: qđ
deniq; tectum magnus hoſpes ĩpleueris ut tunc ipſi tibi ingentiũ
ducũ ſacra ueſtigia iiſdem in locis mõſtrabanť.Veꝝ hæc olĩ:ĩpræ-
ſentia q̇dẽ q̇ſq̇s paulo uetuſtior miles:hic te cõmilitõe cenſeť:quo
tus.n.q̇ſq; cuius tu nõ ante cõmilito q̃ ĩperator?Inde eſt quod ꝓpe
oẽs noĩe appellas:qđ ſinguloꝝ fortia facta cõmemoras.hæc habẽt
adnumeranda tibi ꝓ rep.uulnera:quibus ſtatim laudator & teſtis
cõtigiſti.Sed magis ꝓ̃dicanda moderatio tua: qđ ĩnutritus bellicis
laudibus pacẽ amas:nec q̇a uel pater tibi triũphalis uel adoptionis
tuæ die dicata capitolino Ioui laurus:iccirco ex occaſiõe oĩ q̃ris tri
umphos.Nõ times bella nec ꝓuocas. Magnũ eſt Imperator Augu
ſte magnũ ẽ ſtare in danubii ripa ſi trãſeas certũ triumphi: nec de-

certare cupere cū recuſantibus:Quoꝝ alteꝝ fortitudīe: alteꝝ moderatiōe efficit̄.Nā ut ipſe nolis pugnare moderatio:fortitudo tua præſtat ut neq; hoſtes tui uelit.Accipiet & ergo aliquādo capitolium nō īimicos currus.nec falſæ ſimulacra uictoriæ: ſed īperatore uerā ac ſolidā gloriā reportante tranqllitatē:& tamē cōfeſſa hoſtiū obſeqa:ut uicēdus nemo fuerit.pulchrius hoc oībus triūphis:neq; .n.unq̄ niſi ex cōtēptu īperii noſtri factū ē ut uinceremus.Quod ſi qs barbarus rex eo īſolētiæ furoriſq; ꝓceſſerit:ut irā tuā īdignatio nēq; mereat̄:næ ille ſiue īterfuſo mari.ſeu flūinibus īmēſis.ſeu ꝑci piti mōte defēdit̄:oīa hæc tā ꝓna tāq; cedētia uirtutibus tuis ſenti et ut ſubſediſſe mōtes:flumīa exaruiſſe:īterceptū mare: illataſq; ſibi nō claſſes noſtras:ſed terras ipſas arbitret̄. Videor iā cernere nō ſpoliis ꝓuīciaꝝ:& extorto ſociis auro:ſed hoſtibus armis captoꝝque regū cathenis triūphū grauē.Videor īgentia ducū noīa nec indecora noībus corpora uocitare.Videor ītueri ī māibus ſequentē: mox ipſū te ſublimē īſtātemq; curru domitaꝝ gētiū tergo:āte currū aūt clipeos:quos ipſe ꝓfoderis. Nec tibi opīa defuerint: ſi quis regū uenire in manus audeat:nec mō tæloꝝ tuoꝝ:ſed etiam.oculoꝝ minarumq; coniectum toto campo totoq; exercitu oppoſito perhorreſcat.Meruiſti proxima moderatione: ut quandocunq; te uel inferre uel propulſare bellum coegerit imperii dignitas: non ideo uiciſſe uidearis:ut triumphares: ſed triumphare quia uiceris. Aliud ex alio mihi occurrit.quam ſpecioſū eſt.n. quod diſciplinā caſtrorum lapſam extictāq; refouiſti.depulſo prioris ſæculi malo. inertia.& cōtumacia & dedignatione parendi.Tutum eſt reuerentiam.tutū caritatem mereri:nec ducum quiſquam aut nō amari a militibus:aut amari timet. & inde offenſæ gratiæq; pariter ſecuri inſtāt operibus:adſunt exercitationibus: arma mœnia uiros aptāt: quippe non is princeps qui ſibi imminere:ſibi intendi putet: quod in hoſtes paretur. quæ perſuaſio fuit illorum:qui hoſtilia cum facerent:timebant.Eodē ergo tempore militaria ſtudia:nec aīos:modo:ſed & corpora ipſa langueſcere:gladios etiam incuria hebetari retundique gaudebant.duces porro noſtri nō tā regum cæteroꝝ: quam ſuoꝝ principū īſidias:nec tā hoſtiū:q̄ commilitonū manus ferrumq; metuebāt.Eſt hæc natura ſideribus:ut ꝑua & exilia ualidoꝝ exortus obſcuret.ſimiliter īꝑatoris aduētu legatoꝝ dignitas inūbrat̄:tu tamē maior oībus qdem eras:ſed ſine ullius dimminutione maior:eādem auctoritatem præſente te quiſque quam ab-

ſente retinebat.qn ēt pleriſq; ex eo reuerētia acceſſerat : qđ tu quo
que illos reuerebare.Itaq; ꝑinde ſūmis atq; īfimis carus.ſic īꝑatorē
cōmilitonēq; miſcueras ut ſtudiū oīum laborēq; & tāq̄ exactor in
tenderes:& tāq̄ ꝑticeps ſociuſq; releuares. Felices illos quoꝝ fides
& īduſtria nō ꝑ īternūcios & īterꝑtes:ſed ab ipſo te:nec auribus tu
is:ſed oculis ꝓbāť.cōſecuti ſūt:ut abſens quoq; de abſētibus nemi
ni magiſq̄ tibi crederes.Iā te ciuiū deſideria reuocabāt: amorēq; ca
ſtroꝝ ſuꝑabat caritas patriæ.iter īde placidū ac modeſtū: ut plane
a pace redeūtis.Nec uero ergo ī laudibus tuis ponā qđ aduētū tu-
um:nō pr̄ q̄ſq̄ nō maritus expauit.affectata aliis caſtitas:tibi īgeni-
ta & īnata:iterq; ea q̄ īputare nō poſſis.Nullus ī exigendis uehicu
lis tumultus:nullū circa hoſpitia faſtidium.ānona quæ cæteris.ad
hoc coītatus accīctus & parés.diceres magnū aliquē ducē ac te po
tiſſimū ad exercitus ire.adeo nihil aut certe paꝝ ītererat īter īpa-
torē factū & futuꝝ.Quā diſſimilis nuꝑ alterius prīcipis trāſitus:ſi
tamē trāſitus ille nō populatio fuit:cū abactus hoſpitū exerceret:
oīaq; dextra leuaq; ꝑuſta & attrita:ut ſi uis aliq̄:uel ipſi illi barbari:
quos fugiebat īciderent.Perſuadēdū ꝓuīciis erat illud iter domiti
ani fuiſſe nō prīcipis:itaq; nō tā ꝓ tua gloria: q̄ ꝓ utilitate cōi edi-
cto ſubieciſti:qđ ī utrūq; ueſtꝝ eēt īpēſū.Adſueſcat īꝑator cū īpio
calculū ponere.ſic exeat:ſic redeat tanq̄ rationē redditurus: edicat
qđ abſūpſerit:ita fiet:ut nō abſūat qđ pudeat dicere.Præterea futu
ri prīcipes uelīt:nolīt:ſciāt tātū conſtat:ꝓpoſitiſq; duobus exēplis
meminerīt ꝑīde cōiecturā de moribus ſuis hoīes eē facturos: ꝓut
hoc uel illud elegerint.Nōne his tot tātiſq; meritis nouos aliquos
honores:nouos titulos merebare?at tu ēt nomē patris patriæ recu
ſabas.Quā lōga nobis cū modeſtia tua pugna: quā tarde uicimus.
Nomē illud qđ alii prīo ſtatī prīcipatus die īꝑatoris & Cæſaris re-
ceperūt:tu uſq; eo diſtuliſti:donec tu quoq; beneficioꝝ tuoꝝ ꝑciſ
ſimus æſtiator iā te mereri fatereris. Itaq; ſoli oīum cōtigit tibi ut
pr̄ patriæ eſſes āteq̄ fieres.erās.n.ī aīs in iudiciis noſtris:nec publi-
cæ pietatis intererat qd uocarere niſi qđ ingrata ſibi uidebať: ſi te
īperatorē potius uocaret & cæſarē:cū patrē expireť.Quod qdē no
mē q̄ benignitate:q̄ īdulgētia exerces:ut cū ciuibus tuis q̄ſi cū libe
ris parens uiuis.Vt reuerſus imperator q priuatus exieras:agnoſcis
agnoſceris:eoſdē nos eundē te putas:par oībus:& hoc tantū cæte-
ris maior quo melior.Ac primū q dies ille quo expectatus deſide
ratuſq; urbē tuā ingreſſus es.Iam hoc ipſum qđ ingreſſus es:q̄ mi-

rum lætumq́;nã priores inuehi & importari ſolebant nõ dico qua
driiugo curru & albentibus eqs;ſed humeris hominũ: qđ arrogan
tius erat. Tu ſola corporis ꝓceritate elatior aliis & excelſior:nõ de
patientia nr̃a quẽdã triũphũ:ſed de ſuꝑbia prĩcipũ egiſti. Ergo nõ
ætas quẽq̃ nõ ualitudo nõ ſexus retardauit:quominus oculos ĩſoli
to ſpectaculo ĩpleret. Te ꝑuuli noſcere:oſtentare iuuenes:mirari ſe
nes:ægri quoq́ neglecto medentiũ ĩꝑio ad cõſpectũ tui:q̃ſi ad ſalu
tẽ ſanitatemq́; ꝓrepe. Inde alii ſe ſatis uixiſſe te uiſo te recepto:alii
nũc magis ẽẽ uiuendũ ꝑ̃dicabãt. Fœmĩas etiã tũc fœcũditatis ſuæ
maxĩa uoluptas ſubiit:cũ cernerẽt cui prĩcipi ciues: cui ĩꝑatori mi
lites ꝑepiſſent. Videres referta tecta:ac laborãtia:ac ne eũ qdẽ ua
cãtẽ locũ:q nõ niſi ſuſpenſũ & ĩſtabile ueſtigiũ caꝑet:oppletas ũdi
que uias:ãguſtũq́ tramitẽ relictũ tibi alacrẽ hĩc atq́ ĩde populum:
ubiq́ par gaudiũ paremq́ clamorẽ. tã æqualiter ab oĩbus ex aduẽ
tu tuo læticia ꝑcepta ẽ: q̃ oĩbus uenisti: q̃ tamẽ ipſa cũ ĩgreſſu tuo
creuit:ac ꝓpe ĩ ſĩgulos gradus adaucta ẽ. Gratũ erat cũctis:qđ ſena
tũ oſculo exciperes:ut dimiſſus oſculo fueras:gratum qđ equeſtris
ordinis decora honore noĩum ſine mõĩtore ſignares gratum qđ tã
tum ultro cliẽtibus ſalutatis q̃ſdã familiaritatis notas adderes: gra
tius tamẽ qđ ſenſim & placide:& quantum reſpectantiũ turba pa
teret̃ ĩcederes:qđ occurſantiũ populus te quoq́:te imo maxĩe aſta
ret:qđ prĩo ſtati die latus tuũ crederes oĩbus neq́.n. ſtipatus ſatelli
tũ manu:ſed circũfuſus ũdiq́:nunc ſenatus:nũc equeſtris ordinis
flore:ꝓut alterutꝝ frequentiæ genus ĩualuiſſet:ſilentes q̄etoſq́ li
ctores tuos ſubſequebare. nã milites nihil a plebe hitu:trãq̃llitate:
modeſtia differebãt. Vbi uero cepiſti capitoliũ aſcendere: q̃ læta
oĩbus adoptiõis tuæ recordatio:q̃ peculiare gaudium eoꝝ:q te pri
mi eodẽ loco ſalutauerũt ĩperatorem. q̄nẽt deũ ipſum tuum ꝑ̃cipu
am uoluptatẽ operis ſui ꝑcepiſſe crediderĩ. Vt qdem iiſdẽ ueſtigiis
ĩſtitiſti:q̄bus parens tuus ĩgens illud deoꝝ ꝓlaturus arcanum:quæ
circũſtãtiũ gaudia:q̃ recens clamor:q̃ ſimilis illi dies:q hunc genu
ĩt diem:ut plena altaribus. auguſta uictimis cuncta: ut in unius ſa
lute collata oĩum uota:cũ ſibi ſe ac liberis ſuis ĩtelligerẽt præcari:
quæ ꝓ te ꝑ̃carent̃. Inde tu in palatiũ q̄dem:ſed eo uultu:ſed ea mo
deratione:ut ſi priuatam domũ peteres:cæteri ad penates ſuos q̄ſ
que iteraturus gaudii fidẽ ubi nulla neceſſitas gaudẽdi ẽ. Oneraſ
ſet aliũ eiuſmodi ĩtroitus:tu quotidie admirabilior & melior. Ta
lis deniq́:quales alii principes futuros ſe tantum pollicẽtur. Solũ

ergo te cõmendat augetq; tẽporis ſpaciũ. iũxiſti enĩ ac miſcuiſti res
diuerſiſſimas ſecuritatẽ olim imperãtis: & ĩcipientis pudorem. Nõ
tu ciuium amplexus ad pedes tuos deprimis: nec oſculũ manu red-
dis. Manet imperatori quæ prioris humanitas. incedebas pedibus:
incedis. lætabaris labore: lætaris. eademq; oĩa illa circa te. nihil ipſo
te fortuna mutauit. liberꝝ eſt ingrediente per publicũ prĩcipe ſub
ſiſtere. occurrere. comitari. præterire. Ambulas ĩter nos nõ q̃ſi cõti-
gas. & copiã tui nõ ut ĩputes facis. Hæret lateri tuo qſquis acceſſit:
finẽq; ſermoni ſuus cuiq; pudor: nõ tua ſuperbia facit. Regimur q
dẽ a te & ſubiecti tibi: ſed quẽadmodum legibus ſumus. Nã & illæ
cupiditates noſtras libidineſq; moderant᷑: nobiſcũ tamen & inter
nos uerſant᷑. Emines: excellis: ut honor: ut poteſtas: quæ ſup hoĩes
qdem: hoĩum ſunt tamen Ante te principes faſtidio noſtri & quo-
dã æqualitatis metu uſum pedũ amiſerant. illos ergo humeri cer-
uiceſq; ſeruoꝝ ſuper ora noſtra: te fama: te gloria: te ciuiũ pietas ſu
per ipſos prĩcipes uehunt. te ad ſidera tollit humus: ita coĩa & cõſu
ſa prĩcipis ueſtigia. Nec uereor. P. C. ne longior uidear: cũ ſit maxĩe
optandũ: ut ea ꝑ qbus agunt᷑ principi gratiæ multa ſint: quæ qdẽ
reuerentius fuerit ĩtegra. illibataq; cogitatiõibus ueſtris reſeruari:
quã carptim breuiterq; ꝑſtringi: qa fere ſequit᷑: ut illa qdem de qui
bus taceas: tanta quanta ſunt: eſſe uideantur. Niſi uero leniter atti-
gi placet locupletatas tribus datumq; cõgiariũ populo: & datũ to-
tum: cum donatiui partem milites accepiſſent. An mediocris ani-
mi eſt his potius repræſentare qbus magis negari põt? Quaq̃ ĩ hac
quoq; diuerſitate æqualitatis ratio ſeruata eſt: æquati ſunt enĩ. po
pulo milites eo quod partem ſed priores: populus militibus quod
poſterior ſed totum ſtatim accepit. Eninuero qua benignitate diui
ſum eſt? quantæ curæ tibi fuit: nequis expers liberalitatis tuæ fie-
ret? Datum eſt his qui poſt edictum tuum in locum eraſoꝝ ſubdi
ti fuerãt: æquatiq; ſunt cæteris illi etiã qbus nõ erat ꝓmiſſum. Ne
gotiis aliqs. ualitudine alius. hic mari. ille fluminibus diſtinebat᷑: ex
pectatũ eſt ꝓuiſumq; ne qs æger ne qs occupatus ne qs deniq; lõ-
ge fuiſſet. ueniret quiſq; cũ uellet: ueniret qſq; cum poſſet. Magni
ficũ Cæſar & tuũ diſiunctiſſimas terras munificẽtiæ ĩgenio uelut
admouere: ĩmẽſaq; ſpatia liberalitate cõtrahere: ĩtercedere caſibus:
occurſare fortunæ: atq; oĩ ope adniti ne quis e plebe romana dãte
cõgiariũ te hoĩem magis ſentiret ſe fuiſſe q̃ ciuẽ. Aduentante cõgia
rii die obſeruare prĩcipis egreſſum in publicũ: ĩſidere examina infã

tiũ futuruſq; populus ſolebat:labor parẽtibus erat oſtẽtare puuloſ
ĩpoſitoſq; ceruicibus adulãtia uerba blãdaſq; uoces edocere. reddẽ
bãt illi quæ monebãt:ac pleriq; irritis p̄cibus ſurdas prĩcipis aures
adſtrepebãt:ignariq; qd rogaſſent:qd nõ ĩpetraſſent:dõec plane ſcĩ
rẽt:differebãt. Tu ne rogari qdẽ ſuſtinuiſti. Et q̃q̃ lætiſſimũ oculis
tuis eſſet cõſpectu rõanæ ſobolis ĩpleri: oẽs tamẽ ãte q̃ te uiderẽt
adirẽtue:recipi ĩcidi iuſſiſti:ut iã ĩde ab ĩfantia parentẽ publicũ mu
nere educatiõis expirent:creſcerẽt de tuo q creſcerẽt tibi:alimẽtiſ
que tuis ad ſtipendia tua ꝑuenirent:tantũq; oẽs uni tibi:quãtũ pa
rẽtibus ſuis qſq; deberet. Recte Cæſar qđ ſpem romãi nõis ſũpti
bus tuis ſuſcipis. nullũ eſt.n. magno prĩcipe ĩmortalitatẽq; meritu
ro ĩpendii genus dignius: q̃ quod erogat in poſteros. Locupletes
ad tollẽdos liberos ĩgentia p̄mia & pares pœnæ cohortant. paupi
bus educandis una rõ eſt:bonus prĩceps. Hic fiducia ſui ꝓcreatos
niſi larga manu fouet:auget:ãplectit:occaſum ĩperii occaſũ reipu.
accelerat:fruſtra prĩceps plebe neglecta ut defectũ corpore caput
nutatuꝝq; inſtabili põdere tuet. Facile eſt coniectare qđ ꝑceperis
gaudiũ:cum te parẽtum. liberoꝝ. ſenum. infantiũ. pueroꝝ clamor
exciperet. Hæc prima puuloꝝ ciuiũ uox aures tuas imbuit: qbus
tu daturus alimẽta hoc maximũ præſtitiſti ne rogarẽt. Super om
nia eſt tamen:quod talis es ut ſub te liberos tollere libeat expediat
nemo iã parẽs filioꝝ niſi fragilitatis humanæ uices horret:nec inter
inſanabiles morbos principis ira numeratur. Magnum qdã ẽ edu-
candi incitamentum tollere liberos in ſpem alimentorum in ſpem
congiariorum:maius tamem in ſpem libertatis in ſpem ſecuritatis
Atque adeo nihil largiatur princeps:dum nihil auferat: nõ alat:dũ
nõ occidat:nec deerũt q filios cõcupiſcãt. Cõtra largiat & auferat:
alat & occidat:næ ille ĩ tã breui tẽpore effecerit:ut oẽs nõ poſtero
rũ modo:ſed ſui parentũq; pœniteat. Quo circa nihil magis in tua
tota liberalitate laudauerim:quam quod cõgiarium das de tuo: ali
menta de tuo. neq; a te liberi ciuium ut feraꝝ catuli ſanguĩe &'cæ
dibus nutriũt. qđq; gratiſſimũ eſt accipiẽtibus:ſciũt dari ſibi quod
nemini eſt ereptũ:locupletatiſq; tã multis paupiorẽ eſſe factũ prin
cipem tantũ:quanquã nec hunc quidem:nam cuius eſt qcquid eſt
oium:tantũ ipſe quantum omnes habet. Alio me uocat numeroſa
gloria tua:alio aũt:q̃ſi uero iã ſatis ueneratus miratuſq; ſim: quod
tantum pecuniam profudiſti: non ut flagitii tibi conſcius ab inſe
ctatiõe eius auerteres famã:nec ut triſtes hoium mœſtoſq; ſermões

lætiore materia detineres:nullá cõgiario culpam:nullam alimentis
crudelitaté redemiſti:nec tibi bene faciédi fuit cá:ut quæ male fe
ceras impune feciſſes: amor impendio iſto: non uenia quæſita eſt.
P.q;.R.obligatus a tribunali tuo non exoratus receſſit. Obtuliſti
enim congiarium gaudentibus gaudens ſecuruſq; ſecuris . qđq; an
tea princeps ad odium ſui leniendũ tumentibus plebis animis ob
iectabant:id tutam innocens populo dediſti: quam populus acce-
pit.Paulo minus.P.C.quinq; milia ingenuorum fuerunt quæ libe
ralitas principis noſtri conquiſiuit:inuenit:adſciuit: hi ſubſidium
bellorum ornamétum pacis publicis ſumptibus aluntur: patriam
que non ut patriam tantum: uerum ut altricem amare condiſcũt.
Ex his caſtra.ex his tribus replebuntur:ex his quandoq; naſcentur
quibus alimentis opus non ſit. Dent tibi cæſar ætatem dii quam
mereris:ſeruentque animum quem dederunt.& quanto maiorem
infantium turbam iterum atque iterum uidebis incidi : augetur
enim quotidie & creſcit:non quia cariores parentibus liberi : ſed
quia principi ciues : dabis congiaria ſi uoles : illi tamen propter te
naſcuntur.Inſtar ego perpetui congiarii reor affluentiam annonæ
huius aliquando cura Pompeio non minus addidit gloriæ:q̃ pul-
ſus ambitus campo: exactus hoſtis mari:oriens triũphis occidéſq;
luſtratus.Nec uero ille ciuilius q̃ parés noſter:auctoritate.cõſilio.
fide recluſit uias:portus patefecit:itinera terris littoribus mare lit
tora mari reddidit:diuerſaſq; gétes ita cõmercio miſcuit:ut qđ ge-
nitũ eſſet uſq̃:id apud oés natũ eſſe uideret̃.Nõ ne cernere dat̃: ut
ſine ullius iniuria ois uſibus noſtris ãnus exuberet̃ qppe nõ ut ex
hoſtico raptæ pituræq; in horreis meſſes neqcquá queritátibus ſo
ciis auferunt̃ deuehũt ipſi qđ terra genuit:quod ſidus aluit: qđ an-
nus tulit:nec nouis indictionibus pſſi ad uetera tributa deficiunt.
Emit fiſcus qcqd uidet̃ emere:ĩde copiæ.inde ãnona de qua inter
licenté uendentéq; cõueniat:inde hic ſatietas:nec fames uſq̃. Aegy
ptus alédis augendiſq; ſeminibus ita gloriata eſt:ut nihil imbribus
cæloq; deberet:ſi qdé ꝓprio ſemp ãne pfuſa:nec alio genere aqua-
rum ſolita pĩgueſcere:quá quas ipſe deuexerat:tátis ſegetibus ĩdue
bat̃:ut cũ feraciſſimis terris q̃ſi nunq̃ ceſſura certaret.hæc ĩopia ſi
citate uſq; in ĩiuriá ſterilitatis exaruit:qa piger nilus cũctáter alueo
ſeſe ac languide extulerat:ingétibus quoq; tũc qdé ille fluminibus
cõferendus.hinc pars magna terraꝝ mergi palanti amne conſueta
alto puluere incanduit.fruſtra tũc ægyptus nubila optauit: cæluq;

reſpexit:cũ ipſe fœcunditatis parẽs cõtractior & exilior iiſdẽ uber/
tatis eius anguſtiis qbus abundantiã ſuã cohibuiſſet.Neq; enĩ ſolũ
uagus ille expãditor amnis ĩtra uſurpata ſẽp colliũ ſubſtiterat at/
q; hæſerat;ſed ſupino,etiã ac detinẽti ſolo nõ placido ſe molliq; la
pſu refugũ abſtulerat:nec dũ ſatis humentes terras addiderat aren/
tibus.Igiť ĩundatione ideſt ubertate regio fraudata ſic opẽ Cæſaris
ĩuocauit:ut ſolet amnẽ ſuũ:nec longius illi aduerſoꝝ fuit ſpacium
q̃ dũ nunciat.Tam uelox Cæſar potẽtia tua eſt:tãq; ĩ oĩa pariter ĩ/
tenta bonitas & accĩcta:ut triſtius aliqđ ſæculo tuo paſſis ad reme
diũ ſalutẽq; ſufficiat ut ſcias.Omnibus eqdẽ gentibus fertiles ãnos
grataſq; terras precor:crediderĩ tamẽ p hunc ægypti ſtatũ tuas for
tunã uires expiri:tuãq; uigilantiã expectare uoluiſſe.Nam cum oĩa
ubiq; ſecũda merearis:nõne manifeſtum ẽ:ſi qđ aduerſi cadat:tuis
laudibus tuiſq; uirtutibus materiẽ cãpũq; proſterni: cũ ſecũda feli
ces:aduerſa magnos ꝓbent.Percrebuerat antiqtus urbẽ noſtrã niſi
opibus ægyptiali ſuſtentariq; nõ poſſe : ſupbiebat uentoſa & inſo
lẽs natio:qđ uictorẽ qdẽ populũ paſceret tamen:quodq; ĩ ſuo flu/
mĩe ĩ ſuis manibus uel abũdantia noſtra uel fames eẽt.Refudimus
nilo ſuas copias:recepit frumẽta quæ miſerat: deportaſq; meſſes
reuexit.Diſcat igiť ægyptus:credatq; expimento: nõ alimẽta ſe no
bis ſed tributa præſtare:ſciat ſe nõ eſſe.P.R.neceſſariã:& tamẽ ſer/
uiat.Poſt hæc ſi uolet nilus amet alueum ſuũ: & fluminis modum
ſeruet.nihil hoc ad urbẽ:ac ne ad ægyptũ qdem:niſi ut ĩde nauigia
inania & uacua & ſimilia redeũtibus:hic plena & onuſta & q̃lia ſo/
lent uenire mittantur:cõuerſoq; munere maris hinc potius uẽti fe
rẽtes & breuis curſus optenť.Mirũ cæſar uidereť ſi deſidẽ egyptũ
ceſſantẽq; nilũ nõ ſenſiſſet urbis ãnona: quæ tuis opibus tua cura
uſq; illuc redundauit:ut ſimul ꝓbareť:& nos ægypto poſſe:& no/
bis ægyptũ carere nõ poſſe.Actum erat de fœcundiſſima gente ſi
libera fuiſſet:pudebat ſterilitatis ĩſolitæ:nec minus erubeſcebat fa/
me:quam torquebať:cum pariter a te neceſſitatibus eius pudoriq;
ſubuẽtũ eſt.Stupebãt agricolæ plena horrea:quæ nõ ipi referſiſſẽt,
qbus de campis illa ſubuecta meſſis:quaue ĩ ægypti parte alius an/
nus.Ita beneficio tuo nec maligna tellus: & obſequens nilus ægy/
pto qdẽ ſæpe:ſed gloriæ noſtræ nũq̃ largior fluxit. Quam nũc iu/
uat ꝓuincias oẽs ĩ fidẽ noſtrã dicionẽq; ueniſſe: poſtq̃ contigit prĩ
ceps terraꝝ: qui fœcunditatem nunc huc nunc illuc:ut tempus &
neceſſitas poſceret : trãſferret referretq;:qui diremptã mari gentẽ

ut partē aliquā populi plebiſq; romanæ aleret ac tuereť.Et cælo q dem nunq̄ benignitas tāta ut oēs ſimul terras uberet foueatq;. hic oībus pariter ſi nō ſterilitatē:at mala ſterilitatis exturbat.hic ſi non fœcunditatē:at bona fœcunditatis īportat.hic æternis commeatibus orientē occidentemq; cōnectit:ut quæ feruntː quæq; expetūťː omnes gentes & diſcāt :īuicē capiant:quanto libertate diſcordi ſeruiētibus ſit utilius unū eē cui ſeruiant.Quippe diſcretis q̄dem bonis oīum ſua cuiuſq; ad ſingulos mala:ſociatis autem atq; p̄mixtis ſingulorꝫ mala ad neminē: ad oēs oia bona pertinēt.Sed ſiue terris diuinitas quædā:ſiue aliq̄s amnibus genius:& ſolū illud & flumen ip̄m precor:ut hac principis benignitate contentū molli gremio ſemina recondat:multiplicata reſtituat:non equidē repoſcimus fœnus:putent tamen eſſe ſoluendū : fallacem q̄ unius anni fidē oībus ānis oibuſq; poſtea ſæculis tanto magis:quia nō exigimus:excuſet. Satis factū:qua ciuiū:q̄ ſociorꝫ utilitatibus. Viſum eſt ſpectaculū īde nō eneruē:nec fluxū:nec q̄ animos uirorꝫ molliret & frāgeret: ſed qđ ad pulchra uulnera cōtemptūq; mortis accenderet: cū ī ſeruorꝫ ēt noxiorꝫ q̄ corporibus amor laudis & cupido uictoriæ cerneret.Quā deīde ī edendo liberalitatē:quā iuſticiā exhibuit:omni affectione:aut ītactus:aut maior.Impetratū eſt qđ poſtulabať:oblatum qđ nō poſtulabať.īſtitit ultro:& ut cōcupiſceremus admonuit.Ac ſic quoq; plura īopinata:plura ſubita.Iam q̄ libera ſpectantiū ſtudia:q̄ ſecurus fauor.Nemini īpietas ut ſolebat obiecta: qđ odiſſet gladiatorē.nemo ſpectator ſpectaculum factus miſeras uoluptates unco & ignibus expiauit.Demens ille uerīq; honoris ignarus:q crimina maieſtatis ī harena colligebat:ac ſe deſpici & contēni : niſi etiā gladiatores eius ueneremur.ſibi maledici:in illis ſuā diuinitatē: ſuum numē uiolari īterpretabať cum ſe idē qđ deos:idē gladiatores qđ ſe putabat.At tu Cæſar q̄ pulchrꝫ ſpectaculū pro illo nobis execrabili reddidiſti.uidimus delatorꝫ iudicium q̄ſi graſſatorꝫ:qua ſi latronum.non ſolitudinē illi nouiter:ſed templū ſed forꝫ inſederant.nulla iam teſtamēta ſecura:nullus ſtatus certus : non orbitas: non liberi p̄derant.Auxerat hoc malū principū auaricia. Aduertiſti oculos atq; ut ante caſtris:ita poſtea pacē foro reddidiſti.excidiſti inteſtinum malū:& prouida ſeueritate cauiſti:ne fūdata legibus ciuitas euerſa legibus uideretur.licet ergo cum fortuna tū liberalitas tua uiſenda nobis peæbuerit:ut præbuit nunc ingentia robore uirorꝫ & pares animos.nunc īmanitatē ferarꝫ:nunc māſuetudinē

incognitã:nũc ſecretas illas & arcanas ac ſub te primũ cões opes:ni
hil timẽ gratius nihil ſæculo dignius:q̃ qđ cõtigit đſup ĩtueri dela
toꝝ ſupĩa ora:retortaſqꝫ ceruices agnoſcebãus & fruebamur:cũ ue
lut piaculares publicæ ſolicitudis uictimæ ſupra ſãguinẽ noxioꝝ
ad lenta ſupplicia grauioreſqꝫ pœnas ducerẽt.Cõgeſti ſũt ĩ nauigia
rapti cõquiſita ac tempeſtatibus dediti:abirent:fugerentqꝫ uaſtatas
delatõibus terras ac ſi quẽ fluctus ac procellæ ſcopulis reſeruaſſẽt:
hic nuda ſaxa & ĩhoſpitale littus ĩcoleret:ageret durã & anxiam ui
tam: relictaqꝫ poſt tergũ totius generis humani ſecuritate mœre
ret. Memoranda facies delatoꝝ claſſis permiſſa omnibus uentis:
coactaqꝫ uela tẽpeſtatibus pãdere:iratoſqꝫ fluctus ſequi quoſcunqꝫ
ĩ ſcopulos detuliſſent.Iuuabat proſpectare ſtatim a portu ſparſa na
uigia:& apud illum ipſũ mare agere principi gratias:qui clæmentia
ſua ſalua ultionẽ hoĩum terrarũqꝫ diis maris cõmendaſſet. Quan-
tum diuerſitas tempoꝝ poſſet tum maxime cognitum eſt:cum iiſ
dem quibus antea cautibus ĩnocentiſſimis quiſqꝫ tunc nocentiſſi-
mus adfigeretur:cũqꝫ inſulas omnes quas modo ſenatorum: iã de-
latoꝝ turba cõpleret:quos q̃dem nõ in præſens tantum:ſed ĩ æter-
num repreſſiſti mille pœnaꝝ ĩdagine incluſos ereptum alienas pe
cunias eunt:perdant quas habent.expellere penatibus geſtiunt:ſu-
is exturbent:neqꝫ:ut ãtea:exanguẽ illã & ferreã frontẽ neq̃cq̃ con-
uulnerãdã præbeãt punctis:& notas ſuas rideant: ſed ſpectẽt paria
præmio dãna nec maiores ſpes quã metus habeãt:timeantqꝫ quãtũ
timebant.Ingẽti q̃dẽ aĩo diuus Titus ſecuritati noſtræ ultiõiqꝫ ꝓ-
ſpexerat:ideoqꝫ numinibus æquatus ẽ. ſed quãto tu quandoqꝫ di-
gnior cælo:qui tot res illi adiecíſti:ꝓpter quas illũ deum fecimus.
Id hoc magis arduũ fuit:qđ ĩperator Nerua te filio te ſuceſſore di
gniſſimus:ꝑ quẽ magna q̃dã edicto Titi adſtruxerat:nihilqꝫ reliq̃ſ-
ſe tibi uidebat:q tã multa excogitaſti:ut ſi ante te nihil eẽt ĩuentũ.
Quæ ſigula q̃tũ tibi gratiæ diſpẽſata adieciſſẽt.at tu ſimul oĩa ꝓfu
diſti:ut ſol & dies nõ pte aliq̃:ſed ſtatĩ totus:nec uni aut alteri : ſed
oĩbus in cõmune ꝓfert.Quã iuuat cernere ærarium ſilens & quie
tum:& quale ante delatores erat. nunc templum illud : nunc uere
deus:non ſpoliarium ciuium:cruentarũqꝫ prædarum ſæuum rece
ptaculum:ac toto in orbe terraꝝ adhuc locus unus ĩ quo optimo
principe boni malis impares eſſent. Manet tamen honor legum:
nihilque ex publica utilitate conuulſum . nec pœna cuiquam re-
miſſa:ſed addita eſt ultio:ſolũqꝫ mutatũ qđ iã non delatores ſed le

ges timēt.At fortaſſe nō eadē ſeueritate fiſcū quã ærariū cohibes: imo tanto maiore:quãto plus tibi licere de tuo:quã de publicō credis.Dicit̃ actori atq; etiã ꝓcuratori tuo in ius ueni: ſequere ad tribunal:nam tribunal quoq; excogitatū cruciatui ē par cæteris : niſi illud litigatoris amplitudine metiaris.Sors & urna fiſco iudicē aſſignat.licet reiicere:licet exclamare hunc nolo:timidus ē:& bona ſæculi paꝝ ĩtelligit.illū nolo quia Cæſarē fortiter amat.Eodem foro utūt̃ prĩcipatus & libertas:Quæ præcipua tua gloria ē:ſæpius uincit̃ fiſcus:cuius mala cauſa nunq̃ eſt niſi ſub bono principe.Ingens hoc meri tū maius illud:qd̕ eos ꝓcuratores habes:ut plærūq; ciues tui nō alios iudices malint.libeꝝ eſt aūt diſcriminis:nolo eū eligere . neq; enim ullã neceſſitatē muneribus tuis addis: ut q ſcias hãc eſſe beneficioꝝ principaliū ſūmã:ſi illis & nō uti licet.Onera imperii plæraq; uectigalia inſtitui:ut pro utilitate cōmuni ita ſinguloꝝ iniuriis cogerent̃.His uigeſima repta eſt:tributū tolerabile & facile hæredibus dūtaxat extrãeis:domeſticis graue.Itaq; illis irrogatū ē:his remiſſū:uidelicet quod manifeſtū erat quãto cū dolore laturi ſeu potius non laturi homines eſſent deſtringi:aliquid & abradi bonis:quæ ſanguine gentilitate ſacroꝝ deniq; ſocietate meruiſſēt: quæq; nunquã ut aliena & ſperanda: ſed ut ſua ſempq; poſſeſſa:ac deĩceps ꝓximo cuiq; transmittēda cepiſſent.Hæc manſuetudo legis ueteribus ciuibus ſeruabat̃ noui ſeu ꝑ latium ĩ ciuitate:ſeu beneficio prĩcipis ueniſſent : niſi ſimul cognationis iura ĩpetraſſent: alieniſſimi hēbãt̃ q̃bus cōiunctiſſimi fuerãt.Ita maximū beneficiū uertebat̃ ĩ grauiſſimam iniuriã:ciuitaſq; romana inſtar erat odii & diſcordiæ & orbitatis:cum cariſſima pignora ſalua ĩporum pietate diſtraheret.Inueniebant̃ tamen:q̃bus tantus amor nominis noſtri ineſſet:ut romanã ciuitatē nō uigeſimæ modo:ueꝝ ēt affinitatum dãno bene cōpenſari putarent.ſed his maxime debebat gratuita cōtingere:a quibus tam magno æſtimabat̃ . Igit̃ pater tuus ſanxit:ut qd̕ ex matris ad liberos:ex liberoꝝ bonis ꝑueniſſet ad matrē : etiã ſi cognationū iura nō recepiſſent:cū ciuitatē adipiſcerent̃ :eius uigeſimã ne darent.Eandē ĩmunitatē ĩ paternis bonis filio tribuit: ſi mō r̃ductus eēt ĩ pr̃is ꝑtãtem: ratus ĩprobe & ĩſolēter ac pene ĩpie his noĩbus ĩſeri publicanū:nec ſine piaculo quodã ſãctiſſĩas neceſſitudines uelut intercedente uigeſima ſcindi. nullum eſſe tãti uectigal qd̕ liberos ac parētes faceret extraneos. Hactenus ille parcius fortaſſe quam decuit optimū principem:ſed nō parcius q̃ optimū

patrē qui adoptaturus hoc quoq; parentis ĩdulgentiſſimi fecit: qđ delibaſſet quædā ſeu potius demōſtraſſe cōtentus largā ac ꝓpe ĩta ctā benefaciendi materiā filio reſeruauit. Statim ergo muneri eius liberalitas tua aſtruxit: ut quēadmodū in patris filius: ſic ĩ hæredi-tate filii pater eēt ĩmunis: nec eodem momento quo pater eſſe de-ſiſſet: hoc quoq; amitteret qđ fuiſſet. Egregie Cæſar qđ lachrymas parentū uectigales eē nō pateris. Bona filii pater ſine diminutione poſſideat: nec ſociū hæreditatis accipiat: q non habet luctus. nemo recentē & attonitā orbitatē ad cōputationē uocet: cogatq; patrem qd reliquerit filius ſcire. Augeo. P. C. prĩcipis munus: cū oſtēdo libe ralitati eius ineſſe rationē. ambitio. n. & iactantia & effuſio & quid uis potiuſquā liberalitas exiſtimāda eſt: cui ratio nō conſtat. Dignū ergo ĩperator māſuetudine tua minuere orbitatis iniurias: nec pati quēq̄ filio amiſſo ĩſuper affici alio dolore. ſic quoq; abūde miſera res eſt pater filio ſolus hæres: qd ſi cohæredem nō a filio accipiat? Adde qđ cū diuus Nerua ſanxiſſet: ut ĩ paternis bonis liberi neceſ-ſitate uigeſimæ ſoluerent: cōgruēs erat eandē ĩmunitatem parētes in liberorum bonis obtinere. Cur eni poſteris amplior honor quā maioribus haberet? cur ue non retro quoq; recurreret æq̃tas eadē. Tu qdē Cæſar illā exceptionē remouiſti: ſi modo filius ĩ poteſtate patris fuiſſet: ĩtuitus opinor uim legēq; naturæ: quæ ſemꝑ ĩ diciōe parētū eſſe liberos iuſſit: nec uti ĩter pecudes: ſic ĩter hoīes poteſta tē & ĩperiū ualētioribus dedit. Nec uero cōtētus primū cognatiōīs gradū abſtuliſſe uigeſimæ: ſecūdū quoq; exemit: cauitq; ut ĩ ſoro-ris bonis frater: & cōtra ĩ fratris ſoror: utq; auus auia ĩ neptis nepo tiſq;: & ĩuicē illi ſeruarēt ĩmunes. His quoq; q̱bus ꝑ latiū ciuitas ro mana patuiſſet: idē ĩdulſit. oībuſq; ĩter ſe cognationū iura cōmuni ſit ſimul & pariter: & more naturæ: quæ priores prĩcipes a ſingulis rogari geſtiebāt: nō tam præſtādi aīo q̄ negādi. Ex quo ĩtelligi pōt quātæ benignitatis quanti ſpiritus fuerit ſparſas atq; ut ita dicā la-ceras gētilitates colligere atq; cōnectere & q̄ſi renaſci iubere: defer re qđ negabat: atq; id præſtare cūctis: qđ ſæpe ſinguli nō ĩpetraſ-ſent. Poſtremo ipſum ſibi eripere tot beneficiorꝫ occaſiones: tā nu meroſam obligandi ĩputandiq; materiam. indignū credo ei uiſū ab homine peti quod dii dediſſent. Sorores eſtis & frater: auus & nepo tes. quid eſt ergo cur egetis ut ſitis uobis eſtis. Qui pro cætera ſua moderatione nō minus ĩuidioſum putat dare hæreditatem: quam auferre. Læti ergo adite honores: capeſſite ciuitatem neminē hoc

neceſſitudinis abruptū uelut truncū amputatūq; deſtituet.iiſdem
omnes qbus ãte pignoribus:ſed honeſtiores pfruent̃. Ac ne remo
tus qdem iamque deficientis affinitatis gradus a q̃libet quantitate
uigeſimã īferre coget̃.ſtatuit enī cõmunis oium parens ſūmã:quæ
publicanū pati poſſit.Carebit onere uigeſimæ parua & exilis hære
ditas.& ſi ita gratus hæres uolet:tota ſepulchro tota funeri ſeruet̃:
nemo obſeruator nemo caſtigator adſiſtet.Cuiuſcunque modi ea
pecunia ex hæreditate alicuius obuenerit : ſecurus habeat qetuſq;
poſſideat.Ea lex uigeſimæ dicta eſt:ut ad periculū eius pueniri niſi
opibus nõ poſſit.cõuerſa eſt iniquitas ī gratulationē.iniuria ī uotū
optat hæres ut uigeſimã debeat.Additū eſt:ut q eiuſmodi ex cau-
ſis ī idem edicti uigeſimã deberēt:nõdū tamē ītuliſſent:nõ īferrēt.
At ī præteritū ſubuenire;ne dii qdē poſſūt:tu tamē ſubueniſti caui
ſtique:ut deſineret qſq; debere:qđ nõ eēt poſtea debiturus.Idē feci
ſti ne malos prīcipes habuiſſemus:quo ingenioſi natura pateretur.
quã libēter tot ſpoliatis tot trucidatis ſanguinē & bona refudiſſes.
Vetuiſti exigi qđ deberi nõ tuo ſæculo cœpat.Alius ut cõtumaci-
bus iraſceret̃:tarditatemq; ſoluendi dupli uel & q̃drupli irrogatiõe
mulctaret.tu nihil r̃ferre iniqtatis exiſtīas:exigas qđ đberi nõ opor
tuerit:an cõſtituas ut debeat̃.Feres Cæſar curã & ſolicitudinē cõſu
larē.nã mihi cogitãti eundē te collationes remiſiſſe:donatiuū red-
didiſſe:cõgiarū obtuliſſe:delatores abegiſſe:uectigalia tēperaſſe:ī-
terrogãdus uideris ſatis ne cõputaueris īperii redditus:an tãtas ui-
res hēat frugalitas prīcipis:ut tot īpendiis tot erogatiõibus ſola ſuf
ficiat.Nã qd eſt cauſæ:cur aliis qdē cū oĩa raperent & rapta retine
rent:ut ſi nihil rapuiſſent:defuerint oĩa?tibi cū tã multa largiaris:
& nihil auferas:oĩa ſupſint?Nunquã prīcipibus defuerūt: qui frõte
graui & triſti ſupcilio utilitatibus fiſci cõtumaciter adeſſēt.& erãt
prīcipes ipſi ſua ſponte auidi & rapaces:& q magiſtris non egerent:
plura tamen ſemp a nobis cõtra nos didicerunt. ſed ad tuas aures
cū cæteris oĩbus:tū uel maxime auaris adulatiõibus obſtructus ē
aditus.Silent ergo & qeſcūt:& poſtq̃ nõ eſt cui ſuadeat̃ : q ſuadeãt
nõ ſunt:quo euenit:ut tibi cū plurimū pro tuis:tū pro noſtris mo-
ribus debeamus.Locupletabãt & fiſcū & ærariū nõ tã Voconiæ &
Iuliæ leges:quã maieſtatis ſingulare & unicū crimē eoꝝ qui crimi
ne uacarent huius tu metū penitus ſuſtuliſti cõtentus magnitudi-
ne:q̃ nulli magis caruerūt:quã qui ſibi maieſtatē uindicabãt.Red-
dita eſt amicis fides:liberis pietas:obſequiū ſeruis:uerent̃ & parēt:

& dominos habẽt.non enim iã ſerũi principis noſtri amici:ſed nos ſumus.nec pater patriæ alienis ſe mancipiis carioré quã ciuibus ſuis credit.omnis accuſatore domeſtico liberaſti:unoq; ſalutis publicæ ſigno illud:ut ſic dixerim:ſeruile bellũ ſuſtuliſti:in quo non minus ſeruis quã dominis præſtitiſti.hos enĩ ſecuros:illos bonos feciſti.Non uis interea laudari:nec fortaſſe laudanda ſint:grata ſunt tamen recordantibus principẽ illũ in capita dominoꝝ ſeruos ſubornantẽ:monſtrantẽq; crimina:quæ tanq̃ delata puniret:magnum & ĩeuitabile ac totiẽs cuiq; experiendũ malum:quotiens quiſq; ſimiles principi ſeruos haberet.In eodẽ genere ponendũ eſt quod teſtamenta noſtra ſecura ſunt:nec unus oĩum nũc quia ſcriptus hæres:nõ tu falſis non tu iniqs tabulis aduocaris.nullius ad te iracundia:nullius impietas:nullius furor cõfugit:nec qa offẽdit alius nũcuparis:ſed qa ipẽ meruiſti.Scriberis ab amicis:ab ignotis p̃teriris:nihil q; ĩter priuatũ & principem intereſt:niſi qđ nũc a pluribus amaris:nam & plures amas.Tenes Cæſar hunc curſum:& probaťexpimento:ſit ne feracius & uberius non ad laudem modo: ſed ad pecuniã principi:ſi hærede illo mori homines uelint:quam ſi coganť.Donauit pater tuus multa:& ipſe donaſti : ceſſerit parum gratus : manent tamen ii qui bonis eius:nihilq; ex illis ad te niſi gloria redit.nam liberalitatem iucundiorem debitor gratus : clariorem ingratus facit.Sed quis ante te laudem iſtam pecuniæ prætulit? quotus quiſq; prĩcipum ne id quidem in patrimoniis noſtris ſuum duxit.quod eſſet de ſuo? nonne ut regum: ita Cæſarum munera illitos cibis hamos: opertos præda laqueos æmulabantur? cum priuatis facultatibus uelut hauſta & multiplicata retro ſecum quicquid attigerant referrent. Quam utile eſt ad uſum ſecundorum per aduerſa ueniſſe.Vixiſti nobiſcum: periclitatus eſt:timuiſti quæ tunc erat innocentium uita:ſcis & expertus es quantopere deteſtentur malos principes etiam qui malos faciunt. meminiſti quæ optare nobiſcũ:quæ ſis queri ſolitus. Nam priuato iudicio principem geris.meliorem immo te præſtas:q̃ tibi alium precabare.Itaq; ſic imbuti ſumus:ut quibus erat ſumma uotorum melior peſſimo princeps:iã nõ poſſimus niſi optimũ ferre. Nemo ẽ ergo tã tui tã ignarus ſui:ut locũ ipſum poſt te cõcupiſcat.facilius ẽ ut eẽ aliqs ſucceſſor tuus poſſit:quã ut uelit.qs enĩ curæ tuæ molẽ ſpõte ſubeat?qs cõparari tibi nõ reformidet?Exptus & ipſe es q̃ ſit onerosũ ſuccedere bono principi:& afferebas excuſationem adoptati. An prona

paruaq; ſunt ad æmulandũ qđ nemo ĩcolumitatẽ turpitudinẽ rẽ-
pẽdit?Salua ẽ oĩbus uita & dignitas uitæ:nec iã cõſideratus ac ſapi
ens q ætatẽ ĩ tenebris agit.Eadẽ qppe ſub prĩcipe uirtutibus præ-
mia q ĩ libertate.nec benefactis tantũ & cõſciẽtia merces.Amas cõ
ſtantiã ciuiũ:rectoſq; ac uiuidos animos nõ:ut alii:cõtundis ac de-
primis:ſed foues & attollis.Prodeſt bonos eẽ:cũ ſit ſatis abũdeq; ſi
nõ nocet.His honores.his ſacerdotia.his ꝓuincias offers:hi amici-
cia tua hi iudicio florent.acuunt̃ iſti ĩtegritatis & ĩduſtriæ pretio:ſi
miles diſſimiles alliciunt̃:nam præmia bonoꝝ maloꝝq; bonos ac
malos faciunt.Pauci adeo ĩgenio ualent: ut nõ turpe honeſtũq;:ꝑ-
ut bene ac ſecus ceſſit:expectant fugiãtue:cæteri ubi laboris ĩertiæ
uigilãtiæ ſomno frugalitatis luxuriæ merces dat̃ : eadẽ iſta quibus
alios artibus aſſecutos uident cõſectant̃: qualeſq; ſunt illi: tales eẽ
& uideri uolunt:& dũ uolunt fiunt.Et priores qdem principes ex-
cepto patre tuo ꝑterea uno aut altero:& nimis dixi: uitiis potius ci
uium quã uirtutibus lætabant̃:primũ qđ in alio ſua quẽq; natura
delectat:deĩde quos patientiores ſeruitutis arbitrabant̃ : quos non
deceret eſſe niſi ſeruos:hoꝝ in ſinũ oĩa cõgerebant: bonos autem
ocio aut ſitu obſtruſos & q̃ſi ſepultos non niſi delationibus & peri
culis ĩ lucẽ ac diẽ ꝓferebãt.Tu amicos ex optimis.& hercule æquũ
ẽ eſſe eos cariſſimos bono principi:q iuiſi malo fuerĩt.Scis ut ſicut
diuerſa natura dominatio & prĩcipatus: ita non aliis eẽ principem
gratiorẽ:q̃ q maxime dominũ grauent̃.Hos ergo ꝓuehis & oſten-
tas q̃ſi ſpecimen & exẽplar:quæ tibi ſecta uitæ : qđ hominũ genus
placeat.& iõ nõ cenſurã adhuc nõ præfecturã moꝝ recepiſti qa ti-
bi beneficiis potiuſq̃ remediis ingenia noſtra expiri placet.& alio-
qn neſcio an plus moribus cõferat princeps:qui bonos eẽ patit̃ :q̃
q cogit.Flexibiles quãcũq; ĩ partem ducimur a principe:atq;:ut ita
dicam:ſequaces ſumus:huic enĩ cari:huic ꝓbati eẽ cupimus quod
fruſtra ſperauerũt diſſimiles. eoq; obſequii cõtinuatione perueni-
mus:ut ꝓpe oẽs homines unius moribus uiuamus.porro nõ tã ſi-
niſtre cõſtitutũ eſt:ut q malum principẽ poſſumus:bonũ nõ poſſi
mus imitari.Perge modo Cæſar: & uim effectũq; cenſuræ tuũ ꝓ-
poſitũ tui actus obtinebũt.nam uita principis cenſura eſt:eaque ꝑ-
petua:ad hanc dirigimur:ad hanc conuertimur:nec tam impio no
bis opus eſt:quam exemplo.quippe ĩfidelis recti magiſter ẽ metus:
melius homĩes exemplis docẽt̃:quæ in primis hoc ĩ ſe boni habẽt:
qđ approbãt quæ præcipiũt fieri poſſe.Et qs terror ualuiſſet effi-

tere qđ reuerentia tui effecit.obtinuit aliqs:ut ſpectaculũ panto-
mimoꝝ po.ro.tolli patereť:ſed nõ obtinuit ut uellet:rogatus es tu
quod cogebat alius:cœpitq̃ eſſe beneficiũ quod neceſſitas fuerat.
neq̃.n.a te minore cõcentu ut tolleres pantomĩos:quã a patre tuo
ut reſtitueret exactum eſt. Vtrũq̃ recte:nam & reſtitui oportebat
quos ſuſtulerat malus prĩceps:& tolli reſtitutos.In his.n.quæ a ma
lis bene fiunt:hic tenendus eſt modus ut appareat auctorẽ:nõ diſ-
plicuiſſe factum.Idẽ ergo populus ille aliquãdo ſcænici ĩperatoris
ſpectator & applauſor nunc ĩ pãtomimis quoq̃ aduerſať & dãnat
effœminatas artes:& ĩdecora ſæculo ſtudia. Ex quo manifeſtum ẽ
prĩcipum diſciplinã capere hæc uulgus:cum rẽ ſi ab uno fiat ſeue
riſſimã fecerĩt oẽs .Macte hac grauitatis gloria Cæſar qua cõſecu
tus es:ut qđ antea uis & ĩperium:nunc mores uocareň. Caſtigaue
runt uitia ſua ipſi q caſtigari merebanť:iidemq̃ emẽdatores q emẽ
dandi fuerunt.Itaq̃ nemo de ſeueritate tua queriť:& libeꝝ eſt que
ri.Sed cum ita cõparatum ſit: ut de nullo minus prĩcipe querãť ho
mines q̃ de quo maxĩe licet:tamen in ſeculo nihil eſt quo nõ oẽ ho
minum genus læteť & gaudeat:boni ꝓuehunť:mali q eſt tranqł-
liſſimus ſtatus ciuitatis nec timent:nec timenť.Mederis erroribus
ſed ĩplorantibus oĩbuſq̃ quos bonos facis hanc aſtruis laudem ne
coegiſſe uidearis.Quid uitã? qd morẽs iuuentutis? q̃ principaliter
formas? quẽ honorẽ dicendi magiſtris? q̃ dignitatem ſapientiæ do
ctoribus habes? ut ſub te ſpiritum & ſanguinẽ & patriã receperũt
ſtudia quæ prioꝝ tempoꝝ ĩmanitas exiliis puniebat:cum ſibi uiti
oꝝ omnium cõſcius prĩceps inimicas uitiis artes nõ odio magiſq̃
reuerentia relegaret.At tu eaſdẽ artes ĩ cõplexu oculis auribus ha-
bes. p̃ſtas.n.quæcunq̃ p̃cipiunt.tãtũq̃ eas diligis q̃tũ ab illis ꝓba-
ris.An qſq̃ ſtudia humanitatis ꝓfeſſus nõ cũ oĩa tua: tum uel ĩ pri
mis laudibus ferat admiſſionum tuaꝝ facilitatẽ? Magno qdem aio
parens tuus hãc ante hos prĩcipes arcem publicarum ædium no-
mine inſcripſerat:fruſtra tamen:niſi adoptaſſet qui habitare ut in
publicis poſſet. Quam bene cum titulo iſto moribus tuis conue-
nit:quanq̃ omnia ſic facis tanq̃ nõ alius inſcripſerit.Quod.n. foꝝ
quæ templa tam reſerata? nõ capitoliũ ipſaq̃ illa adoptionis tuæ ſe
des magis publica magis omniũ.Nullæ obices: nulli contumeliaꝝ
gradus:ſuperatiſq̃ iã mille liminibus ultra ſemꝑ aliqua dura & ob
ſtantia.Magna ante te:magna poſt te:iuxta tamen maxima quies.
tantum ubiq̃ ſilentium:tam altus pudor: ut ad paruos penates &

larem anguſtũ ex domo prĩcipis modeſtiæ & trãqllitatis exẽpla re
ferantur.Ipſe aũt ut excipis omnes:ut expectas:ut magnã partẽ die
rum iter tot imperii curas quaſi p ocium tranſigis.Itaq; nõ alii ut
attoniti:nec ut periculum capitis adituri tarditate:ſed ſecuri & hila
res cũ cõmodum eſt cõuenimus:& admittente principe interdum
eſt aliqd:qđ nos domi qſi magis neceſſarium teneat.excuſati ſemp
tibi:nec unq̃ excuſandi ſumus.Scis enim ſibi quẽq; pſtare quod te
uideat:quod te frequentet: ac tanto liberalius ac diutius uolupta
tis huius copiam pbes.Nec ſalutatiões tuas fuga & uaſtitas ſequit.
remoramur:reſiſtimus ut in cõi domo:quam nup imaniſſima bæl
lua plurimo terrore munierat: cũ uelut quodã ſpecu incluſa nunc
ꝓpinquoꝝ ſanguinem lamberet:nũc ſe ad clariſſimoꝝ ciuiũ ſtra-
ges cædeſq; ꝓferret. Obuerſabant foribus horror & minæ: & par
metus admiſſis & excluſis. Ad hæc ipſe occurſu quoq; uiſuq; terri-
bilis:ſupbia ĩ frõte:ira ĩ oculis:fœmineus pallor ĩ corpore:ĩ ore im
pudentia multo rubore ſuffuſa.nõ adire qſq̃ nõ adloq audebat:te-
nebras ſemp ſecretũq; captãtẽ:nec unq̃ ex ſolitudine ſua ꝓdeuntẽ:
niſi ut ſolitudinẽ faceret. Ille tamen qbus ſibi parietibus & muris
ſalutẽ ſuã tueri uidebat:dolũ ſecum & iſidias & ultorẽ ſceleꝝ deũ
incluſit.dimouit pfregitq; cuſtodias pœna: ãguſtoſq; per aditus &
obſtructos nõ ſecus ac p apertas fores & inuitantia limina irrupit:
lõgeq; tũc illi diuinitas ſua:lõge arcana illa cubilia ſæuiq; ſeceſſus:
in quos timore & ſuperbia & odio hominũ agebat. Quanto nunc
tutior:q̃to ſecurior eadem domus:poſtq̃ eius non crudelitatis: ſed
amoris excubiis:nõ ſolitudĩe & clauſtris defẽdit.& qd ergo diſcius
expimẽto fidiſſimã eẽ cuſtodiã prĩcipis ipſius ĩocẽtiã:hæc arx iac
ceſſa:hoc ĩexpugnabile mũimẽtũ:mũimẽto nõ egere fruſtra ſe ter
rore ſuccinxerit:q ſeptus caritate nõ fuerit.armis.n.arma irritant.
Num aũt ſerias tãtũ ptes dieꝝ ĩ oculis noſtris cœtuq; cõſumis: nõ
remiſſiõibus tuis eadẽ frequẽtia eadẽq; illa ſocialitas ĩtereſt? Nõ ti
bi ſemp ĩ medio cibus:ſempq; menſa cõis? nõ ex cõuictu nr̃o mu-
tua uoluptas? nõ ꝓuocas reddiſq; ſermões? nõ ipſum tpus epulaꝝ
tuaꝝ:cũ frugalitas cõtrahat:extẽdit humanitas? Nõ.n. ãte mediũ
diẽ diſtẽtus ſolitaria cœna ſpectator adnotatorq; cõuiuis tuis ĩmi
nes:nec ieiunis & ĩanibus plenus ipſe eructãs nõ tã apponis q̃ obii-
cis cibos:quos dedigneris attĩgere:ægreq; ppeſſus ſupbiã illam cõ-
uictus ſimulationẽ rurſus te ad clãdeſtinã ganeam occultũq; luxũ
refers.Ergo non auꝝ nec argentũ nec exqſita ingenia cœnaꝝ: ſed

ſuauitaté tuã iucũditatéq; miramur:qbus nulla ſatietas adeſt:quã
do ſincera oĩa & uera & ornata grauitate. Neq; enim aut ꝑegrinæ
ſuperſtitiõis miſteria:aut obſcœna petulãtia menſis principis ober
rat:ſed benigna ĩuitatio:& liberales ioci & ſtudioꝝ honor.Inde ti-
bi parcus & breuis ſõnus nullumq; amore noſtri anguſtius tẽpus:
quã quod ſine nobis agis.Sed cum rebus tuis ut participes perfrua-
mur:quæ habemus ipſi:quam propria quam noſtra ſunt? non enĩ
exturbatis prioribus dominis omne ſtagnum omnem lacum om-
nem etiam ſaltum immenſa poſſeſſione circũuenis:nec unius ocu
lis flumina fontes maria deſeruiunt. Et quid Cæſar non ſuum ui
deat? tandemque imperium principis:quam patrimonium maius
eſt. multa enim ex patrimonio refert in imperium quæ priores
principes occupabãt:nõ ut ipſi fruerẽtur:ſed ne quis alius.Ergo in
ueſtigia ſedeſque nobilium immigrant pares domini:nec iam cla-
riſſimorum uirorum receptacula habitatore ſeruo teruntur: aut
fœda uaſtitate procumbũt. Datur intueri pulcherrimas ædes de-
terſo ſitu auctas ac uigentes. Magnum hoc tuum non erga ho-
mines modo:ſed erga tecta ipſa meritum: ſiſtere ruinas: ſolitudi-
nem pellere:ingentia opera eodem quo extructa ſũt animo ab in-
teritu uindicare. muta quidem ille & anima carentia: ſentire ta-
men & lætari uidentur:quod niteant: quod frequententur: quod
aliquando cœperint eſſe donum ſcientis. Circunfertur ſub no-
mine Cæſaris tabula ingens rerum uænalium: quod ſit deteſtan-
da auaricia illius qui tam multa concupiſcebat: cum haberet ſu-
peruacua tam multa:tamen exitialis erat apud principem:huic la-
xior domus:illi amœnior uilla. Nũc princeps in hæc eadẽ domĩos
quærit:ipſe inducit.ipſos illos magni aliquãdo iꝑatoris hortos il
lud nũq̃ niſi Cæſaris ſuburbanũ licemur eminus ĩplemus. Tãta be
nignitas principis:tanta ſecuritas tẽpoꝝ eſt:ut ille nos prĩcipalibus
rebus exiſtimet dignos:nos non timeamus qđ digni eſſe uidemur.
Nec uero emendi tantum ciuibus tuis copiã præbes: ſed amœniſſi
ma quæq; largiaris & donas.ita ĩquam donas in quæ electus:ĩ quæ
adoptatus es.tranſfers qđ iudicio accepiſti: ac nihil magis tuũ cre-
dis:quã qđ per amicos habes.Idem tam parcus ĩ ædificando q̃ dili-
gens in tuendo.Itaq; nõ ut ante ĩmaniũ tranſuectiõe ſaxoꝝ urbis
tecta quatiuntur.ſtant ſecuræ domus:nec iam tẽpla nutantia.Satis
ẽ tibi nimiũq; cũ ſucceſſeris frugaliſſimo prĩcipi magis reiicere ali-

quid & amputare ex his:quæ prĩceps tanq̃ neceſſaria reliquit. Præ
terea pater tuus uſibus ſuis detrahebat:quæ fortũa ĩperii dederat:
tutiuſq; pater. At quam magnificus in publicũ es:hic porticus: in
de delubra occulta celeritate properantur:ut non cõſumata: ſed tã
tum commutata uideantur. Hinc immenſum latus circi templo-
rum pulchritudinem prouocat:digna populo uictore gentium ſe-
des:nec minus ipſa uiſenda:quam quæ ex illa ſpectabunt̃. uiſenda
autem cum cætera ſpecie:tum quod æquatus plebis ac principis
locus. Si quidem per omne ſpatium una facies:omnia continua &
paria:nec magis proprius ſpectandi Cæſaris ſuggeſtus:quam pro-
pria quæ ſpectet. Licebit ergo ciuibus tuis inuicem contueri. dabi
tur non cubiculum principis ſed ipſum principem cernere in pu-
blico in populo ſedentem:populo cui locorum quinq; milia adie-
ciſti. auxeras enim numerum eius congiarii facilitate: maioreq́; in
poſteꝝ ſuſcipi liberalitatis tuæ fide iuſſeras. Hoꝝ unum ſi p̃ſtitiſ-
ſet alius illi iãdudum radiatum caput:& media inter deos ſedes au
ro ſtaret aut ebore: auguſtioribuſq; aris & grandioribus uictimis
inuocaret̃. Tu delubra nõ niſi adoraturus ĩtras. tibi maximus ho-
nor excubare ꝓ templis:poſtibuſq; prætexi. Sic fit ut dei ſummũ
inter hoĩes faſtigium ſeruent cum deoꝝ ipſe nõ adeptus. Itaq; tuã
ſtatuã in ueſtibulo Iouis optimi maximi unã alteramue & hãc ære
am cernimus:at paulo ante aditus oẽs oẽs gradus totaq; area hinc
auro hinc argento relucebat:ſeu potius polluebat̃:cum inceſti prĩ
cipis ſtatuis p̃mixta deorum ſimulachra ſorderent. Ergo iſtæ qdẽ
aureæ & paucæ manẽt manebũtq; q̃diu tẽplum ipſum. illæ aũt &
innumerabiles ſtrage & ruina publico gaudio litauerũt. Iuuabat il
lidere ſolo ſup̃biſſimos uultus:iſtare ferro:ſæuire ſecuribus ut ſi ſĩ
gulos ictus ſanguis dolorq; ſequeret̃. Nemo tã tẽperans gaudii ſe-
ræq; læticiæ:q̃n inſtar ultionis uideretur cernere laceros artus trũ
cata membra:poſtremo truces horrẽdaſq; imagines abiectas exco
ctaſq; flãmis:ut ex illo terrore & minis in uſum hoĩum ac uolupta
tes ignibus mutarent̃. Simili reuerẽtia Cæſar nõ apud geniũ tuum
bonitati tuæ gratias agi ſed apud numẽ Iouis optimi maximi pate
ris. illi debere nos q̃cquid debeamus. illius q̃d bene facias muneris
eſſe q̃ te dedit. Ante qdẽ ĩgentes hoſtiaꝝ greges p̃ capitolium iter
magna ſui p̃te uelut ĩtercepti diuertere uia cogebant̃:cũ ſæuiſſimi
domini atrociſſima effigies tãto uictimaꝝ cruore coleret̃:quãtum
ipſe humani ſanguinis ꝓfundebat. Oĩa. P. C. quæ de aliis principi-

bus a me aut dicunť aut dicta ſunt:eo ptinēt ut oſtendam q̄ longa
cōſuetudine corruptos deprauatoſq; mores principatus parens no
ſter reformet & corrigat:alioqn nihil non paꝝ gratæ ſine cōpara
tione laudať.Præterea hoc primū erga optimū impatorē pioꝝ ci-
uium officium ē ĩſeq diſſimiles neq; enī ſatis amarit bonos princi-
pes:qui malos ſatis non oderit.Adiice qđ ĩperatoris noſtri nō aliud
āplius ac diffuſius meritū ē:q̄ quod ĩſectari malos principes tutū ē.
An excidit dolori noſtro modo uĩdicatus Nero?permitteret credo
famā uitāq; eius carpi:qui mortē ulciſcebať nec ut in ſe dicta ĩterp̄
tareť:quæ de ſimillimo dicerenť.Quare ego te Cæſar muneribus
oībus tuis oībus cōparo:multis ātepono:qđ licet nobis & ĩ præte-
ritū de malis ĩperatoribus quotidie uĩdicari & futuros ſub exēplo
præmonere:nullū locum nullū eē tēpus:quo funeſtoꝝ principum
manes a poſteroꝝ execrationibus conquieſcant.Quo conſtantius
P.C.& dolores noſtros & gaudia ꝓferamus:ĩgemiſcamus illis quæ
patiebamur.Simul utrūq; faciēdū eſt ſub bono prĩcipe.Hoc ſecre-
ta noſtra:hoc ſermōes:hoc ipſæ gratiaꝝ actiōes agūt.Meminerĩtq;
ſic maxime laudari incolumē ĩperatorē:ſi priores ſecus meriti rep̄-
hendanť.Nam cum de malo principe poſteri tacent:manifeſtum ē
eadem facere præſentem.Et qs iam locus miſeræ adulationis ma-
nebat?gnarus cum laudes ĩperatoꝝ ludis etiā & cōmeſatiōibus ce-
lebrarenť:ſaltarenturq; atq; ĩ omne ludibriū effœminatis uocibus
modis geſtibus frangerenť.ſed illud indignū quod eodem tempo-
re in ſenatu & ĩ ſcæna ab hiſtrione & a cōſule laudabanť.Tu ꝓcul
a tui cultu ludicras artes remouiſti.Seria ergo te carmina honorq;
æternus ānalium:nō hæc breuis & pudenda prædicatio colit.quin
ēt tāto maiore cōſēſu ĩ uenerationē tui theatra ipa cōſurgēt:quāto
magis de te ſcænæ ſilebūt.Sed qd ego iſtud admiror?cū eos quoq;
honores:qui tibi a nobis offerūtur:aut delibare parciſſime:aut oīo
ſoleas recuſare.Nihil āte tā uulgare tā paruū ĩ ſenatu agebať: ut nō
laudibus principum ĩmorareť quibuſcunq; cenſendi neceſſitas ac-
cidiſſet.De ampliando numero gladiatoꝝ: aut de ĩſtituendo colle
gio fabroꝝ conſulebamur:& quaſi prolatis imperii finibus nūc ĩ-
gentes arcus exceſſuroſq; temploꝝ faſtigium titulos:nunc menſes
ēt nec hos ſigulos nomini Cæſaꝝ dicabāus.patiebāť illi: & q̄ſi me
ruiſſent:lætabanť.At nunc quis noſtrū tāquā oblitus eius de quo
refertur cenſendi officium principis honore cōſumunt? Tuæ mo-
derationis hæc laus conſtantia noſtra.& tibi obſequimur:quod in

curiam non ad certamē adulationū:ſed ad uſum munuſqꝫ iuſticiæ
cōuenimus:hāc ſiplicitati tuæ ueritatiqꝫ gratiā relaturi: ut te quæ-
uis uelle:quæ nō uis nolle credamus.Incipimus īde:deſinimus ibi:
a quo īcipi:in quo deſini ſub alio principe nō poſſet. nam plæroſqꝫ
ex decretis honoribus & alii non receperunt:nemo āte tantus fuit:
ut crederet̄ noluiſſe decerni.Quod ego titulis oībus ſpecioſius re
or:quādo nō trabibus aut ſaxis nomē tuum:ſed monumētis æter
næ laudis incidit̄.Ibit ī ſæcula fuiſſe pricipē:cui florēti & īcolumi
nunq̄ niſi modici honores ſæpius nulli decernerentur. Et ſane ſi
uelimus cum prioꝝ tēpoꝝ neceſſitate certare uincemur.īgenioſi-
or eſt.n.ad excogitādū ſimulatio ueritate:ſeruitus libertate: metus
amore.Simul cū iampridē nouitas oīs adulatiōe cōſumpta ſit:non
alius erga te nouus honor ſupeſt: quā ſi aliquando de te tacere au-
deamus.Age ſi qnādo pietas noſtra ſilentiū rupit:& uerecūdiam tu
am uicit:quæ qualiaqꝫ decernimus nos:tu non recuſas: ut appare-
at nō ſuperbia & faſtidio te āpliſſimos honores repudiare:qui mīo
res nō dedigneris.Pulchrius hoc Cæſar quā ſi recuſares oēs. nā re-
cuſare oēs ambitiōis:moderatiōis ē eligere parciſſimos.Quo tēpe-
ramento & nobis & ærario prodes:qd̄ ſūptibus eius adhibes mo-
dum:& q exhauſtū nō ſis inocentiū bonis repleturus. Stant igitur
effigies tuæ q̄les olim ob egregia ī remp.merita priuatis dicabant̄.
uiſunt̄ eadē e materia Cæſaris ſtatuæ q̄ Brutoꝝ q̄ Camilloꝝ.Nec
diſcrepat cā:illi.n.reges hoſtēqꝫ uictorē mœnibus depulerūt.hic re
gnum ipm:quæqꝫ alia captiuitas gignit:arcet ac ſubmouet : ſedēqꝫ
obtinet principis:ne ſit domio locus.Ac mihi īuenti ſapientiā tuā
minus miꝝ uidet̄:quod mortales iſtos caducoſqꝫ titulos aut dep̄-
ceris aut temperes.ſcis.n.ubi uera principis:ubi ſempiterna ſit glo-
ria:ubi ſint honores in quos nihil flāmis:nihil ſenectuti: nihil ſuc-
ceſſoribus liceat:Arcus.n.& ſtatuas aras ēt tēplaqꝫ demolit̄ & ob-
ſcurat obliuio:negligit carpitque poſteritas.cōtra cōtemptor ambi
tiōis:& īfinitæ poteſtatis domitor ac frænator animus ipa uetuſta-
te floreſcit:nec ab ullis magis laudat̄:quā qbus minime neceſſe ē.
Nō ergo ꝑpetua pricipi fama:quæ īuitū māet:ſed bōa cōcupiſcēda
ē.ea porro nō imaginibus & ſtatuis: ſed uirtute ac meritis ꝓrogat̄.
Quin ēt leuiora hæc formā pricipis figurāqꝫ:nō aurū melius uel ar
gētū quā fauor hoīum exprimat teneatqꝫ:qd̄ qdē ꝓlixe tibi emula
te que cōtigit:cuius lætiſſima facies & amabilis uultus ī oīum ciui
um ore oculis aīo ſedet.Adnotaſſe uos credo patres con.iādudum

me nõ eligere quæ referã.ppoſitũ ẽ.n.mihi pricipẽ laudare: nõ pricipis facta:nã laudabilia multa ẽt mali faciũt: ipſe laudari niſi optimus nõ põt.Quare nõ alia maior ĩpator Auguſte gloria tua:quam qđ agẽtibus tibi gratias nihil uelandũ ẽ:nihil omittendũ ẽ.Quid ẽ eni ĩ pricipatu tuo:qđ cuiuſq̃ ꝑdicatio uel trãſilire uel præteruehi debeat?qđ momẽtum:quod ĩmo tẽporis punctũ aut beneficio ſterile aut uacuũ laude?non oĩa eiuſmodi ut is optime te laudaſſe uideat:q narrauerit fideliſſime?Quo fit ut prope in ĩmenſum diffundat oratio mea:& nec dum de biennio loquor.Quã multa dixi de moderatiõe:& quãto plura adhuc reſtant:ut illud qđ ſecũdũ conſulatũ recepiſti:qa princeps & pater deferebat.At poſtq̃ ad te ĩperii ſũmã:& cũ oĩum reꝝ tũ ẽt tui poteſtatẽ dii trãſtulerit:tertiũ cõſulatũ recuſaſti:cũ agere tã bonũ cõſulẽ poſſes.Magnum eſt differre honorẽ:gloriã maius.Geſtũ cõſulatũ mirer:an nõ receptũ? Geſtus nõ ĩ hoc urbis ocio & ĩtimo ſinu pacis:ſed iuxta barbaras gẽtes:ut illi ſolebãt:qbus erat moris paludamẽto mutare prætextam : ignotaſq; terras uictoria ſeq.Pulchꝝ ĩperio:glorioſum tibi:cum te ſocii atq; amici ſua ĩ patria ſuis ĩ ſedibus adierũt. Decora facies cõſulis: multa poſt ſæcula tribunal uiridi ceſpite extructũ: nec faſciũ tãtũ: ſed piloꝝ ſignoꝝq; honore circũdatũ : augebãt maieſtatẽ ꝑſidẽtis diuerſi poſtulãtiũ hĩtus:ac diſſonæ uoces:raraq; ſine ĩterpte orõ. Magnificũ ẽ ciuibus iura:qd hoſtibus reddere? ſpecioſũ certã fori pacẽ:qd ĩmanes cãpos ſella curuli Victoriſq; ueſtigio premere?ĩminere minacibus ripis tutũ qetũq; . qd ſpernere barbaros fremitus? hoſtilẽq; terrorẽ nõ armoꝝ magiſq̃ togaꝝ oſtẽtatiõe compeſcere? Itaq; nõ te apud imagĩes:ſed ipm præſentẽ audientẽq; cõſalutabãt ĩperatorẽ:nomẽq; qđ alii domitis hoſtibus tu cõtemptis merebare.Hæc laus acti cõſulatus:illa dilati:qđ adhuc initio pricipatus ut iã excuſatus honoribus & expletus cõſulatũ recuſaſti:quẽ noui ĩpatores đſtinatũ aliis ĩ ſe trãſferebãt. Fuit ẽt q ĩ pricipatus ſui ſine cõſulatũ:quẽ dederat:ipſe magna ex pte iã geſtum extorqueret & raperet.Hoc ergo honore quẽ & ĩcipientes pricipes & deſinẽtes adeo concupiſcunt ut auferant:tu ocioſo ac uacante priuatis ceſſiſti. Inuidioſus ne erat aut tibi tertius conſulatus?aut principi primus?nã ſecundum Imp.quidem ſub Imp.tamen iniſti : nihilq; imputari in eo uel honori poteſt uel exemplo : niſi obſequium. Ita uero quæ ciuitas quinquies atq; etiam ſexies conſules uidit:nõ illos qui expirãte iam libertate ꝑ uim ac tumultum creabant:ſed quibus ſepoſi-

tis & abſentibus in rura ſua cõſulatus ferebant̃:in hac ciuitate ter tium conſulatũ princeps generis humani ut per grauem recuſaſti? Tanto ne Papirus ẽt & q̃ntius moderatior Auguſtus & Cæſar & pater patriæ? At illos reſp.ciebat.q̃d te nõ eadẽ reſp? nõ ſenatus? nõ cõſulatus ipſe? qui ſibi tuis humeris attolli & augeſcere uidet̃. Nõ te ad exemplar eius uoco:q̃ cõtinuis cõſulatibus fecerat longũ quẽ dam & ſine diſcrimine annũ:his te cõfero quos certũ eſt:quotiens conſules fuerũt non ſibi præſtitiſſe.Erat in ſenatu ter conſul: cum tu tertium conſulatũ recuſabas. Oneroſum neſcio q̃d uerecundiæ tuæ cõſenſus noſter ĩdixerat:ut prĩceps totiens cõſul eſſes:quotiẽs ſenator tuus nimia modeſtia iſtud ẽt priuatus recuſaſſes. An cõſula ris uiri triũphaliſq; filius cũ tertio conſul creat̃ aſcendit nõ debitũ hoc illi? non uel ſola generis claritate præmeritũ? Cõtingit ergo pri uatis aꝑire ãnũ:faſtoſq; reſerare.& hoc quoq; redditæ libertatis iu-diciũ fuit:q̃d conſul alius q̃ Cæſar eſſet. Sic exactis regibus cœpit liber ãnus. Sic olim ſeruitus pulſa priuata faſtis nõia induxit miſe-ros ãbitionis qui ita cõſules ſemꝑ:ut ſemper prĩcipes erant:q̃q̃ nõ ambitio magis q̃ liuor & malignitas uideri põt:oẽs annos poſſide-re:ſũmũq; illud purpuræ decus nõ niſi præcerptũ ꝑfloratũq; tráſ-mittere. Tuam uero magnanimitatem an modeſtiam an benigni-tatem prius mirer? Magnanimitas fuit expetito ſemper honore ab ſtinere. modeſtia cedere. benignitas ꝑ alios frui. Sed iam tempus eſt te ipſi conſulatui præſtare:ut maiorẽ eum ſuſcipiendo gerẽdo-q; facias.nam ſæpius recuſare ambiguã ac potius illam interpreta-tionem habet:tanq̃ minorem putes. Tu q̃dem ut maximũ recuſa-ſti:ſed hoc perſuadere nemini poteris: niſi aliq̃do & non recuſaue-ris. Cum arcus cum trophea cũ ſtatuas deprecaris:tribuenda eſt ue recundiæ tuæ uenia:illa.n.ſane tibi dicant̃ : cum uero poſtulamus ut futuros principes doceas inertiæ renũciare:pauliſper delitias dif ferre:pauliſper & ſaltem ad breuiſſimũ tempus ex illo felicitatis ſõ no uelut excitati ĩduere prætextam:q̃ cum dare poſſent occuparẽt aſcendere curulem q̃ detineant:eſſe deniq; q̃d cõcupierunt: nec iõ tantum uelle conſules fieri ut fuerint. Geſſiſti alteꝝ conſulatum: ſcio:illum exercitibus illũ ꝓuinciis illum ẽt cæteris gentibus pote ris imputare:nõ potes nobis. Audimus q̃dem te omne munus con ſulis obiiſſe:ſed audimus. diceris iuſtiſſimus humaniſſimus patien tiſſimus fuiſſe:ſed diceris. æquũ eſt aliquando nos iudicio noſtro noſtris oculis non famæ ſemper & rumoribus credere. Quouſq;

abſentes de abſente gaudebĩus? liceat expiri. an aliqd ſupbiæ tibi il le ipſe ſecũdus cõſulatus attulerit. multũ i commutandis moribus hoĩum medius ãnus ualet: i prĩcpiũ plus. Dicius qdé cui uirtus ali qua cõtigat oés ĩeſſe: cupius tamẽ expiri: an nũc quoq; una eadẽq; res ſit: bonus cõſul & bõus prĩceps. Nã ꝑter id qđ eſt arduum: duas eaſq; ſimul capere poteſtates ſũmas: tũ ineſt utriq; nõnulla diuerſi tas. cum principẽ q̃ diſſimillimũ deceat. Atq; ego uideo ꝓximo an no cõſulatus recuſandi hanc præcipuã fuiſſe rõné: quod eũ abſens gerere non poteras. ſed iam urbi uotiſq; publicis redditus: qd eſt in quo magis ſis approbaturus quæ quãtaq; fuerint quæ deſiderabamus. Parꝝ eſt ut ĩ curiã uenias niſi & cõuocas: ut interſis ſenatui niſi & præſides: ut cenſentes audias niſi & ꝓgas. uis illud auguſtiſſimũ conſul aliquando tribunal maieſtati ſuæ reddere? aſcende. uis cõſtare reuerentiã magiſtratibus legibus auctoritatẽ modeſtiã petulantibus? adire. Quod enim ĩtereſſet reip. ſi priuatus eſſes conſulem te haberet tantũ an & ſenatorẽ: hoc nunc ſcito ĩtereſſe prĩcipẽ te habeat tantũ an & cõſulem. His tot tantiſq; rõnibus q̃q̃ multũ reluctata uerecũdia prĩcipis noſtri tandem tamen ceſſit. At quẽadmodũ ceſſit? nõ ſe ut priuatis: ſed ut priuatos pares ſibi faceret. Recepit enĩ tertiũ cõſulatũ ut daret. nouerat moderationẽ hoĩum: nouerat pudorẽ: q nõ ſuſtinerent tertio cõſules eſſe niſi cum ter cõſule. Belloꝝ iſtud ſociis olim piculoꝝ cõſortibus parce tamẽ tribuebať. quod tu ſingularibus uiris ac de te qdé bene ac fortiter ꝑſtitiſti ſed in toga meritis. utriuſq; cura utriuſq; uigilãtia obſtrictus es Cæſar. Sed ĩ principe raꝝ ac ꝓpe ĩſolitum eſt: ut ſe putet obligatũ: aut ſi putet: amet. Debes ergo Cæſar & ſoluis. Sed cum ter conſules facis: nõ tibi magnus prĩceps: ſed nõ ĩgratus amicus uideris: qn etiã per q̃ modica quædã ciuium merita fortunæ tuæ uiribus ĩ maius extollis efficis. n. ut tantũ tibi qſq; ꝑſtitiſſe uideať: q̃tũ a te recipit. Quid iſti benignitati ꝑcer? niſi ut ſemꝑ obliges obligeris: ĩcertũq; facias utꝝ magis expediat ciuibus tuis debere tibi an ꝑſtitiſſe. Eqdem illum antiquũ ſenatũ cõtueri uidebar: cum ter cõſule aſſidẽte tertio conſulem deſignatum rogari ſententiam cernerem. Quanti tunc illi: q̃tuſq; tu. Accidit qdé ut corpora quælibet ardua & excel ſa ꝓcerioribus admota decreſcant: itẽ ut altiſſimæ ciuiũ dignitates collatiõe faſtigii tui quaſi deprimãť: q̃toq; ꝓpius ad magnitudinẽ tuã aſcẽderit: tantũ ẽt a ſua deſcendiſſe uideãť. Illos tamen tu quãq̃ nõ potuiſti tibi æquare cũ uelles. adeo ĩ edito collocaſti: ut tãtum

ſuper cæteros:q̃tū infra te cernerent.Si unius tertiū cōſulatū eun
dē in annū in quē tuū cōtuliſſes:īgentis aī ſpecimen haberet:ut.n.
felicitatis eſt q̃tū uelis poſſe:ſic magnitudinis uelle quātum poſſis.
Laudandus qdē & ille qui tertiū cōſulatum meruit:ſed magis ſub
quo meruit.magnus memorandusq̨ q tantū p̄miū cepit: ſed ma-
ior q capiēti dedit.Quid?q̨ duos pariter tertio conſulatu collegas
tui ſanctitate decoraſti?ut ſit nemini dubiū hāc tibi p̄cipuā cām fu
iſſe extēdendi cōſulatus tui:ut duoꝝ cōſulatus āplecteret & colle
gā te uni daret.Vterq̨ nup cōſulatū alteꝝ geſſerat a patre tuo:id ē
q̃to minus quā a te datū:utriuſq̨ adhuc oculis paulo ante dimiſſi
faſces oberrabāt:utriuſq̨ ſolēnis ille lictoꝝ & p̄nūcius clamor au-
ribus īſederat:cū rurſus curulis:rurſuſq̨ purpura: ut olī cū hoſtis ī
ꝓximo & in ſummū diſcrimen adducta reſp.exptū honoribus ui-
rum poſceret:non cōſulatus hoībus iiſdem:ſed iidē hoīes cōſulati
bus reddebant.Tāta tibi beneficiendi uis:ut indulgētiā tuā neceſſi
tas æmulet.Mō p̄textas exuerant:reſumāt.mō lictores abire iuſſe
rant:reuocēt.mō gratulantes amici receſſerant:reuertant.Hoīs ne
iſtud īgeniū eſt?hoīs poteſtas?renouare gaudia:redintegrare læti-
ciā.nullāq̨ requiē gratulatiōis dare:neq̨ alia repetēdis cōſulatibus
īterualla p̄mittere:niſi dū finiūt.Facias iſta ſēp:nec unq̃ ī hoc ope
aut aīus tuus aut fortūa laſſet.dies quā plurimis tertios cōſulatus
& cū plurimis tertios cōſulatus dederis:ſēp tamē plures qbus debe
as dare ſupſint.Oīum qdē beneficioꝝ q̄ merentibus tribuunt nō
ad ipſos gaudiū maius q̃ ad ſimiles redūdat.p̄cipue tamen ex hoꝝ
cōſulatu nō ad ptē aliq̃ ſenatus:ſed ad totū ſenatū tāta læticia p̄ue
nit:ut eūdē honorē oēs ſibi & dediſſe & accepiſſe uideāt. Nēpe.n.
hi ſunt:quos ſenatus cū publicis ſūptibus minuēdis optimū quēq̨
p̄ficeret:elegit eqdē prios.Hoc eſt igit hoc eſt qd penitus illos aīo
Cæſaris īſinuauit.An paꝝ ſæpe expti ſumus?hāc eſſe reꝝ cōditio
nē:ut ſenatus fauor apud prīcipē aut ꝓſit:aut noceat.Nō ne paulo
āte nihil magis exitiale erat quā illa prīcipis cogitatio?hūc ſenatus
ꝓbat.hic ſenatui carus eſt:oderat quos nos amaremus: ſed & nos
quos ille. Nūc īter prīcipē ſenatūq̨ digniſſimi cuiuſq̨ caritate cer-
tat.demōſtrāus īuicē:credimus īuicē:qdq̨ maximū amoris mutui
ſignū ē eoſdē amāus.Proīde.P.C.fauete apte:diligite cōſtanter.Nō
iā diſſimulādus eſt amor ne noceat:nō p̄mendū odiū ne ꝓſit. eadē
Cæſar q̄ ſenatus ꝓbat īprobatq̨. uos ille præſētes:uos ēt abſentes
in cōſilio hēt.tertio conſules fecit quos uos elegeratis: & fecit hoc

ordĩe quo electi a uobis erãt.Magnus uterq; ueſter ſiue eoſdẽ ma
xime diligit quos ſcit uobis eẽ cariſſimos:ſiue illis neminem p̄fert:
q̄uis aliquem magis amet.Propoſita ſunt ſenioribus præmia iuue-
nibus exempla.adeãt frequentent ſecuras tandem ac patentes do-
mos.q̄ſquis ꝓbatos ſenatui uiros ſuſcipit:hic maxime prĩcipem ꝓ
merenſ:ſibi enim accreſcere putat quod cuiq; adſtruaſ:nullãq; in
eo gloriam ponit quod ſit omnibus maior:niſi maximi fuerint q-
bus maior eſt.Perſta Cæſar in iſta ratione propoſiti: taleſq; nos cre
de:qualis fama cuiuſq; eſt.huic aures:huic oculos intende.ne reſpe
xeris clandeſtinas exiſtimationes: nulliſque magis quam audienti
bus inſidiantes ſuſurros.melius omnibus q̃ ſingulis creditur.ſingu
li enim decipere & decipi poſſunt:nemo omnes: neminem omnes
ſefellerunt. reuertor iam ad cõſulatum tuũ:& ſi ſunt quædã ad cõ
ſulatum qdẽ ꝑtinentia ante cõſulatũ tamen in primis qđ comitiis
tuis ĩterfuiſti:cãdidatus nõ cõſulatus tantũ ſed ĩmortalitatis & glo
riæ & exẽpli qđ ſequerenſ boni principes:mali mirarenſ. Vidit te
P.R.in illa uetere poteſtatis ſuæ ſede.ꝑpeſſus es lõgũ illud carmen
comitioꝝ:nec iã irridendam morã:cõſulq; ſic factus es:ut unus ex
nobis quos facis cõſules.Quotus qſq; prĩcipũ antecedentiũ hono
rem iſtum aut cõſulatui habuit?aut populo?non alii marcidi ſom-
no heſternaq; cœna redũdantes comitioꝝ ſuoꝝ nuncios opperie
banſ?Alii ſane ꝑuigiles & inſõnes ſed ĩtra cubilia ſua illis ipſis con
ſulibus:qbus cõſules renũciabãſ:exilia & cædẽ machiabãſ. O pra
ua & ĩſcia ueræ maieſtatis ambitio:cõcupiſcere honorem quẽ de-
digneris.dedignari quem cõcupieris:cũq; ex ꝓximis hortis campũ
& comitia ꝓſpectes:ſic ab illis abeſſe tãq̃ danubio rhenoq; dirima
re.auerſeris tu honori tuo ſperata ſuffragia:renũciariq; te cõſulem
iuſſiſſe cõtentus liberæ ciuitati ne ſimulationẽ qdem ſerues?abſti-
neas deniq; comitiis abſtruſus atq; abditus q̃ſi illic tibi non conſu
latus detur ſed abrogeſ imperiũ.Hæc perſuaſio ſuperbiſſimis do-
minis erat ut ſibi uiderenſ principes eſſe deſinere:ſi qd facerent tã
quam ſenatores.Plæriq; tamen nõ tam ſuperbia quam metu quo-
dam ſubmouebantur.an ſtuprorum ſibi iceſtaꝝq; noctiũ cõſcii au
ſpicia polluere:ſacratumq; cãpũ nefario auderent cõtaminare ueſti
gio?non adeo deos homineſq; contempſerant: ut in illa ſpatioſiſſi
ma ſede hominũ deoꝝq; cõiectos i ſe oculos ferre ac ꝑpeti poſſẽt.
Tibi contra & moderatio tua ſuaſit & ſanctitas: ut te & religioni
deorum & iudiciis hominũ exhiberes.Alii conſulatum ante q̃ acci

perent:tu & dũ accipis meruiſti. Peracta erant ſolénia comitioꝵ ſi
prícipé cogitares:iãq; ſe oĩs turba cõmouerat:cũ tu mirátibus cun
ctis accedis ad cõſulis ſellã:adigendum te p̃bes in uerba prícipibus
ignota:niſi cũ iurare cogerẽt alios. Vides q̃ neceſſariũ fuit cõſulatũ
nõ recuſare:nõ putaſſemus iſtud factuꝵ te fuiſſe ſi recuſaſſes. Stu-
peo. P. C. nec dũq; ſatis aut oculis meis aut auribus credo:atq; idẽ-
tidẽ me an audieri an uideri ĩterrogo: Impator ergo & Cæſar & Au
guſtus põtifex maxius ſtetit ãte gremiũ cõſulis? ſeditq; cõſul prĩci-
pe ante ſe ſtãte? & ſedit ĩturbatus interritus & tãq̃ ita fieri ſoleret?
q ẽt ſedens p̃buit iuſiurãdũ: & ille iurauit. exp̃ſſit explanauitq; uer
ba: q̃bus caput ſuum domũ ſuã: ſi ſcienter fefelliſſet: deoꝵ iræ con
ſecraret. Ingens Cæſar & par gloria tua ſiue fecerit iſtud poſtea prĩ-
cipes ſiue nõ fecerint. Vlla ne ſatis p̃dicatio digna eſt? idẽ tertio cõ
ſulem feciſſe qđ prĩo? idẽ principem qđ priuatũ? idem ĩpatorẽ qđ
ſub ĩperatore? Neſcio iã neſcio pulchrius ne ſit iſtud quod p̃eunte
nullo: an hoc qđ alio p̃eunte iuraſti: In roſtris quoq; ſimili religiõe
ipſe te legibus ſubieciſti. Legibus Cæſar: q̃s nemo principi ſcripſit.
Sed tu nihil ãplius uis tibi licere q̃ nobis. ſic fit ut nos tibi plus ue-
limus. Quod ego nunc primũ audio: nunc primũ diſco: nõ eſt prin
ceps: ſunt leges: ſed leges ſupra prĩcipem: idem Cæſari cõſuli: quod
cæteris non licet. iurat in legem attendẽtibus diis: nam cui magiſq̃
Cæſari attendant? iurat obſeruantibus his quibus idem iurandum
eſt: non ignarus alioqui nemini religioſius quod iurauerit cuſtodi-
endũ: q̃ cuius maxime intereſt nõ peierare. itaq; & abiturus conſu-
latu iuraſti te nihil cõtra leges feciſſe. Magnum hoc erat cum pro-
mitteres: maius poſtq̃ præſtitiſti. Iam totiens ꝓcedere in roſtra in
aſſenſumq; illum ſup̃biæ principum locum terere: hic ſucipere: hic
ponere magiſtratus. quam dignũ te q̃q; diuerſum conſuetudine il
loꝵ qui pauculis diebus geſtũ cõſulatum ĩmo non geſtum abiicie
bant per edictum: hoc pro concione pro roſtris pro iureiurãdo ſci
licet ut primis extrema cõgruerẽt: utq; hoc ſolo ĩtelligerẽt ipſi cõ-
ſules fuiſſe: qđ alii nõ fuiſſẽt. Nõ trãſilui patres cõ. principis noſtri
cõſulatũ: ſed eundẽ ĩ locũ cõtuli: q̃cq̃d de iureiurãdo dicendũ erat:
neq; .n. ut in ſterili ieiunaq; materia eandẽ ſpeciem laudis deducere
ac ſp̃gere: atq; identidẽ tractare debemus. Illuxerat primus conſula
tus tui dies: quo tu curiã ĩgreſſus nunc ſingulos nũc uniuerſos ad-
hortatus es reſumere libertatẽ: capeſſere quaſi communis imperii
curas: inuigilare publicis utilitatibus & inſurgere. Omnes ante te

eadem iſta dixerunt:nemini tamen ante te creditum eſt. Erant ſub oculis naufragia multorum: quos inuidioſa tranquillitate improuiſos turbo perculerat. Quid.n. tam infidũ mare: q̃ blandiciæ principũ illorum:quibus tanta leuitas tanta fraus ut facilius eſſet iratos quam propitios habere? Te uero ſecuri & alacres quo uocas ſequimur.iubes eẽ liberos:erimus.iubes:quæ ſentimus promere ĩ medium proferemus.Neq; enĩ adhuc ignauia quadã & ĩſito torpore ceſſauimus. Terror & metus & miſera illa ex periculis facta prudẽtia mouebat: ut a rep.erat aũt omnino nulla reſp.oculos aures animos auerteremus. At nũc tua dextera tuiſq; promiſſis fræti & ĩnixi obſepta diutina ſeruitute ora reſerãus:frenatãq; tot malis lĩguã reſoluimus. Vis .n.tales eẽ nos:q̃les iubes:nihilq; exhortatõibus tuis fucatum nihil ſubdolũ:deniq; qđ credẽtẽ fallere paret nõ ſine periculo fallẽtis.neq; enĩ unq̃ deceptus ẽ princeps:niſi q prius ipſe decepit.Eqdẽ hũc parẽtis publici ſenſũ cũ exhortatõe eius:tũ pronunciatiõe reſpexiſſe uideor.Quæ.n.illa grauitas ſentẽtiarum:quã ĩaffectata ueritas uerborum: quæ adſeueratio ĩ uoce:quæ affirmatio ĩ uultu:q̃ta ĩ oculis habitu geſtu toto deniq; corpore fides.Tenebit ergo ſẽp qđ ſuaſerit:ſcietque nos quotiẽs libertatẽ quã dedit expiemur ſibi parere. nec uerẽdũ ẽ ne ĩcautos putet ſi fidelitate tẽporum cõſtãter utamur:quos memini ſub malo prĩcipe aliter uixiſſe. Nũcupare uota & pro æternitate ĩperii & pro ſalute ciuiũ:ĩmo pro ſalute principũ ac propter illos pro æternitate ĩperii ſolebamus.Hæc pro ĩpio noſtro:ĩ quæ ſint uerba ſuſcepta:opæpretiũ eſt adnotare:ſi bene remp. & ex utilitate omniũ rexeris.Digna uota:quæ ſemper ſuſcipiantur ſemperque ſoluãtur. Egit cum diis ipſo te auctore Cæſar reſp.ut te ſoſpitem ĩcolumẽq; preſtarẽt:ſi tu cæteros præſtitiſſes:ſi cõtra illi quoq; a cuſtodia tui corporis oculos dimouerẽt: teq; relinquerent uotis quæ non palã ſuſciperent̃.Alii ſe ſuperſtites reip.optabãt faciebãtq;.tibi ſalus tua ĩuiſa ẽ:ſi non ſit cũ reip.ſalute coniuncta.nihil pro te pateris optari: niſi expediat optantibus:omnibuſq; ãnis ĩ conſiliũ de te deos mittis:exigiſq; ut ſententiã ſuam mutent: ſi talis eſſe deſieris:qualis electus es.Sed ingẽti cõſciẽtia Cæſar qua paciſceris cũ diis: ut te ſi mereberis ſeruent:cum ſcias an merearis neminem magiſq̃ deos ſcire. Nõne uobis.p.c.hæc diebus ac noctibus agitare ſecum uidet̃? ego qdem in me ſi oĩum utilitas ita poſceret etiã præfecti manum armaui:ſed ne deorum qdem aut irã aut neglĩgẽtiã deprecor : queſo immo & obteſtor: ne unq̃ pro me uota rep.ĩuita ſuſcipiat:aut ſi ſuſce

periti:iuita ne debeat.Capis ergo Cæſar ſalutis tuæ glorioſiſſimum fructum ex conſenſu deoꝶ.nam cū excipias ut ita demū te dei ſeruét:ſi bene remp.& ex utilitate oīum rexeris:certus es te bene rēp. gerere cum ſeruent.Itaq; ſecurus tibi & lætus dies erit:qui prīcipes alios cura & metu diſtinebat:cū ſuſpenſi & attoniti paꝶq; cōſiſi patiētia noſtra hinc atq; īde publicæ ſeruitutis nuncios expectarent: ac ſi forte aliquos flumina niues uenti præpediſſent:ſtati hoc illud eſſe credebant quod merebanť.nec erat diſcrimen ullum pauoris: propterea quod cū a malo prīcipe tanq̄ ſucceſſor timeať.qſqs ē dignior:cum ſit nemo nō dignior omnes timenť.Tuā ſecuritatē non mora nuncioꝶ nō litteraꝶ tarditas differt.ſcis tibi ubiq; iurari:cū ipſe iuraueris oībus.Nemo hoc ſibi nō præſtat. amamus qdem te ī quantū mereris:iſtud tamen nō tui facimus amore:ſed noſtri.nec unquam illuceſcat dies quo pro te nuncupet uota non utilitas noſtra:ſed fides Cæſar.Turpis tutela principis cui pōt īputari. Queri libet qđ in ſecreta noſtra nō ingrāt prīcipes niſi quos odimus. Nā ſi eadē cura bonis & malis eēt:quā ubiq; admirationē tui:qđ gaudium exultationēque depræhēderes:quos oīum cum cōiugibus ac liberis:quos etiā cū domeſticis aris ſociſq; ſermones?ſcires molliſſimis iſtis auribus parci.& alioqn cū ſint odiū amorq; cōtraria : hoc perq̄ ſimile habēt:qđ ibi itēperātius amamus bonos principes ubi liberalius malos odimus. Cepiſti tamen & affectus noſtri & iudicii expimentū : q̄tū maximū præſens cape potuiſti illo die quo ſollicitudini pudoriq; cādidatoꝶ ita cōſuluiſti: ne ullius gaudiū alterius triſticia turbaret.alii cū læticia:alii cū ſpe receſſerūt:multis gratulādū:nemo cōſulandus fuit.Nec ideo ſegnius iuuenes noſtros exhortatus es cōſulatū circūirēt.ſenatui ſupplicarēt:atq; ita a prīcipe ſperarēt honores:ſi a ſenatu petiſſent.Quo qdem ī loco ſi qbus opus exemplo:adieciſti ut te imitareť.Arduū Cæſar exemplū:& qđ imitari nō magis qſq; candidatoꝶ:q̄ principū poſſit. Quis.n.uel uno die reuerētior ſenatus cādidatus: q̄ tu cū oī uita tū illo ipſo tēpore quo iudicas de cādidatis? An aliud a te q̄ ſenatus reuerētia obtiuit: ut iuuenibus clariſſimæ gētis debitū generi honorē: ſed āte q̄ debereť offerres?Tandē ergo nobilitas nō obſcurať:ſed illuſtrať a principe:tandē illos īgentiū uiroꝶ nepotes illos poſteros libertatis nec terret Cæſar nec pauet : qn imo feſtinatis honoribus āplificat atq; auget:& maioribus ſuis reddit.ſiqd uſq̄ ſtirpis ātiquæ:ſiqd reſiduæ claritatis:hoc āplexať & refouet:& ī uſum reſp.ꝑmit.ſunt ī hono-

re hoīum & ī honore famæ magna noīa ex tenebris obliuionis in-
dulgētia Cæſaris:cuius ē ut nobiles & cōſeruet & efficiat. Præfue-
rat ꝓuinciæ quæſtor unus ex cādidatis:ī quē ea ciuitas ampliſſima
redditus egregia cōſtitutiōe fūdauerat. hoc ſenatui allegandū puta
ſti. Cur.n.te principe q generis tui claritatē uirtute ſupaſti:deterior
eēt cōditio eoꝝ:q poſteros hare nobiles mererent:q̄ eoꝝ q pentes
hūiſſēt?O te dignū q de magiſtratibus noſtris ſēp hæc nūcies. nec
pœnis maloꝝ:ſed bonoꝝ præmiis bonos facias. Accēſa ē iuuētus:
erexitq; aīos ad æmulādū qđ laudari uidebat nec fuit qſq̄ quē non
hæc cogitatio ſubiret:cū ſciret qcqd a quoq; ī ꝓuinciis benefieret:
oīa te ſcire. Vtile ē Cæſar & ſalutare præſidibus ꝓuīciaꝝ hāc hēre
fiduciā paratā eē ſāctitati īduſtriæ ſuæ maximū præmiū indicium
prīcipis ſuffragiū prīcipis. Adhuc aūt q̄libet ſincera rectaq; ingenia
& ſi nō detorq̄bat:hebetabat tamē miſera ſed uera r̄putatio. Vides
.n. ſiqd bene fecero ſciet Cæſar:aut ſi ſcierit: teſtimōiū r̄ddet. Ita ea
dē illa ſeu negligētia ſeu malignitas prīcipū cū male cōſultis īpuni
tatē:recte factis nullū præmiū polliceret nec illos a crimine:& hos
deterrebat a laude. At nūc ſi bene aliqs ꝓuīciā rexerit:huic quæſita
uirtute dignitas offert:patet.n.oībus honoris & gloriæ campus. ex
hoc quiſq; qđ cupit petat:& aſſecutus ſibi debeat. Prouīciis quoq;
ī poſteꝝ & iniuriaꝝ metū & accuſādi neceſſitatē remiſiſti:Nā ſi ꝓ-
fuerit qbus gratias egerit:đ nullo queri cogent: & alioqn nihil ma
gis ꝓdeſſe cādidato ad ſequētes honores q̄ pactos optime magiſtra
tus magiſtratu honore honor petit. Volo ego q ꝓuīciā rexerit nō
tātū codicillos amicoꝝ nec urbana cōiuratione eblāditas præces:
ſed decreta coloniaꝝ decrera ciuitatū alleget. Næ ſuffragiis cōſula
rium uiroꝝ.urbes populi gētes īſerūt.efficaciſſimū ꝓ cādidato ge
nus ē rogādi:gratias agere. Iā quo aſſenſu ſenatus: quo gaudio exce
ptū ē:cū cādidatis ut quēq; noīaueras:oſculo occurreres. deuexus
qdē ī planū:& q̄ſi unus ex gratulantibus. te mirer magis?an īprobē
illos q effecerūt:ut iſtud magnū uideret? cū uelut affixi curulibus
ſuis manum tantū & hāc cūctanter & pigre & īputantibus ſimiles
promererent. Cōtigit ergo oculis noſtris ante facies princeps can-
didatus eqtis & ſimul ſtantis ītueri parē accipientibus honorem q
dabat. Quod factū tuū a cūcto ſenatu q̄ uera acclamatiōe celebra-
tū ē:tāto maior:tāto auguſtior. Nā cui nihil ad augēdū faſtigiū ſu-
peſt:hic uno modo creſcere pōt ſi ſe ip̄e ſubmittat ſecurus magni-
tudinis ſuæ neq;.n. ab ullo piculo fortuna principū lōgius abeſt q̄

humilitas.Mihi qdẽ nõ tã humanitas tua q̃ intentio eius admira-
bilis uidebat̃.qppe cũ orõni oculos uocẽ manum cõmodares:ut ſi
alii eadẽ iſta mandaſſes:oẽs comitatis numeros obibas.atq; ẽt cum
ſuffragatoꝝ noĩa honore quo ſolẽt exciperent̃:tu quoq; ĩter exci-
piẽtes eras:& ex ore prĩcipis ille ſenatorius aſſenſus audiebat̃.qđ q;
apud principẽ ꝓhibere teſtimoniũ merẽtibus gaudebamus:ꝓhibe
bat̃ a principe.Faciebas ergo cũ diceres optimos:nec ipſoꝝ modo
uita a te:ſed iudiciũ ſenatus cõprobabat̃:ornariq; ſe nõ illos magis
quos laudabas lætabat̃.Nã qđ precatus es ut illa ipſa ordinatio co-
mitioꝝ bene ac feliciter eueniret nobis reip.nõne tibi tale ẽ:ut nos
hunc ordinẽ uotoꝝ cõuertere debeamus?deos deniq; obſecrare ut
oĩa quæ facis:quæq; facies ꝓſpere cedãt tibi reip. nobis:uel ſi bre-
uius ſit optandũ:ut uni tibi in quo & reſp.& nos ſumus.Fuit tem-
pus ac nimiũ diu fuit:quo alia aduerſa alia ſecũda prĩcipi & nobis.
nũc cõia tibi nobiſcũ tam læta q̃ triſtia:nec magis ſine te nos eẽ fe
lices q̃ tu ſine nobis potes.An ſi poſſes ĩ fine uotorum adieciſſes:ut
ita precibus tuis dii annuerẽt: ſi iudiciũ noſtꝝ mereri ꝑſeueraſſes?
Adeo nihil tibi amore ciuiũ antiquius ut ante a nobis: deinde a diis:
atq; ita ab illis amari uelis:ſi a nobis ameris. Et ſane prioꝝ prĩcipũ
exitus docuit: ne a diis qdem amari niſi quos hoĩes amẽt.arduum
erat has precatiões tuas laudibus adæquare:adæquauimus tamen.
q amoris ardor.q ſtimuli: quæ faces illas nobis exclamatiões ſubie
cerũt.Nõ noſtri cæſar ĩgenii ſed tuæ uirtutis tuoꝝq; meritoꝝ uo-
ces fuerũt:q̃s nulla unq̃ adulatio ĩuenit:nullus cuiuſq̃ terror exp̃ſ-
ſit.Quẽ ſic timuimus ut hæc figeremus?quẽ ſic amauimus ut hæc
fateremur?Noſti neceſſitatem ſeruitutis: quãdo ſimile aliqd audi-
ſti:& quãdo dixiſti?Multa quidem excogitat metus:ſed quæ appa-
reant quæſita ab ĩuitis:aliud ſollicitudinis aliud ſecuritatis ĩgeniũ
eſt.alia triſtium inuentio alia gaudentium . neutrum ſimulationes
expreſſerint.habẽt ſua uerba miſeri:ſua uerba felices:ut quæ iã ma
xime ab utriſq; dicant̃. Teſtis ipſe es:quæ in oĩum ore læticia.non
amictus cuiq̃:non habitus quẽ modo extulerat.ĩde reſultantia uo-
cibus tecta:nihilq; tantis clamoribus ſatis clauſũ.Quis tunc non e
ueſtigio ſuo exiluit?quis exiluiſſe ſenſit?Multa fecimus ſponte:plu
ra inſtinctu quodam & ĩperio.Nam gaudio quoq; cogendi uis ĩeſt.
Num ergo modum ei tua ſaltem modeſtia ĩpoſuit?nã quanto ma-
gis a te reprimebat̃:exarſimus non contumacia Cæſar: ſed ut ĩ tua
poteſtate eſt:an gaudeamus: ita inquantũ nec ĩ noſtra. Cõprobaſti

& ipſe acclamationū noſtraꝝ fidē lachrymaꝝ tuaꝝ ueritate.uidi-
mus humeſcētes oculos,tuos demiſſumq́ꝫ gaudio uultū:tātūq́ꝫ ſan
guinis ī ore quātum ī aīo pudoris. Atq́ꝫ hoc magis incenſi ſumus:
ut precaremur nequādo tibi nō eadem cauſa lachrymaꝝ:utq́ꝫ nūq̄
frontē tuā hoc ipſum has ſedes nos quaſi reſpōſuras interrogemus:
uiderit ne unq̄ pricipis lachrymas:at ſenatus ſæpe uiderūt.Onera
ſti futuros pricipes:ſed & poſteros noſtros.nam & hi a principibus
ſuis exigēt:ut eadē audire mereanť:& illi ꝗ nō audiant īdignabūť.
Nihil magis poſſum ꝓprie dicere q̄ qđ dictum eſt a cūcto ſenatu:
o te felicē.quod cū diceremus:nō opes tuas:ſed aīum mirabamur.
eſt.n.demū uera felicitas felicitate dignū uideri. Sed cū multa illo
die dicta ſunt ſapienter & grauiter:tū uel ī primis crede nobis:cre-
de tibi.Magna hoc fiducia noſtri maiore tamen tui dixius. alius.n.
fortaſſe alium:ipſum ſe nemo deceperit.ītroſpiciat modo uitā:ſeq́ꝫ
qđ mereať interroget.Proīde dabat uocibus noſtris fidē apud opti
mum pricipē:qđ apud malos detrahebat. quāuis enim faceremus:
quæ amantes ſolent:illi tamen nō amari ſe credebant ſibi.Sup hæc
precati ſumus: ut ſic te amarēt dii quēadmodū tu nos. qs hoc aut
de ſe aut principi diceret mediocriter amanti? Pro nobis ipſis qdē
hæc fuit ſumma uotoꝝ:ut nos ſic amarēt dii quomō tu. Eſt ne ue
rū qđ inter iſta clamauimus.O nos felices. Quid.n.felicius nobis?
qbus nō iam illud optandū eſt ut nos diligat princeps:ſed dii quē-
admodū princeps.Ciuitas religiōibus dedita ſempq́ꝫ deoꝝ īdulgē
tiā pie merita nihil felicitatis ſuæ putat aſtrui poſſe:niſi ut dii Cæ-
ſarē imiteť.Sed qd ſigula cōſector & colligo?q̄ſi uero aut oratione
cōplecti:aut mēoria cōſeq poſſi:q uos. P.C ne q̄ ītercipet obliuio:
& ī publica acta mittēda & īcidēda ī aere cēſuiſtis.Ante orōnes pri
cipū tātū eiuſmōi genere mōumentoꝝ mādari æternitati ſolebāt:
acclamatiōes qdē nr̄æ parietibus curiæ claudebanť: erant.n.qbus
nec ſenatus gloriari nec priceps poſſēt.Has uero & ī ſigulis exire &
poſteris ꝓdi cū ex utilitate: tū ex dignitate publica fuit: primū ut
orbis terraꝝ pietatis nr̄æ adhibereť teſtis & cōſcius:deīde ut māi-
feſtū eēt audere nos de bōis maliſq́ꝫ pricipibus nō tantū poſt ipſos
iudicare:poſtrēo ut expimento cognoſcereť & ante nos gratos ſed
miſeros fuiſſe:qbus eſſe nos gratos ꝓbare ātea nō licuit. At q̄ cōtē
tiōe:quo nixu:qbus clāoribus expoſtulatū eſt ne affectus nr̄os: ne
tua merita ſupprieres:deniq́ꝫ ut ī poſteꝝ exēplo ꝓuideres. Diſcant
& pricipes acclamatiōes ueras falſaſq́ꝫ diſcernere: hēantq́ꝫ muneris

tui ꝙ iam decipi nõ poterũt. Nõ iſtruendũ illis iter ad bonã famã:
ſed nõ deſerẽdũ.nõ ſubmouenda adulatio: ſed nõ reducẽda eſt.cer
tũ ẽ & quæ facere:& quæ debeãt audire ſi faciãt.Quid nũc ego ſup
ea quæ ſũ cũ toto ſenatu precatus:pro ſenatu precer?niſi ut hæreat
aĩo tuo gaudiũ:qđ tunc oculis ꝓtuliſti.Ames illũ diẽ:& tamẽ uin-
cas.noua merearis:noua audias:eadẽ.n.dici niſi facta non poſſũt.Iã
q̃ antiquũ q̃ cõſulare qđ triduũ totũ ſenatus ſub exẽplo tui ſedit:
cum ĩterea nihil præter cõſulẽ ageres.Interrogauit qſq; qđ placuit
diſſentire diſcedere & copiã iudicii ſui reipu.facere:cõſulti oẽs atq;
ẽt dinumerati ſumus: uicitq; ſentẽtia nõ prima ſed melior. At quis
antea loq̃? qs hiſcere audebat præter miſeros illos q primi ĩterroga
bant? cæteri q̃dem defixi & attoniti ipſam illã mutã ac ſedẽtariam
aſſentiendi neceſſitatẽ quo cũ dolore animi : quo cũ totius corpo-
ris horrore ꝑpetiebãt. Vnus ſoluſq; cẽſebat qđ ſequerẽt oẽs:& oẽs
ĩprobarẽt:ĩ primis ipſe q cenſuerat.adeo nulla magis oĩbus diſpli-
cent:quã quæ ſic fiunt tanquã oĩbus placeant. Fortaſſe ĩpator in ſe
natu ad reuerentiã eius cõponebat: cæteꝝ egreſſus ſtati ſe recipie-
bat ĩ principẽ:oĩaq; cõſularia officia abigere negligere cõtẽnere ſo-
lebat.Ille uero ita cõſul ut ſi tantũ cõſul foret:nihil ĩfra ſe putabat:
niſi qđ ĩfra eos eſſet:ac primũ ita domo ꝓgrediebat: ut illũ nullus
apparatus arrogãtiæ principalis: nullus præcurſoꝝ tumultus deti-
neret.una erat ĩ limine mora cõſultare aues: reuereriq; numinum
monitus.nemo ꝑturbabat. nemo ſubmouebat : tanta uiatoribus
quies tantus pudor faſcibus:ut pleꝝq; aliena turba ſubſiſtere & cõ
ſulẽ & prĩcipẽ cogeret. Ipſius q̃dem officiũ modicũ tã tẽperatũ ut
ãtiquus aliquiſq; magnus cõſul ſub bono prĩcipe ĩtercedere uide-
ret.Iter illis ſæpius ĩ foꝝ:frequenter tamen & ĩ cãpũ:nã comitia cõ
ſulũ obibat ipſe.tantũ ex renunciatõe eoꝝ uoluptatis: & quãtũ pri
us ex deſtinatõe capiebat.Stabãt cãdidati ãte curulẽ prĩcipis:ut ipſe
ãte cõſulis ſteterat:adigebantq; ĩ uerba:ĩ quæ paulo ãte ipſe iuraue
rat prĩceps:q tãtũ putat eſſe ĩ iureiurãdo:ut illud & ab aliis exigat.
Reliq̃ pars diei tribunali dabat.Ibi uero quãta religio æq̃tatis:quã
ta legũ reuerentia. Adibat aliquis ut principem:reſpondebat ſe con
ſulem eſſe.Nullius ab eo magiſtratus ius: nullius auctoritas ĩminu
ta eſt:aucta etiam:ſiquidẽ plæraq; ad prætores remittebat : atq; ita
ut collegas uocaret:non q̃a populare gratũq; audientibus:ſed quia
ita ſentiebat.Tantũ dignationis in ipſo honore ponebat:ut nõ am
plius eẽ cenſeret: quod aliquis collega appellaret a principe: quam

quod prætor eſſet. Ad hæc tam aſſiduus ĩ tribunali ut labore refi-ci ac reparari uideret. Quis noſtrorum idem curæ: idem ſudoris ſumit? qs adeo expetitis honoribus aut ꝺſeruit aut ſufficit? Et ſane æquũ ẽ tãtũ cæteris pſtare cõſulibus ipſum: qui cõſules facit: quippe etiã fortunæ uidebat indignũ ſi poſſet honores dare: qui gerere nõ poſſet. Facturus conſules doceat: accepturoſq; ãpliſſimũ honorem pſuadeat ſcire ſe quid ſit quod daturus ſit. ſic ſit ut illi quoq; ſciant quid acceperint. Quo iuſtius ſenatus ut ſuſciperes quartum conſulatum & rogauit & iuſſit. Imperii hoc uerbum non adulationis eẽ: obſequio tuo crede. quod non alia in re magis aut ſenatus exigere a te: aut præſtare ſenatui debes. ut enim cæterorum hoĩum ita principum illorum omnes qui dii ſibi uident: æquum omne & breue & fragile eſt. Itaq; optimũ quéq; niti & contendere decet: ut poſt ſe quoq; reipublicæ proſit moderationis ſcilicet iuſticiæq; monumentis: quæ prima ſtatuere cons. poteſt. Hæc nempe ĩtẽtio tua ut libertatẽ reuoces ac reducas. Quem ergo honorẽ magis amare? quod nomẽ uſurpare ſæpius debes: quã qđ primũ ĩuenit recupata libertas? Nõ eſt minus ciuile & principẽ eſſe pariter & conſulem: quam tantum conſulẽ. Habes etiam rationem uerecundiæ collegarum tuorum. Collegarum inquam: ita enim & ipſe loqueris: & nos loqui uis. one roſa erit modeſtiæ illorum tertii conſulatus ſui recordatio: donec te conſulem uideant: neque enim poteſt non nimium eſſe priuatis: quod principi ſatis eſt. Annuas Cæſar optantibus quibuſq; apud deos eſſe conſueſti: quorum potes ipſe uotorum compotes facias fortaſſe ſufficiat tertius conſulatus: ſed nobis tanto minus ſufficit. Ille nos inſtituit & ĩduxit ut te iterum iterumq; conſulem habere cupiamus. Remiſſius iſtud contenderemus: ſi adhuc non ſciremus qualis eẽs futurus. Tolerabilius fuit expimẽtum tui nobis: quã uſum negari. Dabit ne rurſus uidere conſulẽ illum? audiet reddet quas proxime uoces? præſtabitq; gaudium quantum ipſe percipiet? præſidebit læticiæ publicæ auctor eius & cauſa? temptabitq; affectus noſtros ut ſolet cohibere: nec poterit? pietati ſenatus cum modeſtia principis felix ſpecioſumq; certamen ſeu fuerit uicta: ſeu uicerit. Egdem incognitam quandam proximaq; maiorem præſumo læticiam. quis enim ẽ tã ĩbecilli ingenio: q non tãto meliorem cõſulem ſperet: quanto ſæpius fuerit? Alius labores: ſi non continuos deſidiæ ac uoluptati dediſſet: ocio tamen & quiete recreaſſet. hic conſularibus curis exolutus principales reſumpſit:

tã diligẽs tẽperamẽti:ut nec conſulis officiũ princeps:nec principis
cõſul appeteret. Videmus ut ꝓuinciaꝝ deſideriis ut ſingulaꝝ ẽt ci
uitatũ p̃ſidiis occurrat.nulla in audiendo difficultas:nulla i reſpon
dẽdo mora.adeũt ſtatĩ:dimittũt̃ ſtatĩ:tãdẽq; pricipis fores excluſa
legationũ turba nõ obſidet.Quid in oĩbus excogitatiõibus quam
mitis ſeueritas:quam non diſſoluta clæmentia.non locupletando
fiſco ſedes.nec aliud tibi ſententiæ tuæ p̃tium:quã bene iudicaſſe.
Stant ãte te litigatores nõ de fortunis ſuis ſed de tua æſtimatiõe ſol
liciti:nec tã uerent̃ qd de cauſa ſua:q̃ qd de moribus ſentias.O ue-
re pricipis atq; ẽt decoris recõciliare æmulas ciuitates:tĩenteſq; po
pulos nõ ĩpio magis q̃ rõne cõpeſcere:ĩtercedere iniquitatibus ma-
giſtratuũ:ĩfectũq; reddere qcqd fieri nõ oportuerit:poſtremo uelo
ciſſimi ſideris more oĩa ĩuiſere:oĩa audire:& undecũq; ĩuocatũ ſta-
tĩ uelut adeſſe & aſſiſtere. Talia eſſe crediderim quæ ipſe mundi pa
rẽs tẽpat nutu:ſi q̃do oculos demiſit ĩ terras:& facta mortaliũ iter
diuina opa numerare dignatus ẽ:q̃ nũc p te liber ſolutuſq; cælo tã
tum uacat:poſtq̃ te dedit:q erga omne hoĩum genus uice ſua fun-
gereris.fungeris.n.ſufficiſq; mandãti:cũ tibi dies oĩs ſũma cum uti
litate noſtra:cũ tua laude cõdat̃. Quod ſi quãdo cũ ĩfluentibus ne
gotiis paria feciſti:iſtar refectiõis exiſtias mutationẽ laboris. Quæ
.n.remiſſio tibi niſi luſtrare ſaltus:excutere cubilibus feras: ſupare
ĩmenſa mõtium iuga: & horrentibus ſcopulis gradũ ĩferre nullius
manu nullius ueſtigio adiutum:atq; ĩter hæc pia mẽte adire lucos
& occurſare numinibus? Olĩ hæc expiẽtia iuuẽtutis hæc uoluptas
erat his artibus futuri duces ĩbuebant̃:certare cum fugacibus feris
curſu:cum audacibus robore: cum callidis aſtu. nec mediocre pa-
cis decus hẽbat̃ ſubmota campis irruptio feraꝝ: & obſidiõe quo-
dam liberatus agreſtium labor. Vſurpabant gloriam iſtam illi quo
q; principes qui obire non poterant.uſurpabãt autẽ ut domitas fra
ctaſq; clauſtris feras ac deinde in ipſoꝝ qdem ludibrium emiſſas
mentita ſagacitate colligerent. His par capiendi querendiq; ſudor:
ſummuſq; & idem gratiſſimus labor inuenire. Eninuero ſi quãdo
placuit idem corporis robur ĩ maria proferre:non ille fluitantia ue
la aut oculis ſequitur aut manibus: ſed nunc gubernaculis aſſidet:
nunc cũ ualentiſſimo quoq; ſodaliũ certat frangere fluctus:domi-
tare uentos reluctantes:remiſq; tranſferre obſtantia freta. Quantũ
diſſimilis illi qui nõ albani lacus ocium:baianiq; torporẽ & ſilẽtiũ
ferre:nõ pulſum ſaltẽ fragorẽq; remoꝝ ꝑpeti poterat:qn ad ſingu-

los ictus turpi formidine horreſceret:itaque procul ab omni ſono
inconcuſſus ip̄e & ĩmotus religato reuĩctoq; nauigio non ſecus ac
piaculũ aliqd' trahebať fœda facies cũ.p.r.Imp.alienũ curſum alie-
nũq; rectorẽ uelut capta naue ſequereť. Nec deformitate iſta ſaltẽ
flumina carebãt atq; amnes:Danubius ac Rhenus tantũ illud no-
ſtri dedecoris uehere gaudebãt: nõ minore cũ pudore ĩperii:quod
hæc romanæ aqlæ romana ſigna romana deniq; ripa:q̃ ꝙ hoſtium
ꝓſpectarent:hoſtiũ quibus moris ẽ eadẽ illa nũc rigentia gelu flu-
mina aut cãpis ſupflua:nũc liqda ac deferẽtia luſtrare nauigiis nã-
doq; ſuperare.Nec uero laudauerim p ſe magnopere duriciã corpo
ris ac lacertoꝝ:ſed ſi his ualidior toto corpore animus ĩperitet:quẽ
nõ fortunæ ĩdulgentiæ molliant: nõ copiæ principales ad ſegniciẽ
luxumq; detorqueãt : tunc ego ſeu montibus ſeu mari exerceatur:
& lætũ opere corpus:& creſcentia laboribus membra mirabor.Vi
deo.n. iã inde ãtiqtus maritos deaꝝ ac deoꝝ liberos nec dignitate
nuptiaꝝ magiſq̃ his artibus ĩclaruiſſe. Simul cogito cũ ſint iſta lu
dus & auocamẽt ĩ huius illæ ſeriæ & intẽtæ:& a qbus ſe ĩ tale ociũ
recipit uoluptates.Sũt.n.uoluptates qbus optime de cuiuſq; graui
tate ſanctitate tẽperantia crediť.Iã qs adeo diſſolutus: cuius nõ oc
cupationibus aliq̃ ſpecies ſeueritatis ĩſidat?Ocio prodimur.An nõ
plæriq; principes hoc idẽ tẽpus ĩ aleã ſtupra luxũ cõferebãt? cũ ſe-
riaꝝ laxamẽta curaꝝ uitioꝝ cõtẽtiõe ſupplerẽt.Habet hoc primũ
magna fortuna:ꝙ nihil tectũ nihil occultũ eſſe patiť. principũ ue-
ro non modo domus ſed cubicula ipſa intimoſq; ſeceſſus recludit:
oĩaq; arcana noſcẽda famæ proponit atq; explicat. Sed tibi Cæſar
nihil accõmodatius fuerit ad gloriã q̃ penitus ĩſpici.ſũt qdem præ-
clara quæ ĩ publicũ profers:ſed nõ mĩora ea quæ limine tenes. Eſt
magnificũ quod te ab oĩ cõtagione uitioꝝ reprimis ac reuocas:ſed
magnificentius ꝙ tuos.Quãto.n.magis arduum ẽ alios præſtare q̃
ſe:tãto laudabilius ꝙ cũ ipſe ſis optimus:oẽs circa te ſimiles tui eſſe
ciſti.Multis illuſtribus dedecori fuit aut icõſultius uxor aſſumpta
aut retẽta patiẽtius : ita foris claros domeſtica deſtruebat infamia:
& ne maximi ciues haberentur hoc efficiebat : ꝙ mariti minores
erant.tibi uxor in decus & gloriam cedit : quid enim illa ſanctius?
quid antiquius?Non ne ſi pontifici maximo deligenda ſit coniunx
aut hanc aut ſimilem.ubi eſt autem ſimilis?elegerit? q̃ illa nihil ſi-
bi ex fortuna tua niſi gaudium uendicat.q̃ conſtanter nõ potentiã
tuam ſed ipſum te reueretur.Idem eſtis inuicem quod fuiſtis ꝓba-

tis ex æquo: nihilq; uobis felicitas addidit: niſi ꝙ ſcire cœpiſtis q̃
bene uterq; ueſtrũ felicitatẽ ferat. Eadẽ q̃ modica cultu? q̃ parca co
mitatu? q̃ ciuilis inceſſu? mariti hoc opus q ita ĩbuit ita ĩſtituit: nã
uxori ſufficit obſequii gloria. An cum uideat q̃ te nullus terror nul
la comitetur ambicio: non & ipſa cũ ſilentio incedat? ĩgredientẽq;
pedibus maritum inq̃tum patit̃ ſexus imitet̃? Decuerit hoc illã ẽt
ſi diuerſa tu facias. Sub hac uero modeſtia uiri quantã debet uere-
cundiam uxor marito: fœmina ſibi. Soror aũt tua ut ſe ſororem eẽ
meminit: ut in illa tua ſimplicitas tua ueritas tuus candor agnoſci
tur: ut ſi quis eam uxori tuæ cõferat: dubitare cogatur utꝝ ſit effi-
cacius ad recte uiuendum bene inſtitui aut feliciter naſci. Nihil eſt
tã pronũ ad ſimultates quã æmulatio in fœminis præſertĩ: ea por-
ro maxime naſcit̃ ex cõiunctione: alitur æqualitate: exardeſcit inui
dia cuius finis eſt odiũ. Quo q̄dem admirabilius exiſtimandum eſt
ꝙ mulieribus duabus in una domo pariq; fortuna nullũ certamen
nulla contentio eſt. ſuſpiciunt ĩuicem. ĩuicem cedũt: cũq; te utraq;
effuſiſſime diligat: nihil ſua putant intereſſe utram tu magis ames:
idemq; utriq; propoſitũ: idẽ tenor uitæ: nihilq; ex quo ſentias du-
as eſſe. te. n. imitari te ſubſeq̃ ſtudent: ideo utraq; mores eoſdem q̄a
utraq; tuos hẽt. Inde moderatio: ĩde ẽt ꝑpetua ſecuritas: neq;. n. un-
quã piclitabũt̃ eẽ priuatæ q̃ nõ deſierũt. Obtulerat illis ſenatus co
gnomẽ Auguſtaꝝ: qđ certatĩ deprecatæ ſũt quãdiu appellationem
patris patriæ tu recuſaſſes: ſeu qđ plus eẽ ĩ eo iudicabãt: ſi uxor &
ſoror tua q̃ ſi Auguſtæ dicerẽt̃. Sed quæcũq; illis ratio tantã mode
ſtiã ſuaſit: hoc magis dignæ ſũt q̃ ĩ aĩs nr̃is & ſit & hẽant̃ Auguſtæ:
q̄a nõ uocãt̃. Quid. n. laudabilius fœminis q̃ ſi ueꝝ honorẽ nõ in
ſplẽdore tituloꝝ ſed ĩ iudiciis hoĩum reponãt: magniſq; noĩbus pa
res ſe faciãt: ẽt dũ recuſãt? Iã ẽt & in priuatoꝝ aĩs exoleuerat priſcũ
mortaliũ bonũ amicitia cuius ĩ locũ migrauerãt aſſẽtatiões blãdi-
ciæ & peior ordo amoris ſimulatio: &. n. ĩ prĩcipũ domo nomẽ tãtũ
amicitiæ ĩane ſcilicet irriſũq; mãebat: nã q poterat eẽ ĩter eos ami
citia: quoꝝ ſibi alii domini: alii ſerui uidebãt̃? Tu hãc pulſã & errã
tẽ reduxiſti. Habes amicos: q̄a amicus ipſe es. neq;. n. ut alia ſubie-
ctis ita amor ĩpat̃. neq; ẽ ullus affectus tã erectus & liber & domi
nationis impatiens: nec qui magis uices exigat. Poteſt fortaſſe prin
ceps iniq;: poteſt tamen odio eſſe nõnullis etiam ſi ipſe non oderit:
amari niſi non ip̃e amet nõ p̃ot. Diligis ergo cũ diligaris: & ĩ eo qđ
utriq; honeſtiſſimum eſt: tota gloria tua eſt: q ſup̃ior factus deſcẽ-
dis in omnia familiaritatis officia: & ĩ amicum ex imperatore ſub-

mitteris:immo tũc maxime Imp. cũ amicũ ex ĩperatore agis. Et. n. cũ plurimis amiciciis fortũa prĩcipum ĩdigeat: pcipuũ eſt prĩcipis opus amicos parare. Placeat tibi ſẽp hæc ſecta: & cũ alias uirtutes tuas tũ hác cõſtãtiſſie teneas:nec ũq̃ pſuadeat̃ hũile eẽ prĩcipi: niſi odiſſe. Iucũdiſſimũ ẽ ĩ rebus hũanis amari:ſed nõ mĩus amare. quorũ utroq; ita frueris:ut cũ ipſe ardẽtiſſie diligas. adhuc tamẽ ardentius diligaris:plurimũ qa facilius ẽ unũ amare q̃ multos: deĩde qa tibi amicos tuos obligãdi adeſt facultas tãta:ut nẽo poſſit te niſi ĩgreſſus nõ magis amare. Operæptiũ ẽ referre qđ tormẽtũ tibi ĩiunxeris ne qd amico negares. dimiſiſti optimũ uiꝝ tibiq; cariſſimũ ĩuitus & triſtis:& q̃ſi retinere nõ poſſes. q̃tũ amares eũ deſiderio exptus es:diſtractus ſepatuſq; dũ cedis & uiceris. Ita qđ ſãdo ĩauditũ: cũ prĩceps & prĩcipis amicus diuerſa uelletis:id potius factũ eſt qđ amicus uolebat. O rẽ memoriæ litteriſq; mãdãdã:pfectũ ptorii nõ ex ingerẽtibus ſed ex ſubtrahẽtibus legere:eũdẽq; ocio quẽ ptinaciter amet reddere:cũq; ſis ipſe diſtẽtus ĩperii curis:nõ qetis gloriam cuiquã ĩuidere. Intelligimus Cæſar q̃tũ tibi p laborioſa iſta ſtatione & exercita debeãus:cũ ociũ a te tãq̃ res optĩa & petat̃ & det̃. Quã ego audio cõfuſionẽ tuã fuiſſe cũ digrediẽtẽ pſequereris. pſecutus. n. nec tẽpaſti tibi quomĩus exeũti ĩ littore ãplexus oſculũ ferres. Stetit Cæſar in illa amiciciæ ſpecula:pcatuſq; maria. celereq;: ſi tãen ipe uoluiſſet:recurſũ:nec ſuſtĩuit recedẽtẽ nõ ẽt atq; ẽt uotis lachrymis ſeq:nã de liberalitate taceo:qbus. n. mũeribus æq̃ri hæc cura prĩcipis:hæc patientia põt̃ q̃ meruiſti:ut ille ſibi nimiũ fortis ac ppe durus uideret̃. Nec dubito qn agitaueris ſecũ an gubernacula retorqueret:& feciſſet:niſi qđ pene ipſo cõtubernio principis felicius iucũdiuſq; eſt deſiderare prĩcipẽ. Et ille qdẽ ut maxĩa fructus ſuſcepti ita maiore depoſiti officii gloria fruit̃:tu aũt facilitate iſta cõſecutus es:ne quẽ retinere uidearis inuitũ. Ciuile hoc erat:& parẽti publico cõueniẽtiſſimũ nihil cogere ſẽpq; meminiſſe nullã tãtã poteſtatem cuiq̃ dari poſſe:ut nõ ſit gratior poteſtate libertas. Dignus es Cæſar:q officia mãdes depõere optãtibus: q petentibus uacationẽ ĩuitus qdẽ:ſed tãen tribuas:q ab amicis orantibus reqem nõ te reliq putes:q ſẽp ĩuenias & quos ex ocio reuoces:& quos ocio reddas. Vos quoq; quos parẽs noſter fãiliariter ĩſpicere dignatur:fouet iudiciũ eius:qđ de uobis hẽt hic ueſter labor eſt: prĩceps enĩ cũ ĩ uno pbauit amare ſe ſcire:uacat culpa ſi alios mĩus amat. Ipſũ qdẽ qs mediocriter diligat̃:cũ leges amãdi nõ det:ſed accipiat

hic p̄ſens:ille mauult abſens amari.uterq; amet᷑ ut mauult.nemo ĩ
terdũ p̄ſentia:nemo ĩ obliuionẽ abſentia ueniat.tenet q̄ſq; locum:
quẽ ſemꝑ meruit:faciliuſq; eſt ut oculis eius uultus abſentis: q̃ ut
aĩo caritas excidat.Plæriq; prĩcipes cũ eſſent ciuiũ dñi libertoꝝ
erãt ſerui.hoꝝ cõſiliis:hoꝝ nutu regebãt᷑:ꝑ hos audiebãt:ꝑ hos lo
quebãt᷑:ꝑ hos p̄turæ etiam & ſacerdotia & cõſulatus ĩmo & ab his
petebant᷑.Tu libertis tuis ſummũ q̄dẽ honorẽ:ſed tãq̃ libertis hẽs:
abundeq; ſufficere his credis ſi ꝓbi & frugi exiſtiment᷑? Scis.n. p̄ci
puum eſſe ĩdicium nõ magni prĩcipis magnos libertos. Ac primũ
nemĩnẽ in uſu habes:niſi aut tibi aut patri tuo aut optĩo cuiq̃ prin
cipum dilectũ:ſtatĩq; hos ipſos quotidie:deĩde ita formas: ut ſe nõ
tua fortuna:ſed ſua metiant᷑:& tanto magis digni q̄bus honor oĩs
p̄ſtet᷑ a nobis:qa nõ eſt neceſſe.Iuſtis ne de cauſis.S.P.Q.R.opti-
mi tibi cognomẽ adiecit?Paratũ id q̄dem & ĩ medio poſitũ:nouũ
tamen ſcias nemĩnẽ ãte meruiſſe qđ nõ erat excogitãdum:ſi qs me
ruiſſet.An ſatius fuit felicem uocare?qđ nõ moribus ſed fortunæ
datum eſt.Satius magnum?cui plus inuidiæ q̃ pulchritudinis ĩeſt.
Adoptauit te optimus prĩceps in ſuum: ſenatus in optimi nomen
hoc tibi tã ꝓprium q̃ paternum:nec magis diffinite diſtĩcteq; deſi
gnat q Traianum:q̃ q optimum appellat.ut olĩ frugalitate Piſões.
ſapientia Lælii.pietate Metelli mõſtrabãt᷑:quæ ſimul oĩa uno iſto
nomine cõtinent᷑:nec uideri põt optimus:niſi qui eſt omnibus op
timis in ſua cuiuſq; laude p̄ſtantior.Merito tibi ergo poſt cæteras
appellationes hæc eſt addita:ut maior.Mĩus eſt enim Imper.& Cæ
ſarem.& Auguſtum:quã oĩbus imperatoribus & Cæſaribus & Au
guſtis eſſe meliorem.Ideoq; illa parens hominum deoꝝq; optimi
prius:deĩde maximi nomĩe colitur.quo præclarior laus tua: quem
non minus conſtat optimum eſſe quam maximum. Aſſecutus es
nomẽ:qđ ad aliũ tranſire non poſſit:niſi ut appareat in bono prin
cipe alienum:in malo falſum. quod licet omnes poſtea uſurpent
ſemꝑ tamẽ agnoſcet᷑ ut tuũ.Et.n.ut noĩe Auguſti admõemur eius
cui primũ dicatũ eſt:ita hæc optimi appellatio nũq̃ memoriæ ho-
minũ ſine te recurret:quotieſq; poſteri nr̃i optimũ aliq̄uẽ uocare
cogẽt᷑:toties recordabũt᷑:qs meruerit uocari.Quãto nũc diue Ner
ua gaudio frueris:cũ uides & oẽ optimũ:& dici:quẽ tãq̃ optimum
elegiſti.Quã lætũ tibi:qđ cõparatus filio tuo uiceris. Neq;.n. alio
magis approbat᷑ animi tui magnitudo:quam quod optimus ipſe
non timuiſti eligere meliorem. Sed & tu pater Traiane: nam tu

quoq; ſi nõ ſidera: ꝓximá tamẽ ſideribus obtines ſedé: quátã pcipis uoluptaté: cũ illũ tribunũ. illũ milité tuũ. tátũ ípatoré. tátũ pricipé cernis? cũq; eo q adoptauit amiciſſime cõtédis pulchrius fuiſſe ge nuiſſe talé an elegiſſe. Macte uterq; ígenti í rempublicá merito: cui hoc tátũ boni cõtuliſtis: licet alteri ueſtꝶ filii uirtus triũphalia cæ lũ alteri dederit. Nõ mior tamé ueſtra laus: qđ iſta p filiũ quá ſi ipi meruiſſetis. Scio. P. C. cũ cæteros ciues: tũ pcipue cõſules oportere ſic affici: ut ſe publicæ magiſq́ priuati obligatos putét. Vt. n. malos pricipes rectius pulchriuſq; é ex cõmunibus iniuriis odiſſe quá ꝓ priis: ita bõi ſpecioſius amát: ob ea quæ generi hũano: quá quæ ho mibus præſtát. qa tamé í cõſuetudiné uenit: ut cõſules publica gra tiaꝶ actiõe plata: ſuo quoq; noie quátũ debeát pricipi: ꝓfiteant. cõ cedite me nõ ꝓ me magis munere iſto quá ꝓ collega meo Cornu to Tertullo. C. V. fũgi. Cur. n. nõ ꝓ illo quoq; gratias agá: p quo nõ mius debeo? præſerti cũ ídulgentiſſimus Imp. í cõcordia noſtra ea præſtiterit ábobus: quæ ſi tátũ í alteꝶ cõtuliſſet: ábos tamé æq̃liter obligaſſet. Vtrunq; noſtꝶ ille optimi cuiuſq; ſpoliator & carnifex ſtragibus amicoꝶ & í ꝓximũ iacto fulmine afflauerat: iiſdé. n. ami cis gloriebáur: eoſdé amiſſos lugebáus: ac ſic núc ſpes gaudiũq; : ita túc cõmunis nobis dolor & metus erat. hũerat hunc honoré picu lis nr̃is diuus Nerua: ut nos & ſi minus ut bonos ꝓmouere uellet: qa mutati ſæculi ſignũ. & hoc eét qđ floreret: quoꝶ præcipuũ uo tũ áte fuerat: ut memoriæ pricipis elaberemur. Nõdũ biéniũ cõple ueramus í officio laborioſiſſimo & maxío: cũ tu nobis optime prí cipũ fortiſſime ípatoꝶ cõſulatũ obtuliſti: ut ad ſũmũ honoré glo ria celeritatis accederet. tátum íter te & illos pricipes íntereſt: qui be neficiis ſuis cõmédatioñé ex difficultate captabát: gratioreſq; acci piétibus honores arbitrabát: ſi prius illos deſpatio & tædiũ & ſimi lis repulſæ mora í notá quádá pudoréq; uertiſſent. Obſtat uerecun dia: quo mius pcenſeamus: quo utꝶq; noſtꝶ teſtimõio ornaris: ut amore recti: amore reipublicæ priſcis illis cõſulibus æqueris: meri to nec ne: neutrá í ptem decernere audeamus: qa nec fas eſt affirma tiõi tuæ derogare: & oneroſũ cõfiteri uera eé: quæ đ nobis præſerti tá magnifica dixiſti. Tu tamen dignus es: q eos cõſules facias: de q bus poſſis iſta prædicare. Tribuas ueniá: qđ íter hæc beneficia tua gratiſſimũ eſt nobis: qđ nos rurſus collegas eſſe uoluiſti: ita caritas mutua: ita cõgrués tenor uitæ: ita una eadéq; ratio ꝓpoſiti poſtula bat. cuius ea uis: ut moꝶ ſimilitudo cõcordiæ noſtræ gloriá miuat ac pide ſit miꝶ: ſi alter noſtꝶ a collega ac ſi a ſe ipſe diſſentiat. Nõ

ergo tẽporariũ & ſubitũ ẽ qđ uterq; collegæ cõſulatu tãq̃ iteꝝ ſuo gaudet:niſi qđ tamẽ q rurſus cõſules fiũt:bis qdẽ:ſed tꝑibus diuer ſis obligãt:nos duos cõſulatus accipĩus ſiul:ſiul gerĩus:alterq; ĩ alte ro Cõs.ſed iteꝝ & pariter ſumus.Illud uero q̃ iſigne ẽ qđ nobis pſe ctis ærario cõſulatũ ãteq̃ ſucceſſorẽ dediſti. Aucta ẽ dignitas digni tate:neq; cõtinuatus tãtũ ſed gemĩatus ẽ honor:finẽq; poteſtatis al terius tãq̃ paꝝ eẽt excipe:ꝓuenit.Tãta tibi ĩtegritatis noſtræ fidu cia fuit:ut nõ dubitares te ſalua diligentiæ tuæ rõne eſſe factuꝝ:ſi nos poſt maximũ officiũ priuatos eſſe nõ ſineres.Quid qđ eũdẽ in ãnũ cõſulatũ noſtꝝ cõtuliſti? Ergo nõ alia nos pagĩa:q̃ te cõſulẽ ac cipiet:& noſtra quoq; noĩa addẽt faſtis:qbus ipſe pſcriberis. Tu co mitiis noſtris pſidere:tu nobis ſãctiſſimum illud carmẽ pire digna tus es.tuo iudicio cõſules facti:tua uoce renũciati ſumus: ut idem honoribus noſtris ſuffragator ĩ curia:ĩ campo declarator exiſteres. Nã qđ eũ potiſſimũ mẽſe attribuiſti:q̃ tuus natalis exornat :q̃ pul chꝝ nobis qbꝫ edicto:qbus ſpectaculo celebrãt cõtĩget diẽ illũ tri plici gaudio lætũ:q pricipẽ abſtulit peſſimũ:dedit optimũ:meliorẽ optĩo genuit.Nos ſub oculis tuis auguſtior ſolito currus accipiet: nos iter ſecũda oĩa & uota certãtia:q̃ pſenti tibi cõferẽt: uehemur alacres:& ĩcerti ex utra ꝑte maior auribus noſtris accidat clãor. Su per oĩa tamen prædicandum uidetur:ꝙ pateris conſules eſſe quos feciſti:quippe nullum periculum:nullus ex principe metus conſu lares animos debilitat & frangit.nihil inuitis audiendum nihil coa ctis decernẽdum erit.Manet manebitq; honori ueneratio ſua: nec ſecuritatem auctoritate ꝑdemus.Ac ſiquid forte ex conſulatus fa ſtigio fuerit dimminutum:noſtra hæc erit culpa nõ ſeculi.licet enĩ quantum ad principem:licet tales conſules agere:quales ante prin cipes erant.Vllam ne tibi pro beneficiis referre gratiam parem poſ ſumus?niſi tantum illam ut ſemper nos meminerimus cõſules fu iſſe & conſules tuos.Ea ſentiamus:ea cenſeamus:quæ cõſularibus digna ſunt.Ita uerſemur in rep. ut credamus eſſe remp.non cõſili um noſtrum non operam ſubtrahamus:nec diſiunctos nos & qua ſi demiſſos conſulatu ſed quaſi aſtrictos & deuinctos putemus:eũ demque locum laboris & curæ:quem reuerentiæ dignitatiſque te neamus.In fine orationis præſides cuſtodeſq; imperii diuos ego cõ ſules pro rebus humanis ac te præcipue capitoline Iupiter ꝑcor: ut beneficiis tuis faueas:tantiſq; muneribus addas perpetuitatem. Audiſti quæ malo principi precabamur:exaudi quæ pro diſſimilli

mo optamus.Non te diſtringimus uotis:non enim pacem non cõ cordiam non ſecuritatem non opes oramus non honores: ſimplex cunctaq; iſta complexum animum uotum eſt ſalus principis. Nec uero noua tibi iniungimus:tu enim iam tunc illũ in tutelam rece-piſti:cum prædonis auidiſſimi faucibus eripuiſti.neq;.n.ſine auxi-lio tuo cũ altiſſima quæq; quaterent̃:hic q oibus excelſior incon-cuſſus ſtetit.p̃teritus eſt a peſſimo prĩcipe q præteriri ab optĩo nõ potuit.Tu clara iudicii tui ſigna miſiſti:cũ ꝓficiſcenti ad exercitũ tuo noĩe tuo honore ceſſiſti.Tu uoce ĩpatoris q̃d ſentires locutus: filium illi:nobis parentem:tibi pontificem maximũ elegiſti. Quo maiore fiducia iiſdem illis uotis:quæ ipſe pro ſe nuncupari iubet: oro & obteſtor:ſi bene remp.ſi ex utilitate omnium regit: primũ ut illũ nepotibus noſtris ac pro nepotibus ſerues:deinde ut quan-doq; ſucceſſorem ei tribuas:quẽ genuerit:quẽ formauerit:ſimilẽq; fecerit adoptato:aut ſi hoc fato negat̃:in cõſilio ſis eligẽti:mõſtreſ-que aliquem quem adoptari in capitolio deceat. Vobis.p.c. q̃tum debeam:publicis etiam monumentis continet̃.Vos mihi in tribu-natu quietis:in prætura modeſtiæ:uos in iſtis officiis etiam quæ e ſtudiis noſtris circa tuendos ſocios iniunxeratis:cũcti conſtantiæ antiquiſſimum teſtimoniũ ꝓhibuiſtis.Vos ꝓxime deſtinationẽ cõ ſulatus mei his acclamationibus approbauiſtis: ut intelligã ẽt atq; etiam enitendum mihi:ut hũc cõſenſum ueſtrum cõplectar & te-neam:& in dies augeã.Et.n.memini tunc ueriſſime iudicari. meru erit quis honorem nec ne:cũ adeptus eſt.Vos mõ fauete huic pro poſito:& credite:ſi curſu quõdam ꝓuectus ab illo ĩſidioſiſſimo pri cipe anteq̃ profiteret̃ odium bonoꝝ: poſtq̃ profeſſus eſt: ſubſtiti cũ uiderem quæ ad honores cõpendia paterent:longius iter malui: ſi malis temporibus inter mœſtos & pauentes:bonis inter ſecuros gaudenteſq; numeror:ſi deniq; intantũ diligo optimum principẽ: inquantũ inuiſus peſſimo fui.Ego reuerentiæ ueſtræ ſic ſemp in-ſeruiam:non ut me conſulem & mox conſularem:ſed ut cãdidatũ conſulatus putem.

Hoc in Volumine hæc continentur

C.Plinii Secundi Nepotis Nouocomenſis Epiſtolarum Libri octo.

C.Plinii Secundi Nouocomenſis Panægyricus Neruæ Imperatori dictus

C.Plinii Secundi de Viris Illuſtribus Liber.

C.PLINII SECVNDI IVNIORIS LIBER ILLVSTRIVM VIRORVM INCIPIT.

Roca Rex albanoꝝ Amuliũ & Numitorẽ filios hũit:q bus regnũ ãnuis uicibus habẽdum reliqt:& ut alternis ĩperarent:ſed Amulius fratri ĩperiũ nõ dedit. & ut eum ſobole priuaret:Rheã Siluiam filiã eius Veſtæ ſacerdotẽ ꝑfecit:ut uirginitate ꝑpetua teneret:quæ a Marte cõpreſſa Rõulũ & Remũ edidit:Amulius ipſam ĩ uĩcula cõpegit. Paruulos ĩ Tyberĩ abiecit:quos aq̃ ĩ ſicco reliqt. Ad uagitũ lupa accurrit: eoſq; uberibus ſuis aluit.Mox Fauſtulus paſtor collectos Accæ Laurentiæ cõiugi educãdos tradit.Qui poſtea Amulio ĩterfecto Numitori auo regnũ reſtituerũt:Ipſi paſtoribus coadunatis ciuitatẽ condiderunt:quã Rõulus augurio uictor qđ ipſe.xii.Remus.vi.uultures uiderat:Romã uocauit:& ut eam prius legibus q̃ mœnibus muniret:edixit neq; uallũ tranſiliret:quod Remus irridens trãſiliuit: & a Celere centurione raſtro fertur occiſus.

De Romulo Romanorum Rege primo.

ROmulus aſilum cõuenis patefecit:& magno exercitu facto cũ uideret cõiugia deeſſe: ꝑ legatos a finitimis ciuitatibus petit.Quibus negatis ludos cõſualia ſimulauit: ad quos cũ utriuſq; ſexus multitudo ueniſſet: dato eius ſigno uirgines raptæ ſunt.Ex qbus cũ una pulcherrĩa cũ magna admiratiõe oĩum duceret: Thalaſio eã duci reſpõſum. Quæ nuptiæ qa fœliciter ceſſerũt:ĩſtitutũ eſt ut oĩbus nuptiis Thalaſii nomẽ ĩuocaret.Cũ fœminas finitimoꝝ Rõani ui rapuiſſent: primi Ceninenſes contra eos bellũ ſumpſerũt.Aduerſus quos Rõulus ꝓceſſit: & exercitũ eoꝝ: ac ducẽ Acronẽ ſingulari ꝑlio deuicit. Spolia opĩa Ioui Pheretrio in capitolio cõſecrauit.Sabini ob raptas bellũ aduerſus Romanos ſumpſerũt:& cũ Rõæ appropiquarẽt: Tarpeiã uirginẽ nacti:q aq̃ cã ſacroꝝ hauriẽdæ deſcẽderat:ei. T. Tatius optionẽ mũeris dedit: Si exercitũ ſuũ ĩ capitoliũ ꝑduxiſſet.Illa petiit qđ ĩ ſiniſtris illi mãibus gerebãt:uidelicet ãnulos & armillas.Quibus doloſe repromiſſis Sabios ĩ arcẽ ꝑduxit.ubi Titus ſcutis eã obrui ꝑcepit. Nã & ea ĩ leuis hũerãt.Romulus aduerſũ Tatiũ:q montẽ Tarpeiũ tenebat: ꝓceſſit:& ĩ eo loco ubi nũc.ro.foꝝ eſt:pugnã cõſeruit.Ibi Hoſtus Hoſtilius fortiſſie dimicãs cecidit. Cuius ĩteritu cõſternati romãi fugere cœpũt.Tũc Rõulus Ioui ſtatori ædẽ uouit: & exercitui ſeu

forte ſeu diuinitus reſtitit. Tūc raptæ ī mediū ꝓceſſerūt: & hic patres īde cōiuges depcatæ cōciliarūt. Rōulus fœdus ꝑcuſſit: & Sabinos ī urbē recepit: populū a Curibus oppido Sabioꝝ Quirites uocauit. Cētū ſēatores ab ætate pr̄es appellauit. Tres eq̄tū cēturias inſtituit: q̄s ſuo noie Rānes: a Tito Tatio Taciēſes: a Lucumōe Luceres appellauit. Cū apd̄ capreæ paludē exercitū luſtraret nunq̄ cōparuit. Vnde īter pr̄es & populū ſeditiōe orta Iulius Proculus uir nobilis in cōcionē ꝓceſſit: & iureiurando firmauit Romulū a ſe ī colle q̄rinali uiſum auguſtiore forma cū ad deos abiret: eundēq; p̄cipe ut ſeditiōibus abſtinerēt: uirtutē colerēt: futuꝝ ut oīum gētiū dōini exiſterēt. Huius autoritati creditum eſt: ædes ī colle quirinali Romulo cōſtituta: ipſe ꝓ deo cultus: & Quirinus eſt appellatus.

De Numa Pompilio Romanorum Rege .i i.

POſt cōſecrationē Rōuli cū diu īterregno ſeditiōes oriētur: Nūa Pōpilius Pōpōi filius Curibus oppido Sabiorum accitus: cū adducētibus ciuibus Romā ueniſſet: ut populū feꝝ religione molliret: ſacra pluria īſtituit: ædē Veſtæ fecit. Virgīes ueſtales legit: Flāines tres dialē: martialē q̄rinalē: Salios Martis ſacerdotes: quoꝝ prius p̄ſul uocat̄: alios. xii. inſtituit. Pōt. max. creauit. Portas Iano gēino ædificauit: Annū ī. xii. mēſes diſtribuit: additis ianuario & februario. Leges quoq; plurias & utiles & oīa iuſſu Egeriæ nymphæ uxoris ſuæ ſe facere ſimulās. Ob hāc tātā iuſtitiā bellum ei nemo ītulit. Morbo ſolutus ī Ianiculo ſepultus ē: ubi poſt ānos arcula cū libris a Terētio quodā exarata: q̄ libri q̄a leues quaſdam ſacrorum cauſas cōtinebant: ex auctoritate patrum cremati ſunt.

De Tullo Hoſtilio Romanorum Rege tertio.

TVllus Hoſtilius: q̄a bonā opam aduerſū Sabios nauauerat: rex creatus bellū Albāis īdixit: qđ trigeminoꝝ certamīe finiuit: Albā pp ꝓditionē ducis Metii Suffecii diruit: Albanos romā tranſire iuſſit. Curiā hoſtiliā cōſtituit. Mōtē Celiū urbi addidit. Et dū Numā Pōpilium ſacrificiis imitat̄: Ioui Clicio litare nō potuit: Fulmīe ictus cū regia cōflagrauit. Cū inter Rōanos & Abāos bellū fuiſſet exortū: ducibus Hoſtilio & Suffecio placuit rē paucoꝝ certamīe finire. Erāt apd̄ Rōanos trigemini Oratii: tres apud Albāos Curiatii: q̄bus fœdere icto cōcurrētibus ſtatī duo Romanoꝝ ceciderant. Tres Albanoꝝ uulnerati. Vnus Oratius q̄uis īteger q̄a tribus īpar erat fugā ſimulauit. & ſigulos p̄ īterualla ut uulneꝝ dolor erat īterfecit: & cū ſpoliis onuſtus rediret ſororē obuiā hūit: q̄ ui-

ſo paludamēto ſpōſi ſui:q̄ unus ex Curiatiis erat: flere cœpit. [illegible] eā
occidit. Quod apd̄ duúuiros cōdénatus ad populū ꝓuocauit: ubi
patris lachrymis cōdōatus: ab eo expíādi gr̄a ſub tigillū miſſus: qd̄
nūc quoq; uiæ ſuppoſitū ſororiū appellat̄. Metius Suffecius dux
Albanoꝝ cū ſe iuidioſū apud ciues uideret: qd̄ bellū ſolo trigemi-
noꝝ certamíe finiſſet: ut ré corrigeret Vehiētes: & Fidéates aduer
ſū Romáos ícitauit. Ipſe Tullo in auxiliū accerſitus aciem in collē
ſubduxit: ut fortunam ſequeret̄. Qua re Tullus intellecta magna
uoce ait illud ſuo iuſſu Metium facere. Quare hoſtes territi uicti-
que ſunt. Poſtera die Metius cum ad gratuládum Tullio ueniſſet:
iuſſu ipſius quadrigis religatus: & in diuerſa diſtractus eſt.

De Anco Martio Romanorum Rege quarto.

ANcus Martius Nummæ Pōpilii ex filia nepos æquitate &
religiōe auo ſimilis Latinos bello domuit. Auētinū & Cur
tiū mōtes urbi addidit. Noua mœnia oppido circundedit.
Siluas ad uſum nauiū publicauit. Salinaꝝ uectigal inſtituit. Carce-
ré primus ædificauit. Hoſtiam colōiam maritimis comeatibus op
portūam í hoſtio Tyberis eduxit. Ius feciale: quo legati ad res repe
tendas uterent̄: ab Eqculis tranſtulit: quod prius fert Heſſus exco
gitaſſe. his rebus intra paucos dies cōfectis ímatura morte ꝑreptus
non potuit præſtare qualem premiſerant regem.

De Lucio Tarquinio Priſco Romanorum Rege qnto.

LVcius Tarqnius Priſcus Lucūo græci Demarathi filius: q
Cypſeli tyrānidé fugiés í Hetruriá cōigrauit. Ipſe Lucūo di
ctus urbe Targnus ꝓfectus Romam petiit. Aduenīēti aqla
pilleū ſubſtulit: & cū alte ſubuolaſſet repoſuit. Tanaql cōiūx augu
rioꝝ perita regnū ei portēdi ītellexit. Taqnius pecūia & induſtria
dignitaté atq; ét Anci regis fāiliaritaté cōſecutus: a quo tutor libe-
ris relictus regnū ítercepit: & ita adminiſtrauit: q̄ſi iur̄ adeptus fuiſ
ſet cétū p̄res i curiá legit: q mioꝝ gétiū ſūt appellati. Eqtū céturias
nūero duplicauit: noía duplicare nō potuit. Accii Nauii auguris au
ctoritate d̄teritus: q fidé artis ſuæ nouacula & cote fir̄auit. Latíos
bello dōuit. Circū maximū ædificauit. Ludos magnos íſtituit. De
Sabinis & Priſcis latinis triūphauit. Muꝝ lapideū circūdedit. Filiū
xiii. ánoꝝ qd̄ i p̄lio hoſté ꝑcuſiſſet: p̄texta & bulla donauit. Vnde
hæc ígenuoꝝ pueroꝝ íſignia eſſe cœperūt. Poſt ab Anci liberis: í-
miſſis percuſſoribus per dolū regno exutus eſt & interfectus.

De Seruio Tullio Rege. vi.

Eruius Tullius Puri Cornicularii: & Ocretiæ captiuæ fili-
us:cũ ĩ domo Tarq̃ni Priſci educaret:flãmæ ſpẽs caput eius
ãplexa ẽ.Hoc uiſo Tanaq̃l ſummã ei dignitatẽ portẽdi ĩtellexit.Cõ
iugi ſuaſit:ut ita eũ ut liberos ſuos educaret.Qui cum adoleuiſſet
gener a Tarq̃nio aſſũptus eſt.Et cum rex occiſus eẽt.Tanaq̃l ad po
polũ deſpiciẽs ait:Priſcum graui q̃dẽ:ſed nõ letali uulnere accepto
petere ut iteri dũ cõualeſcit Seruio Tullio audiẽtes eſſent. Seruius
Tullius q̃ſi ꝑcario regnare cœpit.Sed recte ĩpiũ miniſtrauit.Hetru
ſcos ſæpe dõuit:& collẽ q̃rinalẽ & uimialẽ urbi addidit.Aggerẽ foſ
ſaſq; fecit.Populũ ĩ.iiii.tribus diſtribuit:ac poſt plebi diſtribuit:an
nonã mẽſuras põdera claſſes cẽturiaſq; cõſtituit. Latioꝝ popu. ꝑ-
ſuaſit ut exẽplo eoꝝ q̃ Diãæ Epheſiæ ædẽ feciſſẽt:& ipſi ædẽ Dia
næ ĩ auentio ædificarẽt.Quo effecto bos cuidã latio miræ magni
tudinis nata eſt.Reſpõſũ ſonio datũ eũ populũ ſummã ĩpii hituꝝ:
cuius ciuis bouẽ illã imolaſſet. Latius bouẽ ĩ auẽtinũ egit:& cãm
ſacerdoti.ro.expoſuit.Ille callidus dixit prius eũ uiuo flumĩe mãus
abluere debere.Latius dũ ad tyberĩ deſcẽdit:ſacerdos bouẽ imola-
uit.Ita ĩpiũ ciuibus ſibi gloriã facto cõſilioq; q̃ſiuit.Seruius Tullius
filiã alterã ferocẽ alterã mitẽ.hẽns cũ Tarq̃nii filios pari aĩo uide-
rẽt:ut oĩum mẽtes moꝝ diuerſitate leniret ferocẽ miti:mitẽ fero-
ci ĩ matrĩoniũ dedit.Sed mites ſeu forte ſeu fraude pierũt. Feroces
moꝝ ſimilitudo cõiũxit.Statĩ Tarq̃nius Sup̃bus a Tullia ĩcitatus
aduocato ſẽatu regnũ paternũ repetere cœpit.Qua re audita Serui
us dũ ad curiã ꝑpat:iuſſu Tarq̃nii gradibus reiectus:& domũ refu
giẽs ĩterfectus eſt.Tullia ſtatĩ ĩ foꝝ ꝑpauit:& p̃ria coniugẽ regẽ ſa
lutauit:a quo iuſſa turba recedere:cũ domũ rediret uiſo p̃ris corp̃e
mulionẽ euitãtẽ:ſup ip̃m corpus carpẽtum agere ꝑcepit. Vnde ui
cus ille ſceleratus dictus. Poſtea Tullia cum cõiuge ĩ exilium acta.

De Tarquinio Superbo Romanoꝝ Rege ſeptimo.

Arq̃nius Superbus cognomen moribus meruit.Occiſo Ser
uio Tullio regnũ ſceleſte occupauit: tamẽ bello ſtrennuus
Latios:Sabioſq; domuit.Sceam Pometiã Hetruſcis eripuit.
Gabios ꝑ Sextum filium ſimulato traſſugio in poteſtatem redegit.
Et ferias Latinas primus inſtituit.Lacus in circo & cloacam maxi-
mam fecit:ubi totis populi uiribus uſus eſt:unde illæ foſſæ quiri-
tum ſunt dictæ.Cũ Capitoliũ ĩciperet:caput hominis inuenit. Vn
de cognitũ eſt eã urbem caput gentium futurã.& cũ in obſidione
Ardeæ filius eius Lucretiæ ſtuprũ ĩtuliſſet:cũ eo in exilium actus:

ad Porſenā hetrutiæ regē cōfugit:cuiꝰ ope rgnū retiere tētauit. Pulſus cumas cōceſſit : ubi p ſūmā ignominiā reliquū uitæ tps exegit.

De Tarquinio Collatino.

T Arqnius Collatinus ſorore Tarquinii Supbi genitus i cōtuberino iuuenū regioꝝ Ardeæ erat. Vnde cū forte liberiore cōuiuio cōiugē ſuā unuſqſq3 laudaret:placuit expiri. Itaq3 eqs Romā petūt. Regias nurus i cōuiuio uel luſu dprehēdūt:& ide Collatiū petūt. Lucretiā iter ācillas i lanificio offendūt. Itaq3 ea pudiciſſima iudicat. Ad quā corrūpendam Tarqnius Sextus nocte Collatium rediit:& iure ꝓpinquitatis i domū Collatini uēit:& i cubiculū Lucretiæ irrupit:pudicitiā expugnauit. Illa poſtero die aduocatis patre & cōiuge rē expoſuit:& ſe cultro quē ueſte texerat occidit. Illi i exitiū regiū cōiurarūt: eoꝝq3 exilio necem Lucretiæ uidicauerūt.

De Iunio Bruto primo Ro. Conſule.

I Vnius Brutus ſorore Tarqnii Supbi genitus cū eādē fortunā timeret quā frater iciderat: q ob diuitias & prudētiā fuerat ab auūculo occiſus : ſtultitiā fixit. Vnde Brutus dictus. Iuuenibus regiis delphos eūtibus ridiculi gratia comes adſcitus baculo ſābuceo auꝝ iſuſum deo donū tulit. Vbi reſponſum ē eū Romæ ſūmā poteſtatē habituꝝ q primus matrē oſcularet : ipſe terrā oſculatus ē. Deide ꝓpter Lucretiæ ſtupꝝ cū Tricipitino:& Collatino i exitiū regiū cōiurauit. Quibus i exiliū actis primus cōſul creatus filios ſuos:quod cū Aqliis & Vitelliis ad recipiendum i urbem Tarquinios coniurauerant:uirgis cæſos ſecuri ꝑcuſſit. Deide i prælio quod aduerſus eos gerebat:ſingulari certamie cum Arunte filio Tarquinii cōgreſſus ſe ambo mutuis uulneribus occiderūt. Cuius corpus i foro poſitum a collega laudatū:matronæ āno luxerūt.

De Horatio Cocle pontis fractore.

H Orſena rex Hetruſcoꝝ cum Tarqnios i urbē reſtituere tentaret:& primo ipetu ianiculū cepiſſet:Horatius Cocles illo cognomie qđ i alio ꝓlio oculū amiſerat ꝓ pōte ſublitio ſtetit:& aciē hoſtiū ſuſtinuit:dōec pons a tergo iterrūpet:tū i Tyberi dcidit:& armatus ad ſuos tranauit. Ob hoc ei tātū agri publice datū ē:qtū uno die arari potuiſſet: ſtatua quoq3 ei i uulcanali poſita.

De Mutio qui manum foculo immiſit.

M Vm Porſena urbē obſideret:Mutius Cordus uir Romanæ cōſtantiæ ſenatum adiit: & ueniā tranſfugiendi petiit necē regis repromittens. Accepta poteſtate i caſtra Porſenæ uenit. Ibiq3

purpuratum ꝓ rege deceptus occidit. Apphẽſus & ad regẽ ꝑtractus dexterã aris ĩpoſuit: hoc ſupplicii ab ea exigẽs: qđ ĩ cæde peccaſſet. Vnde cũ miſericordia regis abſtraheret: q̃ſi beneficiũ referens ait trecentos aduerſum eũ ſimiles cõiuraſſe. Qua re ille territus bellũ acceptis obſidibus depoſuit. Mutio prata tranſtyberim data ab eo mutia appellata. Statua quoq; ei honoris gratia cõſtituta eſt.

De Coclia Virgine Nobili.

Orſena Cocliã uirginẽ nobilẽ ĩter obſides accepit: quæ deceptis cuſtodibus noctu caſtris eius egreſſa equũ quẽ ſors dederat arripuit & Tyberĩ traiecit. A Porſena ꝑ legatos repetita reddita. Cuius ille uirtutẽ admirãs cũ q̃bus optaſſet ĩ patriã r̃dire pmiſit. Illa uirgines q̃dem & pueros elegit: quoꝝ ætatẽ iniuriæ ob noxiam ſciebat: huic ſtatua equæſtris in foro poſita.

De Morte Fabiæ gentis.

Omani cum aduerſus Vehiẽtes bellarẽt: eos ſibi hoſtes familia Fabioꝝ priuato nomine depoſcit: & præfecti trecenti ſex duce Fabio conſule fuerunt. Cum ſæpe uictores extitiſſent apud Cremerã fluuium caſtra poſuerunt. Vehientes ad dolos conuerſi: pecora ex aduerſo ĩ cõſpectu illoꝝ poſuerunt: ad quæ ꝓgreſſi Fabii ĩ ĩſidias delapſi ad unum occiſione pierunt. Dies quo id factum eſt: inter nephaſtos relatus. Porta qua profecti erant: ſcelerata eſt appellata. Vnus ex ea gente propter impuberem ætatem domi relictus genus propagauit ad Q. Fabium Maximũ: qui Hanibalem mora fregit: cunctator ab obtrectatoribus dictus.

De Lucio Valerio Publicola.

Vcius Valerius Voleſci filius: primo de Vehientibus: iterum de Sabinis: tertio de utriſque gentibus triumphauit. hic quia in locum Tricipitini collegæ conſulem ſubrogauerat: & domum in Vella tutiſſimo loco habebat: in ſuſpitionem regni affectati uenit. Quo cognito apud populum queſtus: q̧ de ſe tale aliquid timuiſſent: & immiſit qui domum ſuam diruerunt. Secures etiam faſcibus dempſit: eoſq; in populi cõtione ſubmiſit. Legem de prouocatione a magiſtratibus ad populum tulit: hinc Publicola dictus. Cum diem obiſſet publice ſepultus: & annuo matronarum luctu ornatus eſt.

De Aulo Poſtumio.

Arquinius eiectus ad Manlium tuſculanum generum ſu-

um confugit: qui cum Latio concitato Romanos grauiter urgeret: Aulus Poſtumius dictator dictus apud Regillum lacum cum hoſtibus conflixit. Vbi cum uictoria nutaret: mgiſter equitum equis frenos detrahi iuſſit: ut irreuocabili impetu ferrentur: ubi & aciem Latinorum fregerunt: & caſtra ceperunt. Sed iter eos duo iuuenes candidis equis inſigni uirtute apparuerunt: quos dictator quæ ſit os ut dignis muneribus honoraret: non repperit: Caſtorem & Polucem ratus: communi titulo dedicauit.

De Lucio Quintio Cincinnato.

Vcius Quintius Cincinatus filiū cēſorē petulātiſſimū abdicauit: q & a cēſoribus notatus ad Volſcos & Sabinos cōfugit: Qui duce Clodio Graccho bellum aduerſum romanos gerebāt: q. Q. Minutiū cōſulē ī algido mōte obſidebāt. Quītius dictator dictus ad quē miſſi legati nudū eū arantē trans tyberim offenderunt: q īſignibus ſumptis cōſulem obſidione liberauit. Quare a Minutio & eius exercitu corona aurea obſidionali donatus eſt. Ducem eoꝝ ī deditionē accepit: & ī triumphali die āte currum egit. Sexto decimo die dictaturā quā acceperat depoſuit: & ad agriculturā reuerſus: iteꝝ poſt uigīti annos dictator dictus: Spuriū Meliū regnū affectantē a Seruilio Hala magiſtro equitū occidi iuſſit. Domum eius ſolo æquit. Vnde locus ille æquimelium dictus.

De Menio Agrippa Romanæ pacis īſigni arbitro.

Enius Agrippa cognomento Lanatus dux electus aduerſū Sabinos de iis triūphauit: & cū populus a patribus receſſiſſet: q tributū & militiā tolleraret: nec reuocari poſſet: Agrippa apd eū olim inqt: humani artus cum uentrē ocioſū cernerēt: ab eo diſcordarunt: & ſuū illi miniſteriū negauerunt. Cum eo pacto & ipſi deficerēt: ītellexerūt uētrē acceptos cibos p oīa membra diſſerere: & cum eo ī gratiā redierunt. Sic ſenatus & populus q̄ſi unū corpus diſcordia peunt: cōcordia ualent: hac fabula populus repreſſus eſt. Creauit tamē tribunos ple. q libertatē ſuā aduerſū ſupbiā nobilitatis d̄fēderēt. Menius aūt tāta pauptate deceſſit: ut eū populus collectis q̄drātibus ſepeliret: locū ſepulchro ſenatus publice daret.

De Cneo Martio Coriolano.

NEVS Martius captis Coriolis urbe Volſcorum Coriolanus dictus: ob egregia militiæ facinora a Poſthumio optionem munerum accipiens equum tantum & hoſpitem

ſumpſit:uirtutis & pietatis exemplum. Hic conſul graui annona adductum e ſicilia frumentum magno precio dandum populo curauit:ut hac iiuria plebs agros nō ſeditiões coleret. Ergo a tribuno plebis Decio die dicta:ad Volſcos cōceſſit:eoſq; duce. T. Tatio aduerſus romãos cōcitauit & ad quartū ab urbe lapidē caſtra poſuit. Cūq; nullis ciuiū legatiōibus flecteret:a Vetrurina matre & Volumnia uxore matronaꝝ numero comitata motus. omiſſo bello ut ꝓditor occiſus ē. Ibi tēplū Fortunæ muliebri cōſtitutum eſt.

De Licinio Stolone primo ꝑ ex plebe.

Abius Ambuſtus ex duabus filiis alterā Licinio Stoloni alterā Aulo Sulpitio patricio cōiugē dedit. Quaꝝ plebeia cū ſororē ſalutaret:cuius uir. tr. militū cōſulari poteſtate erat: faſces lictorios foribus appoſitos indecenter expauit:a ſorore irriſa marito queſta:q adiuuāte ſocero ut primū tribunatum plebis aggreſſus eſt:legē tulit:ut alter conſul ex plebe crearet̃. Lex reſiſtente Appio Claudio tamē lata. Et primus Licinius Stolo conſul factus. Idē legē ſciuit ne cui plebeio plus cētū iugera hr̃e liceret. Et ipſe cū agri iugera qnq̃gita & cētū hr̃et: altera emācipati filii noīe poſſideret:in iudiciū uocatus:& primus oīum ſua lege punitus eſt.

De Virginio Centurione filiæ occiſore.

Opulus Romanus cum ſeditioſos magiſtratus ferre nō poſſet:decem uiros legibus ſcribendis creauit: qui eas ex libris Solonis trāſlatas duodecī tabulis expoſuerūt. Sed cum pacto dominationis magiſtratū ſibi ꝓrogarent:unus ex ipſis Appius Claudius Virginiā Virginii cēturionis filiam ī algido militātis adamauit:quā cū corrūpere nō poſſet:clientē ſubornauit q eā in ſeruitium depoſceret: facile uicturus cū ipſe eſſet accuſator & iudex. Pater re cognita cū ipſo iudicii die ſupueniſſet:& filiā iam addictā uideret ultimo eius eloq̄o īpetrato cū eā ī ſecretū adduxiſſet occidit:& corpus eius humero gerēs ad exercitū ꝓfugit:& milites ad uindicandum facinus accendit:qui creatis decem tribunis auentinum occuparūt. Decēuiros abdicare ſe magiſtratu p̃ceperunt: eoſq; oēs aut morte aut exilio punierūt. Appius Claudius ī carcere necatus ē.

De Aeſculapio Romam aduecto.

Omani ob peſtilentiā reſponſo monente ad Aeſculapiū epidauro accerſendū decē legatos pricipe. Qu. Volumnio miſerunt. Qui cū eo ueniſſent: & ſimulachꝝ īgens mirarent̃: anguis e ſedibus eius elapſus uenerabilis:non horribilis p mediam

urbem cum admiratiōe oīum ad nauem Romanoꝝ prexit:& ſe in Volúnii tabernaculo cōſpirauit.Legati deū uehētes Antium ꝓuecti ſunt:ubi ꝑ mollitiē maris anguis ꝓximū Aeſculapii phanū petit:& poſt paucos dies ad nauim rediit:& cum aduerſo Tyberi ſubueheret:ī ꝓximam īſulam deſiliuit:Vbi tēplū ei cōſtitutū:& peſtilentia mira celeritate ſedata eſt.

De Furio Camillo Vrbis Ro.Liberatore.

Vrius Camillus cū Phaliſcos obſideret:ac ludi litterarum magiſter principum filios ad eum adduxiſſet:uictum cum eiſdē pueris in urbē redigēdum eū & uerberādum tradidit. Statī Phaliſci ſe ei ob tantā iuſticiā dediderūt. Vehios hyeme obſidione domuit:deq; iis triumphauit.Poſtmodū eſt crimini datum ꝙ albis eq triumphaſſet:& prædam iniquæ diuiſiſſet die dicta ab Apuleio Saturnino tri.pl.dānatus Ardeam conceſſit.mox cū Galli Senōes relictis ob ſterilitatem agris ſuis Cluſium Italiæ oppidum obſiderent:miſſi ſunt Romam tres legati:q Gallos mōerent: ut ab opugnatiōe deſiſterent.Ex iis unus contra ius gentium ꝓceſſit: & ducem Senonum īterfecit. Quo cōmoti galli petitis in deditionē legatis nec impetratis Romam petierunt: & exercitum Romanū apud haliam fluuium occiderunt die.xvi.kalē. auguſti: qui dies inter nephaſtos relatus hallienſis dictus.Victores Galli urbē ītrauerūt. Vbi nobiliſſimos ſenū ī curulibus & honoꝝ īſignibus prio ut deos ueneratī:deinde ut hoīes deſpicati interfecere.Reliqua iuuentus cum Mālio in Capitolium fugit:ubi obſeſſa Camilli uirtute liberata eſt.Qui abſens dictator dictus collectis reliquiis gallos improuiſos internitiōe occidit.Populum Ro.migrare Vehios uolentem retinuit.Sic & oppidum ciuibus:& ciues oppido reddidit.

De Manlio Capitolino.

Anlius ob defenſum capitolium Capitolinus dictus ſexdecim ānoꝝ uolūtariū militē ſe obtulit.Trigīta ſeptem militaribus donis a ſuis ducibus ornatus:uiginti tres cicatrices in corpore habuit.Capta urbe auctor in capitoliū fugiendi fuit.Quadam nocte clāgore anſeris excitatus gallos aſcendētes deiecit.Patrōus a ciuibus appellatus:& farre donatus eſt.Domū ēt in capitolio publice accepit.Qua ſupbia elatus cū a ſenatu ſumpſiſſe gallicos theſauros argueret:& addictos ꝓpria pecunia liberaret: regni affectati ſuſpectus in carcerem coniectus populi conſenſu liberatus eſt.Rurſus cum in eadē culpa & grauius perſeueraret reus fa

ctus:& ob cōſpectū capitolii āpliatus alio deīde loco dānatus:& ē ſaxo tarpeio p̄cipitatus ē. Domus diruta: bōa publicata. Gentilitas eius Manlii cognomine iurauit: nequis poſtea capitolius uocaret.

De Cornelio Coſſo.

Idenates fidei romanæ hoſtes ut ſine ſpe ueniæ fortius dimicarét: legatos ad ſe miſſos iterfecerūt. Ad quos. Q. Cincinnatus dictator miſſus magiſtrú equitū habuit Cornelium Coſſum: q Laertem Tolumnium ducē ſua manu iterfecit. De eo ſpolia opima Ioui pheretrio ſecundus ab Romulo conſecrauit.

De Publio Decio patre.

Ic bello ſamnitico ſub Valerio Coruino & Cornelio Coſſo conſulibus tribunus militum exercitu in anguſtiis Gauri montis inſidiis hoſtium clauſo accepto: quod poſtulauerat præſidio in ſuperiorem locum euaſit. hoſtes terruit. Ipſe intempeſta nocte per medias cuſtodias ſomno oppreſſas incolumis euaſit. Ob hoc ab exercitu ciuica corona de quercu: quæ dabatur ei q ciues in bello ſeruaſſet: obſidionali. ſ. aurea quæ dabatur ei q obſidione ciues liberaſſet: donatus eſt. Conſul bello latino collega Manlio Torquato poſitis apud Veſerim fluuiū caſtris: cum utriq; cōſuli ſōnio obueniſſet eos uictores futuros: quorum dux in prælio cecidiſſet: cum collato cū collega ſomnio conueniſſet: ut cuius cornu in acie laboraret: iis diis ſe manibus uoueret: inclinante ſua parte: ſecum hoſtes per Valerium pontificem diis manibus deuouit. Impetu in hoſtes facto uictoriam ſuis reliquit.

De Publio Decio filio.

Vblius Decius Decii filius primo cōſul de Samnitibus triūphauit. Spolia de iis Cereri conſecrauit. Iterum & tertio cōſul multa domi militiæq; geſſit. Quarto conſulatu cum Fabio maximo: cū Galli: Samnites: Vmbri: Tuſci cōtra Romanos cōſpiraſſent: ibi exercitu in aciem ducto: & cornu inclinante exemplum patris imitatus aduocato. M. Liuio pontifice haſtæ inſiſtens & ſolennia uerba reſpondens: ſe & hoſtes diis māibus deuouit. Impetu in hoſtes facto uictoriam ſuis reliquit. Corpus a collega laudatum magnifice ſepultum eſt.

De Tito Manlio Torquato.

Itus Manlius Torquatus ob ingenii & linguæ tarditatem a patribus relegatus: cum audiſſet ei diem dictā a Pōponio Tri. ple. noctu urbē petiit. Secretum colloquium a tribuno

ĩpetrauit:& gladio ſtricto dimittere accuſationẽ terrore multo cõpulit.Sulpitio dictatore tribunus militũ gallũ ꝓuocatorẽ occidit. Torquẽ ei detractũ ceruici ſuæ ĩdidit. Cõſul bello latino filiũ ſuũ qđ cõtra ĩpiũ pugnaſſet:ſecuri ꝑcuſſit.Latinos apud Veſerĩ fluuiũ Decii collegæ deuotione ſuꝑauit.Cõſulatum recuſauit:qđ diceret neq; ſe populi uitia:neq; illũ ſeueritatẽ ſuam poſſe ſufferre.

De Marco Valerio Coruino.

Eliquias Senonum Camillus perſequebatur aduerſũ ĩgentẽ gallũ ꝓuocatorẽ ſolus Valerius.tr.pl.omnibus territis ꝓceſſit.Coruus ab ortu ſolis galeæ eius inſedit:& iter pugnãdum ora oculoſq; galli uerberauit.hoſte deuicto Valerius Coruinus dictus.hic cum ĩgens multitudo ære alieno oppreſſa Capuam occupare tentaſſet:& ducem ſibi quĩtũ neceſſitate cõpulſa feciſſet: ſublato ære alieno ſeditionem compreſſit.

De Pontio Theleſino.

Aius Veturius & Spurius Poſthumius cõſules bellũ aduerſũ Sãnites gerẽtes a Põtio Theſeſio duce hoſtiũ ꝑ ĩſidias ſe ducti ſũt.Nã ille ſimulatos trãſſugas miſit q romanis dicerent luceriã apud lamã a ſamnitibus obſideri:quo duo itinera ducebãt aliud lõgius & tutius:aliud breuius & periculoſius.Feſtinãtibus itaq; cũ inſidias ſtatuiſſet:qui locus furculæ caudinæ uocabatur.Põtius accitũ patrẽ rogauit Herenniũ qđ fieri placeret: ille ait aut oẽs occidendos ut uires frangerent̃:aut omnes dimittẽdos: ut beneficio obligarent̃.Vtroq; improbato conſilio omnes ſub iugũ miſit ex fœdere:quod a romanis improbatum eſt.Poſthumius Sãnitibus deditus:nec receptus eſt.

De Lucio Papyrio Curſore.

Vcius Papyrius uelocitate curſor cũ cõſulẽ ſe aduerſis oĩbus aduerſus ſãnitas ꝓgreſſũ eẽ ſenſiſſet:ad auſpicia repetẽda Romã regreſſus edixit Fabio Rutilio:quẽ exercitu p̃ponebat ne manũ cũ hoſte conſereret.Sed ille opportunitate ductus pugnauit.Reuerſus eũ ſecuri ferire uoluit.ille in urbẽ cõfugit. nec ſupplicem tribuni tuebãt̃.Deĩde pater lachrymis:populus p̃cibus ueniã ĩpetrarũt.Papyrius de ſãnitibus triumphauit.Item p̃neſte cũ p̃torẽ grauiſſime ĩcrepuiſſet:expedi ĩqt lictor ſecures:& cũ eũ metu mortis attõitũ uidiſſet:ĩcõmodã ãbulãtibus radicẽ excidi iuſſit.

De Quinto Fabio Rutiliano.

Vintus Fabius Rutilianus: primus ex ea familia ob uirtu-

tem maximus magiſter equitum a Papyrio ſecuri pene percuſſus primum de apulis & nucerinis: Iterum de ſamnitibus: tertio de gallis umbris marſis atq; tuſcis triumphauit. Cenſor libertinos tribu amouit. Iterum cenſor fieri noluit: dicens non eſſe ex uſu rei.p. eoſdem cenſores ſæpius fieri. hic primus īſtituit uti equites ro. idibus ꝗntilibus ab æde Honoris equis īſidentes in capitolium tranſirēt. Mortuo huic tātum æris populi liberalitate cōgeſtum: ut īde filius uiſceratione & epulas publice daret.

De Marco Curio Dentato.

Arcus Curius Dētatus primo de ſamnitibus triumphauit: quos uſq; ad mare ſupeꝝ ꝑ pacauit. Regreſſus in concione ait tantum agri cepi: ut ſolitudo futura fuerit: niſi tantum agri cepiſſē. Iteꝝ de Sabinis triumphauit. Tertio de Lucanis ouans urbē ītroiuit: Pyrrhum epyrotaꝝ italia expulit. Quaterna agri iugera uiritī populo diuiſit: Sibi deīde totidem conſtituit: dicēs neminē eſſe debere cui nō tantum ſufficeret. Legatis ſamnitum aurum offerētibus cum īpe ī foco rapa torreret: malo inq̄t hæc ī fictilibus meis eſſe: & auꝝ hētibus īperare. Cum īteruerſæ pecuniæ argueret: cadum ligneum quo uti ad ſacrificia cōſueuerat: ī medium protulit: iurauitq; ſe nil āplius dep̄da hoſtili in domum ſuā cōuertiſſe. Aquā īde āniene manibus hoſtium ī urbē īduxit. Tribunus plebis patres auctores fieri coegit comitiis: ꝗbus plebei magiſtratus creabant ob hæc merita domus ei apud tipharam: & agri iugera quinquaginta publice data.

De Appio Claudio Cæco

Ppius Claudius Cæcus ī cēſura libertinos quoq; ī ſenatum legit: epulādi decātandiq; ius tibicinibus ī publico ademit. Duæ familiæ ad Herculis ſacra ſunt deſtinatæ. ſ. Potitioꝝ & piarioꝝ. Potitios Herculis ſacerdotes p̄cio corrupit: ut ſacra herculanea ſeruos publicos edocerēt: ūde cæcatus. Gens Potitioꝝ fūditus periit: Ne cōſulatus cū plebis cōicaret: acerrime reſtitit: ne Fabius ſolus ad bellū mitteret: cōtradixit. Sabinos: Sāniteas: Etruſcos bello domuit. Viam uſq; ad brūduſiū ſtrauit: unde uia appia aquā anienē in urbē induxit. Cenſurā ſolus oīum ꝗnquennio obtinuit. cū de pace Pyrrhi ageret: & gratia potentū per legatū cineam p̄cio quæreretur: ſenex & cæcus lectica in ſenatum latus: turpiſſimas cōditiones magnifica oratione diſcuſſit.

De Pyrrho Rege Epirotarum.

Yrrhus rex Epirotarũ materno genere ab Achille paterno ab Hercule oriũdus:cũ ĩperium orbis agitans romanos potentes uideret:Apollinẽ de bello conſuluit. Ille ambigue reſpondit. Aio te Eacida romãos uincere poſſe.hoc dicto ĩ uolũtatẽ tracto auxilio Tarentinis bellũ romanis ĩtulit: Leuinum cõſulem apud Heracleã elephantoꝝ nouitate turbauit. Cũq; romanos aduerſis uulneribus occiſos uideret:ego inquit talibus militibus breui orbem terrarum ſubigere potuiſſem. Amicis gratulãtibus quid mihi cum tali uictoria inquit ubi exercitus robur amittã?ad uigeſimũ ab urbe lapidem caſtra poſuit: captiuos Fabricio gratis reddidit. Viſo Leuini exercitu eãdem ſibi ait aduerſum romanos quam Herculi aduerſum : hydram fuiſſe fortunã. A Curio & Fabricio ſuperatus Tarentum refugit:in ſiciliam traiecit:Mox in Italiam Locros regreſſus pecuniã Proſerpinæ auehere tentauit. Sed ea naufragio elata eſt. Tum in græciam regreſſus dum Argos oppugnaret ictu tegulæ proſtratus eſt. Corpus ad Antigonum regem macedoniæ relatum magnifice ſepultum.

De Volſinis.

Olſini Ethruriæ nobile oppidũ luxuria pene perierũt. Nã eum temere ſeruos manumitterẽt:dum ĩ curiã legerẽt conſenſu ſeruoꝝ oppreſſi cũ multa ĩdigna paterẽt clam romæ auxilium petierunt. Miſſuſq; Decius libertinos omnes aut in carcere negauit aut dominis in ſeruitutem reſtituit.

De Appio Claudio Audace.

Ppius Claudius uictis Volſinenſibus cognomento Audax frater Cæci fuit. Conſul ad Mamertinos liberandos miſſus: quoꝝ arcẽ carthaginenſes & Hiero rex ſyracuſanus obſidebant. Primo ad explorandos hoſtes fretũ piſcatoria naue traiecit:& cũ duce carthaginẽſiũ egit:ut præſidiũ arce deduceret. Rhegiũ regreſſus quĩq; remẽ hoſtiũ copiis pedeſtribus cepit: falangem in ſiciliã traduxit. Carthaginẽſes Meſſana expulit. Hieronẽ prælio apud ſyracuſas in deditionem accepit:q eo periculo territus romanorũ amicitiam petiit:eiſq; poſtea fideliſſimus fuit.

De Cneo Duillo & Himilcone pœnorum duce.

c Neus Duillus primo punico bello dux contra carthaginẽſes miſſus cum uideret eos mari poſſe : claſſem magis ualidam quam decoram fabrefecit: & manus ferreas cũ irriſu hoſtiũ primus ĩſtituit. Qui ĩter pugnãdum hoſtiũ naues apphẽdit:

qui uicti & capti ſunt. Himilco dux claſſis Carthaginem fugit a ſenatu q̄ſiuit q̄d faciendū cēſerent: oībus ut pugnaret acclamātibus. Feci inq̄t & uictus ſum. ſic pœnā crucis effugit. Nam apud pœnos dux male re geſta puniebat. Duillo cōceſſum eſt ut prælucente funali & præcinente tibicine: a cœna publice rediret.

De Attilio Calatino.

Ttilius Calatinus dux aduerſus carthaginēſes miſſus maximis & munitiſſimis ciuitatibus ætna drepano lilibeo hoſtilia præſidia deiecit. Panormū cepit: totāq; ſiciliā p̄uagatus paucis nauibus magnā hoſtiū claſſē duce Hamilcare ſup̄auit. Sed cū ad Cecinā ab hoſtibus obſeſſā feſtiaret: a Pœnis ī anguſtiis clauſus eſt. Vbi tribunus militū Calphurnius flāma acceptis trecētis ī ſupiorem locum euaſit. Cōſulē liberauit. ipſe cū trecentis pugnans cecidit: & poſtea ab Attilio ſemianimis inuentus: & ſanatus magno poſtea terrori hoſtibus fuit: Attilius glorioſe triumphauit.

De Marco Attilio Regulo.

Arcus Attilius Regulus cōſul fuſis ſalētinis triūphauit: primuſq; romanoꝝ ducū ī africam claſſē traiecit: quaſſatas de Amilcare naues lōgas tres & ſexagita accepit. Opida ducēta & hominum ducenta milia cepit abſente eo coniugi eius & liberis ob paupertatē ſumptus publice dati. Mox arte Xantippi Lacedæmonii mercenarii militis captus in carcerē miſſus legatus de p̄mutandis captiuis romā miſſus: dato iure iurādo ut ſi nō īpetraſſet ita demū rediret: in ſenatu cōditionē diſſuaſit reiectis a ſe cōiuge & liberis Carthaginē regreſſus: ubi in arcā ligneā cōiectus clauis ītrorſum adactis uigiliis: ac dolore punitus eſt.

De Quinto Luctatio Catulo.

Vintus Luctatius Catulus primo punico bello trecentis nauibus aduerſū pœnos ꝓfectus: ſexcentas eoꝝ naues cōmeatibus & aliis oneribus īpeditas duce Himilcone apud egates īſulas īter ſiciliā & africā depreſſit: finēq; bello impoſuit. Pacem petētibus hac cōditiōe cōceſſit. Sicilia & ſardinia & cæteris inſulis ītra italiā africāq; decederēt: Hiſpania citra hiberū abſtinerent.

De Hannibale Carthaginēſi duce.

Annibal Amilcaris filius. xi. ānos natus a p[illegible] aris admotus odium in romanos perenne iurauit. Exinde ſocius & miles in caſtris patri fuit. Mortuo eo cauſam belli quærens Sagūtum romanis fœderatū intra ſex menſes euertit. Tum alpibus pate

factis.i Italiã traiecit.P.Scipionẽ apud Ticinũ:Semproniũ Legum apud Trebiã:Flaminiũ apud Trãſimenũ:Paulũ & Varronẽ apd Cãnas ſupauit.Cũq; urbẽ capere poſſet:in cãpaniã diuertit: cuius delitiis elãguit.Et cũ ad tertiũ ab urbe lapidẽ caſtra poſuiſſet:tẽpeſtatibus repulſus primũ a Fabio Maximo fruſtratus: deinde a Valerio Flacco repulſus: a Graccho & Marcello fugatus. ĩ africã reuocatus a Scipione ſupatus ad Antiochum regem Syriæ cõceſſit:eũq; hoſtẽ romanis fecit.quo uicto ad Pruſiã Bithyniæ regem cõceſſit.Vnde romam legatiõe repetitus:hauſto qđ ſub ãnuli gẽma hẽbat: ueneno abſumptus ẽ poſitus apud libyſſam ĩ arca lapidea:in qua hodie quoq; inſcriptnm eſt:Hannibal hic ſitus eſt.

De Quinto Fabio Maximo.

Vintus Fabius Maximus cunctator ut uerucoſus a ueruca in labris:ita Ouicula a clementia moꝝ. Cõſul de liguribus triũphauit.Hãnibalẽ mora fregit.Minuciũ magiſtrum equitum imperio æquari ſibi paſſus eſt:& nihilominus periclitãti ſubuenit:Hannibalem ĩ agro falerno incluſit.Manliũ Statilium tranſfugere ad hoſtes uolentẽ equo & armis donatis retinuit: & lucano cuidã fortiſſimo ob amorẽ mulieris ĩ frequẽti eãdẽ emptam dono dedit. Tarentũ ab hoſtibus recepit. Herculis ſignũ ĩde tranſlatum ĩ capitolio dedicauit.De redemptõe captiuoꝝ cũ hoſtibus pepigit: quod pactum cũ a ſenatu ĩprobaret̃:fundum ſuum ducentis milibus uendidit:& fidei ſatiſfecit.

De Publio Scipione Naſica.

Vblius Scipio Naſica a ſenatu uir optimus iudicatus matrem deũ hoſpitio recepit.Aduerſũ auſpicia cum conſulem ſe a Graccho nominatũ cõperiſſet:magiſtratu ſe abdicauit: Cenſor ſtatuas q̃s ſibi quiſq; per ambitionem ĩ foro ponebat: ſuſtulit.Cõſul delminũ urbẽ dalmataꝝ expugnauit ĩperatoris nomen a militibus:& a ſenatu triũphũ r̃cuſauit.Eloq̃ntia prius Iuris ſciẽtia cõſultiſſimus:ĩgenio ſapiẽtiſſius fuit:unde uulgo Corculus dictus.

De Marco Marcello.

Arcus marcellus Viridomaꝝ Galloꝝ duce ſingulari ꝑlio fudit : ſpolia locoꝝ anguſtia adiutus uindicauit. Syracuſas ꝑ tres ãnos expugnauit: & cum per calũniã triumphus ei a ſenatu negaretur:de ſua ſententia triumphauit. Quinquies cõſul inſidiis Hannibalis deceptus & magnifice ſepultus. Oſſa Romam remiſſa a prædonibus intercepta perierunt.

De Liuia Claudia uirgine ueſtali.

Annibale Italiã de uaſtãte ex reſpõſo librorum ſibyllinorum mater deum e peſſinũte accerſita cum aduerſũ tyberi ueheretur: repẽte ĩ alio ſtetit. & cum moueri nullis uiribus poſſet: ex libris cognitũ caſtiſſimæ dñæ fœmĩæ manu moueri poſſe. Tũ Claudia uirgo ueſtalis falſo inceſti ſuſpecta deã orauit: ut ſi pudicã ſciret: ſequeretur. Et zona ĩpoſita nauẽ mouit. Simulacrum matris deũ adduxit. Templum edificauit. Naſica q uir optimus iudicabatur.

De Marco Porcio Catone.

Arcus Porcius Cato genere tuſculãus a Valerio Flacco romam ſolicitatus tribunus militũ in ſicilia: quæſtor ſub Scipione fortiſſimus: Prætor iuſtiſſimus fuit. In pretura ſardiniam ſubegit: Vbi ab Ennio græcis litteris ĩſtitutus: cõſul celtiberos domuit. Et ne rebellare poſſent. litteras ad ciuitates ſingulas miſit: ut muros diruerẽt. cũ unaquæq; ſibi imperari putaret fecerunt. Syriaco bello tribunus militũ ſub Marco Atilio Glabriõe occupatis thermophilarum iugis ſubſidiũ hoſtiũ depulit. Cẽſor. L. Flaminium cõſularẽ ſenatu mouit: qđ ille ĩ gallia ad cuiuſdã ſcorti ſpectaculum uectum quendã e carcere in conuiuio iugulari iuſſiſſet. Baſilicam ſuo nomine primus fecit. Matronis ornamenta erepta appia lege repetentibus reſtituit accuſator aſſiduus malorum. Galbã octogenarius accuſauit. Ipſe quadragies quater accuſatus glorioſe abſolutus. Carthaginem delendam cenſuit poſt. lxxx. annos filium genuit. Imago cuius funeris gratia produci ſolet.

De Claudio Nerone & Haſdrubale fratre Hãnibalis.

Aſdrubal frater Hãnibalis ĩgẽtibus copiis in italiã traiecit. Actumq; erat de romano ĩperio ſi ſeſe Hãnibali iungere potuiſſet. Sed Claudius Nero q ĩ apulia cum Hannibale caſtra cõiunxerat relicta ĩ caſtris parte cum delectis ad Haſdrubalẽ ꝓperauit: & ſe Liuio collegæ apud Senã opidum & Methaurum flumẽ coniunxit. Amboq; Haſdrubalẽ uicerunt. Nero regreſſus pari celeritate qua uenerat caput Haſdrubalis ãte uallum Hãnibalis ꝓiecit. Quo ille uiſo uinci ſe fortuna Carthaginis cõfeſſus ẽ. ob hæc Liuius triumphans: Nero ouans urbem introierunt.

De Publio Cornelio Scipione Africano.

Vblius Scipio ex uirtutibus nominatus Africanus Iouis filius creditus. Nam antequam conciperetur ſerpens ĩ lecto matris eius apparuit. Et ipſi paruulo draco circũfuſus nihil nocuit.

In capitolium intempeſta nocte euntem nunq̃ canes latrauerunt. Nec hic qcquã prius cœpit q̃ i cella Iouis diutiſſime ſediſſet quaſi diuinam mentem accepiſſet. Decem & octo ãnoꝝ patrem apud Ticinum ſingulari uirtute ſeruauit. Clade cãnenſi nobiliſſimos iuuenes Italiam deſerere cupientes ſua auctoritate compeſcuit. Reliquias ĩcolumes per media hoſtium caſtra canuſium ꝑduxit. Vigiti quattuor annoꝝ prætor in Hiſpaniam miſſus Carthaginẽ qua die uenit: cepit. Virginem pulcherrimã ad cuius aſpectum cõcurrebatur: ad ſe uetuit adduci: patriq; eius ſpõſor aſtitit. Haſdrubalẽ: Magonemq; fratres Hannibalis hiſpania expulit. Amici iam cũ Siphace mauroꝝ rege cõiunxit. Maſiniſſam in ſocietatẽ recepit. Victor domum regreſſus conſul ante annos factus concedente collega in africam claſſe traiecit. Haſdrubalis & Syphacis caſtra una nocte ꝑrupit. Reuocatum ex Italia Hannibalem ſupauit. Victis carthaginenſibus leges ĩpoſuit. Bello Antiochi legatus fratri fuit. captũ filium gratis recepit. Apetilio Alteio. tr. pl. repetundarum accuſatus librum rationum ĩ cõſpectu populi ſcidit. Hac die ĩquit Carthaginem uici quaſi bonum factum ĩ capitolium eamus: & diis ſupplicemus. Inde ĩ uoluntarium exilium cõceſſit: ubi reliquam egit ætatem. Moriens ab uxore petiit ne corpus ſuum romam referretur.

De Liuio Salinatore.

Iuius Salinator primo conſul de Illyriis triumphauit. Deide ex ĩuidia peculatus reus ab omnibus tribubus excepta metia cõdẽnatus. Iterum cum Claudio Nerone ĩimico ſuo cõſul: ne reſpu. diſcordia male adminiſtraretur: amiciciam cũ eo iunxit: & de Haſdrubale triumphauit. Cenſor cum eodem collega omnes tribus excepta metia ærarias fecit. Stipendio priuauit eo crimine q̄ aut prius ſe iniuſte condẽnaſſent. aut poſtea tantos honores non recte tribuiſſent.

De Quinto Flaminio.

Vintus Flaminius Flaminii: qui apud Traſimenum periit filius conſul Macedoniam ſortitus ducibus Caropæ principis paſtoribus prouinciam ingreſſus regem Philippum prælio fudit: caſtris exuit. Filium eius Demetrium obſidem accepit: quem pecunia multatum in regnum reſtituit. A Nabide quoq; lacedæmonio filium obſidem accepit. Ludos Iunoni ſamiæ ꝑ præconem pronunciauit. Legatus etiam ad Pruſiam ut Hannibalem repeteret miſſus.

De Quinto Fuluio nobiliore.

Vintus Fuluius nobilior conſul Etholos Oretanoſq; ſuperauit. Vnde ouās urbem introiit Conateos qui bello macedonico interfuerant: poſt ad Antiochum defecerant præliis frequentibus uictos & in ābrachiam opidum coactos in deditionem accepit: tantum ſignis tabuliſq; pictis ſpoliauit de quibus triumphauit. Quam uictoriam per ſe magnificam. Quintus Ennius amicus eius inſigni laude celebrauit.

De Lucio Scipione Aſiatico.

Cipio Aſiaticus frater Africani infirmo corpore tamen in africa uirtutis nomine a fratre laudatus cōſul Antiochum regem ſyriæ legato fratre apud ſipylum mōtem cum artus hoſtium pluuia hebetati fuiſſent: uicit: & regni relicti parte priuauit. hinc Aſiaticus dictus. Poſt reus pecuniæ interceptæ ne in carcerem duceretur Gracchus pater tripl. interceſſit. M. Cato cenſor equum ei ignominiæ cauſa ademit.

De Antiocho Rege Syriæ.

Ntiochus rex ſyriæ nimia opum fiducia bellum romāiſitulit ſpecie lyſmachiæ repetendæ: quā a maioribus ſuis ī Thracia quōdā romāi poſſidebāt. Statiq; regiā iſulaſq; eius occupauit. In Euboea luxuria elāguit. aduētu Attilii Glabrionis excitus Thermopilas occupauit. Vnde īduſtria Marci Catōis eiectus ī aſiā refugit. Nauali ꝓlio cui Hānibalē præfecerat a. L. Aemilio ſupatus filiū Scipiōis Africani: quē īter nauigandū cœpat patri remiſit: qui ei q̄ſi ꝑ reddenda gratia ſuaſit ut amiciciam romanā peteret. Antiochus ſpreto cōſilio apud Sypilū mōtem cū. L. Scipione cōflixit. Victus & ultra taurum monté relegatus: a ſodalibus quos in cōuiuio temulentus pulſauerat occiſus eſt.

De Cneo Manlio Vulſone.

Neus Manlius Vulſo miſſus ad ordinandū Scipionis Aſiatici prouinciam cupiditate triumphi bellum piſidis & gallogræcis qui Antiocho affuerant intulit. His facile uictis īter captiuos uxor regis Oriaguntis centurioni cuidam in cuſtodiā data: a quo ui ſtrupata de iniuria tacuit. Et poſt īpetrata redēptiōe marito adulterum interficiendum tradidit.

De. L. Aemylio Paulo Macedonico.

Vcius Aemylius Paulus filius eius: qui apud Cānas cecidit primo conſulatu: quem poſt tres repulſas adeptus erat de li

guribus triumphauit. Reꝝ geſtarum ordinem in tabula pictum publice poſuit. Iterum conſul Perſem Philippi filium regem macedonum apud Samothracas cepit: quẽ uictum fleuit: & aſſidere ſibi iuſſit: tamen in triumphum duxit. In hac læticia duos filios amiſit. Et progreſſus ad populum gratias fortunæ egit: quod ſi quid aduerſi reip. ĩminebat ſua eſſet calamitate deciſum. ob hæc omnia a populo & a ſenatu conceſſum ẽ: ut ludis circẽſibus triũphali ueſte uteretur. Ob huius licentiam & paupertatem poſt mortẽ eius dos uxori niſi uenditis poſſeſſionibus non potuit exolui.

De Tiberio Sempronio Graccho.

Iberius Sempronius Gracchus nobiliſſima familia ortus Scipionem Aſiaticum quãuis inimicum duci in carcerem non eſt paſſus. Prætore Galliam domuit: conſul Hiſpaniã: altero conſulatu Sardiniam: tantumq́ꝫ captiuorum adduxit: ut longa uenditione res in prouerbium ueniret Sardi uenales. Cenſor libertinos: qui ruſticas tribus occuparant: in quatuor urbanas diuiſit: ob quod a populo collega eius Claudius (nam ipſum auctoritas tuebatur) reus factus: & cum eum duæ claſſes condemnaſſent: Tiberius iurauit ſe cum illo in exilium iturum. Ita reus abſolutus ẽ. Et cum in domo Tiberii duo ãgues e geniali toro repſiſſent reſpõſo dato eum de dominis periturum: Cuius ſexus anguis fuiſſet occiſus. Amore Corneliæ coniugis marem iuſſit interfici.

De. P. Scipione Aemiliano.

Vblius Scipio Aemiliãus macedonici filius a Scipione Africano adoptatus in macedonia cum patre agens uictum Perſem tam pertinaciter perſecutus eſt: ut media nocte ĩ caſtra redierit. Lucullo in hiſpania legatus apud itercaciam opidum ꝓuocatorem ſingulari prælio uicit. Muros hoſtiles ciuitatis primus aſcendit. Tribunus ĩ africa ſub Tito Mãlio ĩpatore octo cohortes obſidiõe uallatas cõſilio & uirtute ſeruauit: a qbus corona obſidionali aurea dõatus. cũ ædilitatẽ peteret cõſul ãte annos ultro factus carthaginẽ ĩtra ſex mẽſes deleuit. Numãtiã ĩ hiſpania correcta prius militũ diſciplia fame uicit: hĩc Numãtinus Caio Lelio plurimũ uſus. Ad reges adeundos miſſus duos ſecum preter eum ſeruos duxit. Ob res geſtas ſupbus Gracchũ iure occiſũ uideri reſpondit. Cẽſor Mũmio collega ſegniore ĩ ſenatu ait: Vtinã mihi collegã aut dediſſetis: aut nõ dediſſetis. Suſcepta agrarioꝝ cauſa domi repẽte exa

nimis inuentus obuoluto capite elatus ne liuor in ore appareret. Huius patrimonium tam exiguum fuit:ut.xxxii. libras argēti: duas & ſemilibram auri reliquerit.

De Aulo Hoſtilio Mancino.

Vlus Hoſtilius Mancinus prætor aduerſum numātinos uetantibus auibus & neſcio qua uoce reuocante profectus cū ad Numitiam ueniſſet.exercitum Pompeii acceptum prius corrigere decreuit:inde ſolitudinem petit. eo die Numantini forte ſolēni nuptu filias locabant:& unam ſpecioſam duobus competentibus pater puellæ conditionem tulit:ut ei illa nuberet: qui hoſtis dexteram attuliſſet.Profecti iuuenes abſceſſum romanorum ī modum fugæ properantum cognoſcunt:& ad ſuos referunt.Illi ſtatim quatuor milibus uiginti milia romanorum ceciderunt. Mancinus auctore.T.Gracco quæſtore in leges hoſtium fœdus percuſſit: quo per ſenatum improbato Mancinus numantinis deditus: nec receptus augurio in caſtra ductus preturam poſtea conſecutus eſt.

De Lucio Mumio Achaico.

Vcius Mumius deleta Achaia Achaicus aduerſus corynthios miſſus uictoriam alieno labore quæſitam intercepit.Nā cum illos Metellus macedonicus apud Eracleam fudiſſet: & duce Critolao priuaſſet cū lictoribus & paucis equitibus ī Metelli caſtra properauit:corynthios apud leucopetram uicit duce clineo:qui domum refugit:eāq; incēdit:& ſe in ignē precipitauit excepto ipſo nemo īteriit:Mumius corynthū ſignis tabuliſq; ſpoliauit: qbus cum totam repleſſet Italiam in domum ſuam nil contulit.

De.Q.Cecilio Metello Macedonico.

Vintus Cecilius Metellus a domita macedonia Macedonicus prætor Pſeudo Philippū:qui idem Andriſcus dictus ē uicit:Achæos bis prælio fudit triumphandos Mumio tradidit. Inuiſus plebi ob nimiam ſeueritatem & ideo poſt duas repulſas conſul ægre factus Arbachos in hiſpania domuit. Apud Cetebriam oppidum cohortes loco pulſas redire & locum recipere iuſſit. Cum omnia proprio & ſubito conſilio ageret: amico cuidam qd acturus eēt roganti:tunicam īquit meā excinderem: ſi eam cōſilium meum ſcire exiſtimarem. Hic quatuor filiorum pater ſupremo tempore humeris eorum ad ſepulchrum latus eſt. Ex quibus tres conſulares:unum etiam triumphantem uidit.

De.Q.Cecilio Metello Numidico.

Q Vitus Cecilius Metellus Numidicus: q de Iugurta rege tri umphauit censor Quintium qui se Tiberii Gracchi filiũ mẽtiebatur: in censum non recepit. Idem in legem apuleiã ꝑ uim latã iurare noluit. Quare in exilium actus Smirnæ exulauit. Claudia deinde rogatione reuocatus cũ ludis forte litteras in theatro accepiſſet: non prius eas legere dignatus eſt: q̃ ſpectaculũ finiretur. Metellum ſororis ſuæ uiꝝ laudare noluit: q̈ is ſolus iudicium contra leges detractarat.

De Quinto Metello Pio.

Q Vintus Metellus Pius Numidici filius: pius q̈a patrem lachrymis & ꝓcibus aſſidue reuocauit. Prætor bello ſociali Q. Popediũ Marſoꝝ ducẽ interfecit. Cõſul ĩ hiſpania herculeos fratres oppreſſit. Sertoriũ Hiſpania expulit. Adoleſcens in petitiõe præturæ: & pontificatus conſularibus uiris prælatus eſt.

De Tiberio Graccho.

T Iberius Gracchus Africani ex filia nepos quæſtor Mancio in hiſpania fœdus eius flagitioſum putauit. Periculũ ſeditionis eloquentiæ gratia fugit. Tribunus pl. legem tulit: neqs plus. M. agri iugera haberet. Octauio collega intercedẽte nouo exẽplo magiſtratum abrogauit. Deinde tulit ut lex ea familia quæ de Attali hæreditate erat: ageretur: & populo diuideretur. Deinde cũ ꝓrogare ſibi poteſtatem uellet aduerſis auſpiciis ĩ publicũ ꝓceſſit: ſtatiq; capitoliũ petiit manũ ad caput referẽs: quo ſalutẽ ſuã populo cõmendabat: hoc nobilitas ita accepit quaſi diadema poſceret. Segniterq; ceſſante Mutio conſule Scipio Naſica ſequi ſe iuſſit qui ſaluam rẽ. p. uellent: Gracchum in capitoliũ perſecutus oppreſſit. Cuius corpus Lucretii ædilis manu in tiberim miſſum: unde ille Viſpillo dictus. Naſica ut inuidiæ ſubtraheretur per ſpẽm legationis in Aſiam ablegatus eſt.

De Caio Graccho.

C Aius Gracchus peſtilentem ſardiniã quæſtor ſortitus non ueniẽte ſucceſſore ſua ſpõte diſceſſit. Aſculanæ & fregellãæ defectionis inuidiam ſuſtinuit. Tribunus pl. agrarias & frumentarias leges tulit. Triumuiros agris diuidendis ſe & Fuluium Flaccũ: & C. oroſiũ cõſtituit. Minucio Ruſo. tr. pl. legibus ſuis abrogãte in capitoliũ uenit. Vbi cũ Attilius ꝓco Opimii conſulis in turba fuiſſet occiſus in foꝝ deſcendit: & ĩprudẽs concionẽ a. tr. pl. auocauit. Quare accerſitus cũ in ſenatũ non ueniſſet armata fami

lia Auētinū occupauit. Vbi ab Opimio uictus dū a tēplo Lūæ de
ſiliit talū ītorſit:& Pontino amico apud portā trigeminā. P. Lecto-
rio in pōte ſublicio pſequētibus reſiſtēte in locum furianæ ꝑuenit.
Ibi uel ſua uel ſerui Euferi manu interfectus caput a Septimio Atel
lo amico Gracchi ad Opimiū relatum auro expēſum fertur ꝓpter
auaritiam infuſo plumbo grauius effectum.

De Marco Liuio Druſo.

Arcus Liuius Druſus genere & eloquētia magnus: ſed am-
bitioſus & ſupbus ædilis munus magnificētiſſimum dedit:
& ibi Remimio collegæ quædā de utilitate rei.p.ſuggeren
te: Quid tibi iqt cū rep. nr̄a? Quæſtor ī Aſia nullis inſignibus uti
uoluit:neqd ipſo eſſet īſignius. Tribunus.pl. Latinis ciuitatē: plebi
agros:eqtibus curiā:ſenatui iudicia pmiſit. Nimiæ liberalitatis fu-
it. Ipſe ēt ꝓfeſſus nemini ſe ad largiēdū ꝑter cælū & terrā reliqſſe.
Ideoq; cū pecūia egeret multa cōtra dignitatē fecit. Magulſā Mau
ritāiæ pricipē ob regis ſimultatē ꝓfugū accepta pecunia Boſcho ꝓ
didit:quē ille elephāto obiecit. Adherbalē filiū regis numidaꝝ ob
ſidē domi ſuæ ſumpſit:redēptionē eius a patre occulte ſperans:Ce
pionē inimicū actionibus ſuis reſiſtētē ait ſe de ſaxo tarpeio ꝑcipi-
tatuꝝ:Conſuli legibus agrariis reſiſtenti ita collū in comitio ītor-
ſit:ut multus ſanguis efflueret e naribus:q̄ illa luxuria ex ꝓbās mor
ti cum detrudi ſe dicebat. Deinde ex gratia in inuidiam uenit. Nā
plebs acceptis agris gaudebat. Expulſi dolebāt equites lecti lætabā
tur. Senatus ꝑmiſſis iudiciis exultabat. Sed ſocietatem cum equiti-
bus ægre ferebat. Vnde Liuius anxius:ut latinorum poſtulata dif-
ferret:qui promiſſam ciuitatem flagitabant:repente in publico cō
cidit ſiue morbo comitiali ſeu hauſto caprino ſanguine ſemiāimis
domum relatus. Vota pro illo per Italiam publice ſucepta ſunt:&
cum Latini conſulem in albano īterfecturi eſſent:Philippū admo-
nuit:ut caueret. Vnde in ſenatu accuſatus cum domum ſe recipet
immiſſo īter turbā percuſſore corruit. Inuidia cædis apud Philip-
pum & Cepionem fuit.

De Caio Mario patre.

Aius Marius ſepties cōſul arpinas hūili loco natus prīs ho-
noribus ꝑ ordinē fūctus legatus Metello ī nūidia criando
cōſulatū adeptus. Iugurthā captū āte currū egit. In ꝓximū ānū con
ſul ultro factus Cibros in gallia apud aquas ſextias:Teutōas ī Italia

in campo ſauidio uicit:deq; his triumphauit. Vſq; ad ſextum cōſu latū per ordinem factus Apuleiū Saturninū.tri.pl. & Glauciam p̄torē ſeditioſos ex ſenatuſconſulto īteremit. & cū ſulpicia rogatione ꝓuinciam Syllæ eriperet:armis ab eo uictus:Minturnis in palude latuit. Inuentus & in carcerē cōiectus īmiſſum ꝑcuſſorē gallum uultus auctoritate deterruit. Acceptaq; nauicula in africā traiecit. Ibi diu exultauit. Mox cinana dominatione reuocatus ruptis ergaſtulis exercitum fecit:cæſiſq; inimicis iniuriā ultus ſeptimo conſulatu:ut quidam ferunt:uoluntaria morte deceſſit.

De Caio Mario filio.

Aius Marius filius.xxv.annoꝝ cōſulatum īuaſit:quem honorē tam īmaturꝝ mater fleuit:hic patri ſæuitia ſimilis curiā armatus obſedit. Inimicos trucidauit:quoꝝ corpora ī tiberim p̄cipitauit. In apparatu belli: qđ cōtra Syllā parabat apud ſacriportum uigiliis & labore defeſſus ſub dio requieuit:& abſens uictus fugæ nō pugnæ īterfuit. Preneſte refugit:ubi ꝑ Lucretiū Affellam obſeſſus temptata per cunniculum fuga cum omnia ſepta ītelligeret:iugulandum ſe Pontio Teleſino præbuit.

De Lucio Cornelio Cinna.

Vcius Cornelius Cinna flagitioſiſſimus rem.p. ſumma crudelitate uaſtauit. Primo conſulatu legem de exulibus reuocandis ferens ab Octauio collega prohibitus: & honore priuatus urbe ꝓfugit. Vocatiſq; ad pileū ſeruis:aduerſarios uicit. Octauium interfecit. Ianiculum occupauit. Iterum & tertio cōſulem ſe ipſe fecit. Quarto conſulatu cū bellū cōtra Syllā pararet : Anconæ ob nimiā crudelitatē ab exercitu lapidibus occiſus eſt.

De Flauio Fimbria.

Lauius Fimbria ſæuiſſimus Cinnæ ſatelles Valerio Flacco cōſuli legatus ī aſiā ꝓfectus ꝑ ſimultatē dimiſſus corrupto exercitu ducem interficiendū curauit. Ipſe correptis īperii inſignibus ꝓuinciam ingreſſus Mithridatē pergamo expulit. Iliū ubi tardius portæ patuerunt incendi iuſſit. ubi Mineruæ templū iuiolatū ſtetit:qđ diuina maieſtate ſeruatū nemo dubitauit. Idē Fimbria militiæ prīcipes ſecuri percuſſit:Mox a Sylla ꝑgami oppreſſus corrupto exercitu deſertus ſemet occidit.

De Viriato Luſitano.

Iriatus genere Luſitanus ob pauꝑtatē primo mercenarius. Deinde alacritate uector:audacia latro:ad poſtremum dux

bellum aduerſum romãos ſumpſit:eorũq; imperatorem Claudiũ Mumanum:Deinde: Nigidium oppreſſit.pacem a populo maluit ĩteger petere: q̃ uictus. & cũ alia ddiſſet & arma retierent:bellũ renouauit. Cepio cũ uincere aliter nõ poſſet duos ſatellites pecunia corrupit:qui Viriatum uino depoſitum perimerẽt. Quæ uictoria qa empta erat:a ſenatu non probata.

De Marco Aemylio Scauro.

Arcus Aemylius Scaurus nobilis paup. Nã pater eius q̃uis patritius ob paupertatem carbonariũ negociũ exercuit. Itẽ primo dubitauit honores petere:an argentariam facere:ſed eloquẽtiæ conſultus ex ea gloriã peperit. Primo in hiſpania corniculũ meruit ſub Horeſte ĩ ſardinia ſtipẽdia fecit ædilis iuri reddẽdo magis q̃ muneri edẽdo ſtuduit.Prætor aduerſus Iugurtã tamen eius pecunia uictus.Cõſul legẽ de ſumptibus:& libertinoꝝ ſuffragiis tulit.P.Deciũ p̃torẽ trãſeũte ipſo ſedẽtẽ iuſſit aſſurgere:eiq; ueſtẽ ſcidit:ſellã cõcidit.Ne qs ad eũ ĩ ius iret edixit.Conſul ligures & gãtiſcos domuit:atq; de his triũphauit.Cẽſor Emiliã ſtrauit.Pontẽ miluiũ fecit.Tãtũq; auctoritate potui ut Opimiũ cõtra Gracchũ: Variũ cõtra Glauciã. & Saturninũ priuato ↄſilio armaret.Idẽ filiũ ſuũ:qa p̃ſidiũ d̃ſeruerat ĩ cõſpectũ ſuũ uetauit acceder̃. Ille ob hoc dedecus mortẽ ſibi cõſciuit.Scaurus ſenex cũ a Vario.tr.pl. arguerẽ q̃ſi ſocios & latiũ ad arma coegiſſet:ad populum ait. Varius Veronenſis Aemilium Scaurum ait ſocios ad arma coegiſſe. Scaurus negat:utri potius credendum putatis?

De Lucio Apuleio Saturnino.

Vcius Apuleius Saturninus.tr.pl.ſeditioſus ut gratiã mari anoꝝ militũ pararet:legẽ tulit ut ueteranis agri iugera in africa diuiderẽt:Intercedẽtẽ Bebiũ collegã facta p populũ lapidatõe ſubmouit.Glauciæ p̃tori:qd' is eo die quo is cõcionẽ habebat: ius dicendo ptẽ populi aduocaſſet:ſellã cõcidit:ut magis popularis uideret̃. Quendam libertini ordinis ſubornauit:qui ſe Gracchi filiũ figeret.Ad hoc teſtimoniũ Semprõia ducta nec p̃cibus nec minis adduci potuit:ut dedecus familiæ agnoſceret.Saturninus Aulo Mumio cõpetitore ĩterfecto.tr.pl.refectus ſiciliã achaiã macedoniã nouis coloniis deſtinauit:& auꝝ dolo aut ſcelere Cepionis partum ademptionẽ agroꝝ cõuertit.Aqua & igni ĩterdixit ei:qui ĩ leges ſuas non iuraſſet.Huic lege multi nobiles abrogantes:cum tonuiſſet.Iã inqt niſi quieſcitis grãdinabit.Metellus Numidicus exu-

lare q̃ iurare maluit. Saturninus tertio.tr.p. refectus ut ſatellitem ſuum Glauciam prætorem faceret: Mumium competitorem eius in campo martio necandum curauit. Marius.S.C.armatus quo cẽſerentur darēt operam conſules ne res.p.quid detrimenti caperet. Saturninum & Glauciam in capitolium perſecutus obſedit: maximoque queſtu inciſis fiſtulis in deditionem accepit: nec deditis fides ſeruata eſt.Glauciæ fracta ceruix. Apuleius cum in curiam fugiſſet:lapidibus & tegulis deſuper īterfectus. Caput eius Rauirius quidam ſenator per conuiuia in ludibrium circum tulit.

De Lucio Licinio Lucullo.

Vcius Licinius Lucullus nobilis diſertus & diues munus quæſtorum ampliſſimum dedit.Mox per Murenā in aſia claſſem Mithridatis & Ptolomeum regem alexandriæ cõſuli Syllæ cōciliauit: prætor Africam iuſtiſſime rexit.Aduerſus Mithridatem miſſus collegam ſuum Cottam calcedoniæ obſeſſum liberauit.Cizicon obſidione ſoluit. Mithridatis copias ferro & fame afflixit:eūq; regno ſuo ideſt pōto expulit. Quem rurſum cum Tygrane rege armeniæ ſubueniēte magna fœlicitate ſuperauit nimius in habitu. Maxime ſignorum & tabularum amore flagrauit. Poſt cum alienata mente deſipere cœpit: tutela eius.M. Lucullo fratri permiſſa eſt.

De Lucio Cornelio Sylla.

Ornelius Sylla ī fortuna fœlix dictus cū paruulus a nutrice ferretur mulier obuia ſalue.īquit puer tibi: & rei.p.tue felix.Et ſtatim quæſita quæ hoc dixiſſet non potuit īueniri. Hic quæſtor Marii Iugurtam a Bocho in deditionem accepit. Bello cībrico & theutonico legatus bonam operam nauauit. Prætor inter ciues ius dixit.prætor ciliciam prouinciam habuit. Bello ſociali Samnitas hirpinoſq; ſuperauit. Ne monumenta Bochi tollerentur Mario reſtitit. Conſul aſiam ſortitus Mithridatem apud orcomenam & cheroniam prælio fudit.Archelaum prælio præfectum eius athenis uicit.portum pireum recepit.Medos:Dardanos in itinere ſuperauit. Mox cum rogatione ſulpicia imperium eius transferretur:ad Marium regreſſus corruptis aduerſariorum exercitibus Carbonem Italia expulit.Marium apud ſacri portum telleſinum apud portam collinam uicit. Mario filio præneſte īterfecto fœlicem ſe edicto appellauit.Proſcriptiōis tabulas primus poſuit. Nouem milia deditorum in uilla publica cecidit.Numerum ſacer

dotum auxit. Tribunitiā poteſtatem minuit. Rep. ordinata dictatu ram depoſuit: Vnde ſpe deceptus puteolos conceſſit: & morbo qui pthiriaſis uocatur perit.

De Mithridate Rege Ponti.

Ithridates Rex ponti oriundus a ſeptem Perſis magna ui animi & corporis: ut ſex iuges equos regeret quinquaginta gentium ore loqueretur: bello ſociali diſſidētibus romanis: Nicomedem Bithinia: Ariobarzanem Cappadocia expulit lr̄as per totam Aſiam miſit: ut quicunq; romanus eſſet certa die interficeretur. & factum eſt. Græciam inſulaſq; omnes excepta Rhodo occupauit. Sylla eum prælio uicit. Claſſem eius proditione Archelai intercepit. Ipſum apud Dardanum opidum fudit: & opreſſit. & potuit capere niſi aduerſum Marium feſtinans qualemcunq; pacem componere maluiſſet. Deinde eum argis reſiſtentem Lucullus fudit. Mithridates poſt a Pompeio nocturno prælio uictus in regnū confugit. Vbi per ſeditionem popularium a Pharnace filio in turre obſeſſus uenenum ſumpſit. Cum id tardius biberet: quia aduerſū uenena multis ātea medicaminibus corpus firmauerat: īmiſſum percuſſorem Gallum Sithocum auctoritate uultus territum reuocauit: & in cædem ſuam manum trepidantis adiuuit.

De Cneo Pompeio Magno.

Neus Pompeius magnus ciuili bello Syllæ partes ſecutus ita egit ut ab eo maxime diligeret. Siciliam ſine bello proſcriptis recepit. Numidiam Iarbæ ereptam Maſiniſſæ reſtituit. xxvi. anno natus triumphauit. Lepidum acta Syllæ reſcindere uolentem priuatus Italia abrogauit. Prætor in Hiſpaniam proconſul miſſus Sertorium uicit. Mox piratas intra quadrageſimum diē ſubegit. Tygranem ad deditionem: Mithridatem ad uenenum cōpulit. Deinde mira fœlicitate rerum in ſeptentriōe albāos: colchos: enochios: caſpios: hiberos. Nunc in oriente Parthos: Arabas: atque Iudæos cum magno ſui terrore penetrauit. Primus ī hircanum rubrum & arabicum mare uſq; peruenit. Mox diuiſo orbis imperio cum Craſſus Syriam: Cæſar Galliam: Pompeius urbem obtineret: poſt cædem Craſſi Cæſarem dimittere exercitum iuſſit. Cuius infeſto aduentu urbe pulſus in pharſalia uictus ad Ptolemæum Alexādriæ regem fugit. Huius latus ſub oculis uxoris: & liberorū a Septimio Ptolemæi præfecto mucrone confoſſum eſt. Iamque defuncti caput gladio præciſum uſque ad ea tempora fuerat ignoratum

Truncus nilo iactatus a Seruio Codro rogo inuſtus humatuſque eſt inſcribente ſepulchro: Hic poſitus eſt magnus. P. caput ab Achilla Ptolemæi ſatellite ægyptio uelamine inuolutum cum annulo Cæſari præſentatum eſt. Qui non continẽs lachrymas illud plurimis: & præcioſiſſimis odoribus cremandum curauit.

C. Plinii Secundi Nouocomenſis de Viris Illuſtribus. Finis.

Marcelli Philoxeni ad Antonium Moretum Epigramma:

Omnibus hæc ꝙ nunc tam recte impreſſa leguntur
Quod mendoſa libri littera nulla uiget:
Antoni Morete fuit tua cura: laborq;
Namq; faues claris ſedulis ingeniis.
Quiſquis amat ueteres: grates tibi ſemper habebit:
Et debet ſtudio Plynius ipſe tuo.

BIBLIOTECA DE CATALUNYA BC

103

Iste liber pertinet ad [illegible]

Mauri Archij.

Carth. 107. quaterni: 14.

PM4
RML4
u.13 86

8º

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

Biblioteca de Catalunya

Reg. 501.940

Sig. Inc. 124-8º

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

1001801409